

Enquesta de seguretat pública de Catalunya

Edició 2003

Departament de Justícia i Interior

**Generalitat
de Catalunya**

Índex de continguts

1 Presentació	7
2 Introducció	9
3 Descripció metodològica	11
3.1 Els àmbits d'estudi	11
3.2 Les unitats d'anàlisi i de mostreig	12
3.3 La realització de l'enquesta	15
3.4 La depuració del fitxer de dades	16
3.5 La ponderació dels resultats	17
3.6 El qüestionari	17
3.7 Els indicadors	20
3.8 Les col·laboracions	23
Capítol I La victimització a Catalunya el 2002	27
1 L'extensió de la delinqüència	29
1.1 Les consideracions metodològiques de l'edició 2003	29
1.2 Les dades globals de victimització	31
1.3 La delinqüència consumada i no consumada	32
1.4 Els sis àmbits de seguretat i els trenta-dos fets	33
1.5 Evolució 1999 - 2002	44
2 El cost de la delinqüència	47
2.1 El record de la delinqüència	47
2.2 El cost psicològic	49
2.3 Les molèsties	51
2.4 El cost econòmic	53
2.5 La recuperació dels béns robats	55
3 La delinqüència en el temps i en l'espai	57
3.1 La delinqüència i el temps	57
3.2 La delinqüència i el lloc	59
4 Les característiques de les víctimes	69
4.2 Les víctimes en els sis àmbits de seguretat	71
5 Les característiques dels autors	73
6 La denúncia	75
6.1 La denúncia dels fets consumats i no consumats	75
6.2 La denúncia en els sis àmbits	76
6.3 Evolució dels índexs de comunicació i de denúncia	79
6.4 La victimització i la denúncia	80
6.5 La denúncia i els serveis policials	80
6.6 L'avaluació del comportament denunciador	81
6.7 Quan no es denuncia	82
6.8 Les característiques dels denunciants	83
7 L'extensió del vandalisme	85
8 Els incompliments familiars	89
9 Àmbit informàtic	93
Capítol II Els serveis policials a Catalunya	97
1 Els objectius de l'estudi	99
2 L'índex d'atenció policial	101
2.1 L'índex global	101
2.2 L'índex d'atenció policial, el servei policial i el tipus de contacte	101
2.3 L'índex d'atenció policial als territoris de desplegament	102
2.4 L'índex d'atenció policial a les set regions policials	105
2.5 Les característiques de les persones que contacten amb la policia	108
2.6 La comparació 1999-2002	111
3 Els contactes amb la policia	123
3.1 L'evolució 1999-2002	123
3.2 Els contactes als territoris de desplegament	124
3.3 Els contactes a les set regions policials	126
3.4 El nombre de contactes per persona	132
4 El motiu i el lloc de contacte	135

4.1	El motiu de contacte amb els serveis policials	135
4.2	El lloc de contacte amb els serveis policials	136
5	Les valoracions sobre la policia.....	139
5.1	La valoració dels qui han tingut contacte amb la policia.....	139
6	El prestigi de la professió policial	143
6.1	El prestigi de la professió en general.....	143
6.2	El prestigi dels serveis policials	145
6.3	El prestigi de la Policia de la Generalitat	147
7	La percepció de la policia principal.....	151
7.1	La percepció al territori de desplegament.....	151
7.2	La percepció a les regions policials.....	152
7.3	La percepció segons les característiques sociodemogràfiques.....	153
8	El desplegament de la PG-ME	155
8.1	El coneixement sobre el procés de desplegament.....	155
8.2	La valoració del desplegament de la PG-ME.....	156
8.3	L'assumpció del trànsit	156
9	La PG-ME al territori de desplegament.....	159
9.1	El telèfon d'emergències de la policia principal.....	159
9.2	La ubicació del servei	161
9.3	La presència de la PG-ME	162
Capítol III Valors, opinió i percepció de la seguretat a Catalunya		165
1	Introducció	167
2	La seguretat	169
2.1	La seguretat i altres valors	169
2.2	Seguretat <i>versus</i> llibertat	170
2.3	Els valors i les característiques sociodemogràfiques	170
3	Definició de problemes i seguretat.....	173
3.1	Els problemes principals	173
3.2	La valoració de les qüestions problemàtiques	176
4	La seguretat al territori	179
4.1	El nivell de seguretat.....	179
4.2	L'evolució de la seguretat	179
4.3	L'evolució de la seguretat en el futur proper	180
4.4	La percepció al territori	180
4.5	La percepció i la victimització.....	182
4.6	La percepció i les expectatives.....	182
4.7	La percepció segons les característiques sociodemogràfiques.....	183
5	Seguretat i disciplina en la mobilitat	187
5.1	La percepció al territori	187
5.2	La percepció segons les característiques sociodemogràfiques.....	188
5.3	Mesures	189
6	La política de seguretat	191
Annexos		193
	Índex de taules.....	193
	Índex extens de continguts.....	199

1 Presentació

Les diferents responsabilitats que ha anat assumint la Generalitat en els camps de la seguretat ciutadana, la seguretat viària i el trànsit, la seguretat privada, les emergències i la protecció civil o el joc i els espectacles, han comportat la creació d'espais de coordinació i de col·laboració amb els ajuntaments catalans que, amb l'aprovació de la Llei d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya el passat mes d'abril, han quedat definitivament consolidats.

De fet, aquesta llei ha significat la culminació del desenvolupament progressiu de les especificitats del nostre país en aquest àmbit. En efecte, el seu objectiu principal és l'ordenació del sistema de seguretat pública, definint-ne les autoritats, fixant els criteris d'actuació de les administracions i regulant els òrgans de coordinació i de participació que hi operen. Però la Llei no es limita a això, sinó que també posa els fonaments d'una forma d'actuar concertada i, el que és especialment una novetat, és que ho fa basant-se en la planificació i, consegüentment, en l'avaluació posterior.

L'èmfasi en la coordinació i la cooperació entre administracions, i els serveis policials que en depenen, o en la planificació de les polítiques públiques de seguretat, cal percebre'l com la millor fórmula per garantir la protecció dels drets i llibertats alhora que s'actua eficaçment contra la delinqüència, es duen a terme polítiques efectives de reducció de riscos i, en definitiva, es presta un bon servei a la ciutadania.

És evident que per a la realització d'aquestes tasques, cal posar a disposició dels planificadors, i també dels avaluadors, un seguit d'eines i d'indicadors raonablement fiables i periòdics per poder fer el seguiment dels aspectes més sensibles.

En aquest sentit, l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya (ESPC) s'ha anat consolidant com una eina complementària de les tradicionals fonts d'informació sobre la seguretat. A banda de la informació victimològica, l'enquesta ens permet conèixer els sentiments de seguretat/inseguretat dels ciutadans i de les ciutadanes de Catalunya, detectar les seves necessitats i demandes, observar determinades problemàtiques concretes i avaluar el servei que reben per part dels diferents operadors públics.

A més de ser una eina útil al servei de la planificació i l'avaluació, l'ESPC és també un exemple d'aquesta forma d'actuar concertada a la qual feia referència. La col·laboració, iniciada en l'edició anterior, entre la Generalitat, l'Ajuntament de Barcelona i la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona per realitzar conjuntament l'ESPC i l'Enquesta de victimització de Barcelona s'ha repetit en l'edició d'enguany com a conseqüència de la valoració positiva de la primera experiència.

No voldria finalitzar aquesta presentació, però, sense expressar el meu reconeixement als diversos col·laboradors d'aquest estudi. A banda de les institucions esmentades, l'ESPC no hauria estat possible sense l'assistència tècnica de l'Institut d'Estadística de Catalunya, la participació de la Fundació Bosch i Gimpera de la Universitat de Barcelona en les tasques d'anàlisi i explotació de les dades i la col·laboració de la Direcció General d'Atenció Ciutadana.

NÚRIA DE GISPERT I CATALÀ
CONSELLERA DE JUSTÍCIA I INTERIOR

2 Introducció

A finals de 1998 el Govern de la Generalitat va fer públic, davant la Comissió de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana del Parlament de Catalunya, el projecte de dotar el nostre país amb una eina d'estudi i anàlisi de la seguretat similar a les dels països més avançats del nostre entorn immediat.

Des de llavors, s'han dut a terme cinc edicions de l' **Enquesta de seguretat pública de Catalunya** (ESPC). Una primera, l'any 1999, que va tenir naturalesa de prova pilot i quatre edicions posteriors en les que s'han aplicat exhaustivament els requeriments tècnics i metodològics característics d'una operació d'aquesta complexitat.

Des de la primera edició, l'ESPC s'ha integrat al **Pla estadístic de Catalunya**, fet que implica la participació de l'Institut d'Estadística de Catalunya en les diverses fases de l'estudi i, especialment, la supervisió dels aspectes metodològics.

També des de la prova pilot de 1999, s'ha comptat amb la participació de l'equip investigador de la Universitat de Barcelona que ha estat duent a terme l'**Enquesta de Victimització de Barcelona** (EVB), iniciada a mitjans de la dècada dels vuitanta.

En les dues darreres edicions, a més, s'ha produït la confluència d'aquests dos estudis victimològics (l'ESPC i l'EVB), fet que ha significat la seva definitiva consolidació.

Així, partint de l'experiència endegada a Barcelona i recollint aportacions d'altres estudis similars, en especial de l'enquesta d'Anglaterra i el País de Gal·les (**British Crime Survey**) i de l'enquesta internacional (**International Crime Victims Survey**), s'ha completat una etapa de cinc anys en el que l'ESPC ha mantingut una naturalesa experimental.

El grau de coincidència dels diferents equips que participen en el projecte sobre les característiques clau de l'ESPC ens porten a donar per finalitzada la fase experimental en la propera edició 2004 i a iniciar, a partir de l'edició següent, la fase consolidada, en la qual els principals aspectes de l'enquesta s'han de mantenir invariables d'any en any.

Són precisament els canvis que s'han anat introduint en les diverses edicions de la fase experimental el que ens ha impulsat a incloure en aquest informe que teniu a les mans només les dades relatives a les tres edicions que mantenen majors similituds entre elles i que, en conseqüència, no plantegen problemes de comparabilitat.

En aquest sentit, no es fa ús dels resultats obtinguts en la prova pilot atès que la seva mostra era molt més reduïda i les entrevistes no es van recollir mitjançant el mètode CATI (entrevista telefònica assistida per ordinador). Tampoc no s'utilitzen les dades corresponents a l'edició 2002 perquè l'harmonització producte de la realització conjunta de l'ESPC i l'EVB va comportar modificacions que han quedat superades en l'edició d'enguany.

Disposem, doncs, de tres edicions força homogènies que cobreixen un període de quatre anys i ens permeten observar l'evolució dels diferents indicadors relatius a la seguretat que ens aporta l'ESPC i que, espero siguin prou interessants per al lector.

ÀLEX BAS I VILAFRANCA
DIRECTOR DEL GABINET D'ESTUDIS DE LA SEGURETAT

3 Descripció metodològica

3.1 Els àmbits d'estudi

En la introducció de l'edició 2000¹ de l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya (ESPC) s'abordaven les dificultats que ha plantejat l'estudi de la delinqüència, i l'aplicació i la utilitat de les diferents eines de mesura que s'han anat desenvolupant als països del nostre entorn, especialment les enquestes de victimització.

El present informe té per objecte la presentació de les dades recollides en l'edició 2003 de l'ESPC, però no és sobrer fer esment del marc en què s'han anat desenvolupant altres eines similars a aquesta i facilitar altres referències² al lector que hi estigui interessat.

Els àmbits d'estudi d'aquesta edició es divideixen en tres mòduls temàtics:

La victimització a Catalunya durant l'any 2002. Nombre d'experiències i tipus de victimització que ha sofert la població (contra el vehicle, contra l'habitatge principal, contra la segona residència, contra els comerços/negocis i els vehicles d'ús professional, contra els béns i els productes del camp, contra la seguretat personal, en l'ús d'Internet o els incompliments familiars). Denúncia i no-denúncia dels fets, motiu de la no-denúncia i valoració del tràmit de la denúncia i de l'atenció rebuda. Principals característiques sociodemogràfiques de les víctimes. En aquesta edició s'ha mantingut la distinció entre victimització i vandalització introduïda en l'edició 2000 per reflectir millor els fenòmens de baixa intensitat (les destrosses).

Els serveis policials a Catalunya. Contactes amb els diferents serveis policials, tipus de contacte, lloc i valoració. Prestigi de la professió policial, grau de coneixement i valoració global del desplegament de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra (PG-ME) i valoració genèrica de la PG-ME amb referència a diferents aspectes professionals.

L'opinió i els valors de la ciutadania en matèria de seguretat. Nivell i evolució de la seguretat durant el darrer any, nivell i evolució de la seguretat en el trànsit, autoposicionament de les persones entrevistades en relació amb determinats valors i els sentiments d'inseguretat amb referència a determinades situacions o col·lectius.

¹ Els informes de les edicions anteriors de l'ESPC es poden consultar íntegrament al web del Departament de Justícia i Interior (www.gencat.net/dji).

² Sobre les diferents maneres d'abordar el mesurament de la delinqüència, vegeu l'obra de López Rey *Introducció a la criminología*. Madrid: Instituto de Criminología, 1981; els diferents informes de l'Enquesta de victimització de Barcelona de Juli Sabaté, Josep Maria Aragay i Elisabeth Torrelles; o també, de Garrido, V.; Stangeland, P. i Redondo S. *Principios de criminología*. València: Tirant lo Blanch, 1999. També queden reflectides aquestes qüestions a Luque i Reina, E. *Las víctimas del delicto*. (Col·lecció "Justícia i Societat"; núm. 20). Barcelona: Generalitat de Catalunya; pàg. 15 a 34.

3.2 Les unitats d'anàlisi i de mostreig

La metodologia de la tècnica d'enquesta es fonamenta en una mostra que garanteix una representativitat suficient per inferir els resultats en la població total. La grandària habitual de la mostra de les diferents edicions de l'ESPC té en compte dues consideracions. En primer lloc, l'objecte d'estudi està constituït per vuit grans àmbits de seguretat que emmarquen l'activitat delictiva: vehicles, habitatges, segones residències, establiments i vehicles d'ús professional, béns i productes del camp, seguretat personal, àmbit tecnològic i, finalment, incompliments familiars.

En segon lloc, l'objectiu d'aquesta recerca és fer les anàlisis d'acord amb diferents àmbits territorials, totes amb un marge d'error no superior al 5%. L'estratègia metodològica de l'Enquesta reconeix que la delinqüència i la seguretat ciutadana tenen una clara dimensió territorial, a partir de la hipòtesi que la desigual producció i distribució de la delinqüència i la inseguretat sol anar associada a les diferències socials i de localització espacial.

En aquest sentit, s'ha considerat com l'univers objecte d'anàlisi la població de 16 anys i més que resideix al territori de Catalunya.

El mètode de recollida d'informació es realitza mitjançant el número de telèfon; per tant, aquest és considerat com la unitat primària de mostreig, on cada registre telefònic identifica una llar. El marc de llista s'ha obtingut d'un directori de números de telèfon localitzats a l'àmbit municipal i amb un grau de cobertura que supera el 90%. L'extracció de números de telèfon ha estat realitzada aleatòriament dins de cada un dels estrats territorials definits en el disseny de la mostra. La unitat final de mostreig és l'individu de la llar que se selecciona de manera aleatòria un cop es coneix la grandària i la composició de la llar.

Cal destacar que l'univers estadístic està limitat pel mètode de treball de camp, atès que no es pot comptar amb el total de la població resident al territori, sinó amb tota aquella població que resideix en un habitatge que disposa de telèfon fix. Encara que el 5,6%³ de les llars catalanes no disposen de telèfon fix, el biaix que aquest fet pot introduir a la mostra no s'ha considerat rellevant quant a la repercussió general de resultats.

3.2.1 Població investigada

Totes les dades que s'obtenen fan referència a la població de 16 anys o més que resideix al territori de Catalunya.

Àmbit geogràfic

L'àmbit geogràfic es constitueix per a tot el territori de Catalunya, amb significativitat estadística a diferents nivells territorials: Catalunya, 7 regions policials, 20 àrees bàsiques policials (ABP) de la Regió Policial Metropolitana, el municipi de Barcelona i els 10 districtes que l'integren i, finalment, 11 estrats subregionals a la resta de regions policials.

Àmbit temporal

L'edició 2003 de l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya fa referència a fets ocorreguts durant l'any 2002 i a les opinions recollides en el transcurs del treball de camp (de gener a abril de 2003).

³ Dades de l'*Encuesta continua de presupuestos familiares*, any 1999.

3.2.2 Disseny de la mostra

Tipus de mostreig

La necessitat d'obtenir representativitat estadística per a diferents àmbits territorials i la peculiar distribució de la població de Catalunya, han fet que s'hagi adoptat un disseny mostral estratificat no proporcional segons àmbits territorials. Aquest disseny implica haver de ponderar les entrevistes realitzades per tal de compensar les diferents probabilitats de selecció de les llars d'acord amb l'estrat territorial al qual pertanyen.

D'altra banda, per l'experiència recollida en edicions anteriors i tal com ja es va fer l'any 2001, s'han establert quotes per sexe i estrat d'edat dins de cada una de les zones o estrats territorials per tal d'evitar el fort biaix que produeixen les enquestes telefòniques cap a un perfil d'entrevistats de gent gran i de sexe femení, ja que, en termes generals, aquests col·lectius tenen una major probabilitat de ser localitzats a la llar durant les hores en què es realitza l'enquesta. Aquestes quotes s'han calculat de manera proporcional a la població, segons les dades de l'Estadística de població de 20 01, per tal de facilitar la ponderació posterior.

Els estrats d'edat definits han estat els següents: de 16 a 25 anys, de 26 a 40 anys, de 41 a 64 anys i, finalment, de 65 anys en endavant.

Grandària de la mostra i fiabilitat

La grandària de la mostra està fortament determinada per l'elevat nombre d'estrats territorials dels quals es volen obtenir resultats amb un cert grau de fiabilitat. Així doncs, la grandària de la mostra es va fixar en un inici en 17.475 entrevistes.

En cap cas s'ha superat un nivell d'error de ?5% per àmbit territorial, amb un nivell de confiança d'un 95% i tenint en compte que a partir de la informació d'edicions anteriors de l'ESPC s'ha utilitzat per al càlcul de la variança una $p=0,20$ i una $q=0,80$.

Val a dir, però, que el nombre final d'enquestes realitzades ha superat la grandària establerta en un primer moment. D'aquesta manera, la grandària mostral final ha estat de 17.856 entrevistes, és a dir, 381 més de les previstes inicialment.

Les taules següents mostren la distribució final entre estrats així com el nivell d'error associat a cadascun d'ells. Es pot observar que, atesa l'elevada grandària mostral, el nivell d'error per al total de Catalunya és molt petit, ?0,74%, la qual cosa indica que per al total de Catalunya el nivell de fiabilitat de l'enquesta és molt elevat.

Regions policials	mostra	error
Tot Catalunya	17.856	? 0,74
Regió Policial de Girona	1.147	? 2,41
Regió Policial del Pirineu Occidental	452	? 3,67
Regió Policial Central	894	? 2,75
Regió Policial de Ponent	665	? 3,06
Regió Policial del Camp de Tarragona	1.094	? 2,38
Regió Policial de les Terres de l'Ebre	466	? 3,63
Regió Policial Metropolitana	13.138	? 0,87

	mostra	error
Tot Catalunya	17.856	? 0,74
ABP l'Hospitalet de Llobregat	562	? 3,30
ABP Badalona – Sant Adrià de Besòs	664	? 3,04
ABP Santa Coloma de Gramenet	571	? 3,27
ABP Sabadell	100	? 7,84
ABP Terrassa	104	? 7,68
ABP Cerdanyola del Vallès	504	? 3,49
ABP Rubí	385	? 3,99
ABP Cornellà de Llobregat	390	? 3,96
ABP Gavà	421	? 3,81
ABP Esplugues de Llobregat	384	? 3,99
ABP Martorell	133	? 6,79
ABP el Prat de Llobregat	384	? 3,99
ABP Sant Boi de Llobregat	389	? 3,96
ABP Sant Feliu de Llobregat	459	? 3,65
ABP Granollers	278	? 4,70
ABP Mollet del Vallès	282	? 4,66
ABP Mataró	279	? 4,69
ABP Arenys de Mar	279	? 4,68
ABP Premià de Mar	130	? 6,87
L'Alt Penedès i el Garraf	280	? 4,68
Municipi de Barcelona	6.160	? 1,05
Districte de Ciutat Vella	602	? 3,18
Districte de l'Eixample	616	? 3,15
Districte de Sants-Montjuïc	617	? 3,15
Districte de les Corts	621	? 3,13
Districte de Sarrià-Sant Gervasi	620	? 3,14
Districte de Gràcia	610	? 3,16
Districte d'Horta-Guinardó	628	? 3,12
Districte de Nou Barris	614	? 3,16
Districte de Sant Andreu	614	? 3,16
Districte de Sant Martí	618	? 3,15
Total Regió Policial Metropolitana	13.138	? 0,87
Municipi de Girona	280	? 4,67
Municipis de la Costa Brava	362	? 4,11
Resta de municipis de la RP Girona	505	? 3,49
Total Regió Policial Girona	1.147	? 2,41
Municipi de Manresa	275	? 4,72
Resta de municipis de la RP Central	619	? 3,15
Total Regió Policial Central	894	? 2,75
Municipi de Lleida	283	? 4,65
Resta de municipis de la RP Ponent	382	? 4,01
Total Regió Policial Ponent	665	? 3,06
Total Regió Policial Pirineu Occidental	452	? 3,67
Municipi de Tarragona	279	? 4,69
Municipi de Reus	281	? 4,67
Municipis del litoral de la RP Camp de Tarragona	254	? 4,91
Resta de municipis de la RP Camp de Tarragona	280	? 4,61
Total Regió Policial Camp de Tarragona	1.094	? 2,38
Total Regió Policial Terres de l'Ebre	466	? 3,63

Convé assenyalar que aquesta distribució mostral concentrada en la Regió Policial Metropolitana és el resultat de compatibilitzar el disseny de mostra de les dues operacions –l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya (ESPC) i l'Enquesta de victimització de Barcelona (EVB)– que, per segona vegada, s'han realitzat conjuntament. D'aquesta manera, a partir de la condició inicial d'obtenir resultats dels diferents estrats territorials amb un marge d'error no superior al 75% (per mantenir la continuïtat de la sèrie de l'ESPC), s'ha incrementat la mostra dels estrats territorials de coincidència amb l'EVB amb l'objectiu d'aproximar la mostra global d'aquesta edició al volum de la mostra de les edicions anteriors de l'EVB. Convé assenyalar, però, que en quatre estrats territorials de la Regió Metropolitana (les àrees bàsiques policials de Martorell, Premià de Mar, Sabadell i Terrassa) s'hi han dedicat submostres de menor grandària i, en conseqüència, tenen un marge d'error superior al 75%.

Adicionalment, a les regions policials de Girona, Central, Ponent i Camp de Tarragona s'han constituït estrats territorials subregionals recuperant, parcialment, el disseny mostral anterior a la primera edició conjunta d'ambdues enquestes victimològiques.

3.2.3 Substitucions

Les unitats de primera etapa han estat les llars i les unitats finals els individus, de manera que dins de cada llar només s'ha seleccionat un individu. En aquest sentit, cal esmentar que no s'ha permès la substitució per cap altre individu de la mateixa llar si la persona seleccionada no hi era en el moment de la trucada. Al contrari, s'ha insistit en la localització d'aquesta persona durant un període de temps considerable, i en cas d'impossibilitat d'entrevistar-la per algun motiu d'incompatibilitat horària o perquè ella mateixa s'hi hagi negat, aquesta llar ha estat substituïda per una altra.

3.3 La realització de l'enquesta

3.3.1 Mètode

El mètode utilitzat per a la recollida d'informació ha estat el sistema CATI, és a dir, enquesta telefònica assistida per ordinador. El sistema CATI permet la implementació d'un nombre molt elevat de filtres que són necessaris en una enquesta d'aquestes dimensions i complexitat (s'han utilitzat més de 250 filtres). Així doncs, la gestió del qüestionari se simplifica de manera molt considerable, atribut especialment necessari en aquesta edició de l'ESPC atès que la modificació del qüestionari per tal de recollir més acuradament els episodis de multivictimització, ha comportat la construcció simultània de dos fitxers de dades. El primer d'aquests fitxers ha estat dedicat a recollir les variables vinculades a persones (amb un format similar als fitxers emprats en les edicions anteriors); el segon s'ha utilitzat per registrar les variables vinculades als diferents episodis de victimització o de vandalització, mantenint associades les variables necessàries per relacionar entre si els registres d'ambdós fitxers.

El treball de camp ha estat realitzat per una empresa especialitzada en el sector, la qual ha rebut la informació i la formació adequada per poder realitzar una enquesta d'aquesta magnitud i en tot moment ha estat sota la supervisió del personal de l'Institut d'Estadística

de Catalunya (IDESCAT), del Gabinet d'Estudis de la Seguretat del Departament de Justícia i Interior i de l'Equip investigador de la Universitat de Barcelona.

3.3.2 Organització del treball de camp

El treball de camp es va organitzar conjuntament entre l'empresa que realitzava les trucades, l'IDESCAT, el Gabinet d'Estudis de la Seguretat i l'Equip investigador de la Universitat de Barcelona, i el període de realització ha estat el comprès entre el 9 de gener i l'1 d'abril del 2003. Per tal de validar el qüestionari i la seva gestió, es va dur a terme, durant el mes de desembre de 2002, una prova pilot de 100 entrevistes.

D'altra banda, abans de començar l'operació de camp, es van impartir les oportunes sessions formatives als enquestadors.

Durant el transcurs de l'enquesta s'han efectuat una sèrie de controls dirigits tant al personal enquestador com a la gestió de l'operació:

- Control del personal enquestador: s'han realitzat escoltes diàries de les enquestes fetes per tal de detectar possibles biaixos introduïts pels enquestadors o fruit de la incomprensió del qüestionari per part de les persones enquestades. Periòdicament s'han elaborat una sèrie de circulars dirigides als enquestadors per tal de corregir aquests possibles biaixos donant-los noves instruccions o fent-los memòria d'algunes de les comentades en les sessions formatives.
- Informes sobre el temps mitjà per entrevista: s'ha dut un control sobre el temps global de durada de l'entrevista, desglossat pels diferents mòduls que configuren el qüestionari.
- Informes de quotes per estrats territorials: al final del dia es comprovaven les quotes de sexe i estrat d'edat que s'havien anat emplenant de cada estrat territorial per tal de confirmar que no s'havia produït cap fenomen no aleatori en la selecció de llars.
- Informes d'incidències: els entrevistadors han recollit més de 1.000 incidències de diversos tipus que s'han produït durant l'entrevista, amb l'objecte de fer els canvis oportuns en el registre corresponent.

3.4 La depuració del fitxer de dades

El procés de detecció d'errors a la base de dades s'ha realitzat, d'una banda, parcialment, mentre es duia a terme el treball de camp, amb el lliurament de fitxers temporals de registres, i també mitjançant una depuració final exhaustiva de tota la base de dades.

La depuració ha fet especial èmfasi en la recerca d'incongruències internes de les respostes, així com la recerca de valors estranys i/o incorrectes. Això ha permès de retrucar les persones entrevistades en cas de dubte. Addicionalment, per a la detecció ràpida d'inconsistències, en aquesta edició s'ha procedit a fer un seguiment diari d'una sèrie de variables considerades clau. Així les dues eines de depuració principal han consistit en:

- Seguiment de les variables clau: diàriament, abans d'iniciar la sessió s'ha revisat un recull de variables clau (definides en el procés del test previ del mes de desembre) de les entrevistes finalitzades durant el dia anterior.
- Lliurament de fitxers parcials: amb periodicitat setmanal, aproximadament, s'ha procedit a un primer nivell de depuració del fitxer, fet que ha permès, juntament amb

el seguiment diari de les variables clau, accelerar l'obtenció del fitxer de dades definitiu al final del període de camp.

Aquest procés de depuració ha comportat la realització de més de 900 retrucades per corregir inconsistències, el tractament dels fulls d'incidències esmentats en l'a partat anterior i, finalment, l'eliminació de poc més de 60 entrevistes finalitzades que no han estat validades.

3.5 La ponderació dels resultats

Per tal de redreçar la no-proporcionalitat del disseny mostral i garantir la representativitat dels resultats obtinguts al conjunt de Catalunya, així com per als diferents àmbits territorials de segon nivell (regions policials...), s'ha aplicat un pes a cada un dels registres de la base de dades. Els pesos han estat construïts tenint en compte les variables d'estrat t erritorial, sexe i estrat d'edat. D'altra banda, també s'han construït els factors d'elevació, proporcionals als pesos, per tal d'elevat els resultats de l'enquesta a nombres absoluts poblacionals. En ambdós casos la referència ha estat l'Estadística de població de 2001 (darrer cens disponible en el moment de finalitzar el treball de camp).

3.6 El qüestionari

El qüestionari d'aquesta edició ha mantingut el disseny suficientment àgil de l'edició anterior per poder abordar els tres àmbits que són objecte d'estudi: (1) l'extensió de la delinqüència, (2) els serveis policials i (3) la percepció de la seguretat dins uns paràmetres raonables pel que fa a la durada de l'entrevista i la comprensió de les preguntes.⁴

Convé recordar que la realització conjunta de l'ESPC i l'EVB en l'edició 2002 va comportar l'homogeneïtzació del qüestionari (les modificacions es detallaven en el capítol I de l'informe de l'any passat).

En aquesta edició el qüestionari ha sofert, també, algunes modificacions que es descriuen en la part introductòria del capítol I d'aquest informe i que es concreten en la recuperació de les preguntes filtre d'edicions anteriors de l'ESPC i el tractament, per primera vegada, del fenomen de la multivictimització.

El disseny precodificat del qüestionari en facilita el posterior tractament informàtic. La majoria de preguntes són tancades per augmentar la possibilitat de codificació. D'altra banda, sempre que és possible, les qüestions es formulen per obtenir respostes de valoració quantitativa (amb l'important avantatge de permetre anàlisis més complexes). L'estructura del primer dels àmbits, el que es refereix a l'extensió de la delinqüència, s'estructura en sis grans grups de tipologies delictives: (1) delictes contra els vehicles, (2) delictes contra l'habitatge principal, (3) delictes contra les segones residències, (4) delictes contra els comerços i els vehicles professionals (5) delictes contra l'economia agrària i (6) delictes

⁴ La durada mitjana de les entrevistes de l'edició 2001 de l'ESPC va ser de 18 minuts i mig, dels quals al voltant de 14 corresponen a l'administració del qüestionari en sentit estricte. En l'edició 2002, la durada mitjana de les entrevistes ha estat de 14 minuts, dels quals gairebé 13 han correspost al qüestionari. En l'edició 2003 la durada mitjana ha estat de 18 minuts i 25 segons, dels quals 17 minuts i 6 segons han correspost a l'entrevista en sentit estricte.

contra la seguretat personal. Convé fer referència al bloc introduït a l'edició 2000, sobre (7) els incompliments de les obligacions familiars i el que es va introduir en l'edició 2001, sobre (8) l'ús d'Internet.

Aquests àmbits delimiten la següent llista de trenta -dos fets delictius (cinc menys que en l'edició anterior) i set comportaments vandàlics, les destrosses (s'hi han afegit les destrosses als establiments), que constitueixen les corresponents agressions que la població pot definir i ubicar fàcilment:

1. Fets contra els vehicles d'ús privat
 - 1.1. robatori del cotxe
 - 1.2. robatori de la moto
 - 1.3. robatori de la bicicleta
 - 1.4. robatori d'algun altre vehicle
 - 1.5. robatori d'objectes del vehicle
 - 1.6. robatori d'accessoris del vehicle
 - 1.7. intent de robatori del vehicle
2. Fets contra l'habitatge principal
 - 2.1. robatori a l'habitatge principal
 - 2.2. intent de robatori a l'habitatge principal
3. Fets contra les segones residències
 - 3.1. robatori a la segona residència
 - 3.2. intent de robatori a la segona residència
4. Fets contra els comerços o negocis
 - 4.1. robatori al comerç
 - 4.2. intent de robatori al comerç
 - 4.3. atracament al comerç
 - 4.4. intent d'atracament al comerç
 - 4.5. robatori de vehicle d'ús professional
 - 4.6. intent de robatori de vehicle d'ús professional
5. Fets contra els béns i productes del camp
 - 5.1. robatori de maquinària agrícola
 - 5.2. intent de robatori de maquinària agrícola
 - 5.3. robatori de bestiar
 - 5.4. intent de robatori de bestiar
 - 5.5. robatori de productes del camp
 - 5.6. intent de robatori de productes del camp
6. Fets contra la seguretat personal
 - 6.1. robatori de bossa o cartera
 - 6.2. intent de robatori de bossa o cartera
 - 6.3. estrebada

- 6.4. intent d'estrebada
- 6.5. atracament
- 6.6. intent d'atracament
- 6.7. agressions físiques
- 6.8. intent d'agressió física
- 6.9. amenaces, coaccions i intimidacions

Al marge d'aquestes sis tipologies esmentades, s'ha constituït una altra tipologia anomenada *vandalització*, que està conformada pels comportaments següents:

- La vandalització
 - destrucció d'objectes o accessoris del vehicle d'ús privat
 - destrucció a l'habitatge habitual
 - destrucció a la segona residència
 - destrucció a l'establiment
 - destrucció d'objectes o accessoris del vehicle d'ús professional
 - destrucció de productes del camp
 - destrucció de maquinària agrícola

Els dos àmbits addicionals recullen els fets següents:

- 7. Els incompliments familiars
 - 7.1. impagament de pensions
- 8. Fets contra la seguretat en l'àmbit tecnològic
 - 8.1. accés als fitxers sense autorització
 - 8.2. estafes en l'adquisició de productes o la contactació de serveis
 - 8.3. assetjament per mitjà del correu electrònic
 - 8.4. divulgació de dades personals sense autorització
 - 8.5. introducció de virus informàtics

La segona part del qüestionari està dedicada a mesurar el nombre de contactes de la població catalana amb els serveis policials al llarg de l'any anterior i determinar -ne algunes característiques: tipus de contacte, lloc de contacte, motiu i valoració.

La tercera part del qüestionari, dedicada a recollir l'opinió i els valors de la població amb relació a la seguretat, ha estat administrada de manera aleatòria a quatre subgrups de la mostra. En canvi, la part dedicada a victimització s'ha administrat a la totalitat de la mostra (17.856 entrevistes) i la corresponent als contactes amb els serveis policials s'ha administrat en 12.409 ocasions, amb una distribució territorial que s'ajusta als requeriments inicials esmentats en la descripció de la mostra (no més del 5% de marge d'error als diferents estrats territorials, amb les excepcions esmentades anteriorment).

3.7 Els indicadors

3.7.1 Els índexs de mesura de la delinqüència

L'objectiu bàsic de la primera part de l'Enquesta és la mesura de l'extensió i les característiques de la delinqüència. Correspon, doncs, quantificar el nombre de víctimes i la quantitat de fets delictius que es van produir durant el 2002 a Catalunya. El qüestionari ha de permetre determinar no només quants entrevistats han estat víctimes d'un dels trenta -dos fets estudiats (i agrupats en sis àmbits de fets), sinó també la quantitat de fets que han patit.

D'altra banda, es comptabilitzen les destrosses relacionades amb els béns objecte d'estudi, amb el benentès que són altres agressions fàcilment definibles i comptabilitzables pels entrevistats (el llenguatge contemporani ha encunyat una expressió que en resulta ben descriptiva: el *vandalisme*).

En tercer lloc, interessa la descripció i l'anàlisi de les pautes de distribució temporal de l'activitat delictiva, així com el seu cost econòmic i psicològic i les molèsties que se'n deriven.

També s'estudia el comportament denunciador, i es proposa una definició criminològica de les víctimes.

En darrer lloc, l'anàlisi territorial incorpora indicadors específicament espacials de l'activitat delictiva.

Amb aquestes finalitats, s'han establert els índexs de mesura que es descriuen a continuació.

3.7.1.1 La mesura de l'extensió de la delinqüència

Pel que fa a l'extensió de la delinqüència, s'analitzarà l'activitat delictiva en tres nivells: (1) a nivell global, en què estan inclosos els trenta -dos fets delictius que s'estudien; (2) per a cada una de les sis tipologies delictives,⁵ i (3) per a cada un dels trenta-dos fets delictius.

L'extensió de la delinqüència es quantifica mitjançant els següents índexs o taxes:

- a) Índexs de victimització. Són els principals indicadors de l'Enquesta i es calculen posant en relació els entrevistats víctimes amb el total d'entrevistats.⁶
- b) Índexs de risc. L'estudi de les sis grans tipologies delictives permet una precisió analítica: en quatre dels sis àmbits (vehicles, segona residència, comerços i béns i productes del camp) l'abast de la delinqüència es calcula també en relació amb els seus propietaris, que són les úniques persones que en poden ser víctimes.⁷
- c) Ràtios de multivictimització. Posen en relació els fets delictius amb les víctimes: són útils per calcular el nombre de fets delictius que ha patit la població resident.⁸
- d) Índexs de fets delictius. Relacionen el nombre de fets amb el total d'entrevistats i permeten conèixer el nombre de fets per cada 100 habitants. És un indicador que

⁵ Vehicles, habitatges, segones residències, comerços, béns i productes del camp i seguretat personal.

⁶ $\text{Índex de victimització} = (\text{víctimes} / \text{entrevistats}) \times 100$

⁷ $\text{Índex de risc} = (\text{víctimes} / \text{propietaris}) \times 100$

⁸ $\text{Ràtio de multivictimització} = \text{fets} / \text{víctimes}$

relaciona l'índex de victimització amb la ràtio de multivictimització i dóna idea de l'extensió de la delinqüència, si a cada víctima li correspongués un sol fet.⁹

3.7.1.2 La mesura de l'extensió del vandalisme

El vandalisme s'analitzarà globalment i també pel que fa a cadascun dels set fets qualificats de *destrosses* que el conformen. Amb aquest fi, s'utilitzaran els dos indicadors següents:

- a) Índexs de vandalisme. Relacionen el nombre d'entrevistats víctimes de destrosses amb el total d'entrevistats.
- b) Índexs de fets vandàlics. Relacionen el nombre de fets vandàlics amb el total d'entrevistats.

3.7.1.3 L'anàlisi del cost de la delinqüència

S'han establert els quatre indicadors següents:

- a) Índex de record de la delinqüència. Relaciona les persones que mantenen espontàniament el record de la victimització amb el total dels entrevistats víctimes.
- b) Cost psicològic de la delinqüència. Aquest indicador quantitatiu de l'impacte psicològic es mou en una escala de 0 (mínim impacte) a 10 (màxim impacte).
- c) Cost econòmic de la delinqüència. L'indicador és el càlcul mitjà dels diners robats o perduts a causa de la delinqüència.
- d) Índex de molèsties associades a la delinqüència. S'estudia també només en l'aspecte quantitatiu. L'indicador de les molèsties patides per les víctimes és l'avaluació mitjana en l'escala de 0 (cap molèstia) a 10 (màxim nivell de molèstia).

3.7.1.4 L'anàlisi de la delinqüència en l'espai i en el temps

Pel que fa a les característiques de l'activitat delictiva, se n'aborden dues dimensions: l'espacial i la temporal.

- a) El mapa delictiu. És el recompte de ls fets delictius i les destrosses que han passat a cada una de les unitats territorials significatives de l'Enquesta: les set regions policials i les vint zones derivades de les àrees bàsiques policials.
- b) Els índexs de localització. Estableixen la relació entre els fets delictius i les destrosses que s'han produït a cada una de les unitats territorials i el nombre d'entrevistes que s'hi han fet (proporcional a la seva població).
- c) Els horaris de la delinqüència. Agregats en quatre moments: matí, migdia, tarda i nit-matinada.
- d) El calendari de la delinqüència. Presenta la distribució mensual de l'activitat delictiva.

3.7.1.5 L'estudi de les denúncies

Els principals indicadors que permeten indagar sobre el fet de la denúncia són:

⁹ $\text{Índex de fets delictius} = (\text{fets} / \text{entrevistats}) \times 100$

Aquest índex, el denominen de diferents maneres els diferents autors. Sabaté, Aragay i Torrelles el denominen *índex delictiu equivalent*. Els autors que participen en la International Crime Victimization Survey el denominen *índex d'incidència*.

- a) Índex de comunicació dels fets victimitzadors. Percentatge de víctimes que han comunicat aquests fets a qualsevol dels serveis policials que operen a Catalunya. És a dir, posa en relació les víctimes que ho han comunicat amb el total de víctimes.
- b) Índex de denúncia. Percentatge de persones víctimes que manifesten haver signat un document escrit de denúncia, ja sigui davant la policia ja sigui directament al jutjat.

3.7.1.6 L'estudi de les víctimes

- a) La definició criminològica de la víctima. Es tracta de relacionar la victimització amb les variables independents més rellevants: l'edat i el gènere, el nivell de renda i l'estatus, la situació professional i l'ocupació, així com el nivell d'estudis.
- b) La recuperació. Percentatge de víctimes que recupera els béns robats.

3.7.1.7 La mesura dels incompliments familiars

Ja s'ha esmentat que aquest mòdul experimental rebrà un tractament separat de la resta de fets. L'apartat que analitza els incompliments familiars ho fa d'una manera àmplia, atès que en mesura l'extensió, el cost, la informació referent a la comunicació i signatura de la denúncia, i, finalment, estableix un perfil de les característiques de les víctimes d'aquest tipus de fet. Per estudiar-lo, s'utilitzaran alguns dels índexs que ja s'han comentat als paràgrafs precedents.

3.7.1.8 La mesura dels fets contra la seguretat en l'àmbit tecnològic

Les dades obtingudes en aquest mòdul del qüestionari també reben un tractament diferenciat. En primer lloc s'intenta mesurar quina part de la població fa ús d'aquests mitjans, amb quina la freqüència i quin tipus d'utilització en fa. Tot seguit es mesura amb quina intensitat la població usuària ha estat víctima dels cinc tipus diferents de fets esmentats en l'apartat anterior.

3.7.2 Els índexs de mesura dels contactes amb els serveis policials

El segon àmbit d'estudi de l'ESPC el constitueixen els contactes amb els serveis policials. Aquests s'aborden des de dues perspectives diferents: d'una banda, el recompte de les persones que han establert contacte durant l'any 2002 amb els diferents serveis policials que operen a Catalunya, expressats en percentatge sobre el conjunt de la població (índex d'atenció policial); i, de l'altra, el recompte de contactes mantinguts amb els serveis policials expressats d'acord amb la seva distribució entre els diferents serveis.

3.7.2.1 Els índexs d'atenció policial

Aquest indicador es presenta de forma agregada, és a dir, referit al conjunt de la població que ha mantingut un o més contactes amb qualsevol servei (índex global d'atenció policial), o bé desagregat, segons les diferents modalitats de contacte que recull l'ESP C (índex d'atenció telefònica, índex d'atenció presencial i índex d'atenció per denúncia). Addicionalment, també es desagreguen d'acord amb el servei policial amb què s'ha establert contacte i amb l'àrea territorial de residència de les persones entrevista des.

3.7.2.2 Els contactes amb la policia

Atès que també es recull informació sobre el nombre de contactes, es complementa la informació anterior amb la distribució del conjunt de contactes d'acord amb el servei policial de contacte.

3.7.2.3 Les valoracions

Finalment, es sol·licita als usuaris que avaluïn (en l'escala de 0 a 10) els contactes que han mantingut. Això permet construir les mitjanes de la valoració de diferents aspectes (el tracte, la durada, la confiança i la valoració global) de les diverses modalitats de contacte.

3.8 Les col·laboracions

La realització conjunta de l'ESPC, impulsada per la Generalitat de Catalunya, i de l'Enquesta de Victimització de Barcelona, impulsada per l'Ajuntament de Barcelona i la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, l'any 2002 va ser conseqüència de la signatura d'un conveni marc de col·laboració en matèria d'estudis. Tant la primera edició conjunta com aquesta reedició de 2003 s'han dut a terme d'acord amb les previsions dels convenis específics corresponents a cada operació.

A més, l'edició 2003 de l'ESPC, com les anteriors, forma part del Pla estadístic de Catalunya com una operació de caràcter experimental. En aquest sentit, la participació de l' **Institut d'Estadística de Catalunya** i de la **Fundació Bosch i Gimpera** de la **Universitat de Barcelona** s'han establert mitjançant convenis específics.

D'una banda, l'Institut d'Estadística de Catalunya s'ha fet càrrec de la pràctica totalitat dels aspectes metodològics de l'operació estadística (disseny i distribució de la mostra, fixació dels criteris de selecció i de substitució de les unitats mostrals, seguiment i control del treball de camp, depuració del fitxer de dades, execució del pla de tabulació, etc.) i, de l'altra, la Fundació Bosch i Gimpera s'ha encarregat de la revisió del qüestionari, del seguiment de les variables clau i de la realització de les anàlisis de resultats.

El treball de camp, és a dir, la realització de les 17.856 entrevistes, s'ha adjudicat per concurs a l'empresa **Fonoservice SA**.

Les tasques d'atenció al públic per tal de donar resposta als dubtes o reclamacions que, previsiblement, es poden produir durant la realització del treball de camp en una operació d'aquest abast, han estat realitzades per la **Direcció General d'Atenció Ciutadana**.

Finalment, el **Gabinet d'Estudis de la Seguretat** s'ha encarregat de les tasques de coordinació i de direcció, a més de la valoració global del projecte, i ha participat de manera directa en les tasques de caràcter metodològic (disseny del qüestionari, seguiment i control del treball de camp, depuració del fitxer de dades i codificació de variables).

Departament de Justícia i Interior

Gabinet d'Estudis de la Seguretat:

Àlex Bas i Vilafranca
Josu Gondra i Bustinza
Raimon Pibernat i Domènech
Anna Salarich i Banús
Carles Segura i Buixó
Mònica Solé i Padró

Ajuntament de Barcelona

Josep Maria Lahosa i Cañellas

Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Jesús Solores i Arroita

Institut d'Estadística de Catalunya

Enric Ripoll i Font
Manel Falguera i Fernández
Julià Urrutia i Carratalà
Núria Brunsó i Ripoll

Universitat de Barcelona. Fundació Bosch i Gimpera

Equip investigador:

Josep M. Aragay i Barbany
Juli Sabaté i Delgado
Elisabeth Torrelles i Puig
Elisabet Queralt i Blanch
Elena Sintes Pasqual
Marta Murrià i Sangenís
Manel Pons i Sanvidal
Carles González i Murciano

Fitxa tècnica

Àmbit	Catalunya
Univers	Població resident de tots dos sexes de 16 anys i més
Grandària de la mostra	17.856 entrevistes
Tipus de mostra	Afixació no proporcional en 43 estrats territorials
Tipus d'entrevista	Telefònica assistida per ordinador
Treball de camp	Del 9 de gener a l'1 d'abril de 2003
Error mostral	Error teòric 0,74 per a dades globals, interval de confiança del 95,5% (dues sigmes), p=0,2 i q=0,8

CAPÍTOL I

LA VICTIMITZACIÓ A CATALUNYA EL 2002

1 L'extensió de la delinqüència

L'objectiu d'aquesta part de l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya consisteix a mesurar l'extensió de la delinqüència que han patit les persones residents a Catalunya de 16 o més anys d'edat durant el 2002.

En sentit estricte, l'Enquesta constitueix una mesura de la delinqüència basada en la quantitat de víctimes. Tanmateix, com que les víctimes indiquen el nombre de fets delictius que han patit, l'Enquesta pot també mesurar -los.

Aquesta informació es presenta amb els índexs de mesura següents:

1. Quant a l'extensió de les víctimes, els *índexs de victimització* es refereixen al percentatge de persones que han estat víctimes.
2. Quant a l'extensió dels fets delictius, les *ràtios de multivictimització* representen la mitjana de fets delictius patits per cada persona que ha estat víctima, i els *índexs de fets delictius* són el percentatge de víctimes si cada fet hagués afectat una sola persona o, el que és el mateix, el nombre de delictes per cada 100 habitants.

L'anàlisi es fa a quatre nivells:

1. La incidència global de la delinqüència
2. La diferenciació entre els fets consumats i els no consumats
3. La desagregació en els sis àmbits de seguretat ¹⁰
4. El detall per a cada un dels trenta-dos fets delictius sobre els quals treballa l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya en el seu màxim nivell de desagregació.

1.1 Les consideracions metodològiques de l'edició 2003

La comparació de les dades relatives a victimització obtingudes en l'edició 2003 amb les dels anys anteriors estan subjectes a diverses consideracions que convé no perdre de vista al llarg del present capítol.

La realització, l'any 2002, de la primera operació conjunta de l'ESPC i de l'EVB va comportar l'homogeneïtzació de diversos aspectes que cada enquesta havia anat desenvolupant al llarg dels anys, amb l'objectiu d'obtenir un qüestionari compartit, de realitzar un sol treball de camp i, alhora, mantenir al màxim possible la continuïtat de les sèries estadístiques de cada operació. Les característiques d'aquella primera edició conjunta i l'impacte de les modificacions introduïdes van ser motiu de comentari en l'informe de l'edició 2002. ¹¹

En aquesta segona edició conjunta, la Comissió Tècnica de Seguiment ha proposat, un cop avaluada l'edició 2002, introduir alguns canvis, ratificats per les institucions promotores mitjançant el conveni específic per a la realització conjunta de l'edició 2003, en els dissenys de la mostra i del qüestionari, que és pertinent assenyalar.

¹⁰ (1) Fets contra els vehicles, (2) fets contra els habitatges habituals, (3) fets contra les segones residències, (4) fets contra els comerços, els negocis o els vehicles d'ús professional, (5) fets contra els béns i productes del camp i, finalment, (6) fets contra la seguretat personal.

¹¹ Enquesta de seguretat pública de Catalunya, edició 2002, pàg. 25 a 27.

El disseny mostrat s'ha basat en afixacions no proporcionals en els diferents estrats territorials dels quals es vol obtenir informació amb uns marges d'error estadístic no superior al 5%.¹² Es tracta d'un tipus de disseny que requereix la ponderació posterior dels resultats i que ja havia estat provat en les quatre edicions anteriors de l'ESPC i en la primera edició conjunta de l'any passat.

Tot i tractar-se d'un disseny similar al d'edicions anteriors de l'ESPC, convé assenyalar que els estrats en què s'ha subdividit el territori de Catalunya són sensiblement diferents als de l'edició 2002. En aquest sentit, s'han mantingut els estrats subregionals emprats en l'edició 2002 en l'àmbit de la Regió Policial Metropolitana i s'han recuperat estrats subregionals a la resta de regions policials, tal com s'havia anat dissenyant la mostra de l'ESPC en les edicions anteriors fins al 2001.

La darrera modificació substancial té a veure amb el qüestionari comú emprat en aquesta edició. Un cop homogeneïtzats els qüestionaris de l'ESPC i l'EVB per a la realització conjunta de l'edició 2002, la Comissió Tècnica de Seguirament n'avaluà el funcionament. En aquest mateix preàmbul de l'edició anterior ja es feia esment de les possibles implicacions que la modificació d'algunes preguntes filtre podia comportar quant als resultats.¹³

En aquesta segona edició conjunta s'ha recuperat el format de les preguntes filtre emprades en les edicions 2000 i 2001 de l'ESPC i, addicionalment, s'ha abordat una qüestió llargament debatuda pels diferents equips tècnics que participen en la realització de l'enquesta, com és el tractament de la multivictimització.

Tant l'ESPC com l'EVB, fins a l'edició 2002, han obtingut la informació relativa als fets victimitzadors a partir del relat detallat dels episodis que els entrevistats consideraven com el més important. És a dir, la construcció modular del qüestionari (els sis àmbits de victimització als quals hem fet referència) permetia obtenir informació addicional sobre les circumstàncies dels fets i el seu impacte en les víctimes, o sobre si, finalment, havien estat denunciats o no, interrogant els entrevistats víctimes sobre el fet que en cadascun dels sis àmbits consideraven més important.

En aquesta edició s'ha introduït una modificació substancial en aquest aspecte. De tal manera que a les persones entrevistades que han manifestat haver estat víctimes d'algun tipus de fet se'ls demana aquesta informació addicional per a cadascun dels episodis que han viscut.¹⁴ En conseqüència, caldrà abordar amb precaució algunes de les informacions que tradicionalment subministra l'ESPC, atès que aquesta forma de recollida, tot i millorar la qualitat de la informació, impedeix la comparació directa amb alguns dels resultats d'anys anteriors.

No obstant això, amb l'objectiu de facilitar la comparació s'ha demanat a les persones entrevistades que identifiquin entre els episodis viscuts el que han considerat més important. En conseqüència, alguns dels indicadors d'aquesta edició apareixeran en aquest informe de manera doblada: calculats amb el nou mètode o d'acord amb el mètode emprat en edicions anteriors.

En conclusió, les dades d'aquesta edició 2003 apareixeran al llarg de l'informe comparades, preferentment, amb les obtingudes en les edicions 2000 i 2001 ja que es tracta de les tres

¹² Amb les excepcions de les àrees bàsiques policials de Martorell, Premià de Mar, Sabadell i Terrassa esmentades en la descripció metodològica de la present edició (pàg. 15).

¹³ Enquesta de seguretat pública de Catalunya, edició 2002, pàg. 25 a 27.

¹⁴ Fins a un màxim de tres episodis per a cadascun dels trenta-dos tipus de fets victimitzadors que es recullen. En el cas que la persona entrevistada n'hagi patit més, s'administra una versió reduïda del qüestionari per recollir la informació relativa al quart episodi i següents.

edicions que presenten major similitud entre elles. Addicionalment, alguns dels indica dors s'expressaran, pel que fa a les dades de l'edició 2003, d'acord amb les dues fórmules de càlcul: per al conjunt dels fets recollits o per al subconjunt de fets considerats per les persones entrevistades com els més importants que han patit en cada àmbit de victimització.

1.2 Les dades globals de victimització

1.2.1 L'índex global de victimització

Aquesta taxa recull tots els entrevistats que han manifestat haver estat víctimes individuals d'un o més fets delictius, en el curs de l'any 2002, tant si s'han consumat com si no han passat de ser intents. Així, l'any 2002, el 15,36% de la població de 16 o més anys resident a Catalunya ha estat víctima d'un o més fets delictius.

1.2.2 La ràtio de multivictimització

L'Enquesta compta també el nombre de fets delictius que ha patit les víctimes. El càlcul de la quantitat de fets delictius s'obté demanant a cada entrevistat victimitzat el nombre de fets que ha patit. La ràtio global de multivictimització del 2002 ha estat l'1,27.

1.2.3 L'índex de fets delictius

Una segona manera de calcular el nombre de fets delictius és l' *índex de fets delictius*, indicador de síntesi entre l'índex de victimització i la ràtio de multivictimització. L'any 2002, l'índex de fets delictius global ha estat el 19,49%; és a dir, hi ha hagut 19,49 fets per cada 100 habitants de 16 o més anys.

Taula 1-1-1. L'extensió de la delinqüència a Catalunya l'any 2002

índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
15,36	1,27	19,49

1.2.4 Les dades globals de les edicions anteriors

En l'apartat introductori d'aquest capítol s'ha esmentat el possible impacte que les diferències metodològiques de les edicions 1999 i 2002 amb la resta d'edicions podien tenir sobre la construcció dels indicadors. En aquest sentit, és pertinent recordar, a l'hora de comparar les dades de les diferents edicions, que les dels anys 2000, 2001 i 2003 presenten majors similituds.

A les taules següents es poden observar els principals indicadors sintètics de les tres edicions de l'ESPC esmentades.

Taula 1-1-2. L'extensió de la delinqüència a Catalunya. 1999-2002

	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
1999	13,69	1,74	23,91
2000	14,92	1,61	24,07
2002	15,36	1,27	19,49

	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
1999	1,00	1,00	1,00
2000	1,09	0,93	1,01
2002	1,12	0,73	0,82

1.3 La delinqüència consumada i no consumada

1.3.1 Els índexs de victimització

Les relacions delictives poden donar-se al voltant de fets o situacions que s'acompleixen del tot, els anomenats fets consumats, o que s'interrompen o ni tan sols comencen, els anomenats fets no consumats.

Els índexs de victimització dels fets consumats i no consumats agrupen, d'una banda, tots els entrevistats que han patit algun fet delictiu consumat, i, d'altra banda, tots els que s'han sentit víctimes d'algun de no consumat (independentment dels fets i del nombre de vegades que hagin estat víctimes), i els relaciona amb tots els entrevistats de l'Enquesta.

Durant el 2002, l'11,87% de la població ha estat víctima d'algun fet delictiu consumat, i el 4,40% s'ha sentit víctima d'algun fet que no s'ha consumat. Les persones que s'han sentit víctimes d'algun fet no consumat representen el 28,65% del conjunt de víctimes i les afectades per fets consumats, el 77,28%. Convé assenyalar que la suma dels percentatges és superior a 100 a causa de la multivictimització.

Taula 1-1-3. L'extensió de la delinqüència consumada i no consumada. 1999-2002

	índex de victimització		% sobre el conjunt de víctimes	
	consumada	no consumada	consumada	no consumada
1999	10,57	4,88	77,21	35,65
2000	10,38	6,04	69,57	40,48
2002	11,87	4,40	77,28	28,65

1.3.2 La multivictimització i els índexs de fets delictius

La multivictimització dels fets consumats és més alta que la dels no consumats; les ràtios són, respectivament, 1,22 i 1,14. Conseqüentment, l'índex de fets delictius és força més elevat per als fets consumats que per als no consumats: 14,49% i 5,00%, respectivament.

Taula 1-1-4. L'extensió de la delinqüència consumada i no consumada l'any 2002

	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
victimització consumada	11,87	1,22	14,49
victimització no consumada	4,40	1,14	5,00

L'evolució d'aquestes dades en les tres edicions de referència permet observar una major dispersió de la victimització. Ja s'ha vist en l'apartat anterior que l'índex de victimització global s'ha anat incrementant en aquest període. Es tracta d'un increment que es concentra en la victimització per fets consumats i que, a més, és simultani a un decrement del volum global de fets conseqüència de la davallada sostinguda de les ràtios de multivictimització (tant per als fets consumats com per als intents).

Taula 1-1-5. L'extensió de la delinqüència consumada i no consumada. 1999 - 2002

	fets consumats			fets no consumats		
	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
1999	10,57	1,61	17,04	4,88	1,41	6,88
2000	10,38	1,50	15,59	6,04	1,40	8,48
2002	11,87	1,22	14,49	4,40	1,14	5,00

	fets consumats			fets no consumats		
	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
1999	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
2000	0,98	0,93	0,91	1,24	0,99	1,23
2002	1,12	0,76	0,85	0,90	0,81	0,73

1.4 Els sis àmbits de seguretat i els trenta-dos fets

L'Enquesta desagrega l'estudi dels fets delictius en sis àmbits, determinats pels diferents béns agredits: (1) fets contra els vehicles d'ús privat, (2) fets contra els habitatges princip als, (3) fets contra les segones residències, (4) fets contra els comerços o negocis i els vehicles d'ús professional, (5) fets contra l'economia agrària i (6) fets contra la seguretat personal.

La sistematització de l'anàlisi en sis indicadors dóna més precisió a l'estudi, per tal com treballa sobre sis estructures prou específiques i distintes i, al mateix temps, genèriques i

agregables. Aquesta sistematització té, a més, un doble avantatge: facilita el disseny del qüestionari i permet l'homogeneïtzació de l'anàlisi comparativa, tant pel que fa a les comparacions territorials com al llarg d'una sèrie temporal.

Com en les edicions anteriors, la majoria de l'activitat delictiva es concentra en els àmbits dels vehicles i de la seguretat personal. A l'altre extrem es troben la victimització de les activitats del sector primari i de les segones residències. En canvi, són els àmbits de les activitats del sector primari i dels comerços, negocis i vehicles professionals els que presenten una ràtio de multivictimització més elevada. Tot i això, l'índex de fets dels àmbits amb més victimització (vehicles i seguretat personal) concentren la majoria de fets recollits en aquesta edició.

Taula 1-1-6. L'extensió de la delinqüència per àmbits l'any 2002

	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
vehicles d'ús privat	6,37	1,10	7,04
seguretat personal	6,32	1,15	7,27
habitatge principal	1,64	1,06	1,73
comerços o negocis i vehicles professionals	0,95	1,24	1,18
béns i productes del sector primari	0,74	1,97	1,46
segones residències	0,73	1,11	0,81
global	15,36	1,27	19,49

1.4.1 Els fets contra els vehicles

1.4.1.1 Els índexs de victimització i els índexs de risc

L'activitat delictiva s'adreça principalment contra els béns. Els més assequibles per a l'activitat delictiva són els que se situen més lluny de la intimitat de les persones, i aquest és precisament el cas dels vehicles. L'índex de victimització dels fets contra els vehicles relaciona les seves víctimes amb tots els entrevistats. L'índex de risc ho fa només amb els propietaris dels vehicles. L'índex de victimització ha estat el 6,37% i l'índex de risc ha estat el 9,69%.

L'Enquesta de seguretat pública de Catalunya estudia quatre tipus de fets en aquest àmbit:

1. El més freqüent ha estat el robatori d'objectes de l'interior del vehicle. L'índex de victimització corresponent ha estat el 2,92%, i el de risc, el 4,44%.
2. En segon lloc, el robatori d'accessoris del vehicle amb un índex de victimització de l'1,63% i un índex de risc del 2,48%.
3. Els robatoris de vehicle (el cotxe, la moto, la bicicleta o qualsevol altre) són molt menys freqüents, amb un índex de victimització del 0,77% i un índex de risc de l'1,17%.
 - a) Índex de victimització dels robatoris de cotxe: 0,42%, i de risc, 0,68%.
 - b) Índex de victimització dels robatoris de moto: 0,17%, i de risc, 1,84%.
 - c) Índex de victimització dels robatoris de bicicleta: 0,17%, i de risc, 1,63%.
 - d) Índex de victimització dels robatoris d'altres vehicles: 0,01%, i de risc, 0,43%.

4. Pel que fa als robatoris no consumats, les persones que s'han sentit víctimes d'algun intent de robatori del seu vehicle d'ús privat són més que les que han vist com els robaven efectivament. L'índex de victimització ha estat de l'1,26% i el de risc, 1,98%.

1.4.1.2 Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius

Pel que fa a l'àmbit dels fets contra els vehicles d'ús privat, la multivictimització ha estat moderada. Tanmateix, l'índex de fets delictius és força alt a causa de l'elevada victimització: la ràtio de multivictimització ha estat l'1,10 i l'índex de fets delictius ha estat el 7,04%. És a dir, les víctimes han patit una mitjana d'1,1 fets contra els vehicles, i s'han produït poc més de 7 fets per cada 100 habitants amb 16 anys o més. La taula següent recull tota la informació relativa al conjunt de l'àmbit i als fets estudiats: índexs de victimització i risc, ràtios de multivictimització i índexs de fets delictius.

Taula 1-1-7. Els diferents índexs dels nou fets contra els vehicles d'ús privat

	índex de victimització	índex de risc	ràtio de multi-victimització	índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	6,37	9,69	1,10	7,04
Robatori d'objectes de l'interior	2,92	4,44	1,09	3,19
Robatori d'accessoris del vehicle	1,63	2,48	1,08	1,76
Intent de robatori del vehicle	1,26	1,98	1,03	1,31
Robatori del vehicle	0,77	1,17	1,03	0,79
<i>Robatori del cotxe</i>	0,42	0,68	1,03	0,42
<i>Robatori de la moto</i>	0,17	1,84	1,00	0,17
<i>Robatori de la bicicleta</i>	0,17	1,63	1,05	0,17
<i>Robatori d'altres vehicles</i>	0,01	0,43	1,00	0,01

1.4.1.3 Els factors de victimització

Els fets s'han produït de manera predominant al carrer (el 76,07%). El 17,33% dels fets han tingut lloc en un pàrquing i només el 2,08% en un descampat. El 4,51% de les víctimes entrevistades no ha pogut o no ha volgut especificar en quin tipus de lloc es van produir els fets.

Pel que fa a la zona del municipi on s'han produït, gairebé la meitat han estat al centre (46,6%), poc més d'una quarta part a la resta de l'entramat urbà (26,25%) i una cinquena part a la resta del municipi (20,98%). En aquest cas, el nivell de no resposta és del 6,17%.

Taula 1-1-8. Tipus de lloc on han ocorregut els fets contra els vehicles d'ús privat

	2002
al carrer	76,07
en un pàrquing	17,33
en un descampat	2,08
No ho sap / no contesta	4,51

Taula 1-1-9. Zona del municipi on han ocorregut els fets contra els vehicles

	2002
al centre	46,60
a la resta del nucli urbà	26,25
a la perifèria o als afores del municipi	20,98
No ho sap / no contesta	6,17

1.4.2 Els fets contra la seguretat personal

1.4.2.1 Els índexs de victimització

L'índex de victimització global dels nou tipus de fets que es recullen en aquestes edicions ha estat el 6,32%.

El fet més freqüent ha estat el robatori de bossa, portamonedes o cartera. Així, l'índex de victimització dels fets consumats ha estat el 2,13%, mentre que l'índex de victimització dels fets no consumats, el 0,73%.

Pel que fa als atracaments, aquests constitueixen el segon fet més freqüent de l'àmbit. L'índex de victimització dels fets consumats és del 0,98%, i del 0,76% l'índex dels no consumats.

Les estrebades resulten menys freqüents. L'índex de victimització obtingut ha estat el 0,52% per a les estrebades consumades i el 0,18% per a les no consumades.

El tercer fenomen més freqüent és el de les amenaces, coaccions o intimidacions, amb el 0,85% d'índex de victimització. A més dels índexs esmentats per als sis fets precedents, s'ha trobat que el 0,38% dels entrevistats han estat víctimes d'algun tipus d'agressió i el 0,27% ha patit algun intent d'agressió.

1.4.2.2 Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius

La multivictimització dels fets contra la seguretat personal ha estat de l'1,15% (superior a la dels vehicles d'ús privat). Això fa que sigui l'àmbit en què s'ha recollit un nombre més elevat de fets: l'índex de fets delictius ha estat del 7,27%.

Taula 1-1-10. Els diferents índexs dels dotze fets contra la seguretat personal

	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	6,32	1,15	7,27
Robatori de bossa o cartera	2,13	1,03	2,19
Atracament	0,98	1,06	1,03
Amenaces, coaccions o intimidacions	0,85	1,21	1,02
Intent d'atracament	0,76	1,15	0,87
Intent de robatori de bossa	0,73	1,03	0,75
Estrebada	0,52	1,02	0,53
Agressions	0,38	1,04	0,40
Intents d'agressió	0,27	1,13	0,30
Intent d'estrebada	0,18	1,00	0,18

1.4.2.3 La localització de la victimització

El centre urbà és l'escenari de la meitat dels fets corresponents a l'àmbit de la seguretat personal: el 50,04% de les ocasions. La resta d'espais concentren poc més del 20% dels episodis i el nivell de no resposta és del 6,44%. Convé recordar que les dades de 2002 fan referència a tots els fets recollits per l'ESPC, a diferència de les dades publicades en els informes de les edicions anteriors, motiu pel qual només s'inclouen a la taula següent les més recents.

Taula 1-1-11. Zona del municipi on han ocorregut els fets contra la seguretat personal

	2002
al centre	50,04
a la resta del nucli urbà	20,95
a la perifèria, als afores del municipi o en una urbanització	22,57
No ho sap / no contesta	6,44

A la taula següent es pot observar gairebé una tercera part d'episodis s'han produït en carrers transitats (presumiblement situats en les àrees centrals dels municipis catalans); que els espais relacionats amb els transports es revelen com el segon escenari més freqüent (el 13,48% dins dels mateixos mitjans de transport i el 5,17% a les estacions o parades), i que els carrers poc transitats han estat el marc on s'han produït l'11,21% dels episodis de victimització contra la seguretat personal durant l'any 2002.

Taula 1-1-12. Tipus de lloc on han ocorregut els fets contra la seguretat personal

	2002
Carrer transitat	32,75
Carrer amb poca gent	13,48
Dins el metro, tren, autobús	11,21
Centre comercial/espai lúdic	8,40
A casa seva	1,54
Estació, parada	5,17
Plaça	6,91
Parc públic o descampat	2,75
A casa d'altres persones	0,34
Altres llocs	16,32
No ho sap / no contesta	1,14

1.4.3 Els fets contra l'habitatge principal

L'habitatge és el bé més proper a la intimitat i, en lògica conseqüència, és normalment el més protegit. L'activitat delictiva que s'hi adreça reflecteix aquesta situació: malgrat que és l'àmbit on, en teoria, hi hauria més a guanyar, queda per sota dels àmbits anteriors.

1.4.3.1 Els índexs de victimització

L'extensió de la delinqüència contra els habitatges ha estat, doncs, escassa a Catalunya, amb un índex de victimització d'1,64%. L'Enquesta estudia dos fets en aquest àmbit: el

primer, els robatoris consumats, té un índex de victimització de 0,93%, i el segon, els robatoris no consumats, informa d'un índex de victimització de 0,72%.

1.4.3.2 Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius

La ràtio de multivictimització ha estat de l'1,06 (1,04 per als robatoris consumats i 1,06 per als intents). Es tracta de la ràtio més baixa de tots els àmbits en què s'estructura l'enquesta. L'índex de fets delictius ha estat de l'1,73% (0,97% per als consumats i 0,76% per als no consumats). La següent taula il·lustra aquests resultats.

Taula 1-1-13. Els diferents índexs dels dos fets contra els habitatges principals

	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	1,64	1,06	1,73
Robatori de l'habitatge	0,93	1,04	0,97
Intent de robatori de l'habitatge	0,72	1,06	0,76

1.4.3.3 Els factors de victimització

L'estructura domiciliària influeix en l'activitat delictiva que s'hi adreça. En concret, s'han considerat quatre elements com a factors d'incidència: el tipus d'habitat (pisos o cases); el nombre de persones que viuen a la llar, el tipus de recepció de l'habitatge (si hi ha porter o conserge, interfon o si l'accés és directe) i la localització (àrea del municipi on està situat l'habitatge). La lògica que presideix aquesta anàlisi està determinada per la protecció: quan els elements de l'estructura domiciliària afavoreixen la protecció, sigui real sigui imaginada, dissuadeixen de l'activitat delictiva.

1. L'habitat

El tipus d'habitatge influeix força en l'índex de victimització. Els pisos són els espais més segurs i per tant menys victimitzats; els habitatges més victimitzats són les cases entre parets mitgeres i les cases als quatre vents o les aïllades.

Taula 1-1-14. L'índex de victimització dels habitatges principals, segons el tipus d'habitatge

	1999	2000	2002
Mitjana	1,57	1,83	1,64
Pis	1,18	1,63	1,43
Casa entre mitgeres	2,26	2,41	2,05
Casa als quatre vents	2,79	2,41	2,42

2. La grandària de la llar

El nombre de persones que viu al mateix habitatge és un altre factor a considerar. S'aprecia una major victimització als habitatges amb un sol resident.

Taula 1-1-15. L'índex de victimització dels habitatges principals, segons el nombre de persones que viuen a la llar

	1999	2000	2002
Mitjana	1,57	1,83	1,64
Hi viu una sola persona	1,71	1,72	2,09
Hi viuen dues persones	1,46	2,07	1,69
Hi viuen tres o més persones	1,58	1,73	1,41

3. La recepció

Com més facilitat d'accés a l'habitatge, més facilitat per a l'activitat delictiva: els habitatges amb accés directe des del carrer han estat els més victimitzats (1,93%). Malgrat aquest supòsit genèric, les dades de les dues darreres edicions comparables trenquen aquesta lògica, atès que els habitatges amb porter o conserge i els que disposen d'intèrfon presenten uns índexs de victimització superiors als que no disposen de cap d'aquestes dues mesures de protecció.

Taula 1-1-16. L'índex de victimització dels habitatges principals, segons el tipus de recepció en l'habitatge

	1999	2000	2002
Mitjana	1,57	1,83	1,64
Porter o conserge	0,38	2,68	1,63
Intèrfon	1,27	1,55	1,56
Res	2,22	2,57	1,15
Accés directe	2,54	2,33	1,93

4. La localització

També la localització dins el municipi té incidència en la victimització. L'índex de victimització augmenta a mesura que la ubicació de l'habitatge es va allunyant d el centre.

Taula 1-1-17. L'índex de victimització dels habitatges principals, segons la localització de l'habitatge

	2000	2002
Mitjana	1,83	1,64
Al centre urbà	1,61	1,39
A la resta del nucli urbà	1,91	1,73
A la perifèria o als afores del municipi	2,12	1,92

1.4.4 Els fets contra els comerços o els negocis

El món del comerç és un àmbit molt sensible a la seguretat. Les botigues constitueixen un espai de relació social que ofereix seguretat a la població; tanmateix, les seves característiques estructurals les fan també un objectiu preferent de l'activitat delictiva.

1.4.4.1 Els índexs de victimització i els índexs de risc

Aparentment, aquest àmbit és molt segur, ja que l'índex de victimització del seu conjunt és molt baix. Ara bé, la població de referència és molt escassa i per tant l'índex de risc és més elevat. L'índex de victimització ha estat del 0,95% i l'índex de risc ha estat del 12,59%.¹⁵ L'Enquesta estudia sis fets en aquest àmbit: els robatoris i els atracaments als establiments (ja siguin consumats o no consumats) i els robatoris de vehicles professionals (consumats i no consumats).

Els robatoris i els atracaments consumats són els fets més freqüents en relació amb els establiments. L'índex de victimització dels establiments per aquests dos fets s'ha situat en el 0,31%; el dels atracaments no consumats, en el 0,17%, i, finalment, el relatiu als robatoris no consumats, en el 0,12%. Pel que fa als vehicles professionals, l'índex dels robatoris ha estat el 0,04%, i dels intents, el 0,07%.

1.4.4.2 Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius

La multivictimització ha estat la segona més elevada (només superada per la ràtio de multivictimització dels fets contra el sector primari). En lògica conseqüència, incrementa l'índex de fets delictius: la ràtio de multivictimització ha estat 1,24 i l'índex de fets delictius ha estat l'1,18%. La taula següent recull tota la informació: índexs de victimització i risc, ràtios de multivictimització i índexs de fets delictius.

Taula 1-1-18. Els diferents índexs dels fets contra els establiments i els vehicles professionals

	índex de victimització	índex de risc	ràtio de multi-victimització	índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	0,95	12,59	1,24	1,18
Robatori de l'establiment	0,31	5,39	1,14	0,35
Intent de robatori de l'establiment	0,12	2,09	1,43	0,17
Atracament de l'establiment	0,31	5,45	1,13	0,35
Intent d'atracament de l'establiment	0,17	3,03	1,06	0,18
conjunt d'establiments	0,86	14,96	1,24	1,06
Robatori de vehicle professional	0,04	1,47	1,20	0,05
Intent de robatori vehicle professional	0,07	2,53	1,11	0,07
conjunt vehicle professional	0,11	4,00	1,14	0,12

1.4.4.3 La localització de la victimització

El risc dels establiments a patir algun dels fets que recull l'ESPC no es manté estable en funció de la seva localització. A la taula següent es pot observar que la probabilitat de ser víctima d'algun dels fets d'aquest àmbit és més elevada a la perifèria dels nuclis urbans i, en les dades del darrer any, també a les àrees centrals dels municipis.

¹⁵ Pel que fa al risc, el 14,96% dels propietaris de botigues o altres establiments i el 4,00% dels propietaris de vehicles d'ús professional (taxis, furgonetes, camions, etc.) han patit algun tipus de victimització en aquest àmbit.

Taula 1-1-19. L'índex de risc dels fets contra els establiments

	Índex de risc	
	2000	2002
índex global	12,43	14,96
Al centre urbà	10,02	13,53
A la resta del nucli urbà	15,20	11,25
A la perifèria o als afores del municipi	16,93	15,46

Respecte dels vehicles d'ús professional, la immensa majoria dels episodis han o corregut al carrer (64,92%) i el segon espai on s'han produït amb més freqüència són els pàrquings.

Taula 1-1-20. La localització dels fets contra els vehicles professionals

	%
	2002
En un pàrquing	19,19
Al carrer	64,92
En un descampat	8,02
Altres llocs	4,63
No ho sap / no contesta	3,25

També els espais centrals del municipi són els que concentren una major proporció d'aquests fets relatius als vehicles d'ús professional.

Taula 1-1-21. Zona del municipi on han ocorregut els fets contra els vehicles professionals

	%
	2002
Al centre	46,85
A la resta del nucli urbà o a la resta del municipi	30,73
No ho sap / no contesta	22,42

1.4.5 Els fets contra les segones residències

1.4.5.1 Els índexs de victimització i els índexs de risc

La societat del lleure i el procés de reducció del temps de treball han estès l'ús de la segona residència;¹⁶ per aquest motiu l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya hi ha assignat un àmbit específic. La victimització de les segones residències ha estat menor que la domiciliària. Tanmateix, l'índex de risc és força elevat. L'índex de victimització ha estat del 0,73% i l'índex de risc, del 4,82%.

La mesura de la victimització en aquest àmbit s'estudia amb els robatoris consumats i els no consumats i ha seguit la mateixa lògica que la domiciliària: els robatoris consumats són més

¹⁶ A l'ESPC 2000 el 14,4% de les persones entrevistades manifestava que disposava de segona residència; a l'edició següent ho feia el 16,2%, i a l'ESPC 2003, el 15,2%.

freqüents que els no consumats, amb uns índexs de victimització del 0,51% i del 0,24%, respectivament.

1.4.5.2 Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius

La segona residència és un bé de protecció més difícil que l'habitatge principal. Per tant, en aquest cas la multivictimització és més elevada: la ràtio de multivictimització ha estat 1,11 i l'índex de fets delictius ha estat 0,91%. No s'han detectat diferències significatives entre els fets consumats i els no consumats pel que fa a la ràtio de multivictimització: 1,07 i 1,11 respectivament.

Taula 1-1-22. Els diferents índexs dels dos fets contra la segona residència

	índex de victimització	índex de risc	ràtio de multi-victimització	índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	0,73	4,82	1,11	0,91
Robatori a la segona residència	0,51	3,36	1,07	0,55
Intent de robatori	0,24	1,56	1,11	0,26

1.4.5.3 Els factors de victimització

Els factors que incideixen en la variabilitat d'aquest tipus de delinqüència poden ser similars als de l'estructura de l'habitatge principal. Se'n consideren tres, dos dels quals són idèntics: el tipus d'hàbitat i la recepció; l'altre és la localització dins del terme municipal. L'associació, en aquest cas, es fa amb els índexs de risc i no amb els de victimització, perquè els primers són més significatius.

1. L'hàbitat

El tipus d'hàbitat influeix força en l'índex de risc de les segones residències i, de manera idèntica, als habitatges: només han estat victimitzats el 2,89% dels pisos i apartaments, mentre que l'índex de risc de les cases entre parets mitgeres és del 5,24%, i el de les cases als quatre vents és molt superior (9,49%).

Taula 1-1-23. L'índex de risc contra les segones residències, segons el tipus d'habitatge

	1999	2000	2002
Mitjana	4,99	5,49	4,82
Pis	2,46	2,74	2,89
Casa entre mitgeres	4,38	6,48	5,24
Casa als quatre vents	8,44	7,83	9,49

2. La recepció

Malgrat que la segona residència no sol estar tan protegida com l'habitatge habitual, aquest factor actua amb la mateixa lògica. Com més facilitat d'accés a la segona residència, més facilitat per a l'activitat.

Taula 1-1-24. L'índex de risc contra les segones residències, segons el tipus de recepció

	1999	2000	2002
Mitjana	4,99	5,48	4,82
Porter o conserge	3,87	1,18	1,33
Intèrfon	2,00	2,43	3,70
Res	3,06	5,31	3,79
Accés directe	6,95	7,10	7,20

3. La localització

Les segones residències situades en el nucli urbà dels termes municipals tenen molta més seguretat que les que són en una urbanització o estan aïllades. L'índex de risc de les primeres ha estat del 3,64%; el de les que són en una urbanització, el 5,16%, i el de les que són en una zona aïllada, el 16,89%.

Taula 1-1-25. L'índex de risc contra les segones residències, segons la localització

	1999	2000	2002
Mitjana	4,99	5,49	4,82
Residència dintre del nucli urbà	2,16	2,17	3,64
Residència en una urbanització	7,94	5,50	5,16
Residència aïllada	9,76	8,24	16,89

1.4.6 Els fets contra l'economia agrària

1.4.6.1 Els índexs de victimització i els índexs de risc

La delinqüència contra els béns i productes del camp és escassa en termes absoluts. L'índex de victimització del conjunt de l'àmbit ha estat del 0,74%. Tanmateix, la població activa dedicada al sector primari és molt escassa; per tant, l'índex de risc és força més elevat. El 9,32% de la població que disposa de propietats agrícoles o ramaderes ha patit alguna agressió delictiva contra les seves explotacions.

La delinqüència contra l'economia agrària s'ha desagregat en tres possibles agressions (que es poden consumir o no): els robatoris de maquinària agrícola, els robatoris de productes del camp i els robatoris de bestiar.

Malgrat l'escassetat dels fets, l'extensió dels consumats és superior a la dels no consumats. La principal extensió correspon als robatoris de productes del camp, amb un índex de victimització del 0,49% i un índex de risc del 6,44%, i als robatoris consumats de maquinària, amb un índex de victimització del 0,16% i un índex de risc del 1,96%. Les freqüències dels altres fets són molt escasses.

1.4.6.2 Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius

L'economia agrària pateix la multivictimització més elevada dels sis àmbits en què s'estructura l'enquesta. En conseqüència, l'índex de fets delictius és molt més elevat que el de victimització: la ràtio de multivictimització ha estat 1,97 i l'índex de fets delictius ha estat 1,46%. La multivictimització més elevada és la dels fets consumats.

Taula 1-1-26. Els diferents índexs dels sis fets contra l'economia agrària

	índex de victimització	índex de risc	ràtio de multi- victimització	índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	0,74	9,32	1,97	1,46
Robatori de maquinària agrícola	0,16	1,96	1,91	0,31
Intent de robatori de maquinària agrícola	0,06	0,82	1,30	0,08
Robatori de productes del camp	0,49	6,44	1,99	0,98
Intent de robatori de productes del camp	0,04	0,49	1,46	0,06
Robatori de bestiar	0,02	1,23	1,67	0,03
Intent de robatori de bestiar	0,00	--	--	--

1.5 Evolució 1999 - 2002

A continuació es presenta una breu síntesi dels índexs de victimització de les tres edicions de l'ESPC amb unes característiques metodològiques més similars. Tot i així, convé assenyalar que en la darrera edició s'han distingit, en l'àmbit de la victimització dels vehicles, els robatoris d'objectes de l'interior dels vehicles i el robatori d'accessoris. En l'àmbit dels establiments s'ha afegit, en les dues darreres edicions comparades, la victimització dels vehicles d'ús professional.

La dada més rellevant és el lleuger però constant increment de la victimització global en els darrers quatre anys, del 13,69% l'any 1999 al 15,36% de l'any 2002. Val a dir que la majoria d'àmbits presenten una gran estabilitat, llevat dels dos en què la victimització és més freqüent: els vehicles d'ús privat i la seguretat personal.

Pel que fa al primer, malgrat que es manté com l'àmbit amb els índexs de victimització més elevats, s'observa una davallada gradual (del 7,35% l'any 1999 al 6,37% l'any 2002). En canvi, l'àmbit de la seguretat personal presenta una evolució clarament a l'alça (del 3,66% l'any 1999 al 6,32% l'any 2002), fet que explica l'increment de la victimització global.

Taula 1-1-27. Els índexs de victimització per àmbits

	vehicles d'ús privat	seguretat personal	habitatge principal	establiments i vehicles professionals	sector primari	segona residència
1999	7,35	3,66	1,57	0,72	0,83	0,71
2000	6,43	5,55	1,83	1,11	0,60	0,89
2002	6,37	6,32	1,64	0,95	0,74	0,73

L'àmbit on l'índex de risc és més elevat, i amb tendència a augmentar lleugerament, és el referit als establiments i els vehicles d'ús professional. Si bé la victimització és molt baixa (el 0,95%), convé destacar que més del 12% de les persones que posseeixen un establiment o un vehicle d'ús professional han estat víctimes. L'índex de risc ha disminuït gradualment en l'àmbit dels vehicles d'ús privat.

Taula 1-1-28. Els índexs de risc per àmbits¹⁷

	establiments i vehicles professionals	vehicles d'ús privat	sector primari	segones residències
1999	11,14	11,57	9,63	4,99
2000	12,47	10,15	7,97	5,49
2002	12,59	9,69	9,32	4,82

La multivictimització ha seguit una clara tendència a la baixa en aquests quatre anys. El sector primari és el que presenta una ràtio més elevada (gairebé dos fets per víctima), seguit dels establiments i els vehicles d'ús professional.

Taula 1-1-29. Les ràtios de multivictimització per àmbits

	sector primari	establiments i vehicles professionals	seguretat personal	segona residència	vehicles d'ús privat	habitatge principal
1999	3,26	1,93	1,61	1,39	1,50	1,22
2000	3,47	1,95	1,40	1,31	1,37	1,15
2002	1,97	1,24	1,15	1,11	1,10	1,06

L'àmbit de la seguretat personal és el que recull més episodis de victimització. Per bé que té un índex de victimització menor al dels vehicles d'ús privat, la ràtio de multivictimització és superior.

Taula 1-1-30. Els índexs de fets delictius per àmbits

	seguretat personal	vehicles d'ús privat	habitatge principal	sector primari	establiments i vehicles professionals	segona residència
1999	5,90	11,03	1,90	2,71	1,39	0,98
2000	7,79	8,79	2,10	2,07	2,17	1,16
2002	7,27	7,04	1,73	1,46	1,18	0,91

A la taula següent es presenten els indicadors de victimització dels diferents fets recollits per l'enquesta. Com acabem d'observar en la descripció per àmbits, els increments es concentren en alguns dels fets de l'àmbit de la seguretat personal i, també, en alguns dels fets de l'àmbit dels establiments.

¹⁷ L'índex de risc en els àmbits de la seguretat personal i de l'habitatge principal són idèntics al de victimització, per definició, atès que la població de referència és la mateixa.

Taula 1-1-31. Els índexs de victimització dels sis àmbits i dels trenta-dos fets

	%		
	1999	2000	2002
Índex global de victimització	13,69	14,92	15,36
Fets contra els vehicles	7,35	6,43	6,37
Robatori del cotxe	0,77	0,75	0,42
Robatori de la moto	0,28	0,34	0,17
Robatori de la bicicleta	0,10	0,06	0,17
Robatori d'altres vehicles	0,04	0,01	0,01
Robatori d'objectes de l'interior del vehicle	4,51	3,90	2,92
Robatori d'accessoris del vehicle			1,63
Intent de robatori del cotxe	2,33	1,93	
Intent de robatori de la moto	0,38	0,36	
Intent de robatori de la bicicleta	0,05	0,00	1,26
Intent de robatori d'altres vehicles	0,08	0,06	
Fets contra la seguretat personal	3,66	5,55	6,32
Robatori de bossa o cartera	1,90	2,16	2,13
Intent de robatori de bossa	0,49	0,53	0,73
Estrebada	0,35	0,39	0,52
Intent d'estrebada	0,19	0,23	0,18
Atracament	0,54	0,84	0,98
Intent d'atracament	0,44	1,29	0,76
Agressions físiques		0,02	0,38
Intent d'agressió física	0,80	0,16	0,27
Amenaces, coaccions o intimidacions		0,30	0,85
Agressions sexuals		0,00	
Intent d'agressió sexual	0,06	0,09	
Amenaces o intimidacions sexuals		0,04	
Fets contra els habitatges	1,57	1,83	1,64
Robatori de l'habitatge	0,94	0,91	0,93
Intent de robatori de l'habitatge	0,66	0,99	0,72
Fets contra els establiments i els vehicles professionals	0,72	1,11	0,95
Robatori del comerç	0,43	0,67	0,31
Intent de robatori del comerç	0,30	0,25	0,12
Atracament	0,09	0,10	0,31
Intent d'atracament	0,05	0,04	0,17
Fets contra els establiments	0,72	0,93	0,86
Robatori de vehicle professional		0,07	0,04
Intent de robatori de vehicle professional		0,13	0,07
Fets contra els vehicles professionals		0,20	0,11
Fets contra l'economia agrària	0,83	0,60	0,74
Robatori de maquinària agrícola	0,14	0,25	0,16
Intent de robatori de maquinària agrícola	0,04	0,04	0,06
Robatori de productes del camp	0,64	0,28	0,49
Intent de robatori de productes del camp	0,10	0,05	0,04
Robatori de bestiar	0,06	0,05	0,02
Intent de robatori de bestiar	0,00	0,01	0,00
Fets contra la segona residència	0,71	0,89	0,73
Robatori a la segona residència	0,51	0,53	0,51
Intent de robatori	0,25	0,40	0,24

2 El cost de la delinqüència

L'Enquesta de seguretat pública de Catalunya estudia quatre aspectes de l'impacte de la victimització sobre les persones que s'han vist afectades.

1. El primer aspecte consisteix en el record que la delinqüència deixa en les persones que n'han estat víctimes, el qual es mesura amb l' *índex de record de la delinqüència* . Aquest índex relaciona les persones que espontàniament recorden haver estat victimitzades i el total d'entrevistats que han estat víctimes.¹⁸

2. El segon aspecte és l'impacte psicològic que els fets delictius han provocat en les víctimes (el cost emocional o psicològic de la delinqüència). S'estudia només en l'aspecte quantitatiu, en una escala de 0 a 10 (de menys a més afectació psicològica), i en resulta l' *índex del cost psicològic de la delinqüència* .

3. Un tercer indicador del cost de la delinqüència el constitueix una percepció subjectiva de la dada previsiblement objectiva: la *valoració de les molèsties* causades per l'activitat delictiva. Se'n mesura la vessant quantitativa en l'escala de 0 a 10 (de menys a més molèsties derivades de l'experiència de victimització). És l' *índex de molèsties associades a la delinqüència* .

4. Finalment, el darrer aspecte estudiat és el cost més objectiu, l'econòmic: els diners robats o perduts a causa de la delinqüència. Normalment, quan els fets –robatoris– s'han consumat, són diners directament robats, mentre que en els fets no consumats es tracta de despeses imprevistes o diners que s'han deixat de guanyar. L'indicador consisteix en el *cost econòmic de la delinqüència* .

2.1 El record de la delinqüència

La informació per construir l'índex de record apareix a l'inici del qüestionari, en una pregunta oberta que espera una resposta espontània: "¿Recorda si l'any passat va ser víctima d'algun robatori, atracament o agressió?" (en cas afirmatiu, es demana de concretar el fet). Això permet: (1) quantificar la persistència en la memòria de les experiències de victimització, a partir del percentatge de persones que les recorden, i (2) avaluar el desigual record dels diferents fets delictius.

2.1.1 El record global

El 7,03% de tots els entrevistats recorda espontàniament haver estat víctima d'algun fet delictiu durant l'any 2002. Això significa el 42,21% de les persones que han estat víctimes d'algun dels fets que recull l'ESPC. La resta de víctimes ho han oblidat, com a molt, al cap de dotze o catorze mesos (comptant la durada del treball de camp).

¹⁸ El record es mesura a partir de la resposta espontània a una pregunta oberta al començament del qüestionari. La resta d'informacions sobre impacte (el cost psicològic, les molèsties i el cost econòmic) provenen d'una bateria de preguntes administrada únicament a les persones entrevistades que han manifestat haver-ne estat víctimes.

Taula 1-2-1. L'índex global de record

	record espontani	índex de victimització	índex global de record
1999	4,87	13,69	35,57
2000	4,26	14,92	25,04
2002	7,03	15,36	42,21

La variació en l'índex global de record d'aquesta edició pot ser deguda, en bona mesura, al progressiu increment de la victimització en l'àmbit de la seguretat personal, tal com s'ha observat en l'apartat anterior. Es tracta de l'àmbit que té un major grau de record i, en conseqüència, la major freqüència d'aquests episodis explica l'increment de l'indicador global. No obstant això, en l'apartat següent es pot observar un increment generalitzat en els nivells de record.

2.1.2 El record en els sis àmbits

Els àmbits on es dona un record més persistent són els més propers a la intimitat: el 53,19% de les víctimes en l'àmbit de la seguretat personal i el 39,76% de les víctimes de fets contra l'habitatge. En canvi, els menys persistents en la memòria són els fets relacionats amb les segones residències (el 17,90%) i amb el sector primari (5,10%).

Taula 1-2-2. L'índex de record en els sis àmbits

	1999	2000	2002
Índex global de record	35,57	25,04	42,21
Fets contra seguretat personal	70,25	29,83	53,19
Fets contra els habitatges	38,95	35,19	39,76
Fets contra els establiments i els vehicles professionals	19,47	19,90	22,31
Fets contra els vehicles d'ús privat	22,46	17,92	21,79
Fets contra les segones residències	3,75	9,49	17,90
Fets contra l'economia agrària	2,80	4,41	5,10

2.1.3 El record en els trenta-dos fets

La desagregació de l'índex de record en cada un dels trenta-dos fets permet fer dues constatacions: (1) el record dels fets consumats és més alt que el dels no consumats i (2) els índexs més grans es donen en els fets consumats contra la seguretat personal, els habitatges i els robatoris dels vehicles d'ús privat.

Taula 1-2-3. L'índex de record en els trenta-dos fets

	2000	2002
Fets contra els vehicles d'ús privat	17,92	21,79
Robatori del cotxe	36,11	
Robatori de la moto	50,95	34,74
Robatori de la bicicleta	58,15	
Robatori d'algun altre vehicle	0,00	
Intent de robatori del cotxe	6,19	
Intent de robatori de la moto	10,18	17,40
Intent de robatori d'altres vehicles	0,00	
Robatori d'objectes de l'interior del vehicle		1,10
Robatori d'accessoris del vehicle	13,26	1,65
Fets contra els habitatges	35,19	39,76
Robatori a l'habitatge	55,05	60,92
Intent de robatori a l'habitatge	14,13	18,58
Fets contra les segones residències	9,49	17,90
Robatori a la segona residència	15,80	24,19
Intent de robatori a la segona residència	0,00	0,00
Fets contra els establiments i vehicles professionals	19,90	22,31
Robatori al comerç	15,45	23,94
Intent de robatori al comerç	6,23	9,00
Atracament al comerç	26,38	7,73
Intent d'atracament al comerç	0,00	1,94
Robatori del vehicle professional	21,19	13,82
Intent de robatori del vehicle professional	44,93	0,00
Fets contra l'economia agrària	4,41	5,10
Robatori de maquinària agrícola	5,31	11,92
Intent de robatori de maquinària agrícola	0,00	0,00
Robatori de bestiar	6,30	0,00
Intent de robatori de bestiar	0,00	0,00
Robatori de productes del camp	2,81	2,91
Intent de robatori de productes del camp	3,87	11,37
Fets contra seguretat personal	29,83	53,19
Robatori de la bossa o cartera	43,57	58,49
Intent de robatori de la bossa o cartera	0,55	10,20
Estrebada	30,75	36,08
Intent d'estrebada	6,95	7,55
Atracament	70,99	36,04
Intent d'atracament	24,54	20,49
Agressions	14,05	42,39
Intents d'agressió	2,19	12,29
Amenaces, coaccions o intimidacions	1,78	8,32

2.2 El cost psicològic

El cost psicològic es comporta de manera similar al record: és més elevat en els fets més propers a la intimitat i en els consumats. La informació s'obté demanant als entrevistats víctimes que avaluïn l'impacte emocional d'aquesta experiència en l'escala de 0 (gens) a 10 (moltíssim).

2.2.1 El cost psicològic global

El cost psicològic de la delinqüència ha estat moderat. L'avaluació mitjana de totes les víctimes entrevistades ha estat 5,83 (en l'escala de 0 a 10), dada que experimenta un moderat però constant creixement (relacionat amb la major freqüència dels fets de l'àmbit de la seguretat personal). Òbviament, l'impacte dels fets consumats és superior al dels no consumats.

Convé recordar que la innovació introduïda en el qüestionari d'aquesta edició permet construir aquest indicador per a tots els fets recollits per l'enquesta o, al mateix temps i amb l'objectiu de mantenir la comparabilitat amb les edicions anteriors, calculat tenint en compte només els fets que en cada àmbit les víctimes han considerat com el més important.

A la taula següent es mostren els resultats de les dues formes de càlcul acompanyades de les de les edicions anteriors.

Taula 1-2-4. Evolució de l'impacte psicològic de la victimització

mitjana (0-10)	cost global	fets consumats	fets no consumats
1999	5,46	5,70	4,82
2000	5,69	6,15	5,26
2002 (fet més important)	5,83	5,97	5,33
2002 (tots els fets)	5,77	5,98	5,18

2.2.2 El cost psicològic en els sis àmbits

Les avaluacions del cost psicològic segueixen una lògica força similar a l'índex de record. Així, en general, com més proximitat personal, més impacte: els àmbits més sensibles són els habitatges (6,93), les segones residències (6,63) i la seguretat personal (6,07).

Taula 1-2-5. Evolució de l'impacte psicològic de la delinqüència en els sis àmbits

mitjana (0-10)	1999	2000	2002	2002
	(fet + important)	(fet + important)	(fet + important)	(tots els fets)
Fets contra els habitatges	5,97	6,59	6,93	6,88
Fets contra les segones residències	5,35	6,96	6,63	6,61
Fets contra la seguretat personal	5,88	5,80	6,07	5,87
Fets contra els establiments i vehicles prof.	5,49	4,86	5,69	5,61
Fets contra els vehicles d'ús privat	5,20	5,39	5,35	5,43
Fets contra l'economia agrària	4,73	4,60	4,97	5,14

2.2.3 El cost psicològic en els trenta-dos fets

Les dues constatacions principals són (1) que el cost psicològic és més gran en els fets que més s'apropen a la intimitat i (2) que el dels fets consumats és superior al dels no consumats, (3) especialment aquells que incorporen algun tipus de violència.

Els fets de menor impacte emocional han estat els no consumats contra els vehicles i l'economia agrària.

Taula 1-2-6. Evolució de l'impacte psicològic de la delinqüència en els trenta-dos fets

mitjana (0-10)	1999 (fet + important)	2000 (fet + important)	2002 (fet + important)	2002 (tots els fets)
Fets contra els vehicles d'ús privat	5,20	5,39	5,35	5,43
Robatori del cotxe	6,43	6,46	6,27	6,27
Robatori de la moto	6,25	6,59	6,54	6,55
Robatori de la bicicleta	7,83	8,38	4,99	4,99
Robatori d'algun altre vehicle	8,00	8,26	8,97	8,97
Robatori d'objectes de l'interior del vehicle	4,85	5,20	5,70	5,78
Robatori d'accessoris del vehicle			4,67	4,79
Intent de robatori del cotxe		5,15		
Intent de robatori de la moto	5,19	4,70	4,90	5,03
Intent de robatori d'altres vehicles		2,29		
Fets contra els habitatges	5,97	6,59	6,93	6,88
Robatori a l'habitatge	7,05	7,65	7,47	7,36
Intent de robatori a l'habitatge	4,31	5,52	6,21	6,25
Fets contra les segones residències	5,35	6,96	6,63	6,61
Robatori a la segona residència	5,46	6,47	7,35	7,32
Intent de robatori a la segona residència	5,04	7,68	5,07	5,15
Fets contra els establiments i vehicles prof.	5,49	4,86	5,69	5,61
Robatori al comerç	5,80	4,56	5,25	5,72
Intent de robatori al comerç	5,46	4,35	4,58	3,79
Atracament al comerç	4,97	6,36	6,09	5,97
Intent d'atracament al comerç	3,18	5,14	6,78	6,86
Robatori de vehicle professional		5,61	6,71	5,75
Intent de robatori de vehicle professional		5,91	4,05	4,29
Fets contra els béns i productes del camp	4,73	4,60	4,97	5,14
Robatori de maquinària agrícola	5,97	4,68	6,98	7,46
Intent de robatori de maquinària agrícola	6,38	5,95	3,56	3,47
Robatori de productes del camp	4,47	4,09	4,18	4,14
Intent de robatori de productes del camp	3,73	2,39	7,61	6,08
Robatori de bestiar	4,65	6,47	8,22	8,13
Intent de robatori de bestiar	--	--	--	--
Fets contra la seguretat personal	5,88	5,80	6,07	5,87
Robatori de bossa o cartera	5,82	5,59	5,94	5,92
Intent de robatori de bossa o cartera	4,04	4,18	--	4,67
Estrebada	7,84	7,07	7,10	7,21
Intent d'estrebada	2,58	5,10	4,84	4,91
Atracament	6,89	7,15	6,36	6,38
Intent d'atracament	4,11	5,04	5,36	5,26
Agressions		9,88	7,18	7,06
Intents d'agressió	6,51	6,76	5,15	4,70
Amenaces, coaccions o intimidacions		6,34	6,04	5,97

2.3 Les molèsties

Les molèsties associades al fet d'haver estat víctima constitueixen el tercer indicador sobre l'impacte. De forma similar a l'impacte psicològic, també en aquest cas es demana a les persones que han patit algun fet que valorin en l'escala de 0 (gens) a 10 (moltíssim) les

molèsties que els ha ocasionat. La conclusió és remarcable: globalment, la mitjana de les molèsties associades a la victimització és superior a l'impacte psicològic.

2.3.1 La valoració global de les molèsties

Igual que passava en els casos del record i l'impacte psicològic, la valoració global de les molèsties associades a fets consumats (7,58) és superior a la dels no consumats (6,33). En aquest cas, també s'observa una pronunciada tendència a l'alça. La taula següent expressa els resultats en la doble forma de càlcul: recollint els fets més importants de cada àmbit o construint la mitjana de tots els fets detallats per les víctimes.

Taula 1-2-7. Evolució de les molèsties associades a la victimització

mitjana (0-10)	cost global	fets consumats	fets no consumats
1999	6,81	7,15	5,90
2000	6,99	7,36	6,18
2002 (fet més important)	7,30	7,58	6,33
2002 (tots els fets)	7,15	7,53	6,05

2.3.2 Les molèsties en els sis àmbits

Les avaluacions en els sis àmbits presenten una gran homogeneïtat, a diferència de la resta d'indicadors d'impacte. Les situacions són similars, perquè la molèstia no té tant a veure amb la intimitat o la integritat personals com amb els canvis que això comporta en les pautes rutinàries de comportament. L'única excepció es troba en l'àmbit de l'economia agrària, amb un nivell de molèsties força més baix que en la resta d'àmbits. També en aquest cas, s'enregistra un increment progressiu.

Taula 1-2-8. Evolució de les molèsties associades a la victimització en els sis àmbits

mitjana (0-10)	1999	2000	2002	2002
	(fet més important)	(fet més important)	(fet més important)	(tots els fets)
Fets contra les segones residències	7,45	7,33	7,78	7,78
Fets contra els vehicles d'ús privat	6,80	7,14	7,44	7,48
Fets contra establiments i vehicles prof.	6,89	6,70	7,42	7,14
Fets contra seguretat personal	6,97	7,09	7,30	6,99
Fets contra els habitatges	7,10	6,56	7,11	7,07
Fets contra l'economia agrària	5,14	5,75	5,96	5,87

2.3.3 Les molèsties en els trenta-dos fets

Els fets consumats tenen unes molèsties associades superiors a les dels no consumats (excepte en el cas dels intents de robatori de productes del sector primari). Els fets que han comportat unes molèsties associades més rellevants han estat el robatori de vehicles (d'ús privat o professional), els robatoris de l'habitatge principal i de les segones residències, els robatoris de bossa o cartera i els robatoris de maquinària agrícola.

Taula 1-2-9. Les molèsties de la delinqüència en els trenta-dos fets

mitjana (0-10)	1999 (fet més important)	2000 (fet més important)	2002 (fet més important)	2002 (tots els fets)
Fets contra els vehicles d'ús privat	6,80	7,14	7,44	7,48
Robatori del cotxe	8,00	8,61	8,91	8,83
Robatori de la moto	9,21	8,79	8,00	8,00
Robatori de la bicicleta	6,90	6,68	7,66	7,66
Robatori d'algun altre vehicle	9,00	8,69	10,00	10,00
Robatori d'objectes de l'interior del vehicle	6,61	7,23	7,77	7,84
Robatori d'accessoris del vehicle			6,71	6,73
Intent de robatori del cotxe		6,32		
Intent de robatori de la moto	6,47	6,36	6,97	7,03
Intent de robatori d'altres vehicles		4,95		
Fets contra els habitatges	7,10	6,56	7,11	7,07
Robatori a l'habitatge	8,25	8,14	8,10	8,09
Intent de robatori a l'habitatge	5,29	4,91	5,75	5,69
Fets contra les segones residències	7,45	7,33	7,78	7,78
Robatori a la segona residència	7,65	7,14	8,46	8,43
Intent de robatori a la segona residència	6,91	7,63	6,29	6,43
Fets contra establiments i vehicles prof.	6,89	6,70	7,42	7,14
Robatori al comerç	7,61	6,87	7,89	7,74
Intent robatori al comerç	5,94	5,49	6,28	5,10
Atracament al comerç	7,94	8,42	7,63	7,45
Intent d'atracament al comerç	3,60	6,48	7,62	7,61
Robatori de vehicle professional	--	7,13	7,40	8,18
Intent de robatori de vehicle professional	--	6,20	4,99	5,62
Fets contra béns i productes del camp	5,14	5,75	5,96	5,87
Robatori de maquinària agrícola	6,09	6,48	7,97	8,08
Intent de robatori de maquinària agrícola	5,98	6,46	4,62	4,31
Robatori de productes del camp	4,89	4,98	5,31	5,02
Intent de robatori de productes de camp	3,53	5,01	7,50	6,25
Robatori de bestiar	6,45	5,46	7,34	7,60
Intent de robatori de bestiar	--	--	--	--
Fets contra la seguretat personal	6,97	7,09	7,30	6,99
Robatori de bossa o cartera	7,40	7,31	8,10	8,07
Intent de robatori de bossa o cartera	4,54	6,15	--	4,98
Estrebada	8,87	6,13	7,97	7,98
Intent d'estrebada	3,43	7,30	5,20	5,24
Atracament	7,59	7,65	7,77	7,68
Intent d'atracament	4,78	6,77	5,95	5,95
Agressions		9,10	7,33	7,15
Intent d'agressió	7,31	6,62	6,35	5,87
Amenaces, coaccions o intimidacions		7,92	6,10	6,31

2.4 El cost econòmic

Els entrevistats quantifiquen el cost en diners de la seva victimització, i el càlcul de la mitjana n'és l'indicador corresponent. Les dades sobre aquest indicador s'expressen en euros (se n'ha fet la conversió per a les edicions anteriors) i en la doble fórmula de càlcul a partir dels fets més importants de cada àmbit o tenint en compte les valoracions econòmiques de tots els fets.

2.4.1 El cost econòmic global

El cost econòmic mitjà ha estat de 871,63 €, que es desglossen en 1.036,17 € de mitjana per als fets consumats i 252,12 € de mitjana per als no consumats.

Taula 1-2-10. Evolució del cost econòmic de la victimització

mitjana (en €)	cost global	fets consumats	fets no consumats
1999	566,45	826,18	205,29
2000	624,39	1.037,47	120,08
2002 (fet més important)	871,63	1.036,17	252,12
2002 (tots els fets)	792,84	991,94	195,68

2.4.2 El cost econòmic en els sis àmbits

El cost econòmic de la delinqüència depèn de la diferent rendibilitat que ofereix en els àmbits: els de més rendibilitat són el dels establiments i vehicles professionals i els dos domiciliaris. Els fets de menor cost han estat els que s'han adreçat contra els vehicles d'ús privat i contra la seguretat personal.

Taula 1-2-11. El cost econòmic de la victimització en els sis àmbits

mitjana (en €)	1999 (fet + important)	2000 (fet + important)	2002 (fet + important)	2002 (tots els fets)
Fets contra els vehicles d'ús privat	550,24	454,00	643,11	609,72
Fets contra els habitatges	1.749,02	1.540,03	2.040,66	2.049,58
Fets contra les segones residències	2.344,84	674,58	2.777,65	2.611,30
Fets contra els establiments i vehicles prof.	929,08	2.403,81	2.283,82	2.013,96
Fets contra l'economia agrària	275,89	761,78	1.134,84	992,76
Fets contra la seguretat personal	158,49	154,34	187,86	158,57

2.4.3 El cost econòmic en els trenta-dos fets

Tots els fets consumats han comportat uns costos econòmics superiors als dels no consumats (amb l'excepció dels productes del camp). Els més elevats han estat els robatoris i els atracaments als establiments, els robatoris als habitatges (principals i segones residències) i els robatoris de vehicles professionals i altres vehicles d'ús privat.

Taula 1-2-12. El cost econòmic de la delinqüència en els trenta-dos fets

mitjana (en €)	1999 (fet + important)	2000 (fet + important)	2002 (fet + important)	2002 (tots els fets)
Fets contra els vehicles d'ús privat	550,24	454,00	643,11	609,72
Robatori del cotxe	3.603,12	1.388,94	3.777,13	3.696,71
Robatori de la moto	797,37	1.123,47	2.176,33	2.105,76
Robatori de la bicicleta	389,73	405,32	589,26	561,42
Robatori d'algun altre vehicle	3,606,07	1.051,77	9.547,00	9.547,00
Robatori d'objectes de l'interior del vehicle	257,78	317,21	482,12	474,03
Robatori d'accessoris del vehicle			180,99	174,29
Intent de robatori del cotxe		203,02		
Intent de robatori de la moto	207,79	180,12	317,04	314,38
Intent de robatori d'altres vehicles		60,46		
Fets contra els habitatges	1.749,02	1.540,03	2.040,66	2.049,58
Robatori a l'habitatge	2.836,60	2.554,54	3.351,26	3.388,02
Intent de robatori a l'habitatge	119,19	122,37	103,78	98,56
Fets contra les segones residències	2.344,84	674,58	2.777,65	2.611,30
Robatori a la segona residència	3.072,76	1.038,49	3.570,78	3.360,74
Intent de robatori a la segona residència	545,92	78,67	661,95	618,39
Fets contra els establiments i vehicles prof.	929,08	2.403,81	2.283,82	2.013,96
Robatori al comerç	1.286,33	3.263,68	2.725,69	2.525,42
Intent de robatori al comerç	579,79	240,22	255,95	132,18
Atracament al comerç	498,71	1.957,02	2.297,09	2.308,48
Intent d'atracament al comerç	13,85	1.016,67	1.250,31	1.264,58
Robatori de vehicle professional	--	2.534,05	9.965,18	6.125,70
Intent de robatori de vehicle professional	--	90,99	525,62	470,89
Fets contra els béns i productes del camp	275,89	761,78	1.134,84	992,76
Robatori de maquinària agrícola	570,70	629,26	2.328,12	2.214,99
Intent de robatori de maquinària agrícola	119,86	108,60	13,63	39,20
Robatori de productes del camp	232,29	1.302,93	531,26	378,52
Intent de robatori de productes del camp	46,19	47,90	1.803,04	770,32
Robatori de bestiar	266,22	260,18	83,42	37,80
Intent de robatori de bestiar	--	--	--	--
Fets contra la seguretat personal	158,49	154,34	187,86	158,57
Robatori de bossa o cartera	207,06	161,91	184,92	188,13
Intent de robatori de bossa o cartera	116,13	6,91	--	9,92
Estrebada	201,39	323,65	287,87	281,15
Intent d'estrebada	--	9,38	8,23	9,46
Atracament	186,13	321,84	295,44	275,86
Intent d'atracament	20,48	17,07	12,87	12,34

2.5 La recuperació dels béns robats

Les dades de l'Enquesta sobre la recuperació dels béns sostrets conviden a una reflexió. Molt poques víctimes recuperen els béns que els van robar. El càlcul agregat dels diferents tipus de fets recollits en aquesta edició es situa en el 10,20%.

Convé assenyalar que la informació corresponent a l'any 2002 inclou tots els fets recollits per l'enquesta. En canvi, les dades de les edicions anteriors corresponen al conjunt de fets que les persones entrevistades van considerar més importants en cada àmbit. És probable que aquesta nova forma de càlcul tingui com a conseqüència uns indicadors lleugerament inferiors. Els àmbits en què hi ha hagut més recuperació han estat els de la seguretat

personal (15,26%) i el d'establiments i vehicles professionals (12,88%). La resta d'indicadors s'han situat per sota de la mitjana.¹⁹

Taula 1-2-13. La recuperació dels béns robats

	% de recuperació		
	1999 (fet + important)	2000 (fet + important)	2002 (tots els fets)
Fets contra els vehicles d'ús privat	11,36	18,29	9,56
Robatori del cotxe	56,65	56,53	
Robatori de la moto	62,37	40,36	
Robatori de la bicicleta	0,00	0,00	42,31
Robatori d'altres vehicles	100,00	43,55	
Robatori d'objectes de l'interior del vehicle			5,05
Robatori d'accessoris del vehicle	6,49	8,27	3,23
Fets contra els habitatges	5,25	5,29	7,51
Robatori a l'habitatge	8,75	5,92	7,51
Fets contra les segones residències	4,25	15,31	0,98
Robatori a la segona residència	5,98	15,31	0,98
Fets contra els establiments i vehicles prof.	27,55	8,82	12,88
Robatori del comerç	20,43	9,71	7,28
Atracament al comerç	86,44	5,45	20,04
Robatori del vehicle professional	--	4,66	0,00
Fets contra l'economia agrària	0,13	1,94	0,00
Robatori de productes	0,17	0,00	0,00
Robatori de maquinària	0,00	2,88	0,00
Robatori de bestiar	0,00	6,25	0,00
Fets contra la seguretat personal	21,16	24,62	15,26
Robatori de bossa o cartera	31,97	23,33	18,12
Estrebada	55,07	37,00	15,90
Atracament	18,61	16,34	9,19

¹⁹ Convé valorar de forma prudent l'evolució dels índexs de recuperació en l'àmbit dels comerços i de les segones residències, atesa l'escassetat d'ob servacions.

3 La delinqüència en el temps i en l'espai

3.1 La delinqüència i el temps

L'estudi de la delinqüència ha d'atènyer les dues dimensions convencionals de les relacions humanes: l'espacial i la temporal.

Pel que fa al temps, l'ESPC estudia les regularitats observables a partir de les respostes de les persones entrevistades que manifesten que n'han estat víctimes. En aquest sentit, les dues variables que es recullen són l'estacionalitat i l'horari.

3.1.1 L'horari de la delinqüència

Novament convé assenyalar que el tractament de la multivictimització introduït en el qüestionari d'aquesta darrera edició comporta que les dades s'hagin pogut construir a partir de la informació recollida per a tots els fets. En canvi, les dades de les edicions anteriors es construeixen a partir de la informació referida al fet considerat més important dins de cada àmbit per les persones que els han patit.

L'activitat delictiva es desenvolupa principalment de nit o de matinada i, de fet, es va incrementant al llarg del dia fins a la nit, segons el que es desprèn de les dades obtingudes en les tres edicions de referència.

En concret, l'any 2002, poc menys de la meitat dels fets delictius (41,14% de tots els fets recollits) van passar de nit o matinada; un de cada cinc (20,59%) va passar a la tarda; el 12,68%, al migdia, i el 14,00%, al matí. Finalment, un de cada deu fets (11,60%) no ha pogut ser situat per les seves víctimes.

Taula 1-3-1. L'horari de la delinqüència

	% sobre el total de respostes		
	1999 (fet + important)	2000 (fet + important)	2002 (tots els fets)
Matí	10,49	11,27	14,00
Migdia	10,22	10,94	12,68
Tarda	16,67	20,52	20,59
Nit o matinada	51,23	45,59	41,14
No ho sap / no contesta	11,39	11,68	11,60

Per àmbits, els fets es distribueixen de forma desigual al llarg del dia. Prop del 60% dels fets referits als vehicles d'ús privat i als establiments es concentren a la nit o la matinada.

La distribució horària de la delinqüència domiciliària és més regular. Però en el cas de les segones residències convé assenyalar que més de la meitat dels fets no ha estat possible situar-los.

Els fets contra la seguretat personal es distribueixen al llarg del dia, amb predomini de la tarda.

Taula 1-3-2. L'horari de la delinqüència en els sis àmbits

		% sobre el total de respostes en cada àmbit				
		matí	migdia	tarda	nit	ns/nc
Fets contra els vehicles d'ús privat	1999	7,41	9,60	14,16	59,47	9,36
	2000	7,30	6,91	16,94	57,00	11,86
	2002	8,92	8,20	13,43	58,03	11,43
Fets contra els habitatges	1999	18,92	15,65	14,72	37,56	13,15
	2000	25,63	20,94	19,76	22,08	11,59
	2002	20,04	12,64	20,36	33,94	13,03
Fets contra les segones residències	1999	10,65	3,38	9,02	34,98	41,96
	2000	4,26	4,79	4,43	40,66	45,86
	2002	1,79	4,36	6,04	34,71	53,11
Fets contra els establiments i vehicles prof.	1999	7,60	5,47	17,81	62,96	6,16
	2000	7,81	13,95	10,95	58,07	9,23
	2002	11,01	12,02	10,95	59,67	6,34
Fets contra l'economia agrària	1999	8,62	4,67	9,02	47,43	30,26
	2000	7,15	6,27	9,60	49,17	27,81
	2002	3,70	5,04	15,55	39,25	36,45
Fets contra la seguretat personal	1999	20,02	19,08	32,60	27,20	1,10
	2000	16,43	19,50	34,85	28,90	0,31
	2002	20,92	19,26	31,57	24,44	3,81

3.1.2 L'estacionalitat de la delinqüència

L'estacionalitat de la delinqüència és força regular, amb una certa concentració a la tardor (26,10%) i a l'estiu (25,04%) respecte a la primavera o l'hivern, que recullen els percentatges més baixos (18,80% i 15,86% respectivament).

Taula 1-3-3. L'estacionalitat de la delinqüència

	%		
	1999 (fet + important)	2000 (fet + important)	2002 (tots els fets)
Gener	5,18	2,75	4,33
Febrer	6,68	4,79	5,83
Març	5,54	5,85	5,70
Abril	5,56	5,17	6,30
Maig	4,91	5,42	6,18
Juny	7,38	6,28	6,32
Juliol	9,29	9,42	9,79
Agost	8,57	9,99	8,18
Setembre	6,98	8,41	7,07
Octubre	7,83	7,72	6,74
Novembre	8,51	10,80	9,20
Desembre	11,13	11,50	10,16
No ho sap / no contesta	12,45	11,92	14,19

L'estacionalitat dels sis àmbits presenta algunes especificitats que cal destacar: (1) la distribució dels fets contra els vehicles i la seguretat personal és similar a la global; (2) els habitatges i les segones residències han patit més fets durant l'estiu i la tardor; (4) el món dels establiments i els vehicles professionals segueix una tendència creixent al llarg de l'any i (5) els fets contra les explotacions agràries es concentren al segon semestre.

Taula 1-3-4. L'estacionalitat de la delinqüència en els sis àmbits

		% sobre el total de respostes en cada àmbit				
		hivern	primavera	estiu	tardor	ns/nc
Fets contra els vehicles d'ús privat	1999	19,38	18,55	23,21	26,93	11,93
	2000	15,89	17,43	27,06	25,52	14,11
	2002	15,87	20,20	25,64	24,31	13,98
Fets contra els habitatges	1999	15,83	17,69	34,54	21,09	10,85
	2000	12,36	18,23	32,08	29,39	7,94
	2002	12,08	24,64	23,72	25,39	14,16
Fets contra les segones residències	1999	26,87	19,78	20,42	14,57	18,36
	2000	16,83	14,30	21,61	34,72	12,54
	2002	21,84	16,81	21,08	29,54	10,72
Fets contra els establiments i vehicles prof.	1999	23,43	23,29	16,04	25,44	11,80
	2000	11,47	19,74	23,07	27,60	18,12
	2002	14,60	19,35	18,58	28,73	18,74
Fets contra l'economia agrària	1999	12,34	20,75	42,13	12,55	12,23
	2000	10,27	12,20	36,58	25,64	15,31
	2002	9,43	9,96	36,66	26,85	17,10
Fets contra la seguretat personal	1999	18,38	20,20	23,98	28,98	8,46
	2000	15,82	17,47	28,87	30,64	7,19
	2002	17,25	17,55	24,50	27,08	13,62

3.2 La delinqüència i el lloc

La possibilitat d'abordar l'estudi de la victimització implica el de les seves regularitats territorials a partir de diferents tipus d'observacions. D'una banda, la distribució territorial de les víctimes (on resideixen les persones que han estat victimitzades) i, de l'altra, la distribució territorial dels fets (on s'han produït aquests fets).

La relació entre el territori de residència de les víctimes i el lloc on s'han produït els fets que han patit és observable en l'apartat següent (la victimització i el territori) i és abordat novament en l'apartat dedicat a l'autocontenció: la majoria dels fets delictius s'han produït al mateix territori on viu la víctima (comarca, zona o regió).

Ja s'han descrit anteriorment les característiques dels llocs on s'han produït els fets en relació amb la seva centralitat, és a dir, si s'han produït al centre del municipi, a la resta de l'entramat urbà o a la perifèria, i, també, en relació amb la intensitat d'ús d'aquests espais, la seva densitat, és a dir, les característiques d'aquests espais (oberts o tancats, places o carrers transitats o solitaris, etc.).

En aquest apartat s'abordarà la distribució territorial dels fets delictius per regions i zones amb un doble indicador: el mapa delictiu i els índexs de localització. El mapa delictiu és el recompte dels fets que han passat a cada lloc (una informació univariant que descriu la geografia delictiva), i els índexs de localització posen en relació els fets delictius amb la població del territori.

És convenient recordar, en aquest punt, les possibilitats que el tractament de la multivictimització ha obert en l'edició d'enguany. Les edicions anteriors només subministraven aquesta informació territorialitzada en relació amb els fets més importants de cada àmbit. En canvi, la present edició ens permet ubicar tots els fets recollits.

3.2.1 La victimització i el territori

L'estudi de la distribució territorial de les víctimes segueix la seqüència lògica següent: (1) la dada global de Catalunya; (2) els territoris de desplegament dels tres serveis policials territorialitzats²⁰ (PG-ME, CNP i GC) i (3) les set regions policials²¹.

La desagregació dels índexs de victimització es farà en els nivells següents: (1) l'índex global de victimització i (2) els sis àmbits de seguretat.

3.2.1.1 L'índex global de victimització

L'Enquesta confirma la tesi segons la qual la distribució territorial dels índexs de victimització ha seguit la lògica de la rendibilitat racional. En concret, són les àrees de major centralitat i més densament poblades les que presenten uns índexs de victimització més elevats; és a dir, on una major proporció dels seus residents han estat víctimes d'algun fet (amb independència del lloc on s'hagi produït). Com en anteriors edicions, els índexs més elevats corresponen a les regions del Camp de Tarragona (17,63%) i Metropolitana (16,36%).

Taula 1-3-5. L'índex de victimització a les set regions policials

	%		
	1999	2000	2002
Mitjana de Catalunya	13,69	14,92	15,36
Territori CNP	14,81	16,21	17,01
Territori GC	12,39	13,92	16,14
Territori PG-ME	11,76	11,92	11,75
RP del Camp de Tarragona	17,34	17,15	17,63
RP Metropolitana	14,10	15,75	16,36
RP de les Terres de l'Ebre	12,47	13,57	15,00
RP de Girona	12,04	13,49	12,82
RP Central	9,75	9,89	11,20
RP de Ponent	13,00	11,74	10,22
RP del Pirineu Occidental	8,21	6,64	5,08

En el primer apartat d'aquest capítol ja s'ha fet esment del progressiu increment de la victimització en el conjunt de Catalunya. Aquest increment, però, no es distribueix uniformement. Si bé algunes regions segueixen la tònica general de creixement, com la de les Terres de l'Ebre (2,53 punts en quatre anys), la Metropolitana (2,26) i la Central (1,55), la resta de regions tendeixen a estabilitzar-se, com la de Girona (0,78 punts per sobre del nivell

²⁰ Els territoris de desplegament s'adeqüen al calendari de desplegament de la PG -ME a cada edició de l'ESPC. En aquesta edició tenen la consideració de territori PG -ME la totalitat de les regions policials de Girona, Ponent i Pirineu Occidental, la regió policial central (amb l'excepció de la comarca de l'Anoia) i les comarques metropolitanas del Vallès Oriental i del Maresme (amb l'excepció de l'àrea bàsica policial de Premià de Mar). El territori CNP està constituït pel conjunt de municipis on aquest cos estava desplegat a 31 de desembre de 2002 (a grans trets, els municipis de més de 30.000 habitants de la resta de Catalunya). I, finalment, el territori GC està format per la resta de municipis del país.

²¹ El Decret 19/2002, de 22 de gener, de reestructuració parcial de la Direcció General de Seguretat Ciutadana, estableix l'organització dels serveis en nou regions policials. A l'efecte d'explotar les dades de l'ESPC, les tres regions metropolitanas (Nord, Sud i Barcelona) s'han agregat en una única regió. Així, els set àmbits regionals emprats en aquest informe són: Girona, Pirineu Occidental, Ponent, Camp de Tarragona, Terres de l'Ebre, Central i Metropolitana.

de fa quatre anys, però 0,67 per sota de l'any 2000) i la del Camp de Tarragona (0,29 punts d'increment en quatre anys) o, fins i tot, a situar-se per sota dels nivells de fa quatre anys, com la de Ponent (2,78 punts menys) i la del Pirineu Occidental (3,13 punts per sota).

Així, la desigual victimització dels habitants dels diferents territoris estudiats (territoris de desplegament i regions policials) depèn de la diferent rendibilitat que produeixen de cara a l'activitat delictiva. Solen ser víctimes, més aviat, els habitants dels llocs de més nivell de renda, grandària poblacional i atracció a causa d'algun tipus de centralitat. A la inversa, els menors índexs de victimització es donen als llocs perifèrics i/o de menor grandària poblacional, que solen ser els de més fàcil cohesió/control social, així com també on predominen les rendes més baixes.

La desagregació per territoris de desplegament de l'índex global de victimització de l'Enquesta ho confirma. Així, en línies generals, a Catalunya, durant el període observat, les persones més victimitzades han estat els habitants del territori on està desplegat el CNP (17,01%), seguit dels residents en el territori GC (16,14%) i, en darrer terme, els residents en el territori PG-ME (11,75%).

El comportament no és homogeni. Així, mentre la victimització s'ha incrementat en els territoris GC (3,75 punts en quatre anys) i CNP (2,2), al territori PG-ME ha tendit a establir-se (són pràcticament idèntics els índexs de 1999 i de 2002).

Convé assenyalar que no es tracta de territoris estàtics sinó que a cada edició de l'enquesta l'àmbit geogràfic de cadascun s'adequa al calendari de desplegament de la PG -ME i de replegament dels cossos estatals. Així, el territori PG-ME corresponent a les dades de 2002 integra els municipis de Manresa, Granollers i Mataró, que, en les dades d'edicions anteriors, formaven part del territori CNP. A més, el territori PG-ME ha integrat en aquesta darrera edició les comarques del Bages, el Vallès Oriental i bona part de la del Maresme en detriment del territori GC.

3.2.1.2 Els sis àmbits delictius

La distribució territorial en els sis àmbits segueix –en línies generals– la lògica de la racionalitat. Les desagregacions, però, permeten observar certes diferències en els diferents àmbits. Així, a la Regió Metropolitana i, consegüentment, al territori CNP, l'àmbit del vehicle és desplaçat al segon lloc atès que hi és més freqüent la victimització en l'àmbit de la seguretat personal.

Taula 1-3-6. La victimització dels sis àmbits a les set regions policials

	%					
	vehicles	seguretat personal	habitatge	comerç	camp	segona residència
Mitjana de Catalunya	6,37	6,32	1,64	0,95	0,74	0,73
Territori CNP	6,94	8,03	1,58	0,86	0,16	0,90
Territori GC	7,39	4,79	1,81	1,40	1,77	0,94
Territori PG-ME	4,65	4,10	1,63	0,84	1,18	0,28
RP de Girona	5,06	4,53	1,74	1,46	0,83	0,24
RP Central	4,53	2,91	1,69	0,67	1,64	0,19
RP del Pirineu Occidental	1,18	1,92	0,00	0,49	1,15	0,69
RP de Ponent	4,54	1,96	1,58	0,17	2,54	0,63
RP del Camp de Tarragona	7,65	5,41	2,25	1,65	1,83	1,02
RP de les Terres de l'Ebre	4,91	3,56	1,87	1,97	2,81	1,97
RP Metropolitana	6,84	7,43	1,57	0,87	0,33	0,78

La victimització en l'àmbit del sector primari també presenta la particularitat de ser més freqüent en els territoris PG-ME i GC (i les regions que els integren) per raó del pes demogràfic de la població dedicada a aquest sector econòmic.

Observem, ara, com han evolucionat els dos àmbits més freqüents: vehicles d'ús privat i seguretat personal.

Taula 1-3-7. Evolució de l'índex de victimització en l'àmbit dels vehicles d'ús privat per territoris

	1999	2000	2002
Mitjana de Catalunya	7,35	6,43	6,37
Territori GC	6,60	5,76	7,39
Territori CNP	8,13	7,17	6,94
Territori PG-ME	5,75	4,84	4,65
RP del Camp de Tarragona	9,35	7,09	7,65
RP Metropolitana	7,82	6,89	6,84
RP de Girona	6,58	5,85	5,06
RP de les Terres de l'Ebre	3,96	4,66	4,91
RP de Ponent	6,13	3,63	4,54
RP Central	4,27	5,04	4,53
RP del Pirineu Occidental	3,08	2,33	1,18

Taula 1-3-8. Evolució de l'índex de victimització en l'àmbit de la seguretat personal per territoris

	1999	2000	2002
Mitjana de Catalunya	3,66	5,55	6,32
Territori CNP	4,49	6,63	8,03
Territori GC	2,30	4,65	4,79
Territori PG-ME	2,78	3,09	4,10
RP Metropolitana	4,04	6,47	7,43
RP del Camp de Tarragona	3,24	5,14	5,41
RP de Girona	2,78	3,62	4,53
RP de les Terres de l'Ebre	2,74	3,42	3,56
RP Central	2,31	1,76	2,91
RP de Ponent	3,39	3,63	1,96
RP del Pirineu Occidental	1,54	1,55	1,92

3.2.2 Els fets i el territori

La distribució espacial dels fets delictius expressa, probablement amb més precisió, la relació entre la delinqüència i el territori perquè, mentre que les persones poden ser víctimes fora del seu lloc de residència, els fets delictius ubiquen territorialment l'activitat delictiva de forma directa. Fins ara els indicadors expressaven el lloc de residència de les víctimes amb independència d'on havien succeït els fets. La recerca de rendibilitat es manifesta també en aquesta anàlisi: els fets delictius es produeixen als llocs on més profi t poden proporcionar, és a dir, on hi ha oportunitats i/o impunitat.

Pel que fa a la selecció territorial, a Catalunya s'acompleix plenament la tesi precedent: les variables que hi incideixen són (1) la grandària i la densitat poblacionals; (2) la centralitat, que atreu tota mena d'activitats i, per tant, també les delictives; (3) l'atractiu d'aglomeracions humanes conjunturals, i (4) el nivell de renda del territori.

El tractament de la distribució territorial dels fets es fa amb un triple tractament: (1) l'autocontenció; (2) el mapa delictiu (la descripció dels fets delictius que han passat a cada unitat territorial) i (3) l'índex de localització (la relació del nombre de fets amb els entrevistats de cada unitat territorial, que és proporcional al nombre dels seus habitants). En l'apartat dedicat a la victimització per àmbits ja s'ha tractat la distribució dels fets segons les característiques dels llocs (centralitat i densitat).

3.2.2.1 L'autocontenció

El nivell d'autocontenció de la victimització és molt elevat. Així, el 96,2% dels fets que han patit les persones de 16 o més anys residents a Catalunya han tingut lloc al nostre país. El 88% s'han produït a la mateixa regió de residència i prop del 80% a la pròpia comarca.

Són uns valors que es mantenen força estables en els darrers quatre anys. Malgrat tot, a l'hora de comparar les dades de les diferents edicions, convé recordar que les corresponents a l'any 2002 recullen la localització de tots els fets detallats per les persones entrevistades, a diferència de les edicions anteriors, en les quals només es disposa d'aquesta informació en relació amb els fets més importants de cada àmbit.

Taula 1-3-9. Evolució de l'autocontenció

	%		
	1999	2000	2002
	(fet + important)	(fet + important)	(tots els fets)
A Catalunya	96,9	96,9	96,2
A la mateixa regió policial	89,1	92,9	88,0
A la mateixa comarca	78,2	77,2	79,8

Si observem l'autocontenció d'aquesta darrera edició atenent les regions de residència de les persones que han patit els diferents episodis de victimització, apreciarem diferències notables. A la taula següent s'han ordenat les regions de residència de les víctimes segons el nivell d'autocontenció regional. Així, s'observa que el 90,8% dels fets que han patit les persones que resideixen a la regió metropolitana han succeït a la mateixa regió. En contrast, només el 66,9% dels fets que han patit els residents al Pirineu Occidental han ocorregut a la seva regió de residència. També són els residents al Pirineu Occidental juntament amb els de les Terres de l'Ebre els qui han patit una major proporció de fets fora de Catalunya (el 9,1% i el 9,9% respectivament).

Taula 1-3-10. L'autocontenció segons la regió de residència

	%				
	A Catalunya	A la mateixa regió	Fora de Catalunya	ns/nc	total
mitjana de Catalunya	96,2	88,0	3,4	0,4	100,00
RP Metropolitana	96,5	90,8	3,1	0,4	100,00
RP del Camp de Tarragona	96,8	88,4	2,7	0,5	100,00
RP de Ponent	97,2	86,6	2,2	0,6	100,00
RP Central	97,8	80,1	2,2	0,0	100,00
RP de les Terres de l'Ebre	89,4	78,6	9,9	0,7	100,00
RP de Girona	93,7	70,9	6,3	0,0	100,00
RP del Pirineu Occidental	89,4	66,9	9,1	1,5	100,00

Per àmbits de victimització, a banda de l'habitatge, els que presenten un major grau d'autocontenció són els referits a establiments i vehicles professionals (el 98,3% han ocorregut a Catalunya; el 91,4%, a la mateixa regió on resideix la víctima i el 86,9%, a la mateixa comarca). L'àmbit de les segones residències és el que manté un menor nivell d'autocontenció.

La taula següent presenta l'esglaonament de l'autocontenció en funció de la desigual desagregació territorial de Catalunya per als diferents àmbits de victimització en què s'estructura el qüestionari.

Taula 1-3-11. L'autocontenció en els sis àmbits de seguretat

	vehicles	seguretat personal	habitatge	camp	comerços	segona residència	global
A Catalunya	94,9	96,7	100,0	96,8	98,3	93,7	96,2
A la mateixa regió policial	86,2	92,4	100,0	87,9	91,4	50,9	88,0
A la mateixa comarca	78,0	80,9	100,0	88,3	86,9	32,2	79,8

3.2.2.2 El mapa delictiu

Acabem d'observar on resideixen les víctimes i en quina mesura es concentren els fets en els àmbits territorials propers a aquelles. El *mapa delictiu* permet situar sobre el territori el conjunt d'episodis victimitzadors que han patit les víctimes. En la present edició, es disposa d'aquesta informació relativa a tots els fets que recull l'enquesta; recordem que per a les dades d'anys anteriors només es registrava la localització dels fets més importants de cada àmbit.

La majoria dels fets delictius s'ha donat a la RP Metropolitana (67,79%) i, en menor mesura, a la RP del Camp de Tarragona (9,92%) i la RP de Girona (5,79%). On hi ha hagut menys activitat delictiva ha estat a la RP del Pirineu Occidental (0,55%), a la RP de les Terres de l'Ebre (3,09%), a la RP Central (4,30%) i a la RP de Ponent (4,70%).

Taula 1-3-12. El mapa delictiu general a les set regions policials²²

	%		
	1999 (fet + important)	2000 (fet + important)	2002 (tots els fets)
RP Metropolitana	65,94	68,99	67,79
RP del Camp de Tarragona	10,28	9,48	9,92
RP de Girona	8,49	7,84	5,79
RP de Ponent	4,40	3,70	4,70
RP Central	4,04	4,22	4,30
RP de les Terres de l'Ebre	2,76	2,23	3,09
RP del Pirineu Occidental	1,09	0,48	0,55
Conjunt de regions	96,99	96,95	96,14
Fora de Catalunya	1,86	3,05	3,53
ns / nc	1,14	--	0,33

²² Els percentatges corresponents als anys 1999 i 2000 són diferents dels apareguts als informes de l'ESPC (edicions 2000 i 2001 respectivament) atès que s'han recalculat per integrar -hi els fets ocorreguts fora de Catalunya i els que no tenien una localització precisa.

Acabem d'observar la distribució territorial del conjunt de fets recollits per l'ESPC. La seva distribució per àmbits presenta algunes especificitats.

Els fets contra els **habitatges** s'han localitzat majoritàriament a la RP Metropolitana (67,22%), a la RP de Girona (7,83%) i a la RP del Camp de Tarragona (7,79%). On menys activitat delictiva hi ha hagut ha estat a les regions del Pirineu Occidental, de Ponent i de les Terres de l'Ebre.

Els fets contra la **segona residència** es distribueixen preferentment a les regions costaneres. La RP del Camp de Tarragona concentra el 33,56% d'aquests tipus de fets; la RP Metropolitana, el 26,47% i la RP de les Terres de l'Ebre, el 13,74%.

Quant a l'**economia agrària**, la distribució territorial dels fets recollits es concentra a la RP Metropolitana (30,68%), Ponent (19,64%), Camp de Tarragona (16,92%) i Central (12,85%).

Els fets contra els **establiments i els vehicles professionals** s'han localitzat majoritàriament a la RP Metropolitana (60,47%) i al Camp de Tarragona (12,30%).

Taula 1-3-13. El mapa delictiu dels sis àmbits a les set regions policials

	%					
	vehicles	seguretat personal	habitatges	camp	comerços	segona residència
RP de Girona	5,23	5,26	7,83	5,74	9,10	6,27
RP del Pirineu Occidental	0,83	0,13	0,00	1,70	0,42	1,51
RP de Ponent	4,10	2,46	5,23	19,64	4,37	7,33
RP del Camp de Tarragona	10,31	5,84	7,79	16,92	12,30	33,56
RP de les Terres de l'Ebre	1,70	0,93	5,34	9,25	7,86	13,74
RP Central	3,75	2,85	6,60	12,85	4,07	5,07
RP Metropolitana	68,46	79,20	67,22	30,68	60,47	26,47
fora de Catalunya	5,29	2,94	0,00	3,23	0,35	6,05
ns / nc	0,34	0,38	0,00	0,00	1,06	0,00
	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Els fets dels àmbits del **vehicle d'ús privat** i de la **seguretat personal** segueixen la mateixa tendència. Majoritàriament es localitzen a la RP Metropolitana (68,46% i 79,20%, respectivament) seguida del Camp de Tarragona (10,31% i 5,84%) i, en menor mesura, la RP de Girona (5,23% dels fets relacionats amb els vehicles i 5,26% dels relatius a la seguretat personal).

És evident que el pes demogràfic de cada regió explica, en bona mesura, el percentatge de fets que hi ha ocorregut, especialment pel que fa als àmbits dels vehicles d'ús privat, dels habitatges, dels establiments i els vehicles professionals i, sobretot, al de la seguretat personal. Tanmateix, els àmbits de les segones residències i el del sector primari segueixen una lògica diferent, la de la distribució sobre el territori d'aquests tipus de béns.

Malgrat tot, el mapa delictiu ha de ser matisat atès que la distribució dels fets no s'explica només pels dos factors que acabem d'esmentar; cal tenir en compte, també, la centralitat, la mobilitat de la població i l'oportunitat.

3.2.2.3 L'índex de localització

L'índex de localització relaciona la ubicació dels fets delictius amb la població de cada regió policial. Si la variable territorial no tingués influència en la localització dels fets victimitzadors, aquests es distribuïrien homogèniament. En canvi, atès que els índexs de localització tenen variacions substantives, es confirma el desigual impacte del territori en l'activitat delictiva.

La localització dels fets contra els dos àmbits majoritaris (vehicles i seguretat personal) té un interès especial perquè es tracta dels dos àmbits més afectats per la mobilitat de la població. La localització de la resta d'àmbits serà determinada per la ubicació dels béns a què fan referència (amb l'excepció dels vehicles d'ús professional).

Com hem vist en els apartats anteriors, el fet de recollir la localització de tots els episodis de victimització enriqueix la informació de què es disposava fins a aquesta edició. Pel que fa als dos àmbits majoritaris (vehicles i seguretat personal), les regions Metropolitana i del Camp de Tarragona són les que presenten uns índexs de localització més elevats.

En la resta d'àmbits, els índexs més elevats corresponen a les regions d'el Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre. Amb l'excepció de l'àmbit de l'economia agrària, en el qual l'índex més elevat correspon a la Regió de Ponent.

Taula 1-3-14. L'índex de localització dels sis àmbits a les set regions policials

	seguretat personal	vehicles	habitatge	camp	comerços	segona residència
RP Metropolitana	8,24	6,93	1,67	0,52	1,02	0,31
RP del Camp de Tarragona	5,99	10,27	1,91	2,84	2,05	3,88
RP de Girona	4,38	4,24	1,56	0,78	1,23	0,59
RP de Ponent	3,75	6,08	1,91	4,91	1,08	1,26
RP Central	3,05	3,90	1,69	2,25	0,71	0,61
RP de les Terres de l'Ebre	2,68	4,74	3,68	4,36	3,67	4,46
RP del Pirineu Occidental	0,95	5,81	0,00	2,00	0,49	1,23
Total	7,21	7,02	1,73	1,18	1,17	0,81

3.2.2.3.1 La victimització i la localització

Les dues mesures de la distribució territorial de la delinqüència que estudia l'Enquesta es refereixen a les víctimes i a la localització dels fets delictius. Totes dues són comparables a escala de les regions policials.

Taula 1-3-15. La victimització i la localització a les set regions policials

	victimització	localització
Mitjana de Catalunya	15,36	19,12
RP del Camp de Tarragona	17,63	26,94
RP Metropolitana	16,36	18,70
RP de les Terres de l'Ebre	15,00	23,58
RP de Girona	12,82	12,79
RP Central	11,20	12,22
RP de Ponent	10,22	18,99
RP del Pirineu Occidental	5,08	10,47

Per facilitar-ne la comparació, s'ha fet una transformació dels índexs de victimització i de localització de cadascuna de les regions posant -los en relació amb la mitjana de Catalunya. Així s'aconsegueixen dues ràtios (victimització i localització) que relacionen el resultat de cada territori amb el total, cosa que fa possible la comparació entre els dos indicadors. Les ràtios s'han calculat a partir de l'índex de victimització i de l'índex de localització globals. Convé recordar que, mentre que l'índex de victimització mesura l'activitat delictiva en funció de la població resident a cada regió, l'índex de localització és més selectiu i incorpora el desplaçament de la delinqüència cap als espais de més rendibilitat en funció dels factors d'atracció.

Taula 1-3-16. Les ràtios de victimització i de localització a les set regions policials

	ràtios	
	victimització	localització
Mitjana de Catalunya	1,00	1,00
RP del Camp de Tarragona	1,15	1,41
RP Metropolitana	1,07	0,98
RP de les Terres de l'Ebre	0,98	1,23
RP de Girona	0,83	0,67
RP Central	0,73	0,64
RP de Ponent	0,67	0,99
RP del Pirineu Occidental	0,33	0,55

A la taula següent s'observa que, pel que fa al conjunt dels dos àmbits en què la mobilitat hi té una major incidència (vehicles d'ús privat i seguretat personal), les regions Metropolitana i del Camp de Tarragona se situen per sobre de la mitjana catalana. La comparació amb els índexs de localització d'altres edicions queda dificultada pel fet que els anys anteriors només es disposa d'aquesta informació en relació amb els fets més importants de cada àmbit.

Taula 1-3-17. L'índex de localització dels fets contra els vehicles d'ús privat i la seguretat personal a les set regions policials

	1999	2000	2002
	(fet + important)	(fet + important)	(tots els fets)
Mitjana de Catalunya	10,77	8,73	14,23
RP del Camp de Tarragona	13,09	11,90	16,26
RP Metropolitana	11,58	12,58	15,16
RP de Ponent	8,58	6,71	9,83
RP de Girona	9,31	8,56	8,62
RP de les Terres de l'Ebre	6,53	7,54	7,42
RP Central	5,39	5,71	6,95
RP del Pirineu Occidental	8,90	4,00	6,76

4 Les característiques de les víctimes

L'anàlisi de les dades aportades per l'ESPC en anteriors edicions i la informació d'altres enquestes de victimització mostren que aquesta no afecta de manera homogènia tota la població.

4.1.1 El nivell de renda

Probablement es tracta de la variable independent que relaciona més immediatament les probabilitats de ser víctima amb la recerca de rendibilitat. Aquesta variable s'ha perfilat a partir del nivell de renda familiar mensual, categoritzada en intervals de 100.000 pessetes, de les quals s'ha fet la conversió a euros.

Així, mentre l'índex de victimització dels entrevistats amb més ingressos és del 20,31%, l'índex de victimització dels entrevistats de les tres categories següents va disminuir progressivament, del 19,33% al 16,44% i al 12,10%; i per al grup d'ingressos familiars mensuals menors, al 9,57%.

4.1.2 L'edat

La victimització decreix amb l'edat. L'índex més alt és el de la població menor de 25 anys (22,82%), mentre que el dels més grans de 74 anys se situa al 7,9%. En aquest cas, les franges d'edat més joves presenten uns índexs amb tendència a l'alça.

4.1.3 El gènere

L'índex de victimització dels homes és superior al de les dones (17,46% i 13,38%, respectivament). A més, l'índex de victimització masculí presenta una clara tendència a incrementar-se durant aquests quatre anys; en canvi, l'índex de victimització femení tendeix a estabilitzar-se.

4.1.4 L'ocupació i la situació professional

La categorització de la situació professional dels entrevistats els distribueix en alguns dels grups següents: econòmicament actius (ocupats, actius a la recerca de la primera feina i a l'atur), estudiants, treballadors domèstics (fent les tasques de la llar) i jubilats o pensionistes.

Les persones actives (tant les ocupades com les que són a l'atur) són les que tenen els índexs de victimització més elevats, juntament amb els estudiants (que coincideix amb la població jove, que acabem d'observar que és la que té un índex de victimització més elevat).

Pel que fa a l'ocupació, s'hi diferencia les persones que treballen per compte propi de les que ho fan per compte d'altri. La victimització dels que treballen per compte propi és més alta (23,10%) que la dels que ho fan per compte d'altri (16,29%).

Aquesta relació es manté al llarg de la sèrie i té tendència a accentuar-se per l'increment de la victimització entre els del primer grup (del 17,89% de l'any 1999 al 23,10% del darrer any).

4.1.5 El nivell d'estudis

A mesura que augmenta el nivell d'estudis també són superiors les probabilitats de ser victimitzat. Així, el nivell va incrementant-se, des del 10,22% de les persones sense estudis fins al 19,48% dels que han finalitzat estudis secundaris, i baixa lleugerament al 17,94% entre les persones amb estudis universitaris.

Taula 1-5-1. L'índex de victimització segons les característiques de les víctimes

	índex de victimització		
	1999	2000	2002
Índex global	13,69	14,92	15,36
Ingressos mensuals			
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	20,44	23,20	20,31
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	14,86	16,96	19,33
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	14,60	15,79	16,44
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	13,21	13,82	12,10
Menys de 600€ (100.000 PTA)	10,00	9,17	9,57
Edat			
Menys de 18 anys	17,48	20,14	22,82
18-24 anys	17,39	22,78	
25-34 anys	17,07	18,16	18,78
35-44 anys	14,10	15,07	14,74
45-54 anys	13,18	14,05	15,40
55-64 anys	12,36	15,24	12,70
65-74 anys	7,51	7,70	9,76
Més de 74 anys	7,82	4,50	7,90
Gènere			
Homes	14,70	15,55	17,46
Dones	12,75	14,33	13,38
Situació professional			
Estudiant	16,81	21,81	23,14
Treball domèstic	10,89	13,24	11,65
Jubilat o pensionista	8,17	6,94	9,41
Actiu a la recerca de la primera feina	--	--	37,41
Actiu ocupat	15,59	17,45	17,12
Actiu a l'atur	15,82	15,48	19,13
Treballadors per compte propi			
Tots	17,89	22,45	23,10
Empresari amb més de 5 treballadors	25,78	21,86	30,90
Empresari amb 5 o menys treballadors	18,76	29,09	22,26
Autònom	16,39	20,33	
Treballadors per compte d'altri			
Tots	12,93	16,11	16,29
Tècnic, directiu	13,93	17,16	20,55
Venedor, oficinista	12,36	15,58	16,23
Treballador qualificat	12,90	15,84	
Treballador no qualificat	12,89	15,83	11,83
Nivell d'instrucció			
Sense estudis	8,26	7,08	10,22
Estudis primaris	12,88	11,61	12,22
Estudis secundaris	16,17	18,92	19,48
Estudis universitaris	14,48	19,06	17,94

4.2 Les víctimes en els sis àmbits de seguretat

4.2.1 Les víctimes dels fets contra els vehicles

Tot i que la majoria de fets delictius i la majoria de víctimes tenen a veure amb els vehicles i, per tant, una part important de les informacions amb què es basteix la definició global de la víctima prové d'aquest àmbit, la distribució de les característiques sociodemogràfiques presenta algunes especificitats. Així, la victimització en aquest àmbit és més elevada entre els homes (8,16%) que entre les dones (4,68%), entre les persones de 25 a 44 anys, i augmenta de manera proporcional als ingressos i als estudis (des del 9,38% de les persones amb estudis secundaris o el 8,62% amb estudis universitaris fins a l'1,55% entre les persones sense estudis). Òbviament, també és més elevada la victimització de les persones actives que la dels jubilats o pensionistes i les persones que es dediquen a les tasques de la llar.

4.2.2 Les víctimes dels fets contra la seguretat personal

L'índex de victimització de les persones menors de 25 anys és significativament més elevat que a la resta de grups (el 14,44%). No hi ha gaires diferències per raó de gènere (6,40% els homes i 6,24% les dones). I segueix la tendència general d'incrementar -se en relació amb el nivell de renda, els estudis o entre la població activa. Convé assenyalar, però, que aquest és l'àmbit en què més s'ha incrementat la victimització (del 3,66% de l'any 1999 al 6,32% de l'any passat) i que aquest increment s'ha repartit de forma homogènia en tre els diferents grups d'edat.

4.2.3 Les víctimes dels fets contra els habitatges i les segones residències

L'índex de victimització en aquests àmbits està relacionat directament amb els nivells de renda familiar i estatus. Pel que fa als habitatges principals, la victimització dels grups amb més renda ha estat del 2,47%, en contrast amb l'1,18% dels habitatges pertanyents als grups amb menys renda. Pel que fa a les segones residències, l'afectació és similar: l'1,24% per al grups de més ingressos i un 0,33% en el d'ingressos menors. Fet que coincideix amb els índexs de victimització de les segones residències pertanyents a les persones que treballen per compte propi, especialment els qui s'han definit empresaris amb més de 5 treballadors (2,47%).

4.2.4 Les víctimes dels fets contra l'economia agrària i els comerços

Pel que fa a l'economia agrària, l'índex de victimització més elevat es dona entre els que treballen per compte propi (1,30%). Quant al comerç, l'índex de victimització se situa en l'1,66% en el grup amb més ingressos i en un 0,06% en el d'ingressos menors, o del 7,56% en el de les persones actives per compte propi (d'entre les quals el grup d'empresaris amb 5 o més treballadors se situa en el 14,29%).

Taula 1-5-2. Els índexs de victimització dels sis àmbits de seguretat segons les característiques sociodemogràfiques de les víctimes

	%					
	vehicles	seguretat personal	habitatges	comerços	economia agrària	segona residència
Índex de victimització	6,37	6,32	1,64	0,95	0,74	0,73
Edat						
16-24 anys	7,43	14,44	1,83	0,43	0,55	0,53
25-34 anys	10,38	6,38	1,68	1,21	0,43	0,39
35-44 anys	7,75	4,22	1,59	1,40	0,45	0,52
45-54 anys	6,27	5,05	1,94	1,83	1,08	0,94
55-64 anys	4,76	4,47	1,38	0,75	0,77	1,34
65-74	1,98	4,93	1,25	0,24	1,35	0,84
Més de 74 anys	0,90	4,12	1,64	0,00	0,93	0,95
Gènere						
Homes	8,16	6,40	1,78	1,14	0,91	0,91
Dones	4,68	6,24	1,50	0,78	0,59	0,57
Ingressos mensuals						
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	9,63	6,84	2,47	1,66	1,08	1,24
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	9,15	6,50	2,03	1,61	0,89	0,89
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	8,17	5,84	1,25	0,92	0,90	0,88
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	4,89	5,39	1,16	0,37	0,76	0,51
Menys de 600€ (100.000 PTA)	1,66	5,97	1,18	0,06	0,69	0,33
Nivell d'instrucció						
Sense estudis	1,55	4,82	1,79	0,23	1,67	0,49
Estudis primaris	4,12	5,60	1,35	0,83	0,59	0,56
Estudis secundaris	9,38	7,95	1,49	1,19	0,76	0,85
Estudis universitaris	8,62	5,84	2,54	1,12	0,62	1,07
Situació professional						
Estudiant	5,55	15,90	1,93	0,43	0,64	0,72
Treball domèstic	4,00	5,02	1,14	0,72	0,77	0,55
Jubilat o pensionista	2,24	4,47	1,29	0,10	1,07	1,02
Actiu a la recerca de la primera feina	10,54	27,47	3,53	0,00	2,35	0,00
Actiu ocupat	8,63	5,48	1,83	1,58	0,69	0,64
Actiu a l'atur	9,58	8,14	1,79	0,49	0,00	0,71
Treballador per compte propi						
Tots	9,71	4,58	2,24	7,56	1,30	1,24
Empresari amb més de 5 treballadors	9,23	7,50	0,42	14,29	1,56	2,47
Empresari amb 5 o menys treballadors i Autònoms	9,77	4,34	2,47	6,76	1,30	1,12
Treballador per compte d'altri						
Tots	8,56	5,98	1,75	0,36	0,48	0,55
Tècnic, directiu	10,92	6,12	3,16	0,65	0,77	0,77
Treballador qualificat	8,65	6,08	1,48	0,34	0,51	0,57
Treballador no qualificat	5,37	5,48	1,46	0,10	0,00	0,16

5 Les característiques dels autors

En l'edició 2001 de l'ESPC es van introduir un seguit de preguntes sobre les característiques dels autors en l'àmbit de la seguretat personal. Posteriorment aquesta informació s'ha recollit també en la resta d'àmbits. Convé destacar que només en el 27,98% dels episodis que s'han recollit en la present edició, les víctimes han pogut veure l'autor o autors i aportar algun tipus de dada addicional. Recordem que la victimització ha afectat el 15,36% de la població de 16 o més anys. Es tracta, doncs, d'una informació basada en molt poques observacions i, en conseqüència, cal abordar -les prudentment.

Pel que fa al gènere, en el 17,72% dels episodis en què la víctima ha pogut veure l'autor o autors, ha indicat que entre ells hi havia alguna dona i en el 90,24% hi ha hagut presència masculina. Insistim que cal ser prudents atès que aquests percentatges equivalen, respectivament, al 4,96% i al 25,25% de tots els episodis recollits per l'enquesta.

Pel que fa a l'edat dels autors, en el 21,90% dels episodis es detecta la presència de nens o adolescents; en el 48,87%, la presència de joves i en el 37,71%, la d'adults. Aquests percentatges corresponen al 6,13%, el 13,67% i el 10,55% del conjunt d'episodis detectats.

Taula 1-5-1. Han vist l'autor o autors dels fets victimitzadors

	%	
	2002 (tots els fets)	
	Sí	27,98
	No	68,69
	No ho sap / no contesta	3,33

Taula 1-5-2. Característiques dels autors

	%	
	2002 (sobre tots els fets)	2002 (sobre els que han vist els autors)
Presència masculina	25,25	90,24
Presència femenina	4,96	17,72
Presència d'infants o adolescents	6,13	21,90
Presència de joves	13,67	48,87
Presència d'adults	10,55	37,71

6 La denúncia

L'ESPC mesura la denúncia demanant a les víctimes si, després d'haver patit el fet, l'han posat en coneixement d'algun servei policial o del jutjat. En cas afirmatiu, també es demana si s'ha signat un document escrit de denúncia. S'obtenen, així, dos indicadors: el de comunicació i el de denúncia.

En la present edició, a més, disposem de la informació relativa a tots els episodis de victimització que han experimentat les persones entrevistades al llarg de l'any 2002. En les edicions anteriors aquesta informació només es recollia per als fets considerats per les víctimes com els més importants en cadascun dels sis àmbits en què s'estructura el qüestionari. En conseqüència, ambdós indicadors (comunicació i denúncia) es presentaran en la doble forma de càlcul: a partir de tots els fets i, per facilitar la comparació amb les edicions anteriors, a partir només dels que han tingut la consideració de més importants a cada àmbit de victimització.

L'índex global de comunicació de tots els fets ha estat del 47,85%. És a dir, el 47,85% dels episodis de victimització que han relatat les persones entrevistades ha estat comunicat als serveis policials o al jutjat. L'índex de comunicació s'eleva fins al 50,21% si es comptabilitzen només els episodis considerats per les seves víctimes com els més importants de cada àmbit (per facilitar la comparació amb les edicions anteriors). Lògicament, els episodis de menys rellevància tendiran a ser comunicats (i també denunciats) en menor proporció.

Quant a la signatura d'una denúncia davant els serveis policials o el jutjat, en el 41,55% dels episodis s'ha fet efectiva. Que, per als fets més importants, s'eleva fins al 43,52%.

És a dir, el 86,83% dels episodis de victimització que han estat comunicats també han estat efectivament denunciats. Calculat en funció dels fets més importants, la proporció es manté pràcticament idèntica (86,68%).

6.1 La denúncia dels fets consumats i no consumats

Els fets consumats es comuniquen molt més que els no consumats. L'índex de comunicació dels fets consumats ha estat del 54,80% i l'índex dels no consumats ha estat del 27,96%. Si ens referim només als fets més importants, l'índex de comunicació de la victimització consumada se situa en el 57,47% i el de la no consumada, en el 29,30%.

També es denuncia més la delinqüència consumada que la no consumada. Així, les víctimes que han signat una denúncia per fets consumats han estat el 49,14%, i les víctimes que han signat un document de denúncia per fets no consumats han estat el 19,85%. Si ens limitem als fets considerats com més importants per les seves víctimes, l'índex de denúncia signada dels consumats se situa en el 51,41% i el dels no consumats en el 20,75%.

Cal emfatitzar les diferències entre la comunicació i la signatura depenent de si el fet s'ha consumat o no. En el primer cas arriba al 89,67%, mentre que en els intents es queda només en el 70,99%. Comptabilitzant només els fets considerats més importants, el 89,45% dels consumats que s'han comunicat acaben denunciant -se, però només el 70,82% dels no consumats segueixen el mateix curs.

Taula 1-6-1. Els índexs de comunicació i de denúncia del conjunt d'episodis de victimització

	% sobre el conjunt d'episodis de victimització		
	comunicació	denúncia	denúncia versus comunicació
Global	47,85	41,55	86,83
Fets consumats	54,80	49,14	89,67
Fets no consumats	27,96	19,85	70,99

Taula 1-6-2. Els índexs de comunicació i de denúncia dels fets considerats més importants en cada àmbit

	% sobre els episodis més importants		
	comunicació	denúncia	denúncia versus comunicació
Global	50,21	43,52	86,68
Fets consumats	57,47	51,41	89,45
Fets no consumats	29,30	20,75	70,82

6.2 La denúncia en els sis àmbits

El comportament denunciador es pot desagregar en els sis àmbits en què s'estructura el qüestionari. Els percentatges més elevats de comunicació i de denúncia s'han donat en els àmbits dels habitatges, dels establiments i els vehicles professionals i en el de les segones residències. Tots ells se situen en uns índexs de comunicació superiors al 60% i de denúncia per sobre del 50% (tant si es comptabilitzen tots els fets com si es calculen els índexs en relació amb els fets més importants). L'àmbit amb uns nivells clarament inferiors a la resta és el del sector primari, tant pel que fa a la comunicació com a la denúncia (en les dues formes de càlcul), que se situen per sota del 25%.

La proporció d'episodis denunciats sobre el conjunt de comunicats es manté força estable en els diferents àmbits: la relació més elevada és la que es dona en l'àmbit de les segones residències, amb un 89,57%, i la més baixa és la pertanyent a l'àmbit dels habitatges (83,52%). En canvi, si es comptabilitzen només els fets més importants de cada àmbit, la relació és més dispersa: del 91,51% en l'àmbit dels establiments i els vehicles professionals al 77,60% de l'àmbit del sector primari.

6.2.1 La denúncia dels fets contra els vehicles

L'índex de comunicació del conjunt de l'àmbit ha estat del 47,20% i el de denúncia, del 41,86% pel que fa al conjunt d'episodis recollits. Això implica que el 88,69% dels fets comunicats han estat denunciats finalment. Si es calculen aquests indicadors a partir dels fets més importants, la comunicació se situa en el 48,72% i la denúncia en el 42,81%.

6.2.2 La denúncia dels fets contra els habitatges

Els habitatges són béns d'una elevada importància material i simbòlica. En aquesta edició és l'àmbit on s'ha enregistrat un nivell de comunicació més elevat (el 64,92% dels episodis recollits). L'índex de denúncia se situa en el 54,22%. És a dir, han estat denunciats el 83,52% dels fets comunicats. Calculant els índexs a partir dels fets més importants, la comunicació se situa en el 66,33% i la denúncia en el 56,33%.

6.2.3 La denúncia dels fets contra les segones residències

La segona residència és un bé similar a l'habitatge principal, tot i que menys investit materialment i simbòlica. Aquest àmbit registra uns nivells de comunicació del 61,46% i de denúncia, del 55,05%. Cosa que comporta que hagin estat denunciats el 89,57% dels fets comunicats. Quant als fets més importants, la comunicació ha estat del 65,29% i la denúncia, del 59,28%. Convé assenyalar que, tot i que els seus índexs de comunicació se situen en tercer lloc (després dels habitatges i els establiments i vehicles professionals), els indicadors de denúncia es col·loquen en segon lloc (darrere els establiments i els vehicles professionals).

6.2.4 La denúncia dels fets contra els establiments i els vehicles professionals

Aquest àmbit és el de percentatge més alt de denúncia (56,94%) i el segon pel que fa a la comunicació (63,96%). La raó és evident: el risc de victimització comercial és elevat i la majoria d'establiments i vehicles professionals estan assegurats davant dels fets que recull l'enquesta. En conseqüència, el 89,02% dels fets comunicats han estat denunciats. Si ho calculem a partir dels fets més importants, la comunicació se situa en el 65,62% i la denúncia, en el 60,05%.

6.2.5 La denúncia dels fets contra la seguretat personal

La comunicació dels fets contra la seguretat personal ha estat del 44,18% (la segona més baixa) i la denúncia, del 37,66%. Fet que representa haver denunciat el 85,24% dels episodis comunicats. Comptabilitzant només els fets més importants, la comunicació representa el 46,70% i la denúncia, el 39,65%.

6.2.6 La denúncia dels fets contra l'economia agrària

Aquest àmbit és el de menor percentatge de comunicació i de denúncia. L'índex de comunicació ha estat un escassísim 23,77% i el de denúncia ha estat el 20,11%. És a dir, s'han acabat denunciant el 84,60% dels fets comunicats. Els mateixos índexs calculats en funció dels fets més importants se situen en el 22,68%, el de comunicació, i en el 17,60% el de denúncia.

Taula 1-6-3. L'índex de comunicació i de denúncia de tots els episodis de victimització per àmbits

	% sobre el conjunt d'episodis de victimització		
	comunicació	denúncia	denúncia <i>versus</i> comunicació
Fets contra els habitatges	64,92	54,22	83,52
Fets contra els comerços	63,96	56,94	89,02
Fets contra les segones residències	61,46	55,05	89,57
Fets contra els vehicles	47,20	41,86	88,69
Fets contra la seguretat personal	44,18	37,66	85,24
Fets contra l'economia agrària	23,77	20,11	84,60

Taula 1-6-4. L'índex de comunicació i de denúncia dels episodis de victimització més importants per àmbits

	% sobre els episodis més importants		
	comunicació	denúncia	denúncia <i>versus</i> comunicació
Fets contra els habitatges	66,33	56,33	84,92
Fets contra els comerços	65,62	60,05	91,51
Fets contra les segones residències	65,29	59,28	90,79
Fets contra els vehicles	48,72	42,81	87,87
Fets contra la seguretat personal	46,70	39,65	84,90
Fets contra l'economia agrària	22,68	17,60	77,60

6.2.7 La denúncia dels fets consumats i els no consumats a cada àmbit

Els fets consumats de cadascun dels sis àmbits han estat més comunicats que els no consumats. El comportament és idèntic pel que fa a la signatura d'un escrit de denúncia.

De la taula següent, destaca el baix nivell de denúncia dels fets no consumats en l'àmbit de la seguretat personal (7,78%) i, en menor mesura, dels àmbits del sector primari (14,44%) i de les segones residències (17,96%).

Taula 1-6-5. Els índexs de comunicació i de denúncia dels fets consumats i no consumats sobre el conjunt d'episodis de victimització per àmbits

	% sobre el conjunt d'episodis de victimització			
	comunicació		denúncia	
	fets consumats	fets no consumats	fets consumats	fets no consumats
Fets contra els habitatges	79,68	46,15	71,15	31,95
Fets contra les segones residències	77,50	27,94	72,79	17,96
Fets contra els comerços	73,54	34,08	67,43	38,47
Fets contra la seguretat personal	56,43	13,53	49,61	7,78
Fets contra els vehicles	50,10	34,56	45,35	26,59
Fets contra l'economia agrària	24,03	21,73	20,85	14,44

En relació amb els indicadors referits als fets considerats més importants per les víctimes, és l'àmbit de les segones residències el que se situa en uns nivells de comunicació i de denúncia dels fets consumats més elevats (82,07% i 76,86%, respectivament).

Taula 1-6-6. Els índexs de comunicació i de denúncia dels fets consumats i no consumats sobre els fets més importants per àmbits

	% sobre els episodis més importants			
	comunicació		denúncia	
	fets consumats	fets no consumats	fets consumats	fets no consumats
Fets contra les segones residències	82,07	28,61	76,86	20,84
Fets contra els habitatges	80,37	48,17	73,56	34,06
Fets contra els comerços	73,78	35,96	69,15	42,47
Fets contra la seguretat personal	59,31	13,59	52,12	6,93
Fets contra els vehicles	51,56	36,54	46,32	27,79
Fets contra l'economia agrària	23,52	16,33	18,43	11,37

6.3 Evolució dels índexs de comunicació i de denúncia

Les dades sobre comunicació i denúncia consisteixen en un percentatge sobre el percentatge d'entrevistats víctimes. El nombre d'observacions de fenòmens molt poc freqüents pot complicar la comparació dels índexs de comunicació o de denúncia de determinats fets. En conseqüència, es comparen els índexs de comunicació i de denúncia desglossats en els sis àmbits en els quals s'estructura l'enquesta amb l'objectiu d'utilitzar dades de major consistència.

Convé assenyalar, a més, que els índexs de comunicació i de denúncia basats en el conjunt d'episodis recollits en la darrera edició (columna de la dreta de les dues taules d'aquest punt) tenen una base més robusta en el sentit que el nombre d'observacions s'incrementa per raó de la multivictimització.

Taula 1-6-7. Evolució dels índexs de comunicació per àmbits

	%			
	1999 (fet + important)	2000 (fet + important)	2002 (fet + important)	2002 (tots els fets)
Fets contra els habitatges	62,07	56,19	66,33	64,92
Fets contra els comerços	75,70	65,28	65,62	63,96
Fets contra les segones residències	66,89	47,41	65,29	61,46
Fets contra els vehicles	41,55	45,17	48,72	47,20
Fets contra la seguretat personal	57,56	59,59	46,70	44,18
Fets contra l'economia agrària	12,70	31,65	22,68	23,77
Índex global	50,19	46,89	50,21	47,85

Atenent a les dades comparables (les basades en els fets més importants de cada àmbit), la comunicació enregistrada en l'edició d'enguany presenta uns nivells similars als de 1999 i superiors a les de l'any següent. Per àmbits, s'observen increments en els índexs de comunicació dels fets contra els habitatges, els vehicles i l'economia agrària. Tant la comunicació dels fets contra els comerços com els relatius a la seguretat personal presenten una reducció de 10 punts en el mateix període.

Taula 1-6-8. Evolució dels índexs de denúncia per àmbits

	%			
	1999 (fet + important)	2000 (fet + important)	2002 (fet + important)	2002 (tots els fets)
Fets contra els comerços	65,85	61,05	60,05	56,94
Fets contra les segones residències	49,76	40,51	59,28	55,05
Fets contra els habitatges	53,65	46,72	56,33	54,22
Fets contra els vehicles	36,97	40,03	42,81	41,86
Fets contra la seguretat personal	50,30	51,50	39,65	37,66
Fets contra l'economia agrària	5,73	17,13	17,60	20,11
Índex global	43,05	40,11	43,52	41,55

Pel que fa a la denúncia, es detecta un increment dels fets relatius a l'habitatge, les segones residències, el vehicle i l'economia agrària. A la resta d'àmbits, la tendència és clara ment a la baixa, especialment en el cas dels fets contra la seguretat personal.

6.4 La victimització i la denúncia

Tot i que no hi ha una relació directa entre els índexs de victimització i els de comunicació o denúncia, la taula següent (basada en el conjunt d'episodis recollits per l'ESPC d'enguany pel que fa a aquests darrers indicadors) els relaciona per complementar l'apartat anterior.

A la taula següent es pot observar que als àmbits amb els índexs de victimització més elevats (vehicles i seguretat personal) els corresponen els nivells de comunicació i de denúncia més baixos (amb l'excepció dels fets contra l'economia agrària).

Taula 1-6-9. Els índexs de comunicació, denúncia i victimització del conjunt d'episodis victimitzadors

	%		
	comunicació (tots els fets)	denúncia (tots els fets)	victimització
Fets contra els vehicles	47,20	41,86	6,37
Fets contra la seguretat personal	44,18	37,66	6,32
Fets contra els habitatges	64,92	54,22	1,64
Fets contra els comerços	63,96	56,94	0,95
Fets contra l'economia agrària	23,77	20,11	0,74
Fets contra les segones residències	61,46	55,05	0,73
Índex global	47,85	41,55	15,36

6.5 La denúncia i els serveis policials

Les persones que han denunciat, ho poden haver fet a qualsevol dels quatre serveis policials o directament al jutjat. Avu i per avui, el CNP és el servei policial que rep la majoria de les denúncies: el 45,9% de les de l'àmbit de la seguretat personal, el 39,1% de les corresponents a l'àmbit dels vehicles, el 37,4% de les denúncies en relació amb els habitatges i el 35,6% de les relatives als establiments i els vehicles d'ús professional. En conjunt, el CNP ha estat el receptor del 39,2% de les denúncies de tots els àmbits.

La GC és qui rep la majoria de denúncies per fets contra les segones residències (42,6%) i contra l'economia agrària (33,7%). En conjunt, s'han adreçat a la GC el 14,7% de les denúncies.

A la PL s'han adreçat el 26,0% de les denúncies; a la PG -ME el 13,9%, i el 0,8% s'han adreçat directament al jutjat.

Les denúncies que s'adrecen a la PG-ME oscil·len entre un màxim del 24,1% al camp i un mínim del 10,5% en l'àmbit de la seguretat personal.

D'entrada s'ofereixen aquí algunes dades de caràcter general. En aquest sentit, convé assenyalar que les dades de la taula següent reflecteixen la síntesi del conjunt de Catalunya. La desagregació d'aquestes mateixes dades segons els territoris de desplegament de cada cos policial ens permetria observar una distribució diferent. El tractament detallat de la denúncia en relació amb els serveis policials ha estat incorporat al capítol següent com una de les diverses formes de contacte entre la ciutadania i els serveis policials.

Taula 1-6-10. El servei policial davant de qui va denunciar en els sis àmbits delictius

	%						total
	PG-ME	PL	GC	CNP	jutjat	ns/nc	
Fets contra els vehicles	12,5	29,8	12,6	39,1	0,4	5,5	100,00
Fets contra els habitatges	19,8	19,3	19,2	37,4	0,2	4,1	100,00
Fets contra la segona residència	14,6	19,5	42,6	15,4	1,0	7,0	100,00
Fets contra els comerços	20,9	21,1	15,6	35,6	1,1	5,7	100,00
Fets contra l'economia agrària	24,1	4,9	33,7	29,8	0,0	7,6	100,00
Fets contra la seguretat personal	10,5	27,8	8,8	45,9	1,6	5,4	100,00

6.6 L'avaluació del comportament denunciador

L'Enquesta estudia les principals variables que afecten la valoració usuària de les víctimes que han comunicat els fets que han patit. Les valoracions concretes que es demanen a les persones que han comunicat algun fet són les següents: (1) valoració del tracte personal que va mostrar la policia; (2) valoració de la rapidesa dels tràmits; (3) valoració de la confiança que van transmetre els agents, i, finalment, (4) una valoració global del servei. Aquestes quatre diferents valoracions són les utilitzades en les tres edicions de l'ESPC que es comparen en aquest informe i són tractades en el capítol següent dedicat al s contactes de la població amb els serveis policials.

Addicionalment, es demana una valoració final referida al grau de satisfacció global d'haver presentat la denúncia o d'haver comunicat els fets (diferenciada de la valoració del servei rebut), que es descriu tot seguit.

En general, les persones que han comunicat els fets semblen prou satisfetes d'haver adoptat aquest comportament. Totes les avaluacions se situen per primera vegada per sobre del 5 (en l'escala de 0 a 10); tant si es comptabilitzen tots e ls episodis comunicats i/o denunciats com si es construeix la mitjana dels que han estat considerats els més importants de cada àmbit (que permet comparar el resultat amb les edicions anteriors).

Taula 1-6-11. La valoració d'haver presentat la denúncia, segons els sis àmbits de seguretat

	valoració global (escala 0 - 10)			
	1999	2000	2002	2002
	(fet + important)	(fet + important)	(fet + important)	(tots els fets)
Fets contra els vehicles	6,41	6,58	6,00	6,03
Fets contra els habitatges	7,41	6,92	6,90	6,88
Fets contra la segona residència	6,69	6,51	6,92	6,86
Fets contra els comerços	6,58	6,71	6,27	6,25
Fets contra l'economia agrària	3,65	4,31	5,62	5,65
Fets contra la seguretat personal	7,46	7,02	6,64	6,62

6.7 Quan no es denuncia

Menys de la meitat dels fets han estat comunicats als serveis policials o al jutjat (47,85%) i només quatre de cada deu recorden haver signat un escrit de denúncia (41,55%).

Taula 1-6-12. Els motius de la no-denúncia en els sis àmbits delictius

	%						
	vehicles	habitatges	segona residència	comerç	economia agrària	seguretat personal	
2002	El fet no tenia importància	61,56	47,77	57,52	48,56	68,48	58,45
	La policia no hi pot fer res	57,97	51,23	48,24	54,07	54,52	47,84
	Mandra	50,80	46,28	40,21	37,60	32,78	40,42
	Confio poc en la policia	27,85	24,35	30,49	35,73	21,61	32,03
	Confio poc en la justícia	26,06	31,56	32,82	32,92	20,83	31,45
	Por	2,38	4,37	1,38	0,00	1,58	8,55
2000	El fet no tenia importància	67,68	60,99	64,61	64,49	71,93	66,34
	La policia no hi pot fer res	52,22	47,53	42,71	63,13	53,41	55,43
	Mandra	30,34	24,56	25,77	35,29	17,94	31,75
	Confio poc en la justícia	22,29	25,13	16,17	29,11	19,29	28,07
	Confio poc en la policia	22,08	21,53	14,87	17,14	16,34	24,45
	Por	1,51	3,08	0,00	2,00	1,61	6,21
1999	La policia no hi pot fer res	54,42	43,55	44,41	50,79	57,29	61,05
	Mandra	50,02	42,04	31,47	50,30	41,70	47,58
	Confio poc en la policia	25,78	32,06	19,46	18,12	15,81	31,86
	Confio poc en la justícia	24,67	26,66	2,79	37,02	18,99	27,65
	Por	2,72	7,05	8,49	3,84	5,08	7,74

A les víctimes que no han comunicat ni denunciat formalment els fets que han patit se'ls demana si va influir en la seva decisió de no denunciar algun dels motius següents: (1) per mandra, em resultava molt complicat (massa tràmits, massa temps...); (2) per por (represàlies, empitjorar les coses...); (3) la policia no hi pot fer res; (4) confio poc en la policia; (5) confio poc en la justícia, i (6) el fet en qüestió era de poca importància.

En conseqüència, no es planteja a les persones entrevistades que triïn quin dels motius de la relació anterior ha tingut més influència a l'hora de no comunicar o denunciar els fets, sinó que se'ls demana que es manifestin afirmativament o negativa sobre cadascun d'ells.

A la taula anterior es recullen els resultats de les tres edicions amb majors similituds. Convé assenyalar que l'any 1999 no s'inclouïa com a motiu de no-denúncia que el fet tingués poca importància.

6.8 Les característiques dels denunciants

El comportament denunciador no té una relació directa amb la victimització, les variables estrictament demogràfiques (l'edat i el gènere) en discriminen molt el comportament. D'acord amb la dada precedent, tot i que la victimització és més freqüent entre els homes que entre les dones, l'hàbit de denúncia és més elevat en les dones. De forma similar, es pot observar com la victimització va disminuint de forma inversa a l'edat; en canvi, l'hàbit de denúncia de les franges més joves se situa per sota de la mitjana global.

Taula 1-6-13. La ràtio de victimització, de comunicació i de denúncia segons les característiques dels denunciants

	victimització	comunicació	denúncia
índex global	1,00	1,00	1,00
Edat			
16-24 anys	1,49	0,84	0,89
25-34 anys	1,22	1,03	1,08
35-44 anys	0,96	1,04	0,98
45-54 anys	1,00	1,01	1,03
55-64 anys	0,83	1,13	1,16
65-74 anys	0,64	1,04	1,01
Més de 74 anys	0,51	1,00	0,72
Gènere			
Homes	1,14	0,99	0,98
Dones	0,87	1,01	1,03
Ingressos mensuals			
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	1,32	1,08	1,12
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	1,26	0,94	0,95
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	1,07	1,00	0,97
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	0,79	0,95	0,94
Menys de 600€ (100.000 PTA)	0,62	1,06	0,96
Nivell d'instrucció			
Sense estudis	0,67	0,98	0,81
Estudis primaris	0,80	1,00	1,02
Estudis secundaris	1,27	0,96	0,96
Estudis universitaris	1,17	1,09	1,10
Situació professional			
Estudiant	1,51	0,76	0,80
Treball domèstic	0,76	1,14	1,15
Jubilat o pensionista	0,61	1,02	0,92
Actiu a la recerca de la primera feina	2,44	0,74	0,76
Actiu ocupat	1,11	1,03	1,04
Actiu a l'atur	1,25	1,04	1,09
Treball per compte propi			
Tots	1,50	1,10	1,06
Empresari amb més de 5 treballadors	2,01	1,31	1,20
Empresari amb 5 o menys treballadors o autònom	1,45	1,07	1,04
Treball per compte d'altri			
Tots	1,06	1,02	1,04
Tècnic, directiu	1,34	1,06	1,01
Treballador qualificat	1,06	1,01	1,06
Treballador no qualificat	0,77	0,94	0,98

7 L'extensió del vandalisme

Una de les millores introduïdes en l'edició de l'any 2000 va ser la distinció entre la *victimització* i el *vandalisme*. Pel que fa al vandalisme, només es van considerar en un primer moment les destrosses que afecten els àmbits relatius a les propietats privades, com ara els vehicles d'ús privat, els habitatges, les segones residències i l'economia agrària. En l'edició següent s'hi van afegir, a més, les destrosses dels vehicles d'ús professional. I, finalment, també s'hi han incorporat les destrosses als establiments.

Al llarg dels quatre anys s'observa una disminució progressiva d'aquest tipus de fets, tant globalment com per àmbits. En el conjunt, el pes dels fets relacionats amb els vehicles d'ús privat és molt significatiu.

Taula 1-7-1. L'índex de vandalisme per àmbits

	índex		
	1999	2000	2002
Mitjana de Catalunya	7,40	6,30	3,82
vehicle d'ús privat	6,21	4,91	3,22
habitatge	0,74	0,83	0,32
establiments	--	--	0,10
segona residència	0,55	0,47	0,09
vehicle d'ús professional	--	0,14	0,09
economia agrària	0,08	0,18	0,07

La resta d'indicadors relacionats amb la vandalització també són inferiors als referits a la victimització. Els índexs de risc més elevats són els relacionats amb els vehicles (tant els d'ús privat com els professionals). Tot i així, les ràtios de multivandalització són especialment baixes, fet que comporta uns índexs de fets també força reduïts.

Taula 1-7-2. Extensió del vandalisme per àmbits

	2002			
	Índex de vandalització	Índex de risc	Ràtio de multivandalisme	Índex de fets vandalitzadors
Mitjana de Catalunya	3,82	-	1,17	4,44
vehicle d'ús privat	3,22	4,90	1,15	3,71
habitatge	0,32	-	1,13	0,36
establiments	0,10	1,72	1,03	0,10
segona residència	0,09	0,59	1,10	0,10
vehicle d'ús professional	0,09	3,25	1,11	0,10
economia agrària	0,07	0,84	1,25	0,08

De la mateixa manera que la victimització, el vandalisme és més freqüent a la regió del Camp de Tarragona (5,21%). Tot i així, la seva distribució en la resta de regions no segueix la mateixa tònica que la victimització. Les regions de Girona i de Ponent se situen per sobre de la mitjana catalana (4,51% i 4,01%, respectivament) i la resta se situen per sota (incloent-hi la Regió Metropolitana).

Taula 1-7-3. L'índex de vandalisme a les set regions policials

	índex		
	1999	2000	2002
Mitjana de Catalunya	7,40	6,30	3,82
RP del Camp de Tarragona	7,58	7,51	5,21
RP de Girona	7,43	4,07	4,51
RP de Ponent	6,24	6,70	4,01
RP Metropolitana	7,75	6,54	3,75
RP Central	5,48	6,00	2,73
RP del Pirineu Occidental	4,02	4,19	2,58
RP de les Terres de l'Ebre	5,97	4,94	2,36

L'impacte psicològic de la vandalització (5,10 de mitjana de tots els episodis de vandalització recollits) se situa lleugerament per sota del de la victimització (5,77), tant de la consumada (5,98) com de la no consumada (5,18).

La valoració mitjana de les molèsties ocasionades per la vandalització (6,85) també se situa per sota de la victimització (7,15), però només de la consumada (7,53) atès que supera les molèsties provocades per la victimització no consumada (6,05).

Taula 1-7-4. L'impacte de la vandalització

	% sobre tots els episodis recollits	
	cost psicològic	molèsties
Mitjana de Catalunya	5,10	6,85
segona residència	7,03	7,28
establiments	6,25	7,77
vehicle d'ús professional	5,55	8,52
vehicle d'ús privat	5,11	6,88
economia agrària (destrossa de maquinària)	5,01	6,47
economia agrària (destrossa de productes)	4,24	4,41
habitatge	4,22	6,05

El nivell de comunicació i de denúncia d'aquests tipus de fets també se situa molt per sota dels índexs relatius a la victimització. Poc més d'una cinquena part dels episodis arriba a posar-se en coneixement dels serveis policials o del jutjat.

Taula 1-7-5. L'índex de comunicació i denúncia del vandalisme

	% sobre tots els episodis recollits	
	comunicació	denúncia
Mitjana de Catalunya	25,23	21,43
establiments	58,14	58,14
vehicle d'ús professional	53,76	44,14
segona residència	52,92	49,25
habitatge	38,45	29,36
vehicle d'ús privat	21,89	18,81
economia agrària	11,60	0,00

La percepció d'haver estat víctima d'una agressió per destrosses no és homogènia entre la població. Els índexs de vandalització difereixen sensiblement en la seva associació amb les variables independents. Pel que fa al gènere, els homes se n'han sentit més víctimes que les dones (4,7% i 2,98% respectivament). Quant a l'edat, les persones entre 25 i 45 anys són les que han manifestat haver-ne patit amb major freqüència (el 5,62% de les persones de 25 a 34 anys i el 5,24% de les de 35 a 44).

Taula 1-7-6. L'índex de vandalisme segons les característiques de les víctimes

	índex de vandalisme	
	2000	2002
Índex global	6,30	3,82
Edat		
Menys de 18 anys	1,04	4,01
18-24 anys	5,73	
25-34 anys	10,26	5,62
35-44 anys	7,74	5,24
45-54 anys	5,47	4,06
55-64 anys	5,30	2,79
65-74 anys	3,39	1,62
Més de 74 anys	2,02	0,36
Gènere		
Homes	7,55	4,70
Dones	5,14	2,98
Ingressos mensuals		
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	9,59	6,17
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	7,81	6,08
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	7,78	4,65
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	6,24	3,44
Menys de 600€ (100.000 PTA)	2,48	0,91
Nivell d'instrucció		
Sense estudis	2,83	1,26
Estudis primaris	4,47	3,25
Estudis secundaris	8,30	4,53
Estudis universitaris	8,67	5,19
Situació professional		
Estudiant	4,73	3,76
Treball domèstic	3,63	2,72
Jubilat o pensionista	3,21	1,28
Actiu ocupat	8,28	5,29
Actiu a l'atur	8,31	4,20
Treballador per compte propi		
Tots	10,19	5,93
Empresari amb més de 5 treballadors	12,90	7,73
Empresari amb 5 o menys treballadors	11,31	5,71
Autònom	9,59	
Treballador per compte d'altri		
Tots	7,88	5,04
Tècnic, directiu	7,33	5,95
Venedor, oficinista	5,83	5,05
Treballador qualificat	8,84	
Treballador no qualificat	6,54	4,03

D'altra banda, a mesura que s'incrementa el nivell d'instrucció, les persones se n'han sentit més víctimes (des de l'1,26% de les persones sense estudis finalitzats fins al 5,19% dels

que han passat per la universitat). El mateix succeeix amb el nivell de renda de les víctimes (del 6,17% de les persones de més ingressos al 0,91% de les rendes més baixes).

En conseqüència amb les associacions precedents, les persones econòmicament actives en són les víctimes més freqüents; especialment les persones que treballen per compte propi (5,93%) i, d'aquestes, els empresaris amb més de 5 treballadors (7,73%).

8 Els incompliments familiars

L'Enquesta de seguretat pública de Catalunya té com un dels seus objectius principals la mesura de la victimització al nostre país. Convé recordar, però, que els nivells de record espontani de la victimització són insuficients per mesurar -ne l'abast real, i els càlculs de mesura s'han de basar, doncs, en la victimització suggerida (les preguntes que intenten remoure el record de les persones entrevistades).

Hem pogut comprovar en els apartats anteriors l'abast de la victimització dels sis àmbits que integren els indicadors principals: vehicle d'ús privat, habitatge principal, segones residències, establiments i vehicles d'ús professional, propietats o productes del sector primari i, finalment, la seguretat personal.

En l'edició 2000, en el marc de la fase experimental de l'ESPC, es va introduir un altre àmbit de victimització dedicat a recollir la freqüència i l'impacte dels incompliments familiars, concretament l'impagament de pensions.

El referent més proper, en aquest cas, és el bloc sobre delictes contra les relacions familiars que l'any 1997 va utilitzar l'Enquesta internacional de victimització (*International Crime Survey*), promoguda a Catalunya pel Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada del Departament de Justícia, per tal de recollir dos tipus de fenòmens: els abandonaments familiars i l'impagament de pensions.

El mòdul sobre incompliments familiars s'ha administrat al conjunt de la mostra al final del qüestionari. L'índex de victimització recollit ha estat del 0,36% sobre el conjunt de la població i se situa per sota dels indicadors dels sis àmbits esmentats més amunt.

Taula 1-8-1. L'índex de victimització dels incompliments familiars

	Índexs de victimització		
	1999	2000	2002
Mitjana de Catalunya	13,69	14,92	15,36
Àmbit del vehicle	7,35	6,43	6,37
Àmbit de la seguretat personal	3,66	5,55	6,32
Àmbit de l'habitatge principal	1,57	1,83	1,64
Àmbit dels establiments i vehicles professionals	0,72	1,11	0,95
Àmbit de l'economia agrícola i ramadera	0,83	0,60	0,74
Àmbit de les segones residències	0,71	0,89	0,73
Àmbit dels incompliments familiars	0,63	0,29	0,36

Convé assenyalar, però, que les primeres preguntes del mòdul intentaven identificar el grup de risc. A partir d'aquesta informació es pot deduir que la freqüència és molt superior. Així, el 30,38% de les persones separades o divorciades que tenen cura de fills menors de 20 anys va patir algun tipus d'incompliment en el pagament de la pensió per part de la seva antiga parella durant l'any 2002. Sens dubte, es tracta de l'índex de risc més elevat dels que ha detectat l'ESPC en qualsevol dels àmbits de victimització sobre els quals és pertinent construir l'índex de risc: vehicles d'ús privat, segones residències, establiments i vehicles professionals i, finalment, sector primari.

Les diverses formes d'impagament recollides consisteixen en un escalat que abraça des del pagament de la pensió acordada amb retards sistemàtics o el pagament de quantitats inferiors a les acordades fins a l'impagament sistemàtic de qualsevol tipus de pensió.

Taula 1-8-2. L'índex de risc dels incompliments familiars

	Índexs de risc		
	1999	2000	2002
Àmbit dels establiments i vehicles professionals	11,14	12,47	12,59
Àmbit del vehicle	11,57	10,15	9,69
Àmbit de l'economia agrícola i ramadera	9,63	7,97	9,32
Àmbit de les segones residències	4,99	5,49	4,82
Àmbit dels incompliments familiars	32,40	18,50	30,38

Pel que fa a l'impacte de la victimització, l'àmbit dels incompliments familiars se situa per sobre de la mitjana dels altres àmbits quant al cost econòmic. Per facilitar la comparació, s'ha utilitzat la mitjana del cost econòmic dels fets més importants en cada àmbit per calcular els valors de l'any 2002.

Taula 1-8-3. El cost econòmic dels incompliments familiars

	1999	2000	2002
Mitjana de Catalunya	566,45	624,39	871,63
Àmbit de les segones residències	2.344,84	674,58	2.777,65
Àmbit dels establiments i vehicles professionals	929,08	2.403,81	2.283,82
Àmbit de l'habitatge principal	1.749,02	1.540,03	2.040,66
Àmbit de l'economia agrícola i ramadera	275,89	761,78	1.134,84
Àmbit del vehicle	550,24	454,00	643,11
Àmbit de la seguretat personal	159,49	154,34	187,86
Àmbit dels incompliments familiars	3.212,32	2.062,46	2.885,44

També en aquest cas el càlcul de l'impacte psicològic per àmbits pel que fa a l'any 2002 es basa en els fets més importants. En aquest cas, però, els incompliments familiars se situen en la franja baixa, fet que modifica la tònica dels anys anteriors.

Taula 1-8-4. El cost psicològic dels incompliments familiars

	1999	2000	2002
Mitjana de Catalunya	5,46	5,69	5,83
Àmbit de l'habitatge principal	5,97	6,59	6,93
Àmbit de les segones residències	5,35	6,96	6,63
Àmbit de la seguretat personal	5,88	5,80	6,07
Àmbit dels establiments i vehicles professionals	5,49	4,86	5,69
Àmbit del vehicle	5,20	5,39	5,35
Àmbit de l'economia agrícola i ramadera	4,73	4,60	4,97
Àmbit dels incompliments familiars	5,70	6,08	5,10

Finalment, pel que fa a les molèsties associades a la victimització, els incompliments familiars se situen per davant, només, dels fets relacionats amb el sector primari. També en

aquest cas s'han emprat les mitjanes corresponents al fet més important de cada àmbit l'any 2002 amb l'objectiu de facilitar la comparació amb les edicions anteriors.

Taula 1-8-5. Les molèsties dels incompliments familiars

	1999	2000	2002
Mitjana de Catalunya	6,81	6,99	7,30
Àmbit de les segones residències	7,45	7,33	7,78
Àmbit del vehicle	6,80	7,14	7,44
Àmbit dels establiments i vehicles professionals	6,89	6,70	7,42
Àmbit de la seguretat personal	6,97	7,09	7,30
Àmbit de l'habitatge principal	7,10	6,56	7,11
Àmbit de l'economia agrícola i ramadera	5,14	5,75	5,96
Àmbit dels incompliments familiars	6,98	8,30	6,95

Pel que fa a la denúncia d'aquests fets als serveis policials o als jutjats, les dades recollides mostren uns nivells de comunicació i de denúncia clarament per sota de la mitjana global de la resta d'àmbits. També en aquesta ocasió s'han utilitzat els índexs de comunicació i de denúncia de l'any 2002 referits només als fets més importants de cada àmbit.

Taula 1-8-6. L'índex de comunicació dels incompliments familiars

	1999	2000	2002
Mitjana de Catalunya	50,19	46,89	50,21
Àmbit de l'habitatge principal	62,07	56,19	66,33
Àmbit dels establiments i vehicles professionals	75,70	65,28	65,62
Àmbit de les segones residències	66,89	47,71	65,29
Àmbit del vehicle	41,55	45,17	48,72
Àmbit de la seguretat personal	57,56	59,59	46,70
Àmbit de l'economia agrícola i ramadera	12,70	31,65	22,68
Àmbit dels incompliments familiars	44,50	47,57	32,77

Taula 1-8-7. L'índex de denúncia dels incompliments familiars

	1999	2000	2002
Mitjana de Catalunya	43,05	40,11	43,52
Àmbit dels establiments i vehicles professionals	65,85	61,05	60,05
Àmbit de les segones residències	49,76	40,51	59,28
Àmbit de l'habitatge principal	53,65	46,72	56,33
Àmbit del vehicle	36,95	40,03	42,81
Àmbit de la seguretat personal	50,30	51,50	39,65
Àmbit de l'economia agrícola i ramadera	5,73	17,13	17,60
Àmbit dels incompliments familiars	29,50	39,57	31,36

9 Àmbit informàtic

El disseny del qüestionari, tal com s'ha descrit en l'apartat anterior, possibilita la integració de nous àmbits de victimització. En aquell marc de fase experimental de l'ESPC, en l'edició 2001 es va introduir un altre bloc dedicat a recollir la freqüència i l'impacte d'algunes formes de victimització relacionades amb l'ús d'Internet. També en aquest cas, els fenòmens recollits no s'integren en l'indicador global de victimització i es tracten de manera específica en aquest apartat.

Les agressions previstes en el qüestionari de l'edició 2001 eren les següents: accés als fitxers sense autorització, estafa en la compra d'algun producte, estafa en la contractació d'algun servei, assetjament per mitjà del correu electrònic, divulgació de dades personals sense autorització, prendre informació a través de la xarxa i introducció de virus a l'ordinador. En aquesta darrera edició, les estafes s'han integrat en un sol tipus (productes i serveis) i l'accés als fitxers i la captura d'informació sense autorització també han conformat una sola categoria.

La primera informació que s'obté és la dels usuaris habituals d'Internet. A la taula següent es pot apreciar un creixement continuat en l'extensió de l'ús d'aquest mitjà. La regularitat amb què s'utilitza només és disponible en les dues darreres edicions.

Taula 1-9-1. Freqüència de l'ús d'Internet

	% sobre població global		
	2000	2001	2002
Persones que utilitzen Internet habitualment	21,4	27,2	32,2
Diàriament	-	14,2	18,3
Setmanalment	-	10,0	11,2
Mensualment	-	1,6	1,8
Amb menys freqüència	-	1,4	0,9
No ho sap / no contesta	-	0,0	0,0

Als usuaris també se'ls demana on en fan ús. L'increment en el nombre d'usuaris global es correspon amb l'increment dels diversos espais on s'utilitza.

Taula 1-9-2. Llocs d'accés a Internet

	% sobre població global	
	2001	2002
A casa	22,2	26,8
A la feina	10,3	13,4
A la universitat o altres centres d'estudi	5,6	6,4
Als llocs públics de l'Administració	2,9	4,2
A cibercafès o locutoris	0,9	0,7
A casa d'altres persones		0,4

Els entrevistats també han respost, emprant l'escala de 0 a 10, la raó per la qual es connecten. El motiu principal és l'ús privat, seguit pel laboral i, finalment, els estudis.

Taula 1-9-3. Motius pels quals s'utilitza Internet

	escala 0-10		
	2000	2001	2002
Per a ús privat	5,44	6,84	6,70
Per raó de la seva feina	4,03	3,66	4,08
Per raó dels estudis	-	3,05	3,20

Quant al tipus d'ús, els diversos usos plantejats presenten una evolució a l'alça. Els més freqüents són la realització de consultes, la utilització del correu electrònic i la participació en xats o fòrums de discussió.

Taula 1-9-4. Tipus d'ús d'Internet

	% sobre població global		
	2000	2001	2002
Fer consultes	20,5	25,5	30,4
Contactar per correu electrònic amb altres persones	18,8	22,6	27,9
Utilitzar els xats o fòrums de discussió	-	10,2	10,4
Contractar serveis	3,5	5,4	8,1
Adquirir productes	3,3	-	-
Estudiar o fer cursos per Internet	-	3,8	4,6
Altres usos	0,1	1,0	2,9

Només el 25,3% dels usuaris adquireix productes o contracta serveis per Internet (el 8,1% de la població global). A la resta d'usuaris se'ls demana quins són els motius que més influeixen en la decisió de no utilitzar Internet per a aquests usos.

Taula 1-9-5. Motius pels quals no es realitzen adquisicions ni contractacions per Internet

	% sobre usuaris d'Internet	
	2001	2002
Perquè no vull donar les dades bancàries	54,0	63,9
Perquè no vull donar les dades personals	50,6	58,0
Per altres motius	19,4	40,4
Perquè és molt complicat	11,0	10,5
Perquè l'oferta és escassa	10,3	9,3

Pel que fa a la victimització, les persones que manifesten haver patit algun dels fets relacionats amb l'ús l'Internet ha seguit una tendència creixent, del 2,80% de l'any 2000 al 5,99% de l'any passat. Això representa el 18,57% dels usuaris.

El fet més freqüent ha estat la introducció de virus informàtics: amb un índex de victimització del 4,20%, que significa el 13,04% dels usuaris.

La resta de fets se situen molt per sota d'aquestes xifres, amb índexs de victimització inferiors a l'1,5%, cosa que vol dir per sota del 5% dels usuaris (índex de risc).

Taula 1-9-6. Els índexs de victimització de l'àmbit informàtic

	2000	2001	2002
Índex global	2,80	3,70	5,99
Introducció de virus informàtics	1,87	2,88	4,20
Divulgació de dades personals sense autorització	0,87	0,75	1,48
Assetjament per mitjà del correu electrònic	0,21	0,45	1,13
Accés als fitxers sense autorització	0,32	0,50	0,65
Captura d'informació a través de la xarxa	0,17		
Estafa en l'adquisició d'algun producte	0,03	0,05	0,22
Estafa en la contractació d'algun servei	0,10		

Taula 1-9-7. Els índexs de risc de l'àmbit informàtic

	2000	2001	2002
Índex global	13,11	13,60	18,57
Introducció de virus informàtics	8,75	10,59	13,04
Divulgació de dades personals sense autorització	4,09	2,75	4,60
Assetjament per mitjà del correu electrònic	1,00	1,74	3,85
Accés als fitxers sense autorització	1,48	1,85	2,02
Captura d'informació a través de la xarxa	0,80		
Estafa en l'adquisició d'algun producte	0,12	0,93	1,55
Estafa en la contractació d'algun servei	0,49		

La immensa majoria dels fets han ocorregut a la feina (77,1%) i, en segon lloc, a casa de les persones entrevistades (18,7%).

Taula 1-9-8. Lloc on es produeix la victimització

	2001	2002
A la feina	75,4	77,1
A casa	20,2	18,7
A la universitat o altres centres d'estudi	2,9	1,6
Als llocs públics de l'Administració	0,5	0,6
A altres llocs	1,0	2,0

Els fets que han estat considerats més greus han estat la divulgació de dades personals sense autorització (7,46), les estafes en l'adquisició de productes o la contractació de serveis (7,31) i la introducció de virus informàtics (6,65).

Taula 1-9-9. Gravetat dels fets en l'àmbit informàtic

	escala 0-10	
	2001	2002
Divulgació de dades personals sense autorització	6,63	7,46
Estafa en l'adquisició d'algun producte o servei	6,52	7,31
Introducció de virus informàtics	5,81	6,65
Accés als fitxers sense autorització	6,95	6,30
Assetjament per mitjà del correu electrònic	5,71	6,22

Els costos econòmics més elevats han correspost als derivats de la introducció de virus informàtics, seguits dels relacionats amb les estafes en l'adquisició de productes o la contractació de serveis.

Taula 1-9-10. Cost econòmic de la victimització en l'àmbit informàtic

	2000	2001	2002
mitjana global en €	115,56	90,63	320,05
Introducció de virus informàtics	157,49	106,50	490,74
Estafa en l'adquisició d'algun producte	48,56	277,01	170,38
Estafa en la contractació d'algun servei	168,56		
Accés als fitxers sense autorització	45,41	157,28	106,12
Captura d'informació a través de la xarxa	177,78		
Divulgació de dades personals sense autorització	17,57	28,37	7,86
Assetjament per mitjà del correu electrònic	141,29	27,77	10,80

Tot i així, l'impacte psicològic del conjunt de fets és força baix (2,96). L'impacte més destacat és el provocat per les estafes en l'adquisició de productes o la contractació de serveis (4,67). Convé assenyalar que aquesta informació no es recollia en relació amb l'any 2000.

Taula 1-9-11. Impacte psicològic de la victimització en l'àmbit informàtic

	escala 0-10	
	2001	2002
Mitjana global	2,93	2,96
Estafa en l'adquisició d'algun producte	6,37	4,67
Accés als fitxers sense autorització	4,84	3,00
Introducció de virus informàtics	2,88	3,00
Divulgació de dades personals sense autorització	2,48	2,90
Assetjament per mitjà del correu electrònic	2,32	2,48

Com en la victimització o en la vandalització, les molèsties associades a aquest àmbit reben unes valoracions superiors al seu impacte psicològic. En concret, les associades a les estafes en l'adquisició de productes o la contractació de serveis són les més notables segons les persones entrevistades (7,09), seguides de les relacionades amb la introducció de virus informàtics (6,71).

Taula 1-9-12. Molèsties de la victimització en l'àmbit informàtic

	escala 0-10		
	2000	2001	2002
Mitjana global	5,84	6,26	6,42
Estafa en l'adquisició d'algun producte	5,87	7,59	7,09
Estafa en la contractació d'algun servei	7,25		
Introducció de virus informàtics	6,55	6,51	6,71
Accés als fitxers sense autorització	6,97	7,00	6,00
Captura d'informació a través de la xarxa	5,41		
Assetjament per mitjà del correu electrònic	5,03	5,45	5,88
Divulgació de dades personals sense autorització	3,88	5,34	5,74

CAPÍTOL II

ELS SERVEIS POLICIALS A CATALUNYA

1 Els objectius de l'estudi

Des del seu inici, l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya dedica una part del qüestionari a recollir informació sobre els contactes de la ciutadania amb els diferents serveis policials que operen avui a Catalunya²³. El qüestionari hi dedica una part específica, que funciona amb el següent esquema: per a cada un dels quatre serveis policials que operen a Catalunya es demana als entrevistats que informin sobre (1) si hi han tingut algun contacte al llarg de l'any 2002; (2) distingint -hi els contactes telefònics dels presencials; (3) i, en el segon cas, es demana on es va produir el contacte.

Prèviament s'ha demanat si hi tenen relacions de parentiu o amistat, a l'efecte de diferenciar-los dels contactes de caràcter professional que són objecte d'estudi.

De la mateixa manera que amb els diferents mòduls del qüestionari dedicats a victimització, aquesta part també ha anat modificant-se en les diferents edicions, fet que convé no perdre de vista a l'hora de comparar-ne les dades.

A més dels contactes telefònics i dels presencials, s'han considerat els que deriven de la denúncia (que es recullen en la part del qüestionari relativa a la victimització, però que es tracten en aquest capítol).

Aquest esquema permet establir tres grans tipus d'indicadors: (1) els índexs d'atenció policial (persones entrevistades que han mantingut algun contacte de caràcter professional amb qualsevol servei policial), (2) el nombre de contactes entre els ciutadans i els serveis policials, i (3) les valoracions dels serveis, tant de la població usuària com de la població general.

²³ Policia de la Generalitat — Mossos d'Esquadra (PG-ME), policies locals (PL), Cos Nacional de Policia (CNP) i Guàrdia Civil (GC).

2 L'índex d'atenció policial

2.1 L'índex global

El 30,22% de les persones de 16 o més anys recorden haver tingut algun contacte amb la policia durant l'any 2002, la qual cosa suposa 1.634.182 persones. El nombre total de contactes suma 3.935.193. En conseqüència, cada usuari ha contactat amb la policia una mitjana de 2,41 vegades durant l'any de referència.

Taula 2-2-1. Les dades generals sobre els contactes amb la policia

Percentatge d'entrevistats amb contacte policial	30,22%
Aixecament poblacional	1.634.182
Nombre total de contactes amb la policia	3.935.193
Ràtio de contactes per persona	2,41

2.2 L'índex d'atenció policial, el servei policial i el tipus de contacte

La dada anterior es refereix al càlcul total, és a dir, a tots els catalans de 16 o més anys que han mantingut algun contacte amb qualsevol dels serveis policials (PG -ME, CNP, GC, i PL) en qualsevol de les tres possibles modalitats que recull l'ESPC (contacte telefònic, presencial i denúncia).

Pel que fa al tipus de contacte, la majoria dels contactes amb la policia han estat presencials, el 17,26% de la població ha mantingut un o més contactes d'aquesta modalitat amb qualsevol dels quatre serveis policials. En segon lloc, apareixen els contactes telefònics (12,33%), i, finalment, els contactes per denúncia (8,15%).

Taula 2-2-2. L'índex d'atenció policial, segons el tipus de contacte

	%
Global	30,22
Per denúncia	8,15
Contacte telefònic	12,33
Contacte presencial	17,26

Quant al cos amb el qual s'han produït aquests contactes, les policies locals són els serveis a qui més persones s'adrecen (el 15,67% de la població), seguides de la PG -ME (el 12,13%). Els cossos estatals tenen uns índexs de contacte del 6,97%, el CNP, i del 4,16% la GC.

Taula 2-2-3. L'índex d'atenció policial, segons el servei policial

	%
Global	30,22
Amb la PL	15,67
Amb la PG-ME	12,13
Amb el CNP	6,97
Amb la GC	4,16

El pas següent és observar els contactes per tipus segons els diferents cossos policials als quals s'han adreçat. En la taula següent es constata que la majoria de contactes de tots els cossos són els de tipus presencial, amb l'excepció de les policies locals, amb què els contactes telefònics es situen en primer lloc. Pel que fa al volum de persones que han establert algun contacte durant l'any 2002, la PL ha atès la majoria de les que s'han adreçat telefònicament als serveis policials. El CNP és el cos que ha atès més denúncies i la PG -ME és el que ha atès més persones presencialment.

Taula 2-2-4. L'índex d'atenció policial, segons el servei policial i el tipus de contacte

	%			
	denúncia	telèfon	presencial	total
Amb la PL	2,41	8,09	7,10	15,67
Amb la PG-ME	1,23	3,97	8,25	12,13
Amb el CNP	3,29	1,33	3,52	6,97
Amb la GC	1,38	0,76	2,38	4,16
Total²⁴	8,15	12,33	17,26	30,22

2.3 L'índex d'atenció policial als territoris de desplegament

Els resultats precedents s'han de considerar territorialment, atès el desplegament dels diferents cossos policials²⁵. L'any 2002, el desplegament de la PG-ME en substitució dels cossos estatals s'havia completat a les regions policials de Girona, el Pirineu Occidental i Ponent, a més de les comarques del Bages, el Berguedà, Osona i el Solsonès (pertanyents a la RP Central) i la comarca del Vallès Oriental i les àrees bàsiques policials de Mataró i Arenys de Mar (pertanyents a la RP Metropolitana). A banda del desplegament en matèria de seguretat ciutadana i ordre públic, l'any 2000 finalitzava el procés de desplegament de la PG-ME en matèria de trànsit a tot Catalunya en substitució de l'agrupació de trànsit de la Guàrdia Civil. Cal tenir en compte aquest fet atès que el període d'estudi d'aquesta edició de l'ESPC (l'any 2002) és el primer any sencer, inclòs en aquest informe, en què la PG -ME ha exercit les funcions relatives al trànsit interurbà. L'anàlisi exigeix, doncs, relacionar l'índex d'atenció policial amb els tres territoris de desplegament.

Als efectes d'aquest estudi s'ha considerat *territori PG-ME* el conjunt de comarques i les dues ABP en què es trobava desplegat aquest cos a 31 de desembre de 2002 (esmentades en el paràgraf anterior). S'ha considerat *territori CNP* el conjunt de municipis de la resta de

²⁴ Els índexs d'atenció policial parcials mai sumen el global a causa del multicontacte, fet que es dona sempre que una mateixa persona ha establert diversos contactes amb un o més serveis policials.

²⁵ Vegeu les notes 20 i 21 (pàg. 60).

Catalunya on es trobava desplegat aquest cos en la mateixa data (generalment, les ciutats de 30.000 habitants o més). I, finalment, s'ha considerat *territori GC* la resta de municipis de Catalunya, en els quals no hi ha presència del CNP i on no s'ha produït encara el desplegament de la PG-ME.

Abans, però, cal recordar que l'assignació territorial es fa en funció del lloc de residència de l'entrevistat, no segons el lloc on s'ha produït el contacte (per raons relacionades amb el disseny mostral i l'administració del qüestionari).

Els índexs globals d'atenció policial, agrupant els quatre serveis policials, marquen algunes diferències significatives. El 35,05% dels residents al territori GC ha mantingut algun contacte amb qualsevol dels serveis policials; al territori PG-ME ha estat el 32,13%, i, finalment, al territori CNP ha estat el més baix (27,54%).

Aquesta anàlisi territorial adquireix més sentit si es posa en relació amb la grandària territorial i poblacional de cada zona.

Així, el 35,05% d'índex d'atenció policial dels residents en territori GC es refereix al 18,3% de la població de Catalunya de 16 o més anys; el 32,13% del territori PG-ME es refereix al 28,3% de la població de referència, i el 27,54% del territori CNP es refereix al 53,4% de la població de referència. La taula següent inclou una columna en què els diferents índexs d'atenció policial a cada territori es converteixen en valors absoluts.

Taula 2-2-5. La distribució de la població, l'índex d'atenció policial i l'aixecament poblacional als tres territoris de desplegament

	%			aixecament poblacional
	extensió	població	atenció policial	
Catalunya	100,00	100,00	30,22	1.634.182
Territori PG-ME	69,5	28,3	32,13	491.566
Territori CNP	2,7	53,4	27,54	795.370
Territori GC	27,8	18,3	35,05	347.245

2.3.1 La relació amb els quatre serveis policials

L'observació dels índexs de contacte amb els diferents serveis policials en funció del territori de residència confirma els comentaris d'edicions anteriors.

En primer lloc, l'índex d'atenció policial més elevat és el que reflecteix el nivell de contacte amb la PG-ME dels entrevistats del seu territori (20,97%). Amb la GC hi contacten el 10,81% dels residents en territori GC i amb el CNP el 9,67% dels residents al seu territori específic.

En segon lloc, l'índex de contacte amb la PG-ME al seu territori específic de desplegament és el més alt dels quatre serveis policials (incloent -hi les policies locals). En canvi, als altres dos territoris hi ha més relació amb la PL que amb el CNP i la GC. En concret, el 15,27% dels residents en territori CNP han establert contacte amb la PL i el 18,99% dels residents en territori GC. Així, l'índex de contacte amb la PL es conforma com el més homogeni a tot Catalunya.

Finalment, es detecta un increment progressiu dels índexs de contacte amb la PG-ME entre els residents als territoris CNP i GC, sens dubte vinculat al fet de l'assumpció del trànsit interurbà.

Taula 2-2-6. L'índex d'atenció policial, segons el servei policial i el territori de desplegament

	%			
	Catalunya	territori PG-ME	territori CNP	territori GC
Global	30,22	32,13	27,54	35,05
Amb la PG-ME	12,13	20,97	7,48	12,01
Amb la PL	15,67	14,26	15,27	18,99
Amb el CNP	6,97	3,18	9,67	4,98
Amb la GC	4,16	3,00	2,50	10,81

2.3.2 La relació amb els tres tipus de contacte

Aquesta anàlisi territorial s'ha de completar especificant el tipus de contacte establert amb la policia, és a dir, si es tracta de denúncia, de contacte telefònic o de contacte presencial (exceptuant-ne les denúncies).

Quant a la denúncia

L'índex d'atenció per denúncia més elevat a cada territori correspon al servei policial que hi està desplegat. De fet, els tres serveis policials amb territoris específics reben molt poca denúncia de residents de fora del seu territori de desplegament. L'únic servei policial no territorialitzat (la PL) és qui rep les denúncies de manera més homogènia per tot Catalunya.

Quant als contactes telefònics

Els entrevistats del territori PG-ME tenen l'índex més elevat amb la mateixa PG-ME; en canvi, als altres dos territoris l'índex més elevat correspon a la PL. La PG-ME duplica els contactes amb els entrevistats del seu territori (del 3,97% en el conjunt de Catalunya al 7,80% amb els residents al seu territori de desplegament).

L'índex d'atenció telefònica de la PL és el més elevat en el conjunt de Catalunya (8,09%) i als territoris de desplegament del CNP (7,62%) i de la GC (11,13%). Un element que apareix per primera vegada en aquesta edició és que els índexs de contacte telefònic amb la PG -ME entre els residents en territori CNP i GC són més elevats que els índexs dels cossos de referència. Així, el 2,13% dels residents en territori CNP han mantingut algun contacte telefònic amb la PG-ME i l'1,99% amb el CNP. Aquest fet es fa més evident entre els residents en territori GC, dels quals un 3,39% ha contactat telefònicament amb la PG -ME i l'1,63% amb la GC.

Quant als contactes presencials

L'índex més elevat dels entrevistats del territori PG-ME es dona amb la PG-ME; en canvi, als altres dos territoris l'índex més elevat correspon a la PL. El 12,91% dels habitants del territori de desplegament PG-ME s'ha adreçat personalment a algun membre d'aquest servei policial durant l'any anterior; molts més que a la GC (5,94%) o al CNP (4,36%) en els seus territoris corresponents.

A partir de tota aquesta informació, es tornen a repetir les dues conclusions anteriorment apuntades. La PG-ME és el servei policial que obté els índexs d'atenció més alts dels entrevistats del seu territori per a cadascun dels diferents tipus de contacte. En canvi, els índexs telefònic i presencial més alts dels entrevistats dels territoris CNP i GC corresponen a la PL. Tot i així, els índexs de contacte per denúncia s'adrecen a cada territori de desplegament als seus serveis policials de referència.

Convé destacar, a més, que el nivell de contacte amb la PL entre els entrevistats que resideixen en territori PG-ME han augmentat significativament (com es veurà quan s'analitzi l'evolució d'aquests indicadors). Aquest fet té relació directa amb la incorporació de les comarques del Bages, del Vallès Oriental i de part de la del Maresme al territori PG -ME, atès que es tracta d'àrees amb un significatiu pes demogràfic i amb una major presència de policies locals que a la resta d'àrees d'aquest territori.

Taula 2-2-7. L'índex d'atenció policial, segons el servei policial, el territori de desplegament i el tipus de contacte

		%			
		tot Catalunya	territori PG-ME	territori CNP	territori GC
Denúncia	Global	8,15	6,35	8,51	9,90
	Amb la PG-ME	1,23	3,57	0,33	0,23
	Amb la PL	2,41	1,43	2,60	3,37
	Amb el CNP	3,29	0,64	5,17	1,91
	Amb la GC	1,38	0,86	0,56	4,58
Contacte telefònic	Global	12,33	13,87	10,76	14,56
	Amb la PG-ME	3,97	7,80	2,13	3,39
	Amb la PL	8,09	7,02	7,62	11,13
	Amb el CNP	1,33	0,59	1,99	0,56
	Amb la GC	0,76	0,66	0,52	1,63
Contacte presencial	Global	17,26	19,68	14,99	20,14
	Amb la PG-ME	8,25	12,91	5,45	9,18
	Amb la PL	7,10	7,24	6,84	7,67
	Amb el CNP	3,52	2,25	4,36	3,03
	Amb la GC	2,38	1,71	1,52	5,94

2.4 L'índex d'atenció policial a les set regions policials

Hi ha una gran homogeneïtat en l'atenció policial. Els índexs de les set regions policials es mouen entre un màxim del 33,77%, a la RP del Pirineu Occidental (regió policial coberta per la PG-ME), i un mínim del 29,31%, a la RP de Ponent (integrada també en el territori PG -ME).

Taula 2-2-8. L'índex d'atenció policial a les set regions policials

	%
Catalunya	30,22
RP del Pirineu Occidental	33,77
RP de Girona	33,03
RP del Camp de Tarragona	32,82
RP de les Terres de l'Ebre	32,77
RP Central	30,82
RP Metropolitana	29,46
RP de Ponent	29,31

Els índexs que se situen entre aquest interval, per ordre decreixent, són els de la RP Girona (regió policial coberta per la PG-ME), amb un 33,03%; la RP del Camp de Tarragona (regió

policial coberta pel CNP a les ciutats de Reus i Tarragona i per la GC a la resta de municipis), amb un 32,82%; la RP de les Terres de l'Ebre (regió policial coberta pel CNP a la ciutat de Tortosa i per la GC a la resta de municipis), amb un índex d'atenció policial del 32,77%; la RP Central (coberta per la PG-ME a les comarques del Bages, Osona, el Berguedà i el Solsonès, pel CNP a la ciutat d'Igualada i per la GC a la resta de municipis de la comarca de l'Anoia), amb un 30,82% i la RP Metropolitana (regió policial coberta per la PG-ME a la comarca del Vallès Oriental i les àrees bàsiques policials de Mataró i Arenys de Mar, pel CNP a les àrees urbanes de la resta de comarques i per la GC a la resta de municipis), amb un 29,46%.

2.4.1 Pel que fa als quatre serveis policials

Ja hem vist que la PL és el servei al qual s'ha adreçat un major percentatge de persones en el conjunt de Catalunya (15,67%). Els índexs de contacte amb la PL es situen al voltant d'aquesta mitjana en la majoria de regions, excepte a les de Ponent i del Pirineu Occidental (amb menor presència de policies locals) on els índexs es situen al voltant del 7%.

Tot i aquesta observació, a nivell regional es constata que els índexs de contacte més elevats corresponen als referits a la PG-ME en aquelles regions on s'ha completat el desplegament. El 27,57% dels residents de 16 o més anys de la RP del Pirineu Occidental ha mantingut algun tipus de contacte amb la PG-ME durant l'any 2002, el 25,50% dels de la RP de Girona i el 24,60% dels de la RP de Ponent. També a la RP Central l'índex de contacte amb la PG-ME és el més elevat (el 20,23%) tot i no haver-se finalitzat el desplegament (és previst de completar-lo a l'Anoia l'any 2004).

A les regions on no s'havia iniciat el desplegament els índexs són menors: 13,22% a la RP de les Terres de l'Ebre, el 12,74% a la RP del Camp de Tarragona i el 8,50% a la RP Metropolitana. Malgrat tot, en aquestes tres regions la PG-ME obté uns índexs de contacte que es situen en segon lloc, darrera l'índex corresponent a les policies locals.

Taula 2-2-9. L'índex d'atenció policial a les set regions, segons el servei policial

	%				
	global	amb la PG-ME	amb la PL	amb el CNP	amb la GC
Catalunya	30,22	12,13	15,67	6,97	4,16
RP del Pirineu Occidental	33,77	27,57	7,19	5,26	4,26
RP de Girona	33,03	25,50	13,36	2,91	1,99
RP del Camp de Tarragona	32,82	12,74	15,22	6,51	9,46
RP de les Terres de l'Ebre	32,77	13,22	14,06	5,08	12,96
RP Central	30,82	20,23	14,63	3,21	3,72
RP Metropolitana	29,46	8,50	16,81	8,41	3,73
RP de Ponent	29,31	24,60	7,92	0,68	2,53

2.4.2 Pel que fa als tres tipus de contacte

Quant a la desagregació dels índexs de les set regions segons el tipus de contacte, convé assenyalar que els contactes per denúncia segueixen la distribució territorial de la

victimització. En conseqüència, els índexs de contacte per denúncia més elevats es donen a la RP del Camp de Tarragona (10,60%), la RP Metropolitana (8,51%) i la RP de les Terres de l'Ebre (8,26%). Pel que fa als contactes telefònics, els índexs més alts es donen a la RP del Pirineu Occidental (19,01%), a la RP de Girona (15,64%) i a la RP de les Terres de l'Ebre (13,36%). De tota manera, l'índex de la resta de regions es situa per sobre de l'11%. Els contactes presencials segueixen una distribució similar als telefònics; per sobre del 20% a les regions del Pirineu Occidental, de Girona i de les Terres de l'Ebre i, en qualsevol cas, sempre per sobre del 16%.

Taula 2-2-10. L'índex d'atenció policial a les set region, segons el tipus de contacte

	%			
	global	denúncia	telèfon	presencia
Catalunya	30,22	8,15	12,33	17,26
RP del Pirineu Occidental	33,77	2,65	19,01	20,47
RP de Girona	33,03	6,81	15,64	20,18
RP del Camp de Tarragona	32,82	10,60	11,17	18,97
RP de les Terres de l'Ebre	32,77	8,26	13,36	21,77
RP Central	30,82	6,11	12,43	19,88
RP Metropolitana	29,46	8,51	11,90	16,22
RP de Ponent	29,31	5,65	12,31	17,80

Observem ara com es distribueixen els índexs d'atenció de cada servei policial a cada regió, segons el tipus de contacte.

Taula 2-2-11. L'índex d'atenció policial a les set regions policials, segons el servei policial i el tipus de contacte

		%				
		global	PG-ME	PL	CNP	GC
Denúncia	Catalunya	8,15	1,23	2,41	3,29	1,38
	RP del Camp de Tarragona	10,60	0,39	3,33	3,01	4,23
	RP Metropolitana	8,51	0,38	2,77	4,22	1,29
	RP de les Terres de l'Ebre	8,26	0,46	2,63	1,82	3,96
	RP de Girona	6,81	5,41	1,03	0,37	0,13
	RP Central	6,11	2,93	1,41	0,97	0,81
	RP de Ponent	5,65	5,08	0,00	0,13	0,58
	RP del Pirineu Occidental	2,65	1,96	0,47	0,22	0,00
	Catalunya	12,33	3,97	8,09	1,33	0,76
Telefònic	RP del Pirineu Occidental	19,01	15,34	3,84	0,56	1,52
	RP de Girona	15,64	10,29	6,58	0,44	0,32
	RP de les Terres de l'Ebre	13,36	4,93	7,54	1,02	2,43
	RP Central	12,43	6,80	7,08	0,57	0,44
	RP de Ponent	12,31	9,29	4,62	0,00	0,75
	RP Metropolitana	11,90	2,47	8,73	1,62	0,68
	RP del Camp de Tarragona	11,17	2,69	7,79	1,42	1,71
	Catalunya	17,26	8,25	7,10	3,52	2,38
Presencial	RP de les Terres de l'Ebre	21,77	9,38	6,06	3,03	8,96
	RP del Pirineu Occidental	20,47	13,61	3,72	5,03	3,29
	RP de Girona	20,18	14,90	7,58	2,10	1,55
	RP Central	19,88	13,28	7,60	2,48	2,47
	RP del Camp de Tarragona	18,97	10,71	6,43	2,68	4,50
	RP de Ponent	17,80	14,45	3,30	0,55	1,20
	RP Metropolitana	16,22	6,14	7,41	4,08	2,09

Quant a la denúncia

Els índexs més elevats corresponen a la PG-ME a les regions on està desplegada (RP de Girona, RP de Ponent, RP del Pirineu Occidental i RP Central –llevat de l'Anoia), al CNP i a les PL a la RP Metropolitana i a la GC i les PL a la RP del Camp de Tarragona i la RP de les Terres de l'Ebre.

Quant al contacte telefònic

Els índexs més elevats corresponen als de la PG-ME a les tres regions on s'ha finalitzat el desplegament i a la PL a la resta de regions (en les quals la PG -ME es troba en segon lloc).

Quant al contacte presencial

Es constaten elevats índexs d'atenció de la PG-ME a totes les regions. De fet és el servei amb què més persones han contactat a totes les regions amb l'excepció de la metropolitana, on és la PL el servei amb qui més persones han establert contacte.

2.5 Les característiques de les persones que contacten amb la policia

No tothom es relaciona amb els serveis policials amb la mateixa intensitat, de la mateixa manera o pels mateixos motius. En conseqüència, l'índex global d'atenció policial (30,22%) presenta fortes oscil·lacions segons els diferents segments de la població.

2.5.1 El gènere

Els homes tenen molta més relació amb la policia que les dones (convencionalment s'assigna als primers uns rols de més activitat i mobilitat). El seu índex arriba al 35,61%, mentre que el de les dones es situa en el 25,12%.

2.5.2 L'edat

Els índexs més elevats corresponen als joves i als adults, mentre que les persones més grans són les que menys es relacionen amb la policia. Els índexs més alts corresponen als adults encara joves de 25 a 34 anys (41,84%), al grup de 35 a 44 anys (38,03%) i als joves de 16 a 24 anys (34,46%), trams d'edat de més mobilitat i a ctivitat.

2.5.3 El nivell de renda

Hi ha una associació directa entre els nivells de contacte i els de renda. Com més nivell de renda dels entrevistats, més alt és el seu índex d'atenció policial. Del 43,68% de les persones amb més ingressos, l'índex va disminuint a mesura que ho fa el nivell de renda fins a arribar a l'altre extrem, el 14,33% de les persones amb menys ingressos.

2.5.4 L'ocupació

Els resultats estan molt associats a l'edat, el gènere i el nivell de renda. Les persones econòmicament actives i els estudiants tenen molta més relació amb la policia que les persones que es dediquen al treball domèstic o els jubilats i pensionistes.

2.5.5 El nivell d'instrucció

També en aquest cas, com més elevat és el nivell d'estudis dels entrevistats, més alt és l'índex d'atenció policial: del 38,71% de les persones amb estudis secundaris finalitzats o el 38,26% de les que tenen formació universitària a l'11,94% de les persones amb menor nivell d'instrucció.

Taula 2-2-12. L'índex d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten

	%
Global	30,22
Gènere	
Home	35,61
Dona	25,12
Edat	
De 16 a 24 anys	34,46
De 25 a 34 anys	41,84
De 35 a 44 anys	38,03
De 45 a 54 anys	31,88
De 55 a 64 anys	22,69
De 65 a 74 anys	15,07
75 anys i més	11,13
Nivell d'instrucció	
Sense estudis	11,94
Primaris	24,40
Secundaris	38,71
Universitaris	38,26
Situació professional	
Estudiant	32,40
Treball domèstic	22,33
Jubilat i pensionista	14,66
Actiu a la recerca de la primera feina	30,93
Actiu ocupat	39,02
Actiu en atur	34,19
Ingressos mensuals	
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	43,68
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	43,38
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	35,47
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	24,85
Menys de 600€ (100.000 PTA)	14,33

2.5.6 Pel que fa als quatre serveis policials

Els índexs de contacte amb els quatre serveis policials reproduïen el que s'acaba d'exposar pel que fa a l'índex global en relació amb el gènere, l'edat, l'ocupació, el nivell d'instrucció i el d'ingressos.

Taula 2-2-13. L'índex d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten, segons els quatre serveis policials

	%				
	global	PG-ME	PL	CNP	GC
Mitjana de Catalunya	30,22	12,13	15,67	6,97	4,16
Gènere					
Home	35,61	15,81	18,37	8,75	5,69
Dona	25,12	8,65	13,11	5,29	2,72
Edat					
De 16 a 24 anys	34,46	16,94	15,14	7,45	5,13
De 25 a 34 anys	41,84	17,44	22,46	10,08	6,13
De 35 a 44 anys	38,03	16,40	21,55	8,15	4,68
De 45 a 54 anys	31,88	11,23	16,70	7,63	4,46
De 55 a 64 anys	22,69	7,71	11,78	5,22	3,41
De 65 a 74 anys	15,07	3,84	7,46	3,51	2,07
75 anys i més	11,13	2,83	5,29	3,66	0,57
Nivell d'instrucció					
Sense estudis	11,94	4,10	5,72	2,06	1,96
Primaris	24,40	8,50	12,76	4,87	3,61
Secundaris	38,71	17,41	19,82	9,23	5,11
Universitaris	38,26	15,46	20,26	10,50	4,89
Situació professional					
Estudiant	32,40	14,99	14,19	7,24	4,92
Treball domèstic	22,33	6,62	11,22	4,86	2,69
Jubilat i pensionista	14,66	3,95	7,49	3,80	1,62
Actiu a la recerca de la primera feina	30,93	20,76	8,31	11,11	2,12
Actiu ocupat	39,02	17,17	20,84	8,51	5,59
Actiu en atur	34,19	10,56	18,41	10,58	4,80
Ingressos mensuals					
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	43,68	22,22	23,75	9,47	6,76
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	43,38	19,10	22,59	11,07	6,61
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	35,47	14,09	19,13	7,75	4,73
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	24,85	8,64	13,62	5,20	3,06
Menys de 600€ (100.000 PTA)	14,33	4,15	7,01	3,82	1,44

2.5.7 Pel que fa als tres tipus de contacte

També segons el tipus de contacte els índexs reproduïen el que s'ha exposat de forma general en relació amb el gènere, l'edat, l'ocupació, el nivell d'instrucció i el d'ingressos. L'excepció la constitueix l'increment de l'índex de contacte telefònic entre les persones que es dediquen a les tasques de la llar respecte dels altres tipus de contacte.

Taula 2-2-14. L'índex d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten, segons els tres tipus de contacte

	%			
	global	denúncia	telefònic	presencial
Global	30,22	8,15	12,33	17,26
Gènere				
Home	35,61	9,38	13,72	22,45
Dona	25,12	6,99	11,03	12,36
Edat				
De 16 a 24 anys	34,46	9,92	8,73	24,15
De 25 a 34 anys	41,84	10,79	17,29	25,04
De 35 a 44 anys	38,03	8,24	18,64	21,59
De 45 a 54 anys	31,88	9,22	13,77	16,74
De 55 a 64 anys	22,69	7,43	10,50	10,47
De 65 a 74 anys	15,07	4,24	6,12	6,75
75 anys i més	11,13	4,10	3,76	5,15
Nivell d'instrucció				
Sense estudis	11,94	4,39	4,37	5,37
Primaris	24,40	6,48	10,19	12,60
Secundaris	38,71	10,31	15,77	23,39
Universitaris	38,26	10,18	15,39	23,53
Situació professional				
Estudiant	32,40	9,87	7,34	22,33
Treball domèstic	22,33	7,27	10,45	9,72
Jubilat i pensionista	14,66	4,62	5,95	6,65
Actiu a la recerca de la primera feina	30,93	11,73	6,97	20,46
Actiu ocupat	39,02	9,47	16,96	23,00
Actiu en atur	34,19	10,65	12,87	20,32
Ingressos mensuals				
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	43,68	12,63	18,78	26,96
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	43,38	11,40	17,31	26,83
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	35,47	8,94	15,28	21,24
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	24,85	5,92	9,97	13,70
Menys de 600€ (100.000 PTA)	14,33	4,67	6,63	6,25

2.6 La comparació 1999-2002

La informació que es presenta seguidament fa referència a les tres edicions de l'ESPC que han mantingut majors similituds entre elles en la forma de recollida de la informació i el seu tractament posterior. En l'edició 2001 de l'ESPC (que correspon a les dades referides a l'any 2000), les significatives diferències en relació amb els resultats de l'any anterior van ser mereixedores d'unes observacions finals sobre els indicadors de contacte ²⁶.

A la taula següent es pot observar com han anat evolucionant les dades globals en les diferents edicions de l'ESPC (insistim a no perdre de vista les modificacions metodològiques introduïdes en la segona edició de l'ESPC que fan referència a les dades corresponents a l'any 1999).

²⁶ Enquesta de seguretat pública de Catalunya, edició 2001, pàg. 130 i 131.

Taula 2-2-15. L'índex d'atenció policial i el nombre de contactes. Evolució 1999-2002

	índex d'atenció policial	persones ateses	nombre total de contactes	contactes per persona
1999	36,73	1.879.062	6.270.834	3,34
2000	25,28	1.332.415	3.668.773	2,75
2002	30,22	1.634.182	3.935.193	2,41

Els trets principals es poden concretar en (1) un increment dels índexs de contacte per denúncia i telefònic, acompanyat d'una significativa davallada de l'índex de contacte presencial; (2) una disminució de l'índex global de contacte amb els serveis policials esta tals i locals, especialment dels primers; (3) un increment progressiu dels índexs de contacte amb la PG-ME, tant el global com els de les diferents modalitats de contacte; (4) el descens de l'índex global es produeix a tots els territoris, tant als diferents àmbits de desplegament com a les set regions policials (amb l'excepció de la RP de les Terres de l'Ebre), tot i que en relació amb la PG-ME l'índex de contacte global incrementa arreu; (5) l'índex de contacte per denúncia ha augmentat a tots els territoris de desplegament, i (6) els índexs d'atenció telefònica han incrementat arreu del territori però s'han concentrat en les PL i la PG -ME; (7) en canvi, els índexs de contacte presencial han disminuït als diferents territoris (també en aquesta modalitat el contacte amb la PG-ME presenta la tendència inversa), i (8) la distribució de l'atenció policial segons les característiques sociodemogràfiques de les persones entrevistades es manté en la mateixa lògica dels anys anteriors.

2.6.1 Quant als tres tipus de contacte

L'índex d'atenció policial per denúncia ha incrementat lleugerament. Al capítol primer ja s'han descrit els indicadors relatius a victimització, multivictimització, comunicació dels fets als serveis policials o als jutjats i signatura de denúncies. En a quest apartat la informació relativa a la comunicació i/o a la signatura d'un document escrit de denúncia (tant dels fets considerats victimitzadors com dels relacionats amb el vandalisme) és tractada com una forma de contacte. En conseqüència, l'evolució dels índexs de victimització i de vandalització, però especialment la dels hàbits de comunicació i/o denúncia, estaran determinant, també, l'evolució d'aquest indicador.

L'increment en l'índex global d'atenció policial es concentra en els contactes telefònics. L'índex d'atenció telefònica ha passat del 9,98% l'any 1999 al 12,33% l'any 2002 (amb una forta davallada l'any 2000). A les taules següents es pot observar que aquesta disminució no es dona en proporcions similars als diferents serveis policials, sinó que es concentra en un increment significatiu de l'índex de contacte amb les PL l'any 2002 i el progressiu increment de l'índex de contacte amb la PG-ME.

Taula 2-2-16. L'índex d'atenció policial, segons el tipus de contacte. L'evolució 1999 - 2002

	%		
	1999	2000	2002
Global	36,73	25,58	30,22
Denúncia	7,51	8,14	8,15
Telefònic	9,98	5,20	12,33
Presencial	30,23	17,32	17,26

L'índex d'atenció presencial s'ha reduït del 30,23% al 17,26%. També en aquest cas, malgrat l'impacte de la davallada en el conjunt de persones que diuen que han contactat amb les PL (del 15,25% al 7,10%), la reducció més significativa en termes relatius és la que s'ha recollit en relació amb els cossos estatals. En el cas del CNP l'índex ha davallat del 8,78% de l'any 1999 al 3,52% de l'any 2002. Pel que fa a la GC aquest fet ha estat més pronunciat, del 10,90% de l'any 1999 al 2,38% de l'any 2002; conseqüència, principalment, de l'assumpció del trànsit interurbà per part de la PG -ME l'any 2000.

Reduccions en l'índex de contacte presencial que no han estat compensades per l'increment progressiu del mateix índex en relació amb la PG-ME, el qual ha passat del 5,88% l'any 1999 al 8,25% l'any 2002.

Taula 2-2-17. L'índex d'atenció policial, segons el tipus de contacte i el servei policial. L'evolució 1999-2002

	denúncia			telefònic			presencial			Índex global		
	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002
Amb la PG-ME	0,80	1,04	1,23	1,49	1,05	3,97	5,88	4,68	8,25	7,19	6,08	12,13
Amb la PL	2,04	2,84	2,41	6,14	3,84	8,09	15,25	8,60	7,10	18,92	13,34	15,67
Amb el CNP	3,48	3,09	3,29	2,26	0,42	1,33	8,78	3,72	3,52	12,39	6,73	6,97
Amb la GC	1,32	1,33	1,38	1,42	0,38	0,76	10,90	4,40	2,38	12,01	5,68	4,16
Total	7,51	8,14	8,15	9,98	5,20	12,33	30,23	17,32	17,26	36,73	25,58	30,22

Taula 2-2-18. L'índex d'atenció policial, segons el tipus de contacte i el servei policial. Variació en el conjunt del període

	Denúncia	Telefònic	Presencial	Global
	2002/1999	2002/1999	2002/1999	2002/1999
Amb la PG-ME	1,54	2,66	1,40	1,69
Amb la PL	1,18	1,32	0,47	0,83
Amb el CNP	0,95	0,59	0,40	0,56
Amb la GC	1,05	0,54	0,22	0,35
Total	1,09	1,24	0,57	0,82

2.6.2 Pel que fa als territoris de desplegament

La desagregació d'aquests indicadors de contacte en funció dels territoris de desplegament o de les set regions policials també confirma que la davallada no ha estat homogènia arreu. Mentre que els índexs de contacte amb els diferents serveis policials presenten una disminució generalitzada als territoris de desplegament dels cossos estatals, l'evolució és clarament a la inversa pel que fa als contactes amb la PG-ME a tots els territoris de desplegament i, en conseqüència, també en el conjunt de Catalunya. Els índexs de contacte amb les PL són els més estables (especialment als territoris on està desplegada la PG -ME). En canvi, el decrement dels índexs de contacte amb el CNP i la GC és més pronunciat, fins i tot a les àrees de desplegament específiques de cada servei. Les dues taules següents expressen els valors de cadascun d'aquests indicadors en les dues darreres edicions i la seva variació.

Taula 2-2-19. L'índex d'atenció policial segons el servei policial i el territori de desplegament. La comparació 1999-2002

	Catalunya			del territori PG-ME			del territori CNP			del territori GC		
	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002
Amb la PG-ME	7,19	6,08	12,13	20,04	19,04	20,97	4,30	3,21	7,48	5,07	3,82	12,01
Amb la PL	18,92	13,34	15,67	15,12	8,01	14,26	19,11	13,92	15,27	21,14	15,70	18,99
Amb el CNP	12,39	6,73	6,97	5,72	2,23	3,18	14,95	9,11	9,67	10,96	4,19	4,98
Amb la GC	12,01	5,68	4,16	9,66	3,65	3,00	10,05	3,90	2,50	18,33	11,36	10,81
Total	36,73	25,58	30,22	36,64	26,59	32,13	35,37	24,19	27,54	40,02	28,18	35,05

Taula 2-2-20. L'índex d'atenció policial segons el servei policial i el territori de desplegament. Variació en el conjunt del període

	Catalunya	persones residents al territori		
		PG-ME	CNP	GC
	2002/1999	2002/1999	2002/1999	2002/1999
Amb la PG-ME	1,69	1,05	1,74	2,37
Amb la PL	0,83	0,94	0,80	0,90
Amb el CNP	0,56	0,56	0,65	0,45
Amb la GC	0,35	0,31	0,25	0,59
Total	0,82	0,88	0,78	0,88

L'anàlisi per regions ens aporta una informació similar. Si bé la davallada en els índexs de contacte es dona de forma força homogènia a les set regions policials del país (amb l'excepció de la RP de les Terres de l'Ebre, on s'ha enregistrat un lleuger increment), aquesta es comporta de manera diferent segons el tipus de contacte o el cos policial amb el qual s'ha contactat.

De fet, els índexs de contacte amb la PG-ME han augmentat a totes les regions policials. Els índexs de contacte amb les PL s'han mantingut força estables, tot i que a la baixa.

En contrast, el decrement dels índexs de contacte amb el CNP s'han donat arreu, especialment a les regions policials de Ponent, Central i Camp de Tarragona. En canvi, s'han mantingut força estables a les regions del Pirineu Occidental i de les Terres de l'Ebre.

Els índexs relatius a la GC mostren una davallada més acusada arreu, excepte a la regió de les Terres de l'Ebre, on tot i registrar decrements, aquests no són tan acusats.

Taula 2-2-21. L'índex d'atenció policial segons les regions policials. L'evolució 1999-2002

	Catalunya		
	1999	2000	2002
RP Pirineu Occidental	37,33	25,65	33,77
RP de Girona	38,56	26,74	33,03
RP Camp de Tarragona	37,52	26,51	32,82
RP Terres de l'Ebre	32,13	22,60	32,77
RP Central	36,07	23,51	30,82
RP Metropolitana	36,95	25,48	29,46
RP de Ponent	32,48	28,01	29,31
Total	36,73	25,58	30,22

Taula 2-2-22. L'índex d'atenció policial segons el servei policial i les regions policials. L'evolució 1999-2002

	Amb la PG-ME			Amb la PL			Amb el CNP			Amb la GC		
	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002
RP Camp de Tarragona	4,24	3,30	12,74	17,69	13,79	15,22	13,43	3,83	6,51	17,62	11,29	9,46
RP de Ponent	14,00	20,47	24,60	12,05	6,36	7,92	6,88	2,82	0,68	13,30	4,92	2,53
RP Central	8,78	8,58	20,23	16,84	10,16	14,63	9,42	4,78	3,21	13,50	6,07	3,72
RP Terres de l'Ebre	7,04	6,97	13,22	15,03	8,87	14,06	6,08	3,14	5,08	15,12	8,96	12,96
RP de Girona	24,30	19,48	25,50	16,64	9,54	13,36	4,99	2,02	2,91	6,32	2,15	1,99
RP Metropolitana	4,56	3,24	8,50	20,29	14,85	16,81	14,19	8,24	8,41	11,72	5,46	3,73
RP Pirineu Occidental	21,76	19,34	27,57	9,06	4,61	7,19	5,39	3,17	5,26	17,21	4,59	4,26
Total	7,19	6,08	12,13	18,92	13,34	15,67	12,39	6,73	6,97	12,01	5,68	4,16

Taula 2-2-23. L'índex d'atenció policial segons el servei policial i les regions policials. Variació en el conjunt del període

	Catalunya	PG-ME	PL	CNP	GC
	2002/1999	2002/1999	2002/1999	2002/1999	2002/1999
RP de les Terres de l'Ebre	1,02	1,88	0,94	0,84	0,86
RP del Pirineu Occidental	0,90	1,27	0,79	0,98	0,25
RP de Ponent	0,90	1,76	0,66	0,10	0,19
RP del Camp de Tarragona	0,87	3,00	0,86	0,48	0,54
RP de Girona	0,86	1,05	0,80	0,58	0,31
RP Central	0,85	2,30	0,87	0,34	0,28
RP Metropolitana	0,80	1,86	0,83	0,59	0,32
Total	0,82	1,69	0,83	0,56	0,35

Quant als tipus de contacte, l'increment dels índexs de denúncia s'ha produït a tots els diferents territoris de desplaçament, especialment on es troba desplegada la GC.

Taula 2-2-24. L'índex d'atenció policial per denúncia, segons el servei policial i el territori de desplaçament. La comparació 1999-2002

	Catalunya			del territori PG-ME			del territori CNP			del territori GC		
	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002
Amb la PG-ME	0,80	1,04	1,23	3,45	5,16	3,57	0,26	0,11	0,33	0,25	0,34	0,23
Amb la PL	2,04	2,84	2,41	1,21	1,29	1,43	2,12	3,06	2,60	2,44	3,42	3,37
Amb el CNP	3,48	3,09	3,29	0,84	0,47	0,64	4,77	4,64	5,17	2,26	1,22	1,91
Amb la GC	1,32	1,33	1,38	0,93	0,56	0,86	0,74	0,56	0,56	2,99	3,74	4,58
Total	7,51	8,14	8,15	6,25	7,30	6,35	7,78	8,20	8,51	7,77	8,61	9,90

Taula 2-2-25. L'índex d'atenció policial per denúncia, segons el servei policial i el territori de desplaçament. Variació en el conjunt del període

	Catalunya			
	persones residents al territori			
	PG-ME	CNP	GC	
	2002/1999	2002/1999	2002/1999	2002/1999
Amb la PG-ME	1,54	1,03	1,27	0,92
Amb la PL	1,18	1,18	1,23	1,38
Amb el CNP	0,95	0,76	1,08	0,85
Amb la GC	1,05	0,92	0,76	1,53
Total	1,09	1,02	1,09	1,27

Pel que fa als diferents serveis policials, només l'índex de contacte per denúncia amb el CNP presenta una davallada, la resta de serveis han incrementat els seus índexs de contacte per denúncia. Especialment, els contactes d'aquest tipus amb la GC entre els residents en territori GC i els contactes amb les PL dels residents a diferents territoris específics.

Ja s'ha observat que els índexs de contacte telefònic són els que han experimentat un major increment. Aquest es produeix entre els residents a tots tres territoris específics, però es concentren, pel que fa als serveis policials als quals s'han adreçat aquestes contactes, en la PG-ME i, en menor intensitat, en les PL.

Taula 2-2-26. L'índex d'atenció policial telefònica, segons el servei policial i el territori de desplegament. La comparació 1999-2002

	Catalunya			del territori PG-ME			del territori CNP			del territori GC		
	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002
Amb la PG-ME	1,49	1,05	3,97	5,00	3,87	7,80	0,73	0,51	2,13	0,84	0,36	3,39
Amb la PL	6,14	3,84	8,09	4,47	2,32	7,02	5,97	3,77	7,62	7,73	5,60	11,13
Amb el CNP	2,26	0,42	1,33	1,17	0,13	0,59	2,89	0,64	1,99	1,54	0,10	0,56
Amb la GC	1,42	0,38	0,76	1,74	0,37	0,66	0,96	0,29	0,52	2,32	0,60	1,63
Total	9,98	5,20	12,33	10,51	5,92	13,87	9,20	4,67	10,76	11,48	5,97	14,56

Taula 2-2-27. L'índex d'atenció policial telefònica, segons el servei policial i el territori de desplegament. Variació en el conjunt del període

	Catalunya	persones residents al territori		
		PG-ME	CNP	GC
	2002/1999	2002/1999	2002/1999	2002/1999
Amb la PG-ME	2,66	1,56	2,92	4,04
Amb la PL	1,32	1,57	1,28	1,44
Amb el CNP	0,59	0,50	0,69	0,36
Amb la GC	0,54	0,38	0,54	0,70
Total	1,24	1,32	1,17	1,27

Pel que fa als contactes de caràcter presencial, la davallada general es concentra en els contactes d'aquesta modalitat amb els cossos estatals i locals. Això contrasta amb el fet que els índexs de contacte amb la PG-ME han incrementat en el conjunt de Catalunya; concretament, entre els residents fora del territori on aquesta està desplegada. Destaca especialment l'increment de més del doble de l'índex de contacte amb la PG -ME entre els residents del territori GC.

Taula 2-2-28. L'índex d'atenció policial presencial, segons el servei policial i el territori de desplegament. La comparació 1999-2002

	Catalunya			del territori PG-ME			del territori CNP			del territori GC		
	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002
Amb la PG-ME	5,88	4,68	8,25	15,22	13,03	12,91	3,72	2,85	5,45	4,49	3,20	9,18
Amb la PL	15,25	8,60	7,10	12,23	5,86	7,24	15,53	8,92	6,84	16,70	9,74	7,67
Amb el CNP	8,78	3,72	3,52	4,74	1,71	2,25	9,95	4,59	4,36	8,81	3,05	3,03
Amb la GC	10,90	4,40	2,38	8,72	3,08	1,71	9,28	3,29	1,52	16,30	7,98	5,94
Total	30,23	17,32	17,26	30,51	19,32	19,68	28,68	15,84	14,99	33,71	19,47	20,14

Taula 2-2-29. L'índex d'atenció policial presencial, segons el servei policial i el territori de desplegament. Variació en el conjunt del període

	Catalunya	persones residents al territori		
		PG-ME	CNP	GC
		2002/1999	2002/1999	2002/1999
Amb la PG-ME	1,40	0,85	1,47	2,04
Amb la PL	0,47	0,59	0,44	0,46
Amb el CNP	0,40	0,47	0,44	0,34
Amb la GC	0,22	0,20	0,16	0,36
Total	0,57	0,65	0,52	0,60

La desagregació per regions permet observar que els índexs de contacte global han davallat a totes les regions excepte a les Terres de l'Ebre. Els relatius a la denúncia han davallat a la regió del Pirineu Occidental, pràcticament s'han mantingut a la Metropolitana, Ponent i Girona i han augmentat a la resta. En canvi, els índexs relatius al contacte telefònic han incrementat a totes les regions i la davallada dels presencials també s'ha produït arreu.

Taula 2-2-30. L'índex d'atenció policial segons el tipus de contacte i les regions policials. L'evolució 1999-2002

	Global			Denúncia			Telefònic			Presencial		
	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002
RP Pirineu Occidental	37,33	25,65	33,77	4,71	5,17	2,65	10,21	4,44	19,01	33,11	20,73	20,47
RP de Girona	38,56	26,74	33,03	7,15	7,93	6,81	10,95	6,20	15,64	31,60	18,82	20,18
RP Camp de Tarragona	37,52	26,51	32,82	8,80	8,90	10,60	9,65	5,09	11,17	31,82	17,68	18,97
RP Terres de l'Ebre	32,13	22,60	32,77	6,17	7,56	8,26	8,35	3,76	13,36	27,17	15,42	21,77
RP Central	36,07	23,51	30,82	5,18	5,83	6,11	9,74	4,75	12,43	29,98	17,32	19,88
RP Metropolitana	36,95	25,48	29,46	7,87	8,39	8,51	9,97	5,15	11,90	30,24	16,90	16,22
RP de Ponent	32,48	28,01	29,31	5,75	8,00	5,65	10,13	6,01	12,31	26,78	20,43	17,80
Total	36,73	25,58	30,22	7,51	8,14	8,15	9,98	5,20	12,33	30,23	17,32	17,26

Taula 2-2-31. L'índex d'atenció policial segons el tipus de contacte i les regions policials. Variació en el conjunt del període

	Global	Denúncia	Telefònic	Presencial
	2002/1999	2002/1999	2002/1999	2002/1999
RP Pirineu Occidental	0,90	0,56	1,86	0,62
RP de Girona	0,86	0,95	1,43	0,64
RP Camp de Tarragona	0,87	1,20	1,16	0,60
RP Terres de l'Ebre	1,02	1,34	1,60	0,80
RP Central	0,85	1,18	1,28	0,66
RP Metropolitana	0,80	1,08	1,19	0,54
RP de Ponent	0,90	0,98	1,22	0,66
Total	0,82	1,09	1,24	0,57

Tot seguit es presenten les dades relatives als diferents tipus de contacte desagregats per regions i cos policial de contacte. Convé assenyalar que aquesta informació està altament desagregada (tipus de contacte / servei policial / regió) i, en conseqüència, cal prendre-la amb cura a causa de la seva baixa freqüència i els marges d'error que això comporta.

Taula 2-2-32. L'índex d'atenció policial per denúncia, segons el servei policial i les regions policials. L'evolució 1999-2002

	Catalunya			Amb la PG-ME			Amb la PL			Amb el CNP			Amb la GC		
	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002
RP Camp Tarragona	8,80	8,90	10,60	0,40	0,10	0,39	1,79	3,56	3,33	4,10	1,45	3,01	2,59	4,19	4,23
RP Metropolitana	7,87	8,39	8,51	0,24	0,10	0,38	2,29	3,23	2,77	4,25	4,03	4,22	1,23	1,17	1,29
RP Terres de l'Ebre	6,17	7,56	8,26	0,83	2,55	0,46	2,15	1,27	2,63	0,89	0,89	1,82	2,66	3,03	3,96
RP de Girona	7,15	7,93	6,81	4,64	6,02	5,41	1,66	1,59	1,03	0,50	0,44	0,37	0,53	0,18	0,13
RP Central	5,18	5,83	6,11	1,36	1,69	2,93	1,31	1,74	1,41	1,39	1,37	0,97	1,12	1,03	0,81
RP de Ponent	5,75	8,00	5,65	1,67	4,75	5,08	0,82	1,21	0,00	1,73	0,74	0,13	1,77	1,42	0,58
RP Pirineu Occ.	4,71	5,17	2,65	2,51	3,38	1,96	0,45	0,88	0,47	0,19	0,52	0,22	1,59	0,40	0,00
Global	7,51	8,14	8,15	0,80	1,04	1,23	2,04	2,84	2,41	3,48	3,09	3,29	1,32	1,33	1,38

Taula 2-2-33. L'índex d'atenció policial per denúncia, segons el servei policial i les regions policials. Variació en el conjunt del període

	Catalunya	PG-ME	PL	CNP	GC
	2002/1999	2002/1999	2002/1999	2002/1999	2002/1999
RP Camp Tarragona	1,20	0,98	1,86	0,73	1,63
RP Metropolitana	1,08	1,58	1,21	0,99	1,05
RP Terres de l'Ebre	1,34	0,55	1,22	2,04	1,49
RP de Girona	0,95	1,17	0,62	0,74	0,25
RP Central	1,18	2,15	1,08	0,70	0,72
RP de Ponent	0,98	3,04	0,00	0,08	0,33
RP del Pirineu Occidental	0,56	0,78	1,04	1,16	0,00
Total	1,09	1,54	1,18	0,95	1,05

Taula 2-2-34. L'índex d'atenció policial telefònica, segons el servei policial i les regions policials. L'evolució 1999-2002

	Catalunya			Amb la PG-ME			Amb la PL			Amb el CNP			Amb la GC		
	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002
RP Pirineu	10,21	4,44	19,01	5,08	2,87	15,34	3,10	1,00	3,84	0,91	0,35	0,56	3,51	0,30	1,52
RP Girona	10,95	6,20	15,64	5,92	3,84	10,29	5,22	2,86	6,58	0,79	0,10	0,44	0,70	0,18	0,32
RP T. Ebre	8,35	3,75	13,36	2,22	1,11	4,93	4,15	2,41	7,54	1,06	0,09	1,02	2,41	0,41	2,43
RP Central	9,74	4,75	12,43	2,18	1,53	6,80	4,94	3,05	7,08	1,64	0,43	0,57	2,25	0,30	0,44
RP Ponent	10,13	6,01	12,31	3,48	4,44	9,29	3,80	1,77	4,62	2,18	0,12	0,00	2,85	0,58	0,75
RP Metropol.	9,97	5,15	11,90	0,76	0,47	2,47	6,63	4,27	8,73	2,60	0,51	1,62	1,18	0,36	0,68
RP Tarragona	9,65	5,09	11,17	0,48	0,34	2,69	6,35	3,84	7,79	1,98	0,20	1,42	2,32	0,82	1,71
Global	9,98	5,20	12,33	1,49	1,05	3,97	6,14	3,84	8,09	2,26	0,42	1,33	1,42	0,38	0,76

Taula 2-2-35. L'índex d'atenció policial telefònica, segons el servei policial i les regions policials. Variació en el conjunt del període

	Catalunya	PG-ME	PL	CNP	GC
	2000/1999	2002/1999	2002/1999	2002/1999	2002/1999
RP del Pirineu Occidental	1,86	3,02	1,24	0,62	0,43
RP de Girona	1,43	1,74	1,26	0,56	0,46
RP Terres de l'Ebre	1,60	2,22	1,82	0,96	1,01
RP Central	1,28	3,12	1,43	0,35	0,20
RP de Ponent	1,22	2,67	1,22	0,00	0,26
RP Metropolitana	1,19	3,25	1,32	0,62	0,58
RP Camp Tarragona	1,16	5,60	1,23	0,72	0,74
Total	1,24	2,66	1,32	0,59	0,54

Taula 2-2-36. L'índex d'atenció policial presencial, segons el servei policial i les regions policials. L'evolució 1999-2002

	Catalunya			Amb la PG-ME			Amb la PL			Amb el CNP			Amb la GC		
	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002	1999	2000	2002
RP Terres Ebre	27,17	15,42	21,77	4,96	3,99	9,38	12,04	6,17	6,06	5,03	2,17	3,03	13,33	6,13	8,96
RP Pirineu Occ.	33,11	20,73	20,47	17,57	15,21	13,61	7,68	3,37	3,72	4,91	2,43	5,03	15,77	4,24	3,28
RP de Girona	31,60	18,82	20,18	18,16	12,73	14,90	13,31	6,51	7,58	4,35	1,56	2,10	5,86	1,97	1,58
RP Central	29,98	17,32	19,88	7,19	6,30	13,28	13,18	6,89	7,60	7,41	3,27	2,48	12,36	5,10	2,47
RP C. Tarragona	31,82	17,68	18,97	3,75	2,97	10,71	14,20	8,20	6,43	9,74	2,17	2,68	15,67	7,32	4,56
RP de Ponent	26,78	20,43	17,80	10,73	14,92	14,45	9,45	5,12	3,30	4,87	2,09	0,55	11,34	3,53	1,20
RP Metropolitana	30,24	16,90	16,22	4,00	2,87	6,14	16,42	9,47	7,41	9,82	4,38	4,08	10,72	4,33	2,08
Global	30,23	17,32	17,26	5,88	4,68	8,25	15,25	8,60	7,10	8,78	3,72	3,52	10,90	4,40	2,31

Taula 2-2-37. L'índex d'atenció policial presencial, segons el servei policial i les regions policials. Variació en el conjunt del període

	Catalunya	PG-ME	PL	CNP	GC
	2002/1999	2002/1999	2002/1999	2002/1999	2002/1999
RP de les Terres de l'Ebre	0,80	1,89	0,50	0,60	0,67
RP del Pirineu Occidental	0,62	0,77	0,48	1,02	0,21
RP de Girona	0,64	0,82	0,57	0,48	0,26
RP Central	0,66	1,85	0,58	0,33	0,20
RP del Camp de Tarragona	0,60	2,86	0,45	0,28	0,29
RP de Ponent	0,66	1,35	0,35	0,11	0,11
RP Metropolitana	0,54	1,54	0,45	0,42	0,19
Total	0,57	1,40	0,47	0,40	0,22

2.6.3 Les característiques sociodemogràfiques

Malgrat les diferències en els índexs globals d'atenció policial que han pogut observar -se en els apartats anteriors, les dades de les tres edicions semblen força coincidents pel que fa a la distribució poblacional. Els grups que mantenen uns nivells de contacte superiors segueixen essent els homes, les persones de mitjana edat, les d'uns nivells d'instrucció més elevat, les econòmicament actives i les persones amb més ingressos. Tot i així, en aquesta darrera edició els grups d'edat més joves i els estudiants (grups absolutament correlacionats) han incrementat els seus nivells de contacte, tal com pot observar -se clarament a la darrera taula.

Taula 2-2-38. L'índex global d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten. L'evolució 1999-2002

	%		
	1999	2000	2002
Global	36,73	25,58	30,22
Gènere			
Home	44,19	30,39	35,61
Dona	29,73	21,06	25,12
Edat			
Fins a 18 anys	23,71	29,02	34,46
De 18 a 24 anys	42,93	34,32	41,84
De 25 a 34 anys	49,16	33,21	38,03
De 35 a 44 anys	43,80	30,99	31,88
De 45 a 54 anys	34,07	24,67	22,69
De 55 a 64 anys	28,16	21,53	15,07
De 65 a 74 anys	22,28	11,28	11,13
75 anys i més	14,42	8,52	11,13
Nivell d'instrucció			
Sense estudis	17,56	11,93	11,94
Primaris	31,28	18,46	24,40
Secundaris	44,82	33,59	38,71
Universitaris	47,62	34,26	38,26
Situació professional			
Estudiant	37,92	29,50	32,40
Treball domèstic	23,76	16,93	22,33
Jubilat i pensionista	21,95	12,00	14,66
Actiu a la recerca de la primera feina	-	-	30,93
Actiu ocupat	45,18	32,55	39,02
Actiu en atur	40,06	26,33	34,19
Ingressos mensuals			
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	54,80	43,60	43,68
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	45,59	32,47	43,38
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	43,13	28,91	35,47
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	44,09	22,34	24,85
Menys de 600€ (100.000 PTA)	19,94	13,73	14,33

Taula 2-2-39. L'índex global d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten. Les ràtios 1999-2002

	1999	2002
Global	1,00	1,00
Gènere		
Home	1,20	1,18
Dona	0,81	0,83
Edat		
Fins a 18 anys	0,65	
De 18 a 24 anys	1,17	1,14
De 25 a 34 anys	1,34	1,38
De 35 a 44 anys	1,19	1,26
De 45 a 54 anys	0,93	1,05
De 55 a 64 anys	0,77	0,75
De 65 a 74 anys	0,61	0,50
75 anys i més	0,39	0,37
Nivell d'instrucció		
Sense estudis	0,48	0,40
Primaris	0,85	0,81
Secundaris	1,22	1,28
Universitaris	1,30	1,27
Situació professional		
Estudiant	1,03	1,07
Treball domèstic	0,65	0,74
Jubilat i pensionista	0,60	0,49
Actiu a la recerca de la primera feina	-	1,02
Actiu ocupat	1,23	1,29
Actiu en atur	1,09	1,13
Ingressos mensuals		
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	1,49	1,45
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	1,24	1,44
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	1,17	1,17
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	1,20	0,82
Menys de 600€ (100.000 PTA)	0,54	0,47

3 Els contactes amb la policia

Els catalans més grans de 15 anys han mantingut un total de 3.935.193 contactes amb la policia durant l'any 2002. La PL és el servei policial que té més relació amb els ciutadans: més d'un milió i mig de vegades (1.707.395, és a dir, el 43,39% del total) . Amb la PG-ME s'han mantingut un total de 1.260.768 contactes de qualsevol de les tres tipologies recollides per l'ESPC (el 32,04%). S'ha establert contacte amb el CNP en 633.141 ocasions (el 16,09%). I, finalment, amb la GC s'ha mantingut un total de 333.890 contactes (el 8,48%).

Taula 2-3-1. Els contactes amb la policia, segons el cos policial i el tipus de contacte

		tipus de contacte			
		presencials	telefònics	denúncia	totals
Nombres absoluts	Totals	1.962.747	1.523.091	449.354	3.935.193
	PL	698.355	878.807	130.232	1.707.395
	PG-ME	766.256	428.090	66.421	1.260.768
	CNP	308.068	147.197	177.875	633.141
	GC	190.068	68.996	74.826	333.890
%	Totals	49,88	38,70	11,42	100,00
	PL	17,75	22,33	3,31	43,39
	PG-ME	19,47	10,88	1,69	32,04
	CNP	7,83	3,74	4,52	16,09
	GC	4,83	1,75	1,90	8,48

Per tipologies, la immensa majoria de contactes ha estat de caràcter presencial (1.962.747 contactes, el 49,88% de tots els contactes recollits per l'ESPC). En segon lloc, apareixen els contactes telefònics, amb 1.523.091, que representen el 38,70%. I, finalment, s'han recomptat 449.354 contactes per denúncia, que conformen l'11,42% dels contactes.

3.1 L'evolució 1999-2002

Es pot observar el diferent pes de cada servei policial en el total de contactes. A les tres edicions la PL és el servei amb el qual s'han produït més contactes (aproximadament la meitat), dada que coincideix amb les relatives a índexs de contacte descrits en l'apartat anterior. S'observa un increment progressiu dels contactes amb la PG -ME, coincidint amb el procés de desplegament, de recollir el 12,31% dels contactes de l'any 1999 al 32,04% del 2002.

Taula 2-3-2. Els contactes amb els quatre serveis policials. L'evolució 1999-2002

	%		
	1999	2000	2002
Amb la PL	46,79	45,01	43,39
Amb la PG-ME	12,31	23,35	32,04
Amb el CNP	19,59	16,23	16,09
Amb la GC	21,31	15,41	8,48
Total	100,00	100,00	100,00

També és observable un progressiu decrement dels contactes amb els serveis estatals, especialment els de la GC, conseqüència del desplegament de la PG -ME en les funcions de trànsit, que passa de rebre el 21,31% dels contactes de l'any 1999 al 8,48% de l'any 2002. El CNP, tot i reduir lleugerament el percentatge de contactes atesos, es manté força estable, del 19,59% l'any 1999 al 16,09% l'any 2002.

3.2 Els contactes als territoris de desplegament

La desagregació dels contactes amb la policia als tres territoris específics de desplegament ha de tenir present que el desplegament de la PG-ME en les funcions de trànsit a tot el territori de Catalunya, lligat als nivells de mobilitat de la població, es tan influent en els nivells de contacte amb aquest cos per part de persones residents a zones on encara no s'ha produït el desplegament en les funcions de seguretat ciutadana i ordre públic.

La relació percentual entre el nombre de contactes amb la policia i el nombre d'habitants de cada territori de desplegament és força proporcional, amb un lleuger increment al territori PG-ME (33,71% dels contactes i 28,29% de la població) i un lleuger decrement al territori CNP (46,22% dels contactes i 53,39% de la població).

Taula 2-3-3. La comparació entre els contactes i la població, segons els diferents territoris de desplegament

	contactes		població de 16 o més anys	
	absolut	%	absolut	%
Catalunya	3.935.193	100,00	5.408.163	100,00
Territori PG-ME	1.326.413	33,71	1.529.971	28,29
Territori CNP	1.818.799	46,22	2.887.573	53,39
Territori GC	789.980	20,07	990.619	18,32

La desagregació territorial per tipus de contacte presenta algunes particularitats. Els residents en territori PG-ME es relacionen presencialment amb la policia de forma més intensa que els residents a d'altres territoris. En el cas dels contactes per denúncia el comportament és a la inversa. Dada congruent, aquesta darrera, amb els índexs de victimització territorialitzats que s'han descrit al primer capítol.

Taula 2-3-4. Els contactes totals amb la policia, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte

		presencials	telefònics	denúncia	totals
Totals		1.962.747	1.523.091	449.354	3.935.193
Nombres absoluts	Del territori PG-ME	724.852	502.191	99.370	1.326.413
	Del territori CNP	882.293	686.485	250.021	1.818.799
	Del territori GC	355.602	334.415	99.964	789.980
%		49,88	38,70	11,42	100,00
%	Del territori PG-ME	54,65	37,86	7,49	100,00
	Del territori CNP	48,51	37,74	13,75	100,00
	Del territori GC	45,01	42,33	12,65	100,00

Si els contactes es desagreguen als tres territoris segons el cos policial amb el quals s'han produït, es pot observar una enorme variabilitat. Gairebé la meitat dels contactes que han mantingut amb la policia els residents del territori PG-ME s'han adreçat a aquest servei policial (el 48,32%) i, en segon lloc, a la PL (el 35,38%). A la resta de territoris la major part dels contactes s'han adreçat a la PL, el 49,42% dels contactes mantinguts pels residents en territori CNP i el 42,96% dels corresponents als residents en territori GC.

Els residents en territori CNP han contactat en el 24,94% de les ocasions amb aquest cos policial i, en tercer lloc, amb la PG -ME (el 20,43% dels contactes). En canvi, els residents del territori GC s'han adreçat en segon lloc a la PG-ME (recull el 31,42% dels contactes) i en tercer lloc la GC (el 18,32%).

Taula 2-3-5. Els contactes amb els serveis policials segons el territori de desplegament

	%				
	totals	Amb la PG-ME	Amb la PL	Amb el CNP	Amb la GC
Totals	100,00	32,04	43,39	16,09	8,48
Del territori PG-ME	100,00	48,32	35,38	9,18	7,12
Del territori CNP	100,00	20,43	49,42	24,94	5,21
Del territori GC	100,00	31,42	42,96	7,30	18,32

A les taules següents es pot observar com es distribueixen els contactes amb cada servei policial en funció del territori de residència i el tipus de contacte.

Taula 2-3-6. Els contactes amb la PG-ME, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte

		presencials	telefònics	denúncia	totals	
Nombres absoluts		Totals	766.256	428.090	66.421	1.260.768
	Del territori PG-ME	364.093	222.314	54.553	640.959	
	Del territori CNP	258.471	103.527	9.610	371.608	
	Del territori GC	143.692	102.250	2.258	248.201	
%		Totals	60,78	33,95	5,27	100,00
	Del territori PG-ME	28,88	17,63	4,33	50,84	
	Del territori CNP	20,50	8,21	0,76	29,47	
	Del territori GC	11,40	8,11	0,18	19,69	

La majoria dels contactes que s'han produït amb la PG -ME han estat protagonitzats per residents en el territori on aquest servei està desplegat (50,84%). De tota manera, es pot distingir que els contactes telefònics i els derivats de denúncia tenen un grau de concentració molt més elevat, atès que els contactes de caràcter presencial dels residents fora del territori PG-ME representen poc més del 30% del global de contactes que ha mantingut aquest cos (el 20,50% amb residents del territori CNP i l'11,40% amb residents en territori GC).

Pel que fa a la PL, la majoria de contactes que ha mantingut han estat de caràcter telefònic (51,47% del global de contactes). Són, a més, els residents en territori CNP els qui més han contactat amb la PL en qualsevol de les tres modalitats de contacte, àrea on es dona una major presència de policies locals.

Taula 2-3-7. Els contactes amb la PL, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte

		presencials	telefònics	denúncia	totals
Totals		698.355	878.807	130.232	1.707.395
Nombres absoluts	Del territori PG-ME	238.597	208.746	21.889	469.232
	Del territori CNP	355.602	468.291	74.933	898.825
	Del territori GC	104.157	201.771	33.410	339.338
Totals		40,90	51,47	7,63	100,00
%	Del territori PG-ME	13,97	12,23	1,28	27,48
	Del territori CNP	20,83	27,43	4,39	52,64
	Del territori GC	6,10	11,82	1,96	19,87

El CNP concentra de forma clara els seus contactes en els residents al seu territori de referència (71,65%) en qualsevol de les tres modalitats. La GC, en canvi, tot i que manté el 43,36% dels contactes amb residents del seu territori específic, també manté un elevat nombre de contactes amb residents d'altres territoris.

Taula 2-3-8. Els contactes amb el CNP, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte

		presencials	denúncia	telefònics	totals
Totals		308.068	177.875	147.197	633.141
Nombres absoluts	Del territori PG-ME	67.341	9.720	44.748	121.810
	Del territori CNP	207.489	149.247	96.913	453.649
	Del territori GC	33.328	18.908	5.536	57.682
Totals		48,66	28,09	23,25	100,00
%	Del territori PG-ME	10,64	1,54	7,07	19,24
	Del territori CNP	32,77	23,57	15,31	71,65
	Del territori GC	5,26	2,99	0,87	9,11

Taula 2-3-9. Els contactes amb la GC, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte

		presencials	denúncia	telefònics	totals
Totals		190.068	74.826	68.996	333.890
Nombres absoluts	Del territori PG-ME	54.821	13.208	26.383	94.412
	Del territori CNP	60.732	16.231	17.755	94.717
	Del territori GC	74.515	45.387	24.858	144.760
Totals		56,93	22,41	20,66	100,00
%	Del territori PG-ME	16,42	3,96	7,90	28,28
	Del territori CNP	18,19	4,86	5,32	28,37
	Del territori GC	22,32	13,59	7,44	43,36

3.3 Els contactes a les set regions policials

La desagregació de les dades a les set regions policials confirma les dades de l'apartat anterior. La correspondència entre el nombre de contactes amb la policia i el nombre d'habitants de cada regió policial també és observable. Només les regions de Ponent i,

principalment, Metropolitana concentra un percentatge de contactes per sota del seu pes poblacional.

Taula 2-3-10. La comparació entre població i contactes policials a les set regions policials

	contactes		població de 16 o més anys	
	absolut	%	absolut	%
Catalunya	3.935.193	100,00	5.408.163	100,00
RP Metropolitana	2.474.914	62,89	3.749.472	69,33
RP de Girona	413.016	10,50	468.151	8,66
RP del Camp de Tarragona	349.590	8,88	380.717	7,04
RP Central	358.827	9,12	364.169	6,73
RP de Ponent	171.901	4,37	255.820	4,73
RP de les Terres de l'Ebre	122.325	3,11	135.694	2,51
RP del Pirineu Occidental	44.619	1,13	54.140	1,00

Pel que fa a les diferents modalitats de contacte, la desgregació per regions presenta diferències més evidents que les observades per territoris de desplegament. Així, mentre que el 64,5% dels contactes que els residents de la regió Central han mantingut amb la policia han estat de caràcter presencial, aquest tipus només representa el 46,78% dels contactes mantinguts pels residents a la regió Metropolitana.

De forma similar, el pes dels contactes per denúncia és més elevat a les regions Metropolitana, del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre que a la resta de regions, dada coincident amb els índexs de victimització i de denúncia descrits en el capítol anterior.

Taula 2-3-11. Els contactes amb la policia, segons les regions policials i el tipus de contacte

	%			
	presencials	telefònics	denúncia	totals
Global	49,88	38,70	11,42	100,00
RP Metropolitana	46,78	40,11	13,12	100,00
RP de Girona	52,41	39,72	7,86	100,00
RP del Camp de Tarragona	53,74	34,33	11,93	100,00
RP Central	64,50	29,29	6,20	100,00
RP de Ponent	47,84	43,54	8,62	100,00
RP de les Terres de l'Ebre	52,43	37,72	9,85	100,00
RP del Pirineu Occidental	51,27	45,51	3,21	100,00

Taula 2-3-12. La distribució dels contactes amb la policia, segons les regions policials i el tipus de contacte

	%			
	presencials	telefònics	denúncia	totals
Global	49,88	38,70	11,42	100,00
RP Metropolitana	29,42	25,22	8,25	62,89
RP de Girona	5,50	4,17	0,83	10,50
RP del Camp de Tarragona	4,77	3,05	1,06	8,88
RP Central	5,88	2,67	0,57	9,12
RP de Ponent	2,09	1,90	0,38	4,37
RP de les Terres de l'Ebre	1,63	1,17	0,31	3,11
RP del Pirineu Occidental	0,58	0,52	0,04	1,13

A la taula anterior s'evidencia el pes demogràfic de cada regió respecte del global de contactes que els seus residents han mantingut en les diferents modalitats amb el conjunt dels serveis policials.

Observem ara com es distribueixen aquests contactes en funció del servei policial amb el qual s'han produït. Si bé la majoria de contactes s'han produït amb la PL en el conjunt de Catalunya, aquests es concentren principalment a la regió Metropolitana i a la del Camp de Tarragona. A la resta de regions la PG-ME és el servei que realitza més contactes amb els residents, fins i tot a la regió de les Terres de l'Ebre, on el desplegament en matèria de seguretat ciutadana i ordre públic encara no s'ha produït. A les regions Metropolitana i del Camp de Tarragona aquest servei és qui recull en segon lloc el major nombre de contactes i a la regió Central es produeix una distribució dels contactes similar entre la PG -ME i la PL.

Taula 2-3-13. La distribució dels contactes amb la policia, segons les regions policials i el servei policial

	%				totals
	Amb la PG-ME	Amb la PL	Amb el CNP	Amb la GC	
Global	32,04	43,39	16,09	8,48	100,00
RP Metropolitana	24,20	48,83	18,72	8,24	100,00
RP del Camp de Tarragona	27,40	40,65	17,96	13,99	100,00
RP de Girona	57,12	34,71	4,89	3,28	100,00
RP Central	38,08	37,55	19,36	5,01	100,00
RP de Ponent	73,00	21,45	0,82	4,74	100,00
RP de les Terres de l'Ebre	32,41	29,18	9,91	28,50	100,00
RP del Pirineu Occidental	63,32	13,56	8,63	14,49	100,00

En desagregar les dades sobre el nombre de contactes segons els serveis policials i el tipus de contacte a les diferents regions policials, es poden destacar els mateixos aspectes esmentats en l'apartat anterior.

Taula 2-3-14. Els contactes amb la PG-ME, segons les regions policials i el tipus de contacte

		presencials	telefònics	denúncia	totals
Global		766.256	428.090	66.421	1.260.768
Nombres absoluts	RP Metropolitana	377.210	207.577	14.257	599.044
	RP de Girona	119.449	91.125	25.346	235.920
	RP Central	86.462	39.506	10.665	136.633
	RP de Ponent	66.755	45.731	12.994	125.480
	RP del Camp de Tarragona	75.647	18.672	1.477	95.795
	RP de les Terres de l'Ebre	27.510	11.511	623	39.644
	RP del Pirineu Occidental	13.222	13.969	1.060	28.251
	Global	60,78	33,95	5,27	100,00
%	RP Metropolitana	29,92	16,46	1,13	47,51
	RP de Girona	9,47	7,23	2,01	18,71
	RP Central	6,86	3,13	0,85	10,84
	RP de Ponent	5,29	3,63	1,03	9,95
	RP del Camp de Tarragona	6,00	1,48	0,12	7,60
	RP de les Terres de l'Ebre	2,18	0,91	0,05	3,14
	RP del Pirineu Occidental	1,05	1,11	0,08	2,24

Els contactes amb la PG-ME més freqüents són els protagonitzats per residents a la regió Metropolitana (47,51% del global dels contactes amb aquest servei policial). Tot seguit es situen els contactes amb els residents a les tres regions més poblades on aquest cos està desplegat (Girona, Central i Ponent).

Els contactes amb la PL, en canvi, es distribueixen de forma proporcional al pes poblacional de cada regió. En primer lloc, amb els residents de la regió Metropolitana, seguits dels contactes amb els residents a Girona, Camp de Tarragona i Central.

Els contactes amb la GC es concentren en els residents de les àrees on aquest cos està desplegat (Metropolitana, Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre). Quant al CNP, després dels contactes amb els residents a la regió Metropolitana es situen els referits a la regió Central (on no s'ha completat el desplegament de la PG-ME) i al Camp de Tarragona.

Taula 2-3-15. Els contactes amb la PL, segons les regions policials i el tipus de contacte

		presencials	telefònics	denúncia	totals
Nombres absoluts	Global	698.355	878.807	130.232	1.707.395
	RP Metropolitana	451.588	653.165	103.802	1.208.555
	RP de Girona	75.193	63.377	4.806	143.376
	RP del Camp de Tarragona	55.856	73.595	12.660	142.111
	RP Central	90.534	39.072	5.140	134.746
	RP de Ponent	10.498	26.367	-	36.865
	RP de les Terres de l'Ebre	12.231	19.890	3.569	35.690
	RP del Pirineu Occidental	2.455	3.341	256	6.052
%	Global	40,90	51,47	7,63	100,00
	RP Metropolitana	26,45	38,26	6,08	70,78
	RP de Girona	4,40	3,71	0,28	8,40
	RP del Camp de Tarragona	3,27	4,31	0,74	8,32
	RP Central	5,30	2,29	0,30	7,89
	RP de Ponent	0,61	1,54	0,00	2,16
	RP de les Terres de l'Ebre	0,72	1,16	0,21	2,09
	RP del Pirineu Occidental	0,14	0,20	0,01	0,35

Taula 2-3-16. Els contactes amb la CNP, segons les regions policials i el tipus de contacte

		presencials	denúncia	telefònics	totals
Nombres absoluts	Global	308.068	177.875	147.197	633.141
	RP Metropolitana	213.489	158.242	91.591	463.323
	RP Central	41.038	3.528	24.917	69.482
	RP del Camp de Tarragona	32.125	11.455	19.198	62.778
	RP de Girona	10.668	1.714	7.797	20.179
	RP de les Terres de l'Ebre	6.377	2.476	3.271	12.124
	RP del Pirineu Occidental	3.310	118	423	3.851
	RP de Ponent	1.061	343	-	1.404
%	Global	48,66	28,09	23,25	100,00
	RP Metropolitana	33,72	24,99	14,47	73,18
	RP Central	6,48	0,56	3,94	10,97
	RP del Camp de Tarragona	5,07	1,81	3,03	9,92
	RP de Girona	1,68	0,27	1,23	3,19
	RP de les Terres de l'Ebre	1,01	0,39	0,52	1,91
	RP del Pirineu Occidental	0,52	0,02	0,07	0,61
	RP de Ponent	0,17	0,05	0,00	0,22

Taula 2-3-17. Els contactes amb la GC, segons les regions policials i el tipus de contacte

		presencials	denúncia	telefònics	totals
Nombres absoluts	Global	190.068	74.826	68.996	333.890
	RP Metropolitana	115.402	48.312	40.279	203.993
	RP del Camp de Tarragona	24.235	16.115	8.556	48.906
	RP de les Terres de l'Ebre	18.022	5.376	11.469	34.867
	RP Central	13.419	2.933	1.613	17.965
	RP de Girona	11.172	607	1.763	13.542
	RP de Ponent	3.928	1.484	2.740	8.152
	RP del Pirineu Occidental	3.890	-	2575	6.465
%	Global	56,93	22,41	20,66	100,00
	RP Metropolitana	34,56	14,47	12,06	61,10
	RP del Camp de Tarragona	7,26	4,83	2,56	14,65
	RP de les Terres de l'Ebre	5,40	1,61	3,43	10,44
	RP Central	4,02	0,88	0,48	5,38
	RP de Girona	3,35	0,18	0,53	4,06
	RP de Ponent	1,18	0,44	0,82	2,44
	RP del Pirineu Occidental	1,17	0,00	0,77	1,94

A les taules següents es pot observar l'evolució del volum de contactes de cada servei policial a nivell regional. Ja s'ha vist que la PG -ME ha recollit el 32,04% dels contactes que la població catalana ha mantingut amb els serveis policials. Això representa un significatiu increment respecte de les edicions anteriors fruit de dues tendències: la concentració dels contactes amb aquest servei policial en els residents de les regions on s'ha produït el desplegament (on recull més de la meitat dels contactes) i l'increment dels contactes amb els residents a la resta de regions (conseqüència de l'assumpció del trànsit interurbà). L'excepció és la regió Central on no s'han produït nous desplegaments territorials i el volum de contactes s'ha mantingut estable en les dues darreres edicions.

Taula 2-3-18. La distribució dels contactes amb la PG-ME segons les regions policials. L'evolució 1999-2002

	%		
	Amb la PG-ME		
	1999	2000	2002
Global	23,35	23,75	32,04
RP de Ponent	64,71	67,21	73,00
RP del Pirineu Occidental	54,25	54,92	63,32
RP de Girona	52,84	42,88	57,12
RP Central	28,84	38,06	38,08
RP de les Terres de l'Ebre	20,05	26,84	32,41
RP Metropolitana	15,71	17,29	24,20
RP del Camp de Tarragona	9,89	14,81	27,40

Pel que fa a la PL, aquest servei ha recollit un volum pràcticament estable de contactes a nivell global. Per regions, però, hi ha certes variacions a la baixa amb els residents a les regions del Camp de Tarragona (del 50,88% l'any 1999 al 40,65% l'any 2002) i de les Terres de l'Ebre (del 35,38% al 29,18%).

Taula 2-3-19. La distribució dels contactes amb la PL segons les regions policials. L'evolució 1999-2002

	%		
	Amb la PL		
	1999	2000	2002
Global	45,01	45,05	43,39
RP Metropolitana	49,42	49,73	48,83
RP del Camp de Tarragona	50,88	42,88	40,65
RP de Girona	35,25	40,73	34,71
RP Central	38,35	38,65	37,55
RP de les Terres de l'Ebre	35,38	26,44	29,18
RP de Ponent	21,47	15,31	21,45
RP del Pirineu Occidental	9,15	22,89	13,56

El volum de contactes que s'han produït amb el CNP es manté força estable al llarg de la sèrie. Tot i així, convé assenyalar el significatiu increment dels contactes amb els residents de la regió del Camp de Tarragona i, en menor intensitat, amb els de la regió Central.

Taula 2-3-20. La distribució dels contactes amb el CNP segons les regions policials. L'evolució 1999-2002

	%		
	Amb el CNP		
	1999	2000	2002
Global	16,23	16,88	16,09
RP Metropolitana	19,45	20,10	18,72
RP Central	13,42	14,88	19,36
RP del Camp de Tarragona	7,05	7,42	17,96
RP de les Terres de l'Ebre	7,34	13,47	9,91
RP del Pirineu Occidental	22,62	13,23	8,63
RP de Girona	5,40	12,05	4,89
RP de Ponent	3,67	2,05	0,82

Finalment, els contactes amb la GC presenten una clara tendència a la baixa conseqüència de la seva substitució a les carreteres de Catalunya. Són significatius els nivells de contacte amb els residents del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre (que integren en gran mesura el territori on aquest servei està desplegat) i els de la regió del Pirineu Occidental

Taula 2-3-21. La distribució dels contactes amb la GC segons les regions policials. L'evolució 1999-2002

	%		
	Amb la GC		
	1999	2000	2002
Global	15,41	14,31	8,48
RP de les Terres de l'Ebre	37,23	33,25	28,50
RP del Pirineu Occidental	13,99	8,96	14,49
RP del Camp de Tarragona	32,18	34,89	13,99
RP Metropolitana	14,93	12,89	8,24
RP Central	19,38	8,42	5,01
RP de Ponent	10,15	15,43	4,74
RP de Girona	6,51	4,34	3,28

3.4 El nombre de contactes per persona

Com s'ha pogut observar, l'ESPC permet recomptar el nombre de persones que han estat en contacte amb la policia i també el nombre de vegades que ho han fet. L'indicador sintètic corresponent són les ràtios de contacte per persona. A l'inici d'aquest capítol s'han constatat les dades globals: 1.634.182 persones i 3.935.193 contactes, és a dir, una ràtio de 2,41.

Taula 2-3-22. La ràtio de contactes policials per persona, segons el servei policial i el tipus de contacte. Any 2002.

	índex	persones	contactes	ràtio
Global	30,22	1.634.182	3.935.193	2,41
Amb la PL	15,67	847.230	1.707.395	2,02
Amb la PG-ME	12,13	655.861	1.260.768	1,92
Amb el CNP	6,97	377.109	633.141	1,68
Amb la GC	4,16	225.171	333.890	1,48
Presencial	17,26	933.440	1.962.747	2,10
Telefònic	12,33	667.090	1.523.091	2,28
Per denúncia	8,15	440.812	449.354	1,02

Taula 2-3-23. La ràtio de contactes policials per persona, segons el servei policial i el tipus de contacte. Any 2000.

	índex	persones	contactes	ràtio
Global	25,58	1.332.415	3.668.773	2,75
Amb la PL	13,34	695.040	1.651.325	2,38
Amb el CNP	6,73	350.508	595.404	1,70
Amb la PG-ME	6,08	316.648	856.693	2,71
Amb la GC	5,68	295.764	565.352	1,91
Presencial	17,32	902.338	2.421.678	2,68
Per denúncia	8,14	424.273	462.732	1,09
Telefònic	5,20	271.150	784.357	2,89

Taula 2-3-24. La ràtio de contactes policials per persona, segons el servei policial i el tipus de contacte. Any 1999.

	índex	persones	contactes	ràtio
Global	36,73	1.879.062	6.270.834	3,34
Amb la PL	18,92	967.924	2.934.293	3,03
Amb el CNP	12,39	633.857	1.228.458	1,93
Amb la GC	12,01	614.417	1.336.072	2,17
Amb la PG-ME	7,19	367.832	772.011	2,10
Presencial	30,23	1.546.530	4.613.566	2,98
Telefònic	9,98	510.564	1.251.697	2,45
Per denúncia	7,51	384.203	405.571	1,06

Pel que fa a les ràtios desagregades segons el tipus de contacte i el servei policial, s'ha obtingut que: (a) les modalitats de contacte que obtenen una ràtio més elevada són la

telefònica (2,28 contactes de mitjana per persona que ha contactat telefònicament) i la presencial (amb una ràtio de 2,10); (b) el contacte motivat per denúncia té una escassa ràtio d'1,02 (dada que concorda amb el baix nivell de multivictimització, 1,27), i (c) pel que fa al servei policial, la PL i la PG-ME obtenen les ràtios més elevades (2,02 i 1,92, respectivament).

Pel que fa a l'evolució d'aquest indicador, com en els precedents, es produeix una davallada global respecte del volum i la intensitat dels contactes, del 3,34 de l'any 1999 al 2,41 de l'any passat.

4 El motiu i el lloc de contacte

En les diverses edicions de l'ESPC s'ha recollit informació addicional sobre els contactes amb els serveis policials. D'una banda, respecte dels contactes telefònics i els presencials s'ha sol·licitat el motiu pel qual es va produir el contacte. A més, específicament per als contactes presencials, se sol·licita en quin lloc s'ha produït.

4.1 El motiu de contacte amb els serveis policials

Més de la tercera part dels contactes amb els serveis policials durant l'any 2002 han estat relacionats amb el trànsit; el 23,76% dels contactes tenen a veure amb la tramitació de sancions o amb la realització de controls i el 12,22% amb activitats de la policia d'assistència i ajut als conductors.

En segon lloc apareixen els contactes relacionats amb la delinqüència (18,27%). La comunicació de queixes ha representat poc més del 17,14% dels contactes i la resta de motius es situen per sota del 10%.

Per tipus de contacte, els motivats per controls o sancions de trànsit se situen en primer lloc dels contactes presencials i la comunicació de queixes representa el gruix més important dels contactes telefònics. En ambdós tipus, els contactes relacionats amb la delinqüència se situen en segon lloc.

Taula 2-4-1. El motiu dels contactes presencials i telefònics amb la policia

	%		
	global	telefònics	presencials
Trànsit: controls o sancions	23,76	5,38	36,01
Delinqüència (denúncia exclosa)	18,27	19,99	17,12
Queixes	17,14	31,95	7,28
Trànsit: assistència o ajut	12,22	15,14	10,27
Informació	9,19	10,08	8,59
Documentació	6,58	2,57	9,25
Assistència i ajut (trànsit exclòs)	4,66	6,45	3,46
Motiu laboral	3,43	4,50	2,72
Altres	4,76	3,94	5,30
Total	100,00	100,00	100,00

Pel que fa als diferents serveis policials amb què s'ha produït el contacte, la major part dels que s'han mantingut amb la PG-ME i la GC tenen a veure amb el trànsit (el 53,17% i el 38,54% respectivament). En canvi, els contactes amb el CNP han estat motivats, principalment, per la delinqüència (el 36,76%) i, en segon lloc, per la tramitació de documents (el 28,72%). Els contactes amb la PL més freqüents ha estat la comunicació de queixes (el 30,07%) i els relacionats amb el trànsit (el 29,55%).

Taula 2-4-2. El motiu dels contactes presencials i telefònics amb la policia segons el servei policial

	%				
	global	Amb la PG-ME	Amb la PL	Amb el CNP	Amb la GC
Trànsit: controls o sancions	23,76	36,19	18,50	4,91	30,00
Delinqüència (denúncia exclosa)	18,27	14,01	15,37	36,76	20,26
Queixes	17,14	8,71	30,07	5,15	5,86
Trànsit: assistència o ajut	12,22	17,68	11,05	4,52	8,54
Informació	9,19	10,46	9,94	3,87	8,82
Documentació	6,58	2,36	2,59	28,72	8,14
Assistència i ajut (trànsit exclòs)	4,66	3,72	6,27	3,40	2,41
Motiu laboral	3,43	3,12	2,64	5,86	4,78
Altres	4,76	3,75	3,58	6,81	11,20
Total	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

4.2 El lloc de contacte amb els serveis policials

Una informació addicional que s'obté dels contactes presencials amb els diferents serveis policials és el lloc on s'han produït. Els contactes per denúncia i els telefònics queden exclosos d'aquest apartat.

Globalment, el lloc on es produeixen més contactes de caràcter presencial és el carrer (el 33,94%), en segon lloc es localitzen a la carretera (28,59%) i, en tercer lloc, a la seu del servei policial amb el qual s'ha produït el contacte (22,17%).

En la taula següent es pot apreciar, però, que tant la PG-ME com la GC recullen un major nombre de contactes a la carretera; més de la meitat en el cas de la PG -ME (el 54,61%). En canvi, la PL té com a espai de contacte principal el carrer (53,82% dels contactes presencials) o la seu policial (22,92%). Finalment, el CNP concentra la majoria de contactes presencials a la seva seu (el 50,92%), seguit dels contactes al carrer (el 25,50%).

Taula 2-4-3. La localització dels contactes presencials amb els serveis policials

	%				
	Global	Amb la PG-ME	Amb la PL	Amb el CNP	Amb la GC
Al carrer	33,94	22,27	53,82	25,50	21,66
A la carretera	28,59	54,61	7,23	3,00	43,68
A la seu policial	22,17	10,22	22,92	50,92	21,02
A la feina	8,00	7,67	6,90	12,61	5,94
A casa	5,68	3,92	7,59	6,28	4,73
Altres llocs	1,61	1,31	1,53	1,69	2,98
Total	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Observem com es distribueixen aquests contactes segons el territori específic de desplegament de cada servei policial. Convé assenyalar que no es disposa de dades corresponents a l'any 2000 a conseqüència d'una disfunció del programa d'administració del qüestionari; per aquesta raó s'inclouen els resultats obtinguts l'any 2001.

En concret, es constata l'impacte que el canvi en la titularitat de les funcions de trànsit interurbà ha tingut sobre el lloc de contacte dels dos serveis policials concernits. Pel que fa a la PG-ME, la carretera es converteix en la localització més freqüent, i amb tendència creixent, amb els residents en el territori on aquest servei està desplegat. S'observa, també, un cert manteniment del volum de contactes al carrer alhora que es produeix una sensible baixa del volum de contactes a la seu policial.

Taula 2-4-4. La localització dels contactes amb la PG-ME al seu territori de desplegament. L'evolució 1999-2002

	%		
	1999	2001	2002
A la carretera	43,30	47,54	51,85
Al carrer	26,19	20,77	20,93
A la seu policial	24,96	14,04	12,28
A la feina		12,07	6,26
A casa		4,79	7,19
Altres llocs	5,55	0,79	1,49
Total	100,00	100,00	100,00

L'evolució del lloc de contacte amb la GC dels residents al territori on està desplegat aquest cos mostra una clara davallada dels contactes a la carretera del 52,69% de l'any 1999 al 26,56% de l'any 2002 (fet que complementa el que s'acaba d'observar respecte dels contactes amb la PG-ME) i una concentració dels contactes vers dos espais diferents: la seu policial (amb el 28,78%) i el carrer (amb el 28,71%).

Taula 2-4-5. La localització dels contactes amb la GC al seu territori de desplegament. L'evolució 1999-2002

	%		
	1999	2001	2002
A la seu policial	23,98	14,91	28,78
Al carrer	20,68	33,47	28,71
A la carretera	52,69	19,97	26,56
A casa		4,14	9,21
A la feina		25,20	5,95
Altres llocs	2,64	2,31	0,78
Total	100,00	100,00	100,00

5 Les valoracions sobre la policia

A partir de l'ESPC 2000 es sol·licita a les persones ent revistades que han mantingut algun contacte amb els serveis policials en qualsevol de les tres modalitats (per denúncia, telefònic o presencial) que n'avaluïn (a) el tracte personal; (b) la rapidesa dels tràmits; (c) la confiança que transmeten els seus agents i, (d) finalment, una valoració global.

5.1 La valoració dels qui han tingut contacte amb la policia

Així, la informació següent integra les valoracions de les persones que han mantingut algun tipus de contacte amb els serveis policials en qualsevol de les tres modalitats de contacte que recull l'ESPC. Convé recordar, però, que aquestes valoracions corresponen a tres subpoblacions relativament escasses: la que hi ha mantingut algun tipus de contacte presencial (el 17,26% de la població), la que s'ha adreçat als serveis policials per presentar-hi una denúncia (el 8,15%) i la que hi ha mantingut algun contacte telefònic (el 12,33%).

Totes les avaluacions se situen per sobre de 5 en l'escala de 0 a 10. Les millors valoracions es refereixen al tracte personal, i les pitjors, a la confiança que es va transmetre. La valoració global es situa entre les tres parcials.

La PG-ME és més ben valorada en tres dels aspectes de valoració (tracte personal, confiança i valoració global) respecte de la mitjana dels diferents contactes amb els diversos serveis policials. Pel que fa a la gestió del temps es situa lleugerament per sota de la mitjana.

Taula 2-5-1. La valoració dels contactes amb la policia

	mitjana (0-10)	
	PG-ME	global
El tracte personal (0-10, pèssim-excel·lent)	7,17	7,02
El temps que va durar (0-10, lent-rapidíssim)	6,80	6,82
La confiança que li van transmetre (0-10, cap-total)	6,70	6,52
Valoració global (0-10, pèssim-excel·lent)	6,85	6,52

Segons les modalitats de contacte, les valoracions segueixen les tendències de scrutes anteriorment amb l'excepció de les valoracions referides a la PG-ME sobre la gestió del temps en els contactes telefònics i els presencials, que són més ben valorades que la mitjana.

Taula 2-5-2. La valoració dels contactes per denúncia

	mitjana (0-10)	
	PG-ME	global
El tracte personal (0-10, pèssim-excel·lent)	7,36	6,94
El temps que va durar (0-10, lent-rapidíssim)	6,17	6,26
La confiança que li van transmetre (0-10, cap-total)	6,44	6,00
Valoració global (0-10, pèssim-excel·lent)	6,56	6,03

Taula 2-5-3. La valoració dels contactes telefònics

	mitjana (0-10)	
	PG-ME	global
El tracte personal (0-10, pèssim-excel·lent)	7,33	7,06
El temps que va durar (0-10, lent-rapidíssim)	6,98	6,75
La confiança que li van transmetre (0-10, cap-total)	6,89	6,61
Valoració global (0-10, pèssim-excel·lent)	7,00	6,60

Taula 2-5-4. La valoració dels contactes presencials

	mitjana (0-10)	
	PG-ME	global
El tracte personal (0-10, pèssim-excel·lent)	7,05	6,63
El temps que va durar (0-10, lent-rapidíssim)	6,70	6,48
La confiança que li van transmetre (0-10, cap-total)	6,59	6,12
Valoració global (0-10, pèssim-excel·lent)	6,78	6,29

5.1.1 Valoració dels contactes per denúncia

Pel que fa a les valoracions dels contactes per denúncia als diferents territoris de desplegament, totes les notes aproven, però amb més diferències. Les valoracions dels usuaris de la PG-ME es situen per sobre de la mitjana global, excepte la valoració de la gestió del temps entre els usuaris residents en territori PG -ME i la valoració de la confiança dels usuaris residents en territori GC.

Taula 2-5-5. La valoració dels contactes per denúncia als territoris de desplegament: el tracte i el temps

	mitjana (0-10)			
	el tracte		el temps	
	PG-ME	global	PG-ME	global
Global	7,36	6,94	6,17	6,26
Territori PG-ME	7,35	7,18	6,07	6,19
Territori CNP	7,37	6,84	6,48	6,25
Territori GC	7,55	6,94	7,17	6,35

Taula 2-5-6. La valoració dels contactes per denúncia als territoris de desplegament: la confiança i la valoració global

	mitjana (0-10)			
	la confiança		la valoració global	
	PG-ME	global	PG-ME	global
Global	6,44	6,00	6,56	6,03
Territori PG-ME	6,48	6,27	6,42	6,26
Territori CNP	6,60	5,89	7,09	5,92
Territori GC	5,01	6,00	7,57	6,07

5.1.2 Valoració dels contactes telefònics

Pel que fa a les valoracions dels contactes telefònics als diferents territoris de desplegament, també totes es situen per sobre de 5. Les valoracions dels usuaris de la PG -ME es situen per sobre de la mitjana global, excepte en el cas dels residents en territori GC pel que fa al tracte i la confiança.

Taula 2-5-7. La valoració dels contactes telefònics als territoris de desplegament: el tracte i el temps

	mitjana (0-10)			
	el tracte		el temps	
	PG-ME	global	PG-ME	global
Global	7,33	7,06	6,98	6,75
Territori PG-ME	7,41	7,26	7,00	6,86
Territori CNP	7,20	6,80	6,66	6,47
Territori GC	7,29	7,34	7,50	7,21

Taula 2-5-8. La valoració dels contactes telefònics als territoris de desplegament: la confiança i la valoració global

	mitjana (0-10)			
	la confiança		la valoració global	
	PG-ME	global	PG-ME	global
Global	6,89	6,61	7,00	6,60
Territori PG-ME	6,97	6,81	7,10	6,89
Territori CNP	6,76	6,35	6,81	6,24
Territori GC	6,84	6,86	6,99	6,96

5.1.3 La valoració dels contactes presencials

Pel que fa a les valoracions dels contactes presencials als diferents territoris de desplegament, totes es situen per sobre de 5, però lleugerament per sota de la resta d'els tipus de contacte. Les valoracions dels usuaris de la PG -ME es situen per sobre de la mitjana global, excepte en el cas dels residents en territori PG -ME pel que fa a la durada.

Taula 2-5-9. La valoració dels contactes presencials als territoris de desplegament: el tracte i el temps

	mitjana (0-10)			
	el tracte		el temps	
	PG-ME	global	PG-ME	global
Global	7,05	6,63	6,70	6,48
Territori PG-ME	6,97	6,81	6,48	6,56
Territori CNP	6,90	6,44	6,75	6,35
Territori GC	7,48	6,75	7,07	6,64

**Taula 2-5-10. La valoració dels contactes presencials als territoris de desplegament:
la confiança i la valoració global**

	mitjana (0-10)			
	la confiança		la valoració global	
	PG-ME	global	PG-ME	global
Global	6,59	6,12	6,78	6,29
Territori PG-ME	6,47	6,37	6,67	6,55
Territori CNP	6,46	5,92	6,69	6,07
Territori GC	7,06	6,17	7,18	6,36

6 El prestigi de la professió policial

Un altre aspecte que s'estudia és el prestigi social de la policia. Tot i haver -se obtingut en les diferents edicions de l'ESPC, convé tenir presents alguns canvis metodològics que s'hi han anat introduint (sempre, però, emprant l'escala de 0 a 10). El prestigi genèric de la professió policial es situa enmig d'una bateria de diferents professions. En canvi, el prestigi dels serveis policials s'ha recollit de forma diferent en les tres edicions que es comparen tot seguit. En l'edició 2001 se'n va variar el context de tal manera que facilités la diferenciació dels valors mitjans assignats pels usuaris directes dels valors assignats per aquelles persones que no s'hi havien relacionat.

6.1 El prestigi de la professió en general

En primer lloc s'avalua el prestigi de la policia de manera genèrica, contextualitzada amb el prestigi de sis professions més. La pregunta es formula de la següent manera: *“Voldríem preguntar-li pel prestigi que tenen a vui a Catalunya diverses professions. Valori de 0 (estan completament desprestigiats) a 10 (tenen un enorme prestigi).”*

El prestigi de la professió policial s'avalua amb un 6,46. El resultat d'aquesta edició atorga a la policia la valoració menys favorable de la sèrie. La professió més prestigiada torna a ser la de bomber, ja que l'avaluació supera els vuit punts de mitjana: 8,44. L'altre col·lectiu professional avaluat per damunt de la policia són els professors, amb una mitjana de 6,92.

Amb avaluacions inferiors a la policia han quedat les altres quatre professions. Els empresaris i els advocats han rebut valoracions superiors a 5, i militars i polítics per sota. Convé assenyalar, però, que els col·lectius sobre els quals s'ha demanat el prestigi han anat variant en les diferents edicions.

Taula 2-6-1. L'avaluació del prestigi de diferents professions

	mitjanes (0-10)		
	ESPC 2000	ESPC 2001	ESPC 2003
Bombers	8,76	8,98	8,44
Assistents socials		7,93	
Metges	7,90		
Professors	7,37		6,92
Policies	7,31	7,58	6,46
Mestres		7,55	
Vigilants privats		6,18	
Empresaris			6,06
Advocats	6,04	6,04	5,84
Jutges	6,02	6,02	
Detectius privats		5,80	
Militars			4,87
Polítics	4,36		4,08

La desagregació per territoris de desplegament i per regions policials presenta una evolució similar. Les millors valoracions del prestigi de la policia es concentren al territori on està desplegada la PG-ME, especialment a les regions de Ponent i de Girona.

En contrast, les valoracions més crítiques provenen dels residents en el territori CNP, especialment a la regió Metropolitana.

Taula 2-6-2. L'avaluació del prestigi de la policia, segons el territori de desplegament

	mitjanes (0-10)			
	Catalunya	Territori PG-ME	Territori CNP	Territori GC
ESPC 2000	7,31	7,48	7,20	7,45
ESPC 2001	7,58	7,63	7,49	7,75
ESPC 2003	6,46	6,65	6,36	6,45

Taula 2-6-3. L'avaluació del prestigi de la policia segons les regions policials

	mitjanes (0-10)		
	ESPC 2000	ESPC 2001	ESPC 2003
RP de Ponent	7,62	7,87	6,77
RP de les Terres de l'Ebre	7,84	7,89	6,69
RP de Girona	7,42	7,57	6,64
RP del Camp de Tarragona	7,30	7,73	6,55
RP del Pirineu Occidental	7,56	7,83	6,45
RP Metropolitana	7,25	7,55	6,41
RP Central	7,31	7,38	6,27
Total	7,31	7,58	6,46

Pel que fa a la segmentació segons les variables sociodemogràfiques, les valoracions mitjanes segueixen la mateixa lògica que les valoracions dels contactes. El prestigi és superior entre les dones que entre els homes i augmenta a mesura que ho fa l'edat de les persones entrevistades, a la inversa del que succeeix amb els nivells d'estudis i de rend a.

Taula 2-6-4. El prestigi de la policia segons les característiques sociodemogràfiques. L'evolució 2000-2003

	mitjana (0-10)		
	2000	2001	2003
Mitjana de Catalunya	7,31	7,58	6,46
Gènere			
Homes	7,09	7,32	6,23
Dones	7,52	7,81	6,68
Edat			
Fins a 18 anys	6,84	6,89	5,63
18-24 anys	6,46	6,53	
25-34 anys	6,92	7,04	6,31
35-44 anys	7,15	7,54	6,44
45-54 anys	7,48	7,79	6,28
55-64 anys	7,82	8,06	6,92
65-74 anys	8,18	8,46	7,00
Més de 74 anys	8,07	8,35	7,14
Ingressos mensuals			
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	6,59	6,75	5,73
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	6,75	7,37	6,21
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	7,02	7,35	6,35
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	7,45	7,93	6,71
Menys de 600€ (100.000 PTA)	8,23	8,27	7,22
Nivell d'instrucció			
Sense estudis	8,37	8,49	7,04
Estudis primaris	7,73	8,08	6,82
Estudis secundaris	6,86	7,25	6,23
Estudis universitaris	6,38	6,61	5,74
Situació professional			
Estudiant	6,24	6,35	5,56
Treball domèstic	8,16	8,27	7,08
Jubilat o pensionista	8,06	8,42	6,95
Actiu a la recerca de la primera feina	-	-	6,47
Actiu ocupat	7,05	7,29	6,26
Actiu a l'atur	7,12	7,55	6,38

6.2 El prestigi dels serveis policials

La segona aproximació és la concreta. Es demana una avaluació específica del prestigi dels serveis policials. En aquest context, és pertinent observar com les valoracions mitjanes de la professió en abstracte obtenen valors superiors a les valoracions mitjanes dels serveis policials en concret (6,46 i 6,32, respectivament).

Taula 2-6-5. L'avaluació del prestigi professional i dels serveis policials

	mitjana (0-10)	
	2001	2003
Prestigi de la professió	7,58	6,46
Prestigi dels serveis	6,91	6,32

6.2.1 Quant al territori de desplegament

La població del territori PG-ME és la que dona les millors avaluacions del prestigi policial genèric i dels serveis policials.

Taula 2-6-6. L'avaluació del prestigi de la professió policial i dels serveis policials als territoris de desplegament.

	mitjana (0-10)			
	Catalunya	territori PG-ME	territori CNP	territori GC
La professió	6,46	6,65	6,36	6,45
Els serveis	6,32	6,38	6,30	6,29

6.2.2 Quant a les regions policials

El nivell de prestigi policial és força homogeni. Tan sols hi ha poc més de tres dècimes de diferència entre l'avaluació més alta (6,77 i 6,49) i la més baixa (6,27 i 6,12), tant pel que fa a la valoració genèrica com a la concreta. Les valoracions concretes segueixen la mateixa tònica esmentada en l'apartat anterior i es situen per sota de l'avaluació del prestigi genèric de la professió.

Taula 2-6-7. L'avaluació del prestigi de la professió i dels serveis policials

	mitjana (0-10)	
	professió	serveis
Total Catalunya	6,46	6,32
RP de Ponent	6,77	6,49
RP de les Terres de l'Ebre	6,69	6,28
RP de Girona	6,64	6,30
RP del Camp de Tarragona	6,55	6,30
RP del Pirineu Occidental	6,45	6,45
RP Metropolitana	6,41	6,33
RP Central	6,27	6,12

6.2.3 Quant a les característiques sociodemogràfiques de la població

L'avaluació concreta dels serveis policials segueix la mateixa tendència que l'avaluació genèrica del prestigi de la policia. Les dones avaluen millor que els homes tant el prestigi social de la policia com els serveis concrets. Pel que fa a l'edat, les avaluacions tendeixen a millorar a mesura que la gent es fa gran. D'altra banda, a mesura que augmenten el nivell d'estudis i el nivell de renda, les respostes es tornen més crítiques. Quant a l'ocupació dels entrevistats, les persones que treballen a casa i els jubilats avaluen millor el prestigi policial i els serveis que els econòmicament actius/ocupats i, sobretot, que els estudiants.

Taula 2-6-8. El prestigi de la professió i dels serveis policials segons les característiques sociodemogràfiques.

	mitjana (0-10)	
	de la professió	dels serveis
Mitjana de Catalunya	6,46	6,32
Gènere		
Homes	6,23	6,15
Dones	6,68	6,48
Edat		
De 16 a 24 anys	5,63	5,57
25-34 anys	6,31	5,93
35-44 anys	6,44	6,16
45-54 anys	6,28	6,37
55-64 anys	6,92	6,73
65-74 anys	7,00	7,12
Més de 74 anys	7,14	7,30
Ingressos mensuals		
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	5,73	5,95
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	6,21	6,03
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	6,35	6,18
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	6,71	6,61
Menys de 600€ (100.000 PTA)	7,22	7,14
Nivell d'instrucció		
Sense estudis	7,04	7,11
Estudis primaris	6,82	6,61
Estudis secundaris	6,23	5,98
Estudis universitaris	5,74	5,91
Situació professional		
Estudiant	5,56	5,57
Treball domèstic	7,08	6,80
Jubilat o pensionista	6,95	7,06
Actiu a la recerca de la primera feina	6,47	6,12
Actiu ocupat	6,26	6,04
Actiu a l'atur	6,38	6,18

6.3 El prestigi de la Policia de la Generalitat

Addicionalment a les dades exposades fins ara, es demana una avaluació específica del prestigi de la PG-ME. El seu prestigi s'ha valorat amb una mitjana de 6,86 sobre 10. Respecte de la valoració del prestigi genèric de la professió i dels serveis policials, la seva valoració es situa per sobre de la mitjana.

Taula 2-6-9. L'avaluació del prestigi de la PG-ME. L'evolució 2000-2003

	mitjana (0-10)		
	2000	2001	2003
Prestigi de la professió	7,31	7,58	6,46
Prestigi dels serveis		6,91	6,32
PG-ME	7,45	7,30	6,86

6.3.1 Quant al territori de desplegament

La població del territori PG-ME és la que dona les millors avaluacions del prestigi policial genèric (tant de la professió policial com dels serveis) i del prestigi de la PG -ME.

Taula 2-6-10. L'avaluació del prestigi de la professió policial i de la PG -ME als territoris de desplegament

	mitjana (0-10)			
	Catalunya	territori PG-ME	territori CNP	territori GC
La professió	6,46	6,65	6,36	6,45
Els serveis	6,32	6,38	6,30	6,29
La PG-ME	6,86	6,90	6,83	6,86

6.3.2 Quant a les regions policials

La valoració del prestigi social de la PG-ME és força homogènia per regions: de 6,58 a la RP del Pirineu Occidental a 6,92 a la RP de Ponent. També en aquesta segmentació les valoracions de la PG-ME es situen en primer lloc, seguides de les valoracions del prestigi genèric de la professió i, finalment, les referides als serveis policials .

Taula 2-6-11. L'avaluació del prestigi de la professió policial i de la PG -ME a les regions policials

	mitjana (0-10)		
	professió	serveis	PG-ME
Total Catalunya	6,46	6,32	6,86
RP de Ponent	6,77	6,49	6,92
RP de les Terres de l'Ebre	6,69	6,28	6,71
RP de Girona	6,64	6,30	6,72
RP del Camp de Tarragona	6,55	6,30	6,88
RP del Pirineu Occidental	6,45	6,45	6,58
RP Metropolitana	6,41	6,33	6,90
RP Central	6,27	6,12	6,64

6.3.3 Quant a les característiques sociodemogràfiques de la població

L'avaluació genèrica del prestigi de la policia comentada més amunt segueix la mateixa tendència que l'avaluació concreta dels serveis policials i l'específica de la PG -ME.

Taula 2-6-12. El prestigi de la policia segons les característiques sociodemogràfiques.

	mitjana (0-10)		
	de la professió	dels serveis	de la PG-ME
Mitjana de Catalunya	6,46	6,32	6,86
Gènere			
Homes	6,23	6,15	6,68
Dones	6,68	6,48	7,03
Edat			
De 16 a 24 anys	5,63	5,57	6,37
25-34 anys	6,31	5,93	6,64
35-44 anys	6,44	6,16	6,67
45-54 anys	6,28	6,37	6,82
55-64 anys	6,92	6,73	7,08
65-74 anys	7,00	7,12	7,61
Més de 74 anys	7,14	7,30	7,71
Ingressos mensuals			
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	5,73	5,95	6,47
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	6,21	6,03	6,67
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	6,35	6,18	6,77
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	6,71	6,61	7,15
Menys de 600€ (100.000 PTA)	7,22	7,14	7,53
Nivell d'instrucció			
Sense estudis	7,04	7,11	7,40
Estudis primaris	6,82	6,61	7,10
Estudis secundaris	6,23	5,98	6,62
Estudis universitaris	5,74	5,91	6,53
Situació professional			
Estudiant	5,56	5,57	6,39
Treball domèstic	7,08	6,80	7,20
Jubilat o pensionista	6,95	7,06	7,51
Actiu a la recerca de la primera feina	6,47	6,12	7,08
Actiu ocupat	6,26	6,04	6,61
Actiu a l'atur	6,38	6,18	6,80

7 La percepció de la policia principal

A l'entrevista, s'esmenten els quatre serveis policials i es pregunta : "D'aquests quatre serveis de policia que hi ha a Catalunya, quin és el cos de policia principal al lloc on vostè viu?".

El 50,59% de les persones entrevistades consideren que la PL és el servei policial principal al seu municipi de residència; el 24,77% opina que ho és la PG -ME; l'11,90% ho atribueix al CNP, i el 5,45% esmenta la GC. Convé assenyalar que el 7,29% de les persones entrevistades no han contestat aquesta qüestió.

Hi ha una significativa evolució en relació amb les edicions anteriors. Els resultats més destacables són l'àmplia consideració de la PL com a policia principal i l'increment progressiu del nombre de persones que pensen que la policia principal del lloc on viuen és la PG-ME (del 15,46% al 24,77%).

Taula 2-7-1. La policia principal al lloc on viu. L'evolució 2000 -2003

	%		
	2000	2001	2003
PL	51,15	54,10	50,59
PG-ME	15,46	19,92	24,77
CNP	18,61	12,73	11,90
GC	10,35	6,18	5,45
No ho sap / no contesta	4,42	7,07	7,29
Total	100,00	100,00	100,00

7.1 La percepció al territori de desplegament

La dada més rellevant és que la PG-ME és el servei policial més esmentat al seu propi territori, mentre que a la resta de territoris el servei més esmentat és la PL. Al territori de desplegament de la PG-ME, els entrevistats que han esmentat com a policia principal la PG -ME arriben al 59,93%. La resta de respostes es decanta per la PL (31,85%). Els residents d'aquest territori que esmenten algun dels cossos estatals no superen el 2% en cada cas.

Al territori CNP la majoria de respostes assigna l'atribut de policia principal a la PL (57,76%) i el 20,29% el CNP.

Al territori GC, la majoria dels habitants considera que la seva policia principal és també la PL (58,19%). Els que creuen que la policia principal és la GC són el 18,69%.

Quant a l'evolució en les dades de les tres edicions, la PG -ME ha incrementat el seu percentatge, especialment als territoris on no està desplegada. En canvi , els cossos estatals reben uns nivells de resposta decreixents, especialment la consideració de la GC com a policia principal al seu territori de desplegament. Sens dubte, l'assumpció de les competències en matèria de trànsit interurbà a tot Catalunya per part de la PG-ME ha influït en les valoracions.

Taula 2-7-2. La policia principal al lloc on viu, en funció del territori de desplegament. L'evolució 2000-2003

		%			
		a tot Catalunya	territori ME	territori CNP	territori GC
2003	PL	50,59	31,85	57,76	58,19
	PG-ME	24,77	59,93	10,20	13,76
	CNP	11,90	1,89	20,29	2,71
	GC	5,45	1,75	2,82	18,69
	ns/nc	7,29	4,59	8,92	6,64
	total	100,00	100,00	100,00	100,00
2001	PL	54,10	20,97	61,28	60,16
	PG-ME	19,92	70,68	8,04	12,97
	CNP	12,73	1,12	20,39	1,21
	GC	6,18	2,57	2,58	18,45
	ns/nc	7,07	4,65	7,72	7,20
	total	100,00	100,00	100,00	100,00
2000	PL	51,15	24,37	55,75	58,93
	CNP	18,61	1,70	29,76	3,86
	PG-ME	15,46	67,32	5,01	4,09
	GC	10,35	3,09	4,03	31,06
	ns/nc	4,42	3,52	5,68	2,05
	total	100,00	100,00	100,00	100,00

7.2 La percepció a les regions policials

A les regions on la PG-ME ja està desplegada és on més se la considera la policia principal. A la RP del Pirineu Occidental el percentatge arriba al 82,50%; a la RP de Ponent, al 80,23%, i a la RP de Girona, al 63,27%.

A la RP Central, on el desplegament de la PG-ME no s'ha completat²⁷, un 44,51% creu que la policia principal és la PG-ME, el 42,26% esmenta la PL, el 3,87% pensa que ho és la GC i el 3,16% considera el CNP la policia principal.

A la resta de regions policials, el s'ervei més esmentat és la PL.

Taula 2-7-3. La policia principal al lloc on viu, segons les regions policials²⁸

	%											
	PG-ME			PL			CNP			GC		
	2000	2001	2003	2000	2001	2003	2000	2001	2003	2000	2001	2003
Mitjana de Catalunya	15,46	19,92	24,77	51,15	54,10	50,59	18,61	12,73	11,90	10,35	6,18	5,45
RP Pirineu Occ.	79,55	78,96	82,50	5,37	4,45	8,17	1,49	0,59	1,58	9,01	11,76	3,94
RP de Ponent	67,95	74,87	80,23	20,08	13,54	13,27	2,72	1,32	0,74	3,30	2,31	0,85
RP de Girona	66,36	66,21	63,27	27,69	28,29	28,09	1,59	1,37	1,98	1,91	0,86	0,86
RP Central	28,25	40,56	44,51	39,49	32,84	42,26	8,43	5,41	3,16	21,00	13,88	3,87
RP Terres de l'Ebre	17,96	28,96	29,06	32,65	39,88	31,83	5,46	2,55	3,43	38,70	19,59	28,98
RP Camp Tarragona	5,57	15,15	16,62	45,89	55,08	46,58	15,96	9,50	8,70	28,30	11,88	18,86
RP Metropolitana	4,33	7,69	14,10	59,15	63,31	58,46	23,76	16,50	15,52	8,07	5,20	4,30

²⁷ A la RP Central, la PG-ME es troba desplegada a les comarques del Bages, el Berguedà, Osona i el Solsonès. A la comarca de l'Anoia, durant el període d'estudi de l'ESPC 2003 s'hi trobaven desplegats els cossos estatals (el CNP a Igualada i la GC a la resta de municipis).

²⁸ Els percentatges estan calculats tenint en compte els nivells de no resposta expressats a la taula 2.6.2.

7.3 La percepció segons les característiques sociodemogràfiques

La resposta majoritària per a tots els segments de població és que la policia principal del territori on viuen és la policia local. Aquesta percepció s'accentua en els segments amb major nivell d'ingressos i de formació.

Taula 2-7-4. La policia principal segons les característiques sociodemogràfiques

	%				
	PG-ME	PL	CNP	GC	ns/nc
Mitjana de Catalunya	24,77	50,59	11,90	5,45	7,29
Gènere					
Homes	24,27	49,98	14,15	5,68	5,93
Dones	25,22	51,20	9,79	5,22	8,56
Edat					
De 16 a 24 anys	30,10	52,10	9,06	5,18	3,56
25-34 anys	24,07	53,86	11,57	4,12	6,38
35-44 anys	24,46	53,76	11,34	5,35	5,10
45-54 anys	22,33	52,16	12,57	6,19	6,75
55-64 anys	26,12	45,53	12,71	5,67	9,97
65-74 anys	25,00	43,93	12,68	7,68	10,71
Més de 74 anys	17,88	50,33	15,89	3,64	12,25
Ingressos mensuals					
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	23,95	59,58	7,78	3,29	5,39
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	24,27	51,45	12,24	4,98	7,05
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	26,92	47,96	14,66	5,65	4,81
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	22,93	51,12	13,31	6,90	5,73
Menys de 600€ (100.000 PTA)	23,96	48,18	11,98	4,95	10,94
Nivell d'instrucció					
Sense estudis	22,98	45,17	12,53	5,74	13,58
Estudis primaris	26,04	47,86	13,02	6,39	6,69
Estudis secundaris	25,04	52,75	11,07	5,42	5,73
Estudis universitaris	22,07	55,86	10,62	3,03	8,41
Situació professional					
Estudiant	25,82	51,37	11,26	6,87	4,67
Treball domèstic	22,88	53,18	9,32	6,57	8,05
Jubilat o pensionista	22,75	47,14	14,23	5,52	10,36
Actiu ocupat	25,98	51,86	11,28	4,53	6,34
Actiu a l'atur	25,58	48,06	13,18	8,53	4,65

8 El desplegament de la PG-ME

L'ESPC, des del seu inici, intenta recollir informació sobre la percepció ciutadana del procés de desplegament de la PG-ME i, en conseqüència, del canvi gradual del mapa policial de Catalunya. D'una banda, en l'escala numèrica es pretén recollir el grau de coneixement d'aquest procés i, de l'altra, quina valoració en fa la ciutadania.

8.1 El coneixement sobre el procés de desplegament

Les persones entrevistades avaluen el coneixement que en tenen a partir de la pregunta següent: *“Els Mossos d'Esquadra estan substituint progressivament la Guàrdia Civil i la Policia Nacional per encarregar-se de la seguretat ciutadana i l'ordre públic a Catalunya. Vostè ho coneix o n'ha sentit a parlar? Valori -ho de 0 (no en sap res) a 10 (n'està totalment informat)”*.

El grau de coneixement, mesurat amb l'avaluació mitjana, es situa en 6,63 sobre 10. De tota manera, els nivells d'informació (o millor, la percepció subjectiva) no es comporten de manera homogènia sobre el territori.

Taula 2-8-1. El coneixement del desplegament de la PG-ME. L'evolució 2000-2003

	mitjana (0-10)		
	2000	2001	2003
Territori PG-ME	6,94	7,10	7,03
Territori CNP	5,80	6,61	6,39
Territori GC	6,05	6,77	6,70
Catalunya	6,06	6,73	6,63

La desagregació per regions confirma les dades anteriors, és a dir, els nivells de coneixement són superiors a les àrees on el desplegament ja s'ha produït.

Taula 2-8-2. El coneixement del desplegament de la PG-ME, segons les regions policials. L'evolució 2000-2003

	mitjana (0-10)		
	2000	2001	2003
Mitjana de Catalunya	6,06	6,73	6,63
RP de Ponent	7,11	7,15	7,24
RP del Pirineu Occidental	7,01	7,12	7,02
RP de Girona	6,88	7,06	6,95
RP Central	6,37	6,97	6,84
RP del Camp de Tarragona	5,91	6,86	6,65
RP Metropolitana	5,85	6,63	6,52
RP de les Terres de l'Ebre	6,16	6,36	6,47

8.2 La valoració del desplegament de la PG-ME

Quant a les valoracions, la seva desagregació territorial és força més homogènia que el grau de coneixement. S'observa una lleugera davallada en la darrera edició, tant a nivell global com als diferents territoris. Els residents en territori GC són els qui millor valoren el procés de desplegament en les tres edicions comparades.

Taula 2-8-3. La valoració del desplegament de la PG-ME. L'evolució 2000-2003

	mitjana (0-10)		
	2000	2001	2003
Territori PG-ME	7,36	7,31	7,13
Territori CNP	7,09	7,18	7,06
Territori GC	7,40	7,40	7,16
Catalunya	7,22	7,25	7,10

Per regions, les millors valoracions provenen dels residents a les regions Metropolitana i de Girona; i les més crítiques de les Terres de l'Ebre i del Pi rineu Occidental.

Taula 2-8-4. El coneixement del desplegament de la PG-ME, segons les regions policials. L'evolució 2000-2003

	mitjana (0-10)		
	2000	2001	2003
Mitjana de Catalunya	7,22	7,25	7,10
RP Metropolitana	7,16	7,26	7,14
RP de Girona	7,30	7,22	7,12
RP del Camp de Tarragona	7,15	6,89	7,09
RP Central	7,49	7,42	7,03
RP de Ponent	7,32	7,64	7,00
RP de les Terres de l'Ebre	7,58	7,32	6,67
RP del Pirineu Occidental	7,18	6,64	6,36

8.3 L'assumpció del trànsit

A finals de l'any 2000 es va culminar el procés de substitució de la GC per la PG-ME a les carreteres catalanes. Aquest fet va provocar la incorporació al qüestionari de dues noves preguntes específiques sobre trànsit similars a les que s'acaben d'analitzar.

El grau de coneixement d'aquest procés és lleugerament superior al desplegament en matèria de seguretat ciutadana i ordre públic (6,95 i 6,63 respectivament). Els nivells de coneixement es mantenen pràcticament en les dues edicions comparades i, de la mateixa manera que en l'apartat anterior, els nivells de coneixement dels residents en territori PG-ME és superior als de la resta de població.

De fet, el grau de coneixement es situa per sobre de 7 (en l'escala de 0 a 10) a totes les regions policials, excepte a la regió Metropolitana.

Taula 2-8-5. El coneixement de l'assumpció del trànsit per part de la PG-ME

	mitjana (0-10)	
	2001	2003
Territori PG-ME	7,46	7,42
Territori CNP	6,81	6,79
Territori GC	6,92	7,14
Catalunya	6,95	7,03

Taula 2-8-6. El coneixement de l'assumpció del trànsit per part de la PG-ME segons les regions policials

	mitjana (0-10)	
	2001	2003
Mitjana de Catalunya	6,95	7,03
RP del Pirineu Occidental	7,39	7,58
RP de Girona	7,47	7,54
RP de Ponent	7,54	7,48
RP Central	7,31	7,34
RP de les Terres de l'Ebre	6,85	7,26
RP del Camp de Tarragona	7,14	7,16
RP Metropolitana	6,79	6,87

En sentit invers als nivells de coneixement, les valoracions del desplegament en matèria de trànsit són lleugerament inferiors a les valoracions del desplegament en matèria de seguretat ciutadana i ordre públic (6,95 i 7,10 respectivament).

Taula 2-8-7. La valoració de l'assumpció del trànsit per part de la PG-ME

	mitjana (0-10)	
	2001	2003
Territori PG-ME	7,16	6,93
Territori CNP	7,10	6,91
Territori GC	7,36	7,08
Catalunya	7,17	6,95

Taula 2-8-8. La valoració de l'assumpció del trànsit per part de la PG-ME segons les regions policials

	mitjana (0-10)	
	2001	2003
Mitjana de Catalunya	7,17	6,95
RP del Camp de Tarragona	7,11	7,14
RP Metropolitana	7,17	6,95
RP de Girona	7,18	6,93
RP Central	7,15	6,93
RP de Ponent	7,38	6,83
RP de les Terres de l'Ebre	7,30	6,78
RP del Pirineu Occidental	6,68	6,61

9 La PG-ME al territori de desplegament

A les persones que resideixen a comarques on s'ha dut a terme el desplegament de substitució se'ls demana alguna informació addicional sobre coneixement i valoració dels serveis de la PG-ME: el coneixement del telèfon d'emergències, la ubicació de la seu policial més propera i la valoració de la seva presència.

9.1 El telèfon d'emergències de la policial principal

El 18,34% de les persones que resideixen a les comarques de desplegament coneix el telèfon d'emergències de la PG-ME (el 088), l'1,90% esmenta el telèfon d'emergències general (el 112), l'11,33% esmenta telèfons erronis i el 68,43% l'ignora.

Això representa una sensible davallada respecte els resultats d'edicions anteriors. Convé assenyalar que els anys 1999 i 2000 es produí el desplegament de trànsit, fet que comportà una certa estabilitat quant als territoris on estava desplegada la PG-ME desenvolupant tasques de seguretat ciutadana i ordre públic. D'aquí que s'enregistri un lleuger increment en el grau de coneixement del telèfon d'emergències entre les edicions 2000 i 2001 de l'ESPC (recordem que els territoris de desplegament es fixen en funció de la seva ubicació a 31 de desembre de l'any anterior a l'inici de cada edició).

En canvi, els anys 2001 i 2002 s'ha dut a terme el desplegament a les comarques del Bages, del Vallès Oriental i de bona part del Maresme. Es tracta de zones on el desplegament és més recent i que tenen un pes demogràfic considerable en relació amb la resta del territori PG-ME, fet que explicaria la davallada en els nivells de coneixement.

Taula 2-9-1. El coneixement del telèfon d'emergències. L'evolució 2000-2003

	%		
	2000	2001	2003
Telèfon correcte (088 i 112)	23,12	30,58	20,24
Telèfon incorrecte	6,66	3,67	11,33
No contesta	70,22	65,74	68,43
Total	100,00	100,00	100,00

9.1.1 Segons les regions policials

El comentari anterior es fa més evident si es comparen les dades a nivell regional. El coneixement a les diferents regions policials presenta diferències significatives. On més es coneix el telèfon d'emergències de la PG-ME és a les regions on el desplegament fa més anys que s'ha dut a terme (Ponent, Pirineu Occidental i Girona), en tots els casos per sobre del 25% de respostes correctes. A les regions on el desplegament és més recent els nivells de coneixement són sensiblement inferiors (regions Central i Metropolitana).

Convé aclarir que la taula següent només inclou les comarques on s'havia realitzat el desplegament a 31 de desembre de 2002; és a dir, no inclou l'Anoia en el cas de la regió

Central i només inclou la comarca del Vallès Oriental i les àrees bàsiques policials d'Arenys de Mar i de Mataró pel que fa a la regió Metropolitana.

Taula 2-9-2. El coneixement del telèfon d'emergències, segons les regions policials

	%			
	088	112	incorrectes	no contesta
Mitjana Territori PG-ME	18,34	1,90	11,33	68,43
RP del Pirineu Occidental	26,83	2,44	12,20	58,54
RP de Ponent	23,98	2,55	11,73	61,73
RP de Girona	23,40	1,67	10,31	64,62
comarques de la RP Central	19,40	1,99	10,95	67,66
comarques de la RP Metropolitana	8,64	1,39	12,53	77,44

9.1.2 Segons les característiques sociodemogràfiques

El coneixement del telèfon d'emergències de la PG -ME entre els residents de les comarques on aquest servei policial es troba desplegat no es distribuïx de manera uniforme.

Taula 2-9-3. El coneixement del telèfon d'emergències, segons les característiques sociodemogràfiques

	%	
	088	112
Mitjana Territori PG-ME	18,34	1,90
Gènere		
Homes	22,90	2,10
Dones	13,87	1,71
Edat		
De 16 a 24 anys	24,06	0,00
25-34 anys	27,32	2,93
35-44 anys	19,28	3,14
45-54 anys	19,29	4,29
55-64 anys	15,43	1,23
65-74 anys	9,68	0,00
Més de 74 anys	2,44	0,00
Ingressos mensuals		
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	24,42	4,65
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	20,00	2,50
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	22,75	2,15
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	17,54	1,05
Menys de 600€ (100.000 PTA)	6,72	0,00
Nivell d'instrucció		
Sense estudis	8,74	0,00
Estudis primaris	15,99	0,77
Estudis secundaris	23,37	2,72
Estudis universitaris	21,21	4,85
Situació professional		
Estudiant	20,62	0,00
Treball domèstic	10,83	0,00
Jubilat o pensionista	8,01	0,35
Actiu ocupat	24,35	3,28
Actiu a l'atur	22,73	1,52

Les dades indiquen que el nivell de coneixement és més elevat entre els homes que entre les dones. El grau de coneixement decreix amb l'edat, amb el nivell d'ingressos i amb la formació.

9.2 La ubicació del servei

Una altra informació sobre el coneixement dels serveis de la PG-ME consisteix a demanar a les persones entrevistades si recorden a quin municipi es troba la seu més propera. El 58,27% respon correctament, el 2,77% dóna una resposta aproximada i el 3,29% s'equivoca. Es tracta d'un nivell de coneixement superior al del telèfon d'emergències, però que es reparteix desigualment segons les regions policials o les característiques sociodemogràfiques.

Convé aclarir que s'han considerat *resposta aproximada* aquelles respostes que situen la seu més propera de la PG-ME en un municipi que no disposa de seu permanent però sí de seu de caràcter temporal, ja sigui estacional (a les zones litorals), ja siguin les oficines policials amb horaris especials (qualsevol seu que no presta serveis les 24 hores del dia els 365 dies de l'any).

Taula 2-9-4. El coneixement de la seu policial. La comparació 2001-2003

	%	
	2001	2003
correcta	37,42	58,27
aproximada	44,84	2,77
incorrecta	7,06	3,29
ns/nc	10,70	35,67

Novament, és a les àrees on el desplegament ha estat més recent on el nivell de respostes correctes és menor.

Taula 2-9-5. El coneixement de la seu policial segons les regions policials

	%			
	correcta	aproximada	incorrecta	ns/nc
Mitjana del territori PG-ME	58,27	2,77	3,29	35,67
RP del Pirineu Occidental	66,67	2,38	7,14	23,81
RP de Ponent	62,56	3,59	3,59	30,26
comarques de la RP Central	62,07	1,48	4,43	32,02
RP de Girona	57,82	2,51	3,35	36,31
comarques de la RP Metropolitana	53,06	3,61	2,50	40,83

El nivell de coneixement de les seus de la PG-ME també és més elevat entre els homes, les persones més joves, les de majors nivells d'ingressos i formació.

Taula 2-9-6. El coneixement de la seu policial segons les característiques sociodemogràfiques

	%			
	correcta	aproximada	incorrecta	ns/nc
Mitjana del territori PG-ME	58,27	2,77	3,29	35,67
Gènere				
Homes	61,36	2,62	2,80	33,22
Dones	55,23	3,09	3,77	37,91
Edat				
De 16 a 24 anys	60,64	4,79	3,19	31,38
25-34 anys	60,29	2,94	5,39	31,37
35-44 anys	69,51	2,69	0,90	26,91
45-54 anys	65,25	2,84	4,96	26,95
55-64 anys	49,38	1,85	2,47	46,30
65-74 anys	49,68	1,94	3,87	44,52
Més de 74 anys	39,02	0,00	2,44	58,54
Ingressos mensuals				
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	75,86	4,60	1,15	18,39
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	64,17	3,33	2,50	30,00
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	65,52	3,02	1,72	29,74
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	58,60	2,11	3,16	36,14
Menys de 600€ (100.000 PTA)	48,31	0,85	4,24	46,61
Nivell d'instrucció				
Sense estudis	37,86	1,94	6,80	53,40
Estudis primaris	56,45	3,08	3,08	37,38
Estudis secundaris	63,69	2,71	3,25	30,35
Estudis universitaris	65,24	3,05	1,83	29,88
Situació professional				
Estudiant	57,58	7,07	1,01	34,34
Treball domèstic	58,33	2,50	4,17	35,00
Jubilat o pensionista	46,34	1,39	3,83	48,43
Actiu ocupat	64,25	2,59	3,28	29,88
Actiu a l'atur	58,46	4,62	3,08	33,85

9.3 La presència de la PG-ME

La darrera pregunta específica per als residents al territori de desplegament de la PG -ME demana una valoració del grau de visibilitat d'aquest servei policial, és a dir, la seva presència al lloc de residència dels entrevistats. La resposta es recull en l'escala de 0 a 10, on 0 vol dir que no se'ls veu mai i 10 significa que se'ls veu moltíssim.

Taula 2-9-7. La presència de la PG-ME segons les regions policials

	escala (0 - 10)	
	2001	2003
Mitjana del territori PG-ME	6,38	6,20
RP del Pirineu Occidental	7,61	7,25
RP de Ponent	6,68	6,81
comarques de la RP Central	7,64	6,15
comarques de la RP Metropolitana	-	6,05
RP de Girona	6,05	5,92

L'avaluació mitjana és de 6,20, gairebé dues dècimes per sota de l'avaluació obtinguda l'any 2001. Amb tot, les diferències són més significatives a nivell territorial que no segons les dades sociodemogràfiques de la població.

Taula 2-9-8. La presència de la PG-ME segons les característiques sociodemogràfiques

	escala (0 - 10)	
	2001	2003
Mitjana del territori PG-ME	6,38	6,20
Gènere		
Homes	6,42	6,50
Dones	6,33	5,90
Edat		
Fins a 18 anys	6,01	6,53
19-24 anys	6,90	6,02
25-34 anys	6,37	6,19
35-44 anys	6,19	6,45
45-54 anys	5,84	6,38
55-64 anys	6,35	6,12
65-74 anys	6,60	5,15
Més de 74 anys	6,85	
Ingressos mensuals		
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	6,12	5,88
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	6,71	6,26
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	6,14	6,28
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	6,47	6,23
Menys de 600€ (100.000 PTA)	6,40	6,16
Nivell d'instrucció		
Sense estudis	6,91	6,35
Estudis primaris	6,45	6,26
Estudis secundaris	6,23	6,14
Estudis universitaris	6,19	6,05
Situació professional		
Estudiant	6,31	6,37
Treball domèstic	6,60	6,10
Jubilat o pensionista	6,61	5,86
Actiu a la recerca de la primera feina	-	6,16
Actiu ocupat	6,24	6,35
Actiu a l'atur	6,73	6,28

CAPÍTOL III

VALORS, OPINIÓ I PERCEPCIÓ DE LA SEGURETAT A CATALUNYA

1 Introducció

La política pública de seguretat no es basa només en el coneixement de la seva vessant objectiva (la realitat delictiva), sinó que també n'ha de considerar la vessant subjectiva, entesa com una creació col·lectiva feta a partir de la percepció ciutadana. L'estudi, doncs, de la construcció social de la seguretat és rellevant, i l'ESPC se'n fa ressò en aquest capítol.

La recerca de seguretat ha estat des de sempre una constant. Avui, a més, és al centre de les preocupacions col·lectives. Tanmateix, els canvis recents (especialment la globalització i el desenvolupament tecnològic) han permès nivells creixents de seguretat, però amb un efecte no previst, consistent en una vulnerabilitat més gran i la consegüent recerca de nous sistemes de seguretat cada cop més sofisticats.

Tots dos factors, la recerca de la seguretat i la vulnerabilitat, impliquen una certa tensió social entre dos tarannàs col·lectius que impliquen una vivència racional o una vivència emocional, tensió que intenta recollir l'Enquesta i que es pot concretar en una vivència col·lectiva que oscil·la entre la necessitat de seguretat i la preservació dels nivells de llibertat assolits els darrers anys (llibertat vs. seguretat).

Aquest capítol presenta els principals resultats de l'edició d'enguany:

1. Valoració de la seguretat en relació amb d'altres valors socials i, especialment, en relació amb la llibertat.
 2. La definició dels principals problemes de la societat catalana amb l'objectiu de contextualitzar la seguretat.
 3. La seguretat en el territori: nivell, evolució i perspectives de futur.
 4. La seguretat en la mobilitat, és a dir, la percepció de com funciona la disciplina col·lectiva en aquest estratègic àmbit de la convivència.
- I, finalment,
5. Les valoracions de la política de seguretat, del nivell d'aquesta seguretat i la seva evolució al municipi i al barri.

2 La seguretat

2.1 La seguretat i altres valors

L'Enquesta mesura la importància que s'atorga al valor de la seguretat amb un doble indicador. El primer indicador tracta de l'avaluació de la importància que la gent dóna al valor *seguretat* en comparació amb altres valors, socialment prou reconeguts (la llibertat, el benestar material, la solidaritat, la tolerància, la igualtat, l'ordre o la disciplina i l'espiritualitat o la religiositat). Es tracta de comparar la jerarquia que hi ha entre aquests valors. La pregunta té la següent redacció: “*Ens podria avaluar la importància que vostè dóna als següents valors (en una escala de 0 a 10)?*”, en què 0 és gens d'importància i 10 una importància absoluta.

Quant a la comparació entre els diferents valors, totes les avaluacions són molt elevades excepte la referida a la religiositat o espiritualitat. Tanmateix, el que interessa no és tant el resultat absolut sinó la comparació que en jerarquitzava la diferent importància que hi atribueixen les persones entrevistades.

Taula 3-2-1. La importància dels diferents valors. ESPC 2003

	mitjana (0-10)
	2003
Llibertat	9,01
Tolerància (el respecte als altres)	8,74
Igualtat (que tothom tingui els mateixos drets, les mateixes oportunitats)	8,65
Solidaritat	8,55
Seguretat	8,46
L'ordre, la disciplina	7,88
Benestar material	6,94
La religiositat, l'espiritualitat	5,07

En edicions anteriors es plantejà aquesta pregunta en referència només a quatre valors: llibertat, seguretat, benestar material i solidaritat. L'ordre en les tres edicions ha estat el mateix. La llibertat obté la millor avaluació: 9,01. La seguretat ha quedat en tercer lloc amb una valoració mitjana de 8,46 desplaçada per la solidaritat, que es situa per primera vegada en segona posició amb una valoració de 8,55. I, finalment, el menys valorat ha estat el benestar material (6,94).

Taula 3-2-2. La importància dels quatre valors. L'evolució 2000-2003

	mitjana (0-10)		
	2000	2001	2003
Llibertat	9,30	9,46	9,01
Solidaritat	8,92	8,86	8,55
Seguretat	8,96	9,09	8,46
Benestar material	7,59	7,58	6,94

En relació amb les dades d'edicions anteriors, totes les avaluacions han tendit a baixar, tot i que la solidaritat ho ha fet de forma més continguda. A l'hora d'observar l'evolució de les valoracions, convé recordar que la bateria plantejada en la present edició és més extensa que la dels anys anteriors.

2.2 Seguretat versus llibertat

El segon indicador que permet observar el valor que s'atorga a la seguretat s'obté d'una pregunta que demana als entrevistats de posicionar-se en una hipotètica dicotomia entre la seguretat i la llibertat, tot triant un dels dos valors. La pregunta té la següent redacció: *“La llibertat i la seguretat són dos valors que algun cop poden semblar antagònics. Si n'hagués de triar un, amb quin es quedaria?”*.

L'ESPC planteja aquest dilema entre tots dos valors amb aquesta pregunta directa, formulada de manera antinòmica, que obliga a triar entre la llibertat i la seguretat. El 51,25% dels entrevistats ha triat la llibertat i el 42,09% s'ha decantat per la seguretat.

Taula 3-2-3. La seguretat i la llibertat. La comparació 2000-2003

	%		
	2000	2001	2003
Llibertat	52,48	50,55	51,25
Seguretat	43,25	45,28	42,09
No ho sap / no contesta	4,27	4,17	6,66

2.3 Els valors i les característiques sociodemogràfiques

A la taula següent es pot observar la diferent importància atorgada als quatre valors de la sèrie en funció de les variables sociodemogràfiques.

Així, els homes valoren la llibertat per sobre de la mitjana de les dones. En canvi, la resta de valors són més ben valorats per aquestes darreres.

Els joves són els qui tendeixen a atorgar a la llibertat unes valoracions més altes i les persones d'edat mitjana valoren la solidaritat més alt que la resta de grups d'edat. La valoració del benestar material s'incrementa amb l'edat.

Les persones de menor nivell d'ingressos també valoren el benestar material per sobre de la resta de grups d'ingressos. La llibertat, per la seva banda, és més ben valorada a mesura que s'incrementa el nivell d'ingressos.

La importància de la solidaritat i de la llibertat augmenta a mesura que ho fa el nivell d'estudis. En canvi, la seguretat i el benestar material es comporten de forma inversa.

En general, però, les valoracions de les diferents subpoblacions segueixen la tendència general, amb els matisos que s'acaben d'esmentar. De tota manera, també hi ha excepcions que cal considerar. Les persones de més edat, les jubilades (grups en gran mesura coincidents) i les persones sense estudis valoren la seguretat en segon lloc (per davant de la

solidaritat). Les persones de menys ingressos i les d'estudis primaris situen també la seguretat en primer lloc (per davant de la llibertat i de la solidaritat).

Taula 3-2-4. La importància de quatre valors segons les característiques sociodemogràfiques

	escala (0 - 10)			
	llibertat	solidaritat	seguretat	benestar material
Mitjana de Catalunya	9,01	8,55	8,46	6,94
Gènere				
Homes	9,06	8,33	8,16	6,85
Dones	8,96	8,75	8,75	7,03
Edat				
De 16 a 24 anys	9,13	8,31	8,19	6,74
25-34 anys	9,41	8,70	8,54	6,75
35-44 anys	9,21	8,74	8,46	6,83
45-54 anys	9,00	8,57	8,54	7,10
55-64 anys	8,98	8,60	8,68	7,24
65-74 anys	8,39	8,35	8,35	7,10
Més de 74 anys	8,46	8,34	8,51	7,01
Ingressos mensuals				
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	9,36	8,65	8,25	6,89
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	9,35	8,64	8,53	6,95
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	9,13	8,63	8,41	6,78
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	8,82	8,47	8,38	6,95
Menys de 600€ (100.000 PTA)	8,39	8,36	8,61	7,09
Nivell d'instrucció				
Sense estudis	8,44	8,19	8,56	7,37
Estudis primaris	8,83	8,43	8,47	7,06
Estudis secundaris	9,25	8,71	8,48	6,74
Estudis universitaris	9,30	8,71	8,37	6,80
Situació professional				
Estudiant	9,15	8,28	8,18	6,68
Treball domèstic	8,76	8,76	8,73	7,13
Jubilat o pensionista	8,54	8,39	8,45	7,11
Actiu ocupat	9,27	8,59	8,43	6,86
Actiu a l'atur	9,16	8,83	8,63	7,00

Pel que fa a la tria entre la llibertat i la seguretat, es confirmen els comentaris anteriors sobre valoració dels diferents valors.

El 59,59% dels homes tria la llibertat mentre que el 50,26% de les dones prefereix la seguretat. La població de més edat es decanta per la seguretat (de 55 anys i més) i la resta de grups per la llibertat, de forma més accentuada en les franges més joves.

Els grups amb major nivell d'ingressos trien majoritàriament la llibertat. De forma inversa, a menor nivell d'ingressos la tria es decanta per la seguretat.

Les persones amb estudis secundaris o universitaris finalitzats escullen la llibertat mentre que la resta de grups prefereixen la seguretat.

Quant a la situació professional, només les persones jubilades i les que es dediquen a les tasques de la llar es decanten per la seguretat. Tant els estudiants com els actius (ocupats o en atur) prefereixen la llibertat.

Taula 3-2-5. La tria entre la llibertat i la seguretat segons les característiques sociodemogràfiques

	%		
	seguretat	llibertat	ns/nc
Mitjana de Catalunya	42,09	51,25	6,66
Gènere			
Homes	33,43	59,59	6,98
Dones	50,26	43,39	6,35
Edat			
De 16 a 24 anys	31,18	65,27	3,55
25-34 anys	33,11	62,77	4,12
35-44 anys	34,90	58,85	6,24
45-54 anys	42,48	50,56	6,95
55-64 anys	46,91	42,78	10,31
65-74 anys	60,00	32,68	7,32
Més de 74 anys	62,58	26,16	11,26
Ingressos mensuals			
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	29,94	64,67	5,39
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	31,95	64,11	3,94
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	36,22	59,09	4,69
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	46,79	45,43	7,78
Menys de 600€ (100.000 PTA)	65,71	25,97	8,31
Nivell d'instrucció			
Sense estudis	58,85	30,21	10,94
Estudis primaris	50,03	42,76	7,21
Estudis secundaris	34,76	59,82	5,42
Estudis universitaris	27,86	66,90	5,24
Situació professional			
Estudiant	29,12	67,58	3,30
Treball domèstic	56,57	36,23	7,20
Jubilat o pensionista	58,08	33,20	8,71
Actiu ocupat	33,18	60,83	5,99
Actiu a l'atur	39,15	52,71	8,14

3 Definició de problemes i seguretat

En l'apartat anterior s'ha pogut observar la posició de la seguretat en relació amb altres valors. Una forma complementària de contextualitzar la seguretat és intentar situar-la en l'àmbit de les preocupacions o de les problemàtiques. En aquesta edició de l'ESPC s'han plantejat dues preguntes per emmarcar la seguretat ciutadana. Una d'oberta per demanar a les persones entrevistades quins són els principals problemes que avui té la societat catalana acompanyada d'una altra que demanava a les persones entrevistades la valoració, en l'escala de 0 a 10, d'una bateria de qüestions amb l'objectiu de determinar si eren percebudes com a problemàtiques i amb quina intensitat.

3.1 Els problemes principals

En la pregunta oberta s'han admès fins a tres respostes. A partir d'aquestes respostes, un cop recodificades, s'han obtingut nou grups temàtics que han estat esmentats en més d'un 5% de les ocasions (en primer, segon o tercer lloc indistintament). Convé recordar que en tractar-se de multiresposta els percentatges no sumen cent .

La inseguretat ciutadana ha estat el tema més esmentat (53,2%), seguida de l'atur i les condicions laborals (43,8%), la immigració (30,8%) i l'accés a l'habitatge (17,0%). La resta de temàtiques es situen per sota del 10%.

Taula 3-3-1. Els principals problemes de la societat catalana en pregunta oberta. Multiresposta (màxim tres respostes). Temes esmentats més d'un 5% d'ocasions

	%
Inseguretat ciutadana	53,2
Atur / condicions laborals	43,8
Immigració	30,8
Accés a l'habitatge	17,0
Afers socials	9,2
Qüestions econòmiques	8,1
Trànsit	7,8
Drogues / alcohol	6,7
Manca de valors	5,2

3.1.1 La definició dels problemes principals al territori

La definició dels principals problemes de la societat catalana segons els territoris de residència no presenta grans divergències quant a les temàtiques. Sí és destacable el menor grau de preocupació per la inseguretat ciutadana entre els residents en territori PG - ME en comparació amb la resta de la població i una especial valoració, per sobre de la mitjana catalana, de l'accés a l'habitatge entre els residents en territori CNP.

Per regions, el percentatge de persones que han esmentat la inseguretat ciutadana es situa per sobre de la mitjana catalana a la regió del Camp de Tarragona (57,7%) i a la

Metropolitana (55,0%), mentre que a la resta de regions es situa per sota, fins i tot, en el cas de Ponent i el Pirineu Occidental apareix en segon lloc darrere l'atur i les condicions laborals.

Taula 3-3-2. Els principals problemes de la societat catalana segons el territori de residència

	%			
	Catalunya	Territori PG-ME	Territori CNP	Territori GC
Inseguretat ciutadana	53,2	46,7	55,5	55,8
Atur / condicions laborals	43,8	42,5	44,6	43,4
Immigració	30,8	32,1	30,3	30,5
Accés a l'habitatge	17,0	13,9	19,2	15,1
Afers socials	9,2	10,2	8,9	8,5
Qüestions econòmiques	8,1	8,1	8,5	6,7
Trànsit	7,8	6,8	7,9	8,7
Drogues / alcohol	6,7	9,5	5,4	6,4
Manca de valors	5,2	5,2	5,6	4,1

Taula 3-3-3. Els principals problemes de la societat catalana segons la regió de residència

	%							
	Catalunya	RP Camp Tarragona	RP Metropolitana	RP Terres de l'Ebre	RP Central	RP Girona	RP Ponent	RP Pirineu Occidental
Inseguretat ciutadana	53,2	57,7	55,0	48,9	48,5	45,8	44,2	39,2
Atur/condicions laborals	43,8	39,3	45,0	43,9	37,5	41,1	44,6	51,7
Immigració	30,8	29,8	30,4	34,7	27,1	35,2	37,0	14,9
Accés a l'habitatge	17,0	12,1	19,2	9,0	12,3	11,1	11,9	18,4
Afers socials	9,2	12,6	8,8	10,6	10,8	6,6	11,0	8,9
Qüestions econòmiques	8,1	8,9	8,0	6,5	8,4	8,3	7,8	9,7
Trànsit	7,8	5,6	8,3	6,6	7,6	6,8	6,1	9,2
Drogues / alcohol	6,7	4,8	6,2	8,0	10,2	7,8	9,2	10,5
Manca de valors	5,2	4,8	4,8	5,1	7,4	6,6	6,1	5,5

3.1.2 La definició dels problemes principals segons les característiques sociodemogràfiques

La definició dels principals problemes de la societat catalana segons les variables sociodemogràfiques presenta algunes diferències destacables.

Quant al gènere, les dones esmenten amb major freqüència tant la inseguretat ciutadana (54,7% entre les dones i 51,6% entre els homes) com els afers socials (11,2% i 7,1%, respectivament). Per la seva banda, els homes mostren una major preocupació per l'accés a l'habitatge.

En general, les franges de mitjana edat són les que mostren una major preocupació per les diverses temàtiques, excepte l'accés a l'habitatge, que es concentra en la població més jove, i els afers socials, en la franja de més edat.

Quant als ingressos, a mesura que aquests s'incrementen també augmenta la preocupació, amb l'excepció dels esments als afers socials, que es distribueixen a la inversa. El mateix s'observa pel que fa al nivell d'instrucció.

Taula 3-3-4. Els principals problemes de la societat catalana segons les característiques sociodemogràfiques (I)

	%				
	inseguretat ciutadana	atur / condicions laborals	immigració	accés a l'habitatge	afers socials
Mitjana de Catalunya	53,2	43,8	30,8	17,0	9,2
Gènere					
Homes	51,6	47,8	30,3	18,8	7,1
Dones	54,7	40,0	31,2	15,3	11,2
Edat					
De 16 a 24 anys	43,2	39,2	30,4	25,4	4,2
25-34 anys	47,8	49,8	35,5	23,7	7,4
35-44 anys	57,5	52,8	34,8	15,6	7,0
45-54 anys	60,0	48,8	33,4	13,0	7,8
55-64 anys	59,0	43,7	30,3	12,5	11,2
65-74 anys	55,0	32,1	21,4	9,8	17,4
Més de 74 anys	48,6	21,0	19,1	14,4	15,6
Ingressos mensuals					
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	55,1	42,9	33,6	18,6	5,8
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	54,2	55,0	34,0	20,8	7,1
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	57,7	49,1	33,9	18,5	6,3
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	52,5	39,6	29,4	13,9	10,3
Menys de 600€ (100.000 PTA)	48,7	29,8	20,4	9,4	23,8
Nivell d'instrucció					
Sense estudis	48,5	30,7	22,8	8,7	15,7
Estudis primaris	54,7	40,8	28,7	13,1	11,2
Estudis secundaris	53,7	45,4	35,3	20,8	6,0
Estudis universitaris	51,4	53,0	30,6	22,1	7,7
Situació professional					
Estudiant	44,9	36,8	31,0	22,1	3,2
Treball domèstic	61,5	42,5	34,4	14,4	10,8
Jubilat o pensionista	53,8	30,7	22,0	11,0	15,8
Actiu ocupat	52,6	49,9	34,3	19,6	6,7
Actiu a l'atur	53,9	54,3	29,9	15,7	9,6

Respecte a la situació professional, els diversos temes es mantenen en una relació similar a la mitjana de la població, excepte la percepció de l'atur, que apareix com el problema principal entre les persones que es troben en aquesta situació.

Taula 3-3-5. Els principals problemes de la societat catalana segons les característiques sociodemogràfiques (II)

	%			
	qüestions econòmiques	trànsit	drogues / alcohol	manca de valors
Mitjana de Catalunya	8,1	7,8	6,7	5,2
Gènere				
Homes	8,4	8,8	6,5	4,6
Dones	7,7	6,8	6,9	5,7
Edat				
De 16 a 24 anys	6,6	9,6	7,0	6,1
25-34 anys	7,9	8,9	6,1	4,2
35-44 anys	7,8	8,0	8,8	5,4
45-54 anys	9,8	8,9	7,4	3,6
55-64 anys	7,6	5,6	7,4	5,6
65-74 anys	9,1	6,3	4,3	4,7
Més de 74 anys	7,9	4,5	2,6	8,7
Ingressos mensuals				
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	11,2	10,6	5,7	4,2
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	10,9	6,7	6,5	4,7
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	6,4	10,1	6,7	5,8
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	7,0	8,2	7,3	4,3
Menys de 600€ (100.000 PTA)	11,1	3,9	3,6	6,0
Nivell d'instrucció				
Sense estudis	10,5	6,6	6,7	4,1
Estudis primaris	7,0	7,5	6,2	4,5
Estudis secundaris	7,6	8,7	8,6	4,5
Estudis universitaris	10,2	7,3	4,5	8,4
Situació professional				
Estudiant	6,3	7,6	8,3	8,5
Treball domèstic	5,7	5,5	7,3	4,1
Jubilat o pensionista	8,8	5,9	5,1	6,0
Actiu ocupat	8,5	9,3	7,2	4,8
Actiu a l'atur	6,3	7,2	5,4	2,1

3.2 La valoració de les qüestions problemàtiques

Addicionalment es demanava a les persones entrevistades que valoressin un conjunt de temàtiques emprant l'escala de 0 a 10, en la qual 0 equivalia a no considerar-les un problema per a Catalunya i 10, un problema greu (també referit a Catalunya).

Es tractava, a diferència de la pregunta anterior, d'una bateria predefinida de temes que incloïa: l'atur, la immigració, l'accés a l'habitatge, la inseguret at ciutadana, la manca de solidaritat o de tolerància i, finalment, el racisme o la xenofòbia.

Com es pot comprovar, bona part de les temàtiques plantejades coincideixen amb els ítems que s'han emprat a l'hora d'agrupar les respostes de la pregunta oberta anterior. En aquest cas, l'accés a l'habitatge (8,82 sobre 10) i l'atur (7,57) han rebut valoracions per sobre de la inseguret at ciutadana (7,22), seguida de la immigració (6,94) i, en darrer lloc amb idèntica valoració (6,30), la manca de solidaritat o de tolerància i el racisme o la xenofòbia.

Taula 3-3-6. Valoració de diferents qüestions com a problemàtiques

	mitjana (0-10)
L'accés a l'habitatge	8,82
L'atur	7,57
La inseguretat ciutadana	7,22
La immigració	6,94
La manca de solidaritat o de tolerància	6,30
El racisme o la xenofòbia	6,30

La pregunta oberta confirma quatre d'aquestes temàtiques com les que són percebudes de forma més problemàtica: la inseguretat ciutadana, l'atur, la immigració i l'accés a l'habitatge. La taula anterior permet ordenar aquestes temàtiques en funció de la intensitat amb què es perceben com a problemàtiques.

3.2.1 La valoració de les qüestions problemàtiques en el territori

Els residents en territori CNP tendeixen a considerar més problemàtiques les diferents qüestions plantejades que els residents a la resta de Catalunya. Tot i així, convé assenyalar que, pel que fa al racisme i la xenofòbia i la immigració, han estat els residents en territori GC els qui han donat una valoració més elevada.

Els residents al Camp de Tarragona han valorat la inseguretat ciutadana en segon lloc, per davant de l'atur i les condicions laborals.

Taula 3-3-7. Valoració de diferents qüestions com a problemàtiques

	mitjana (0-10)					
	accés a l'habitatge	atur	inseguretat ciutadana	immigració	manca solidaritat	racisme o xenofòbia
Catalunya	8,82	7,57	7,22	6,94	6,30	6,30
Territori CNP	8,95	7,73	7,33	6,83	6,37	6,23
Territori GC	8,83	7,37	7,21	7,07	6,35	6,57
Territori PG-ME	8,56	7,40	7,03	7,07	6,14	6,25
RP Metropolitana	8,98	7,69	7,28	6,86	6,39	6,31
RP Central	8,61	7,45	7,20	7,15	6,02	6,31
RP del Camp de Tarragona	8,50	7,22	7,31	7,15	6,14	6,15
RP de Ponent	8,40	7,40	6,97	7,24	6,20	6,52
RP de Girona	8,38	7,15	6,85	7,06	6,00	6,28
RP de les Terres de l'Ebre	8,31	7,48	7,44	7,17	6,20	6,08
RP del Pirineu Occidental	8,02	7,37	6,68	6,98	6,39	6,11

3.2.2 La valoració de les qüestions problemàtiques segons les característiques sociodemogràfiques

La valoració de les qüestions plantejades segons el gènere no presenta grans variacions. Les dones tendeixen a tenir-ne una percepció més acusada que els homes però l'ordre de valoració és similar. L'excepció la constitueix la valoració de les dones del racisme i la

xenofòbia com a problemàtica, situant-la per davant de la manca de solidaritat (a la inversa que els homes).

Per grups d'edat, els segments més joves valoren l'accés a l'habitatge amb major intensitat que la resta de grups. Les valoracions dels joves també situen la immigració per davant de la inseguretats ciutadana i el racisme i la xenofòbia per davant de la manca de solidaritat. Quant a la inseguretats ciutadana la seva percepció com a problemàtica s'incrementa amb l'edat.

La percepció de l'atur i les condicions laborals, de la inseguretats ciutadana i de la immigració com a problemàtiques disminueix a mesura que s'incrementa el nivell d'ingressos. En canvi, la resta de temàtiques són percebudes com a problema amb major intensitat per les franges mitjanes d'ingressos.

La preocupació per l'accés a l'habitatge s'incrementa amb el nivell d'estudis. En canvi, la percepció de l'atur com a problema segueix la tendència inversa. Finalment, a mesura que incrementa el nivell d'estudis creix la percepció del racisme i la xenofòbia com a problema, de tal manera que es situa per davant de la manca de solidaritat i, en el cas de la població amb estudis universitaris finalitzats, per davant de la immigració.

Taula 3-3-8. Valoració de diferents qüestions com a problemàtiques

	mitjana (0-10)					
	accés a l'habitatge	atur	inseguretats ciutadana	immigració	manca solidaritat	racisme o xenofòbia
Mitjana de Catalunya	8,82	7,57	7,22	6,94	6,30	6,30
Gènere						
Homes	8,72	7,29	6,94	6,59	6,04	5,92
Dones	8,91	7,85	7,49	7,28	6,55	6,66
Edat						
De 16 a 24 anys	8,96	7,38	6,57	6,73	6,24	6,75
25-34 anys	9,09	7,45	7,03	7,16	6,36	6,56
35-44 anys	8,87	7,40	7,20	6,78	6,33	6,31
45-54 anys	8,77	7,71	7,46	6,96	6,56	6,22
55-64 anys	8,89	7,84	7,62	7,21	6,27	6,07
65-74 anys	8,53	7,72	7,61	6,95	6,13	6,00
Més de 74 anys	8,12	7,75	7,25	6,70	6,08	5,68
Ingressos mensuals						
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	8,74	6,89	6,73	6,44	6,23	6,32
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	8,88	7,18	7,06	6,73	6,46	6,27
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	8,79	7,51	7,19	6,98	6,42	6,46
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	8,93	7,81	7,43	7,17	6,15	6,11
Menys de 600€ (100.000 PTA)	8,78	8,04	7,33	7,15	6,38	6,15
Nivell d'instrucció						
Sense estudis	8,59	8,01	7,20	6,90	6,21	5,86
Estudis primaris	8,79	7,66	7,46	7,24	6,25	6,30
Estudis secundaris	8,95	7,47	7,12	6,97	6,43	6,45
Estudis universitaris	8,75	7,32	6,85	6,22	6,23	6,25
Situació professional						
Estudiant	8,85	7,20	6,46	6,49	5,95	6,58
Treball domèstic	8,94	8,02	7,88	7,63	6,54	6,63
Jubilat o pensionista	8,50	7,75	7,42	6,88	6,15	5,94
Actiu ocupat	8,89	7,36	7,09	6,87	6,36	6,29
Actiu a l'atur	9,26	8,26	7,35	7,29	6,52	6,69

4 La seguretat al territori

La seguretat ciutadana es materialitza al territori. Per tant, és important associar la vivència de la seguretat al territori i aquesta associació es concreta en dos indicadors: (1) l'evolució de la seguretat al municipi on viu l'entrevistat i (2) la valoració del nivell de seguretat que hi ha al barri on es viu i a la resta del poble o ciutat. Són dos indicadors, perquè l'ESPC fa aquesta anàlisi en dos plans seqüencials: el nivell de seguretat que hi ha en el moment de l'entrevista, i l'evolució que hi ha hagut al llarg dels darrers dotze mesos.

En aquesta edició de l'ESPC també s'ha inclòs una pregunta sobre les perspectives d'evolució de la seguretat en el futur proper, referida concretament als dos anys següents.

4.1 El nivell de seguretat

Els espais més propers es perceben com els més segurs. Així, el nivell de seguretat (en l'escala de 0 a 10) del barri de l'entrevistat ha estat valorat amb el 6,63, i el del municipi, amb el 6,30. Es tracta d'una afirmació que s'ha anat confirmant en les diferents edicions de l'ESPC.

Tot i el nivell elevat de les valoracions, es detecta un lleuger retrocés en les dades dels tres anys. Respecte a l'edició anterior, el nivell de seguretat del barri (l'espai més proper), després de dos anys en què s'ha mantingut pràcticament igual, en aquesta edició es detecta una significativa davallada; en canvi, el nivell de seguretat al municipi decreix a cada edició.

Taula 3-4-1. L'avaluació del nivell de seguretat. L'evolució 2000-2003

	mitjana (0-10)		
	2000	2001	2003
El barri de l'entrevistat	7,15	7,14	6,63
El municipi de l'entrevistat	6,92	6,67	6,30

Aquestes dades concorden amb la percepció de l'evolució que es comenten tot seguit. Es percep un cert deteriorament tant dels nivells com de l'evolució de la seguretat, tot i mantenir-se en uns paràmetres globalment positius.

4.2 L'evolució de la seguretat

Aquesta informació prové d'una pregunta categoritzada (la *seguretat* al municipi ha millorat, segueix igual, ha empitjorat). La formulació de la pregunta ha estat la següent: "*Quina és la seva opinió sobre l'evolució de la seguretat al seu municipi en l'últim any?*".

El percentatge d'entrevistats que creuen que el nivell de seguretat segueix igual és el més elevat (un 59,13%). Les persones que consideren que la situació ha empitjorat representen

el 14,23%. I poc més d'una cinquena part de les persones entrevistades opina que la situació ha millorat (el 22,54%).

Taula 3-4-2. L'evolució del nivell de seguretat al municipi on viu l'entrevistat. L'evolució 2000-2003

	%		
	2000	2001	2003
Ha millorat	32,80	26,71	22,54
Segueix igual	54,40	55,35	59,13
Ha empitjorat	10,10	14,76	14,23
No ho sap	2,60	3,18	4,10

La percepció majoritària és la d'estabilitat al llarg dels tres anys (per sobre del 50%), lleugerament decantada cap a una evolució positiva. Tot i així, convé assenyalar que es percep un cert deteriorament de l'opinió sobre l'evolució de la seguretat, atès l'increment de les valoracions negatives, que, tot i ser minoritàries, s'han incrementat en quatre punts i la reducció, simultània, de les opinions positives (del 32,8% l'any 2000 al 22,54% l'any 2003).

4.3 L'evolució de la seguretat en el futur proper

Una novetat d'aquesta edició ha estat la incorporació d'una pregunta per copsar les expectatives de la població sobre l'evolució de la seguretat en els propers dos anys.

L'opció més freqüent és la d'esperar una millora de la seguretat al municipi de residència (el 40,52% de les persones entrevistades. Tot i així, convé assenyalar que el percentatge de persones que consideren que empitjorarà és lleugerament superior a les que han considerat que efectivament ha estat així en el darrer any, acompanyat per un nivell de no resposta que quadruplica el de la pregunta anterior.

Taula 3-4-3. L'evolució del nivell de seguretat al municipi on viu l'entrevistat en el futur proper

	%
	2003
Millorarà	40,52
Seguirà igual	26,97
Empitjorarà	15,68
No ho sap	16,83

4.4 La percepció al territori

Les persones entrevistades avaluen el nivell de seguretat dels seus barris de residència per sobre dels seus municipis respectius en tots els territoris de desplegament i les set regions policials.

Per territoris, són els residents en territori PG-ME els qui atorguen un nivell de seguretat més elevat als seus barris i municipis, seguits pels residents en territori GC i, en tercer lloc, els residents en territori CNP. Al primer capítol hem pogut observar que els índexs de victimització segueixen una seqüència que concorda amb aquesta percepció.

Per regions, els residents al Pirineu Occidental, a Ponent, a la regió Central i a Girona són els qui avaluen el nivell de seguretat dels seus municipis per sobre de 7, percepció que també concorda amb l'índex de victimització.

Taula 3-4-4. L'evolució del nivell de seguretat al municipi on viu l'entrevistat al territori. ESPC 2003

	mitjana (0-10)		índex en %
	al barri	al municipi	victimització
Catalunya	6,63	6,30	15,36
Territori PG-ME	7,28	7,02	11,75
Territori GC	6,84	6,54	16,14
Territori CNP	6,23	5,84	17,01
RP del Pirineu Occidental	8,06	7,99	5,08
RP de Ponent	7,37	7,19	10,22
RP Central	7,36	7,02	11,20
RP de Girona	7,34	7,01	12,82
RP de les Terres de l'Ebre	7,05	6,64	15,00
RP del Camp de Tarragona	6,40	6,23	17,63
RP Metropolitana	6,41	6,05	16,36

Pel que fa a l'evolució de la seguretat en el darrer any la distribució territorial és similar. Els residents en territori PG-ME són els qui tenen una percepció més positiva sobre l'evolució de la seguretat al seu municipi (27,62%) i amb un menor percentatge de percepcions negatives (9,1%).

Per regions, la tendència és similar. Tot i així, són destacables el percentatge de residents a la regió Metropolitana que consideren que la seguretat ha millorat en el darrer any en els seus municipis (22,39%, molt proper a la mitjana catalana) i l'alt percentatge de residents a les Terres de l'Ebre que consideren que la seguretat ha empitjorat (20,06%).

Taula 3-4-5. L'avaluació del nivell de seguretat i la victimització segons el territori. ESPC 2003

	%				índex en %
	ha millorat	segueix igual	ha empitjorat	no ho sap	victimització
Catalunya	22,54	59,13	14,23	4,10	15,36
Territori PG-ME	27,62	60,11	9,10	3,18	11,75
Territori GC	20,94	60,11	15,20	3,76	16,14
Territori CNP	20,45	58,28	16,58	4,69	17,01
RP del Pirineu Occidental	34,45	58,55	7,00	-	5,08
RP de Ponent	27,25	64,47	5,31	2,96	10,22
RP Central	24,36	60,08	11,15	4,41	11,20
RP de Girona	24,41	63,02	9,23	3,33	12,82
RP de les Terres de l'Ebre	21,11	53,93	20,06	4,91	15,00
RP del Camp de Tarragona	15,67	63,62	16,73	3,98	17,63
RP Metropolitana	22,39	57,93	15,40	4,28	16,36

4.5 La percepció i la victimització

En l'apartat anterior s'ha relacionat la percepció amb els índexs de victimització territorialitzats. A les taules següents es pot observar la diferent percepció de les persones que han patit algun fet victimitzador durant l'any 2002, tant pel que fa al nivell de seguretat del barri i del municipi de residència com sobre l'evolució de la seguretat durant el darrer any. És especialment destacable el percentatge de víctimes que consideren que la seguretat ha empitjorat (22,21%) en relació amb les persones que no han patit cap fet durant l'any 2002 però tenen una percepció similar (12,64%).

Taula 3-4-6. L'avaluació del nivell de seguretat i la victimització. ESPC 2003

	mitjana (0-10)		
	víctimes	global	no víctimes
El barri de l'entrevistat	6,09	6,63	6,74
El municipi de l'entrevistat	5,83	6,30	6,40

Taula 3-4-7. L'evolució del nivell de seguretat al municipi on viu l'entrevistat i la victimització. ESPC 2003

	%		
	víctimes	global	no víctimes
Ha millorat	21,36	22,54	22,78
Segueix igual	52,02	59,13	60,54
Ha empitjorat	22,21	14,23	12,64
No ho sap	4,41	4,10	4,03

En canvi, respecte a les expectatives d'evolució de la seguretat al municipi de residència en el futur proper no s'observen diferències tan pronunciades en funció d'haver estat víctima o no d'algun fet al llarg de l'any 2002.

Taula 3-4-8. L'evolució del nivell de seguretat al municipi on viu l'entrevistat i la victimització. ESPC 2003

	%		
	víctimes	global	no víctimes
Millorarà	37,89	40,52	41,05
Seguirà igual	25,28	26,97	27,30
Empitjorarà	19,26	15,68	14,97
No ho sap	17,58	16,83	16,68

4.6 La percepció i les expectatives

Quant a les expectatives de futur en funció de la percepció de l'evolució de la seguretat durant el darrer any són destacables les posicions més extremes. Així, el 70,03% de les persones que tenen la percepció que la seguretat ha millorat en el darrer any consideren

que en els propers dos anys també seguirà la mateixa tendència (la mitjana del conjunt de la població es situa en el 40,52%).

En contrast, el 49,41% de les persones que tenen una percepció negativa de l'evolució de la seguretat en el darrer any, consideren que aquesta tendència seguirà en els propers dos anys.

Taula 3-4-9. L'evolució del nivell de seguretat al municipi on viu l'entrevistat i les expectatives en el futur proper. ESPC 2003

	%				total
	millorarà	seguirà igual	empitjorarà	no ho sap	
Global	40,52	26,97	15,68	16,83	100,00
Ha millorat	70,03	12,35	4,73	12,89	100,00
Segueix igual	35,41	37,00	11,67	15,92	100,00
Ha empitjorat	21,39	14,43	49,41	14,77	100,00
No ho sap	18,82	5,88	16,47	58,82	100,00

4.7 La percepció segons les característiques sociodemogràfiques

El nivell de seguretat del barri i del municipi de residència és més ben valorat entre els homes, les persones de més edat, les dels nivells extrems d'ingressos, les de menor nivell d'estudis i entre les persones jubilades i les actives, ja estiguin ocupades o a l'atur.

És destacable que la percepció sobre la seguretat i l'índex de victimització de les diferents subpoblacions no tenen una relació directa com en el cas del territori. Així, els homes valoren el nivell de seguretat per sobre de la mitjana de dones i, al mateix temps, tenen un índex de victimització superior. El mateix succeeix amb les persones dels nivells de renda més elevats.

A la taula de la pàgina següent es mostren aquestes valoracions acompanyades de l'índex de victimització.

Taula 3-4-10. La valoració dels nivells de seguretat segons les característiques sociodemogràfiques i els territoris de residència

	escala (0 - 10)		Índex en % victimització
	Al barri	Al municipi	
Mitjana de Catalunya	6,63	6,30	15,36
Gènere			
Homes	6,77	6,38	17,46
Dones	6,50	6,23	13,38
Edat			
De 16 a 24 anys	6,63	6,20	22,82
25-34 anys	6,59	6,32	18,78
35-44 anys	6,68	6,22	14,74
45-54 anys	6,43	6,19	15,40
55-64 anys	6,70	6,42	12,70
65-74 anys	6,61	6,41	9,76
Més de 74 anys	6,91	6,45	7,90
Ingressos mensuals			
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	6,73	6,23	20,31
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	6,65	6,07	19,33
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	6,71	6,33	16,44
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	6,43	6,27	12,10
Menys de 600€ (100.000 PTA)	6,76	6,55	9,57
Nivell d'instrucció			
Sense estudis	6,69	6,54	10,22
Estudis primaris	6,58	6,40	12,22
Estudis secundaris	6,53	6,12	19,48
Estudis universitaris	6,89	6,26	17,94
Situació professional			
Estudiant	6,49	6,13	23,14
Treball domèstic	6,39	6,24	11,65
Jubilat o pensionista	6,69	6,46	9,41
Actiu ocupat	6,71	6,28	17,12
Actiu a l'atur	6,44	6,29	19,13

Respecte a l'evolució de la seguretat al llarg del darrer any (2002) no s'observen diferències destacables per raó de gènere o de situació professional. En canvi, la resta de característiques sociodemogràfiques sí que presenten algunes qüestions que cal esmentar.

Les franges de mitjana edat (de 35 a 54 anys) tenen una percepció més crítica sobre l'evolució de la seguretat al seu municipi de residència. Fins al punt que en la franja de 45 a 54 anys les persones que opinen que la situació ha empitjorat superen les que consideren el contrari.

La percepció es fa més crítica a mesura que s'incrementa el nivell d'ingressos familiars i, també, el d'estudis. En ambdós casos, tant en el grup d'ingressos superiors a 2.400€ mensuals com en el que ha finalitzat estudis universitaris les percepcions crítiques són superiors a les positives.

Taula 3-4-11. L'evolució de la seguretat durant el darrer any segons les característiques sociodemogràfiques i els territoris de residència

	%			
	ha millorat	segueix igual	ha empitjorat	no ho sap
Mitjana de Catalunya	22,54	59,13	14,23	4,10
Gènere				
Homes	22,52	61,39	13,65	2,44
Dones	22,59	57,04	14,73	5,65
Edat				
De 16 a 24 anys	25,53	58,32	12,28	3,88
25-34 anys	20,21	60,11	16,62	3,06
35-44 anys	17,96	63,18	16,94	1,91
45-54 anys	18,98	58,27	19,74	3,01
55-64 anys	25,73	57,12	10,98	6,17
65-74 anys	27,73	58,50	8,59	5,19
Més de 74 anys	24,42	54,13	12,54	8,91
Ingressos mensuals				
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	19,16	58,68	19,46	2,69
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	18,88	62,03	17,43	1,66
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	22,24	62,26	13,58	1,92
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	25,07	58,89	12,93	3,11
Menys de 600€ (100.000 PTA)	27,86	51,30	11,46	9,38
Nivell d'instrucció				
Sense estudis	27,34	57,29	7,29	8,07
Estudis primaris	23,75	59,53	12,90	3,81
Estudis secundaris	23,76	58,14	14,97	3,13
Estudis universitaris	14,62	61,66	19,72	4,00
Situació professional				
Estudiant	23,76	57,46	13,81	4,97
Treball domèstic	25,69	54,99	13,59	5,73
Jubilat o pensionista	25,24	57,54	11,12	6,09
Actiu ocupat	20,18	61,25	16,10	2,47
Actiu a l'atur	22,96	58,37	14,79	3,89

En relació amb les expectatives de futur sobre l'evolució de la seguretat al municipi de residència, no s'aprecien diferències rellevants en funció del gènere o de la situació professional.

Per edats, els menys optimistes són els grups de 35 a 55 anys i els més grans de 75. Una altra dada destacable és la creixent proporció d'indefinicions que acompanya l'edat, fins al punt que en aquest darrer grup esmentat el 40,4% dels entrevistats no es pronuncien.

Quant als ingressos, les expectatives es van fent més crítiques a mesura que incrementen els ingressos familiars. De forma similar al comentari sobre edats, la proporció d'indefinicions augmenta de forma inversa als ingressos.

Pel que fa als estudis finalitzats, la distribució és similar a la dels ingressos. Les expectatives es van fent més pessimistes a mesura que el nivell d'estudis es va incrementant. I, també, les indefinicions augmenten de forma inversa al nivell d'estudis.

Taula 3-4-12. Les perspectives de futur en l'evolució de la seguretat segons les característiques sociodemogràfiques

	%			
	millorarà	seguirà igual	empitjorà	no ho sap
Mitjana de Catalunya	40,52	26,97	15,68	16,83
Gènere				
Homes	40,41	28,55	16,39	14,65
Dones	40,66	25,46	15,01	18,87
Edat				
De 16 a 24 anys	42,88	32,20	16,99	7,93
25-34 anys	40,29	32,18	17,69	9,84
35-44 anys	39,75	31,59	17,58	11,08
45-54 anys	39,40	26,08	19,70	14,82
55-64 anys	41,75	19,59	14,95	23,71
65-74 anys	43,93	20,71	9,29	26,07
Més de 74 anys	31,46	18,87	9,27	40,40
Ingressos mensuals				
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	35,63	35,03	22,75	6,59
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	39,83	28,84	22,61	8,71
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	43,01	30,60	13,98	12,41
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	45,08	24,54	13,53	16,85
Menys de 600€ (100.000 PTA)	38,70	18,18	10,13	32,99
Nivell d'instrucció				
Sense estudis	40,36	17,71	9,11	32,81
Estudis primaris	44,05	24,28	12,32	19,35
Estudis secundaris	40,87	29,56	17,42	12,15
Estudis universitaris	31,72	33,66	23,72	10,90
Situació professional				
Estudiant	46,70	28,85	17,58	6,87
Treball domèstic	43,22	23,31	14,41	19,07
Jubilat o pensionista	40,33	20,21	10,44	29,01
Actiu ocupat	38,29	31,03	18,39	12,29
Actiu a l'atur	43,41	28,29	15,12	13,18

5 Seguretat i disciplina en la mobilitat

L'ESPC, de manera similar a l'apartat anterior, analitza també la seguretat en la mobilitat. En concret, estudia la percepció ciutadana sobre la seva evolució durant el darrer any. La sensació majoritària, pel que fa a l'evolució de la seguretat viària a Cat alunya al llarg de l'any 2002, és d'estabilitat. El 44,06% dels entrevistats opina que no ha variat, els que creuen que ha empitjorat representen el 10,62% i una tercera part de les persones entrevistades considera que ha millorat (el 35,13%).

Aquests resultats representen una clara millora en la percepció ciutadana sobre la seguretat a les carreteres catalanes. S'han reduït a la meitat les persones que consideren que la seguretat ha empitjorat (del 22,84% de l'any 2001 al 10,19% del 2003). Al mateix temps, el percentatge de persones que consideren que ha millorat s'ha incrementat en més de 10 punts (del 23,37% al 35,13%).

Taula 3-5-1. L'avaluació del nivell de seguretat a les carreteres

	%	
	ESPC 2001	ESPC 2003
Ha millorat	23,37	35,13
Segueix igual	49,29	44,06
Ha empitjorat	22,84	10,62
No ho sap / no contesta	4,50	10,19

5.1 La percepció al territori

Per territoris, la percepció és similar. Els residents en territori PG -ME tenen una percepció més positiva sobre l'evolució de la seguretat a les carreteres (el 36,10% opinen que ha millorat), seguits dels residents en territori CNP (el 34,88%) i, finalment, els residents en territori GC (el 34,42%).

Taula 3-5-2. L'avaluació del nivell de seguretat a les carreteres segons el territori. ESPC 2003

	%			
	ha millorat	segueix igual	ha empitjorat	no ho sap
Catalunya	35,13	44,06	10,62	10,19
Territori PG-ME	36,10	42,60	12,12	9,18
Territori CNP	34,88	45,19	8,90	11,03
Territori GC	34,42	42,93	13,35	9,29
RP Central	41,73	40,29	11,51	6,47
RP del Pirineu Occidental	41,46	36,59	14,63	7,32
RP del Camp de Tarragona	39,66	43,79	7,93	8,62
RP de Ponent	37,76	40,82	10,71	10,71
RP de les Terres de l'Ebre	34,62	43,27	15,38	6,73
RP Metropolitana	34,28	44,82	9,77	11,13
RP de Girona	31,01	44,13	17,04	7,82

Per regions, la percepció de millora s'acenta entre els residents a les regions Central i del Pirineu Occidental (on aquesta és l'opció que es situa en primer lloc). Les percepcions menys favorables corresponen als residents de les regions Metropolitana, de les Terres de l'Ebre i de Girona, especialment en les dues darreres, on es recullen els percentatges més elevats de residents que consideren que la seguretat a les carreteres ha empitjorat (el 15,38% i el 17,04% respectivament).

5.2 La percepció segons les característiques sociodemogràfiques

La percepció de millora de la seguretat és superior entre les dones que entre els homes i entre els més joves. Tot i així convé assenyalar que el percentatge d'indefinicions (no ho sap o no contesta) és creixent amb l'edat (i suposadament amb un menor ús de la xarxa de carreteres en la població de més edat) i és superior entre les dones que entre els homes.

Taula 3-5-3. L'evolució de la seguretat viària durant el darrer any segons les característiques sociodemogràfiques

	%			
	Ha millorat	Segueix igual	Ha empitjorat	Ns/nc
Mitjana de Catalunya	35,13	44,06	10,62	10,19
Gènere				
Homes	34,53	48,18	11,06	6,23
Dones	35,70	40,17	10,21	13,92
Edat				
De 16 a 24 anys	37,64	45,88	9,37	7,11
25-34 anys	35,37	52,93	7,98	3,72
35-44 anys	32,61	50,19	11,34	5,86
45-54 anys	36,02	40,53	14,07	9,38
55-64 anys	37,46	41,58	9,62	11,34
65-74 anys	33,21	35,89	11,79	19,11
Més de 74 anys	33,11	28,48	11,92	26,49
Ingressos mensuals				
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	26,87	56,72	13,73	2,69
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	27,95	55,07	12,63	4,35
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	40,79	42,96	11,19	5,05
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	40,95	40,18	8,95	9,92
Menys de 600€ (100.000 PTA)	38,18	28,83	9,09	23,90
Nivell d'instrucció				
Sense estudis	42,97	30,47	8,07	18,49
Estudis primaris	40,59	37,89	9,44	12,08
Estudis secundaris	32,85	48,97	11,54	6,65
Estudis universitaris	22,48	56,97	12,69	7,86
Situació professional				
Estudiant	34,16	47,66	10,74	7,44
Treball domèstic	40,55	40,55	9,77	9,13
Jubilat o pensionista	33,88	34,56	11,81	19,75
Actiu ocupat	34,17	48,87	10,72	6,24
Actiu a l'atur	38,76	45,74	6,59	8,91

La percepció es va fent menys favorable en funció del nivell d'instrucció i, alhora, es redueix el percentatge d'indefinicions. De forma similar, a majors ingressos la percepció és menys favorable (tot i que el percentatge de persones que opinen que la seguretat a les carreteres ha millorat, sempre és superior a les opinions en sentit contrari) i, a la inversa, decreix el volum d'indefinicions.

5.3 Mesures

L'ESPC també ha plantejat una qüestió que ha estat motiu de debat públic al nostre país i en el conjunt de la Unió Europea. Un debat que ha comportat la modificació de la legislació en el cas concret de França.

Es plantejava a les persones entrevistades el seu acord o desacord amb l'aplicació de penes de presó per als conductors que cometen infraccions molt greus. Per facilitar la resposta s'han emprat dos exemples de referència: la conducció a més de 200 km/h i el consum d'alcohol per sobre del doble del permès²⁹.

La resposta ha estat clarament favorable a aquesta hipotètica mesura (el 70,81% s'hi ha mostrat d'acord); el 24,22% en desacord i el 4,97% no s'ha definit.

Per territoris, els residents en l'àrea on està desplegat el CNP són clarament més favorables que els residents a la resta de Catalunya.

Per regions, els residents al Camp de Tarragona i la Metropolitana són els més favorables a l'aplicació d'aquesta mesura.

Taula 3-5-4. Aplicació de penes de presó per a infraccions molt greus segons el territori. ESPC 2003

	%		
	acord	desacord	ns/nc
Catalunya	70,81	24,22	4,97
Territori CNP	74,78	21,47	3,75
Territori PG-ME	67,85	25,32	6,84
Territori GC	62,81	31,66	5,53
RP del Camp de Tarragona	76,67	20,00	3,33
RP Metropolitana	72,12	24,08	3,81
RP de Ponent	67,21	26,23	6,56
RP de Girona	66,67	23,42	9,91
RP Central	63,22	28,74	8,05
RP de les Terres de l'Ebre	62,50	21,88	15,63
RP del Pirineu Occidental	61,54	30,77	7,69

Segons les variables sociodemogràfiques, les posicions són més favorables entre les dones que entre els homes i s'incrementen amb l'edat. No s'observen variacions importants en funció del nivell d'estudis excepte entre la població amb estudis secundaris, que es mostra

²⁹ Actualment, el consum d'alcohol en els conductors està limitat a 0,50 grams per litre de sang o 0,25 mil·ligrams per litre d'aire aspirat. Per als conductors professionals i els novells la limitació es situa en 0,30 grams per litre de sang o 0,15 mil·ligrams per litre d'aire aspirat.

menys favorable. Segons la situació professional, les posicions més favorables es troben entre les persones que es dediquen a les tasques de la llar, les persones en atur i les jubilades. Els ocupats i, especialment, els estudiants en són menys favorables. Finalment, les posicions favorables, tot i ser les majoritàries, es van reduint a mesura que s'incrementa el nivell d'ingressos.

Taula 3-5-5. Aplicació de penes de presó per a infraccions molt greus segons les característiques sociodemogràfiques. ESPC 2003

	%		
	acord	desacord	ns/nc
Mitjana de Catalunya	70,81	24,22	4,97
Gènere			
Homes	66,56	28,80	4,64
Dones	74,81	19,91	5,28
Edat			
De 16 a 24 anys	58,48	32,75	8,77
25-34 anys	68,93	29,64	1,43
35-44 anys	77,03	18,47	4,50
45-54 anys	69,38	26,88	3,75
55-64 anys	72,82	23,59	3,59
65-74 anys	75,74	16,57	7,69
Més de 74 anys	71,58	16,84	11,58
Ingressos mensuals			
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	64,62	31,54	3,85
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	68,48	26,67	4,85
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	72,86	23,21	3,93
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	77,61	19,02	3,37
Menys de 600€ (100.000 PTA)	73,48	18,18	8,33
Nivell d'instrucció			
Sense estudis	73,48	19,70	6,82
Estudis primaris	75,19	20,04	4,77
Estudis secundaris	62,63	31,19	6,19
Estudis universitaris	73,14	24,79	2,07
Situació professional			
Estudiant	59,05	34,29	6,67
Treball domèstic	79,10	17,16	3,73
Jubilat o pensionista	73,67	18,50	7,84
Actiu ocupat	68,20	27,70	4,10
Actiu a l'atur	75,51	22,45	2,04

6 La política de seguretat

L'Enquesta demana l'avaluació sobre la política de seguretat de les tres administracions amb competències: (1) la Generalitat; (2) l'ajuntament on viu cada entrevistat i (3) el Govern central.

En relació amb els resultats d'edicions anteriors es pot observar una tendència constant a la baixa de les valoracions de les polítiques de seguretat de les tres administracions. Totes les valoracions es situen per sota dels 6 punts (en l'escala de 0 a 10). La Generalitat obté una valoració de 5,76 i l'Ajuntament de cada entrevistat de 5,64. La valoració de les polítiques de seguretat del Govern central es situa en el 4,50.

Taula 3-6-1. L'avaluació de les institucions pel que fa a la política de seguretat. L'evolució 2000-2003

	mitjana (0-10)		
	2000	2001	2003
Generalitat	6,55	6,28	5,76
L'Ajuntament de cada entrevistat	6,38	6,10	5,64
El Govern central	5,65	5,18	4,50

Territorialment, els residents de l'àrea on està desplegada la PG-ME tendeixen a valorar més positivament les polítiques de seguretat de les tres administracions. En segon lloc es situen les valoracions dels residents en territori GC i, finalment, les del territori CNP. La seqüència de les valoracions segueix la mitjana global: Generalitat, Ajuntament i Govern central.

Taula 3-6-2. L'avaluació de les institucions pel que fa a la política de seguretat. ESPC 2003

	mitjana (0-10)		
	Generalitat	Ajuntament	Govern central
Catalunya	5,76	5,64	4,50
Territori PG-ME	6,13	6,02	4,76
Territori GC	5,86	5,62	4,73
Territori CNP	5,53	5,45	4,28
RP de Ponent	6,24	6,36	4,95
RP del Pirineu Occidental	6,15	6,26	5,13
RP de Girona	6,15	6,15	4,80
RP Central	5,98	5,74	4,37
RP del Camp de Tarragona	5,77	5,48	4,82
RP Metropolitana	5,65	5,53	4,40
RP de les Terres de l'Ebre	5,60	5,53	4,46

A nivell regional, els residents al Pirineu Occidental i a Ponent valoren en primer lloc la política de seguretat dels seus ajuntaments i, en segon lloc, la de la Generalitat. A Girona ambdues administracions obtenen idèntica valoració. A la resta de regions les valoracions segueixen la tendència general.

Pel que fa a les variables sociodemogràfiques, les valoracions de les polítiques de seguretat de les diferents administracions són més crítiques entre els homes, les persones més joves, les que tenen rendes mitjanes, les que han finalitzat estudis universitaris, els estudiants i les persones actives (ocupades o a l'atur).

Taula 3-6-3. La valoració de les polítiques de seguretat segons les característiques sociodemogràfiques i els territoris de residència

	escala (0 - 10)		
	Generalitat	Ajuntament	Govern central
Mitjana de Catalunya	5,76	5,64	4,50
Gènere			
Homes	5,70	5,54	4,49
Dones	5,82	5,75	4,51
Edat			
De 16 a 24 anys	5,56	5,37	4,37
25-34 anys	5,35	5,16	4,27
35-44 anys	5,52	5,40	4,53
45-54 anys	5,57	5,62	4,39
55-64 anys	5,97	5,98	4,56
65-74 anys	6,41	6,31	4,81
Més de 74 anys	6,75	6,49	4,94
Ingressos mensuals			
Més de 2.400€ (400.000 PTA)	5,60	5,45	4,51
De 1.800 a 2.400€ (300.000 a 400.000 PTA)	5,54	5,26	4,41
De 1.200 a 1.800€ (200.000 a 300.000 PTA)	5,58	5,54	4,38
De 600 a 1.200€ (100.000 a 200.000 PTA)	5,88	5,75	4,67
Menys de 600€ (100.000 PTA)	6,47	6,45	4,70
Nivell d'instrucció			
Sense estudis	6,51	6,33	4,80
Estudis primaris	5,92	5,81	4,66
Estudis secundaris	5,57	5,45	4,39
Estudis universitaris	5,43	5,34	4,23
Situació professional			
Estudiant	5,59	5,44	4,35
Treball domèstic	5,97	6,07	4,86
Jubilat o pensionista	6,40	6,25	4,69
Actiu ocupat	5,50	5,34	4,38
Actiu a l'atur	5,25	5,35	4,37

Annexos

Índex de taules

Capítol I La victimització a Catalunya el 2002.....	27
Taula 1-1-1. L'extensió de la delinqüència a Catalunya l'any 2002	31
Taula 1-1-2. L'extensió de la delinqüència a Catalunya. 1999-2002.....	32
Taula 1-1-3. L'extensió de la delinqüència consumada i no consumada. 1999 -2002	32
Taula 1-1-4. L'extensió de la delinqüència consumada i no consumada l'any 2002	33
Taula 1-1-5. L'extensió de la delinqüència consumada i no consumada. 1999 - 2002.....	33
Taula 1-1-6. L'extensió de la delinqüència per àmbits l'any 2002	34
Taula 1-1-7. Els diferents índexs dels nou fets contra els vehicles d'ús privat	35
Taula 1-1-8. Tipus de lloc on han ocorregut els fets contra els vehicles d'ús privat	35
Taula 1-1-9. Zona del municipi on han ocorregut els fets contra els vehicles	36
Taula 1-1-10. Els diferents índexs dels dotze fets contra la seguretat personal	36
Taula 1-1-11. Zona del municipi on han ocorregut els fets contra la seguretat personal.....	37
Taula 1-1-12. Tipus de lloc on han ocorregut els fets contra la seguretat personal	37
Taula 1-1-13. Els diferents índexs dels dos fets contra els habitatges principals	38
Taula 1-1-14. L'índex de victimització dels habitatges principals, segons el tipus d'habitatge	38
Taula 1-1-15. L'índex de victimització dels habitatges principals, segons el nombre de persones que viuen a la llar	39
Taula 1-1-16. L'índex de victimització dels habitatges principals, segons el tipus de recepció en l'habitatge	39
Taula 1-1-17. L'índex de victimització dels habitatges principals, segons la localització de l'habitatge	39
Taula 1-1-18. Els diferents índexs dels fets contra els establiments i els vehicles professionals	40
Taula 1-1-19. L'índex de risc dels fets contra els establiments.....	41
Taula 1-1-20. La localització dels fets contra els vehicles professionals	41
Taula 1-1-21. Zona del municipi on han ocorregut els fets contra els vehicles professionals	41
Taula 1-1-22. Els diferents índexs dels dos fets contra la segona residència	42
Taula 1-1-23. L'índex de risc contra les segones residències, segons el tipus d'habitatge	42
Taula 1-1-24. L'índex de risc contra les segones residències, segons el tipus de recepció	43
Taula 1-1-25. L'índex de risc contra les segones residències, segons la localització	43
Taula 1-1-26. Els diferents índexs dels sis fets contra l'economia agrària	44
Taula 1-1-27. Els índexs de victimització per àmbits	44
Taula 1-1-28. Els índexs de risc per àmbits	45
Taula 1-1-29. Les ràtios de multivictimització per àmbits	45
Taula 1-1-30. Els índexs de fets delictius per àmbits	45
Taula 1-1-31. Els índexs de victimització dels sis àmbits i dels trenta -dos fets	46
Taula 1-2-1. L'índex global de record.....	48
Taula 1-2-2. L'índex de record en els sis àmbits	48
Taula 1-2-3. L'índex de record en els trenta-dos fets	49
Taula 1-2-4. Evolució de l'impacte psicològic de la victimització	50
Taula 1-2-5. Evolució de l'impacte psicològic de la delinqüència en els sis àmbits	50
Taula 1-2-6. Evolució de l'impacte psicològic de la delinqüència en els trenta -dos fets.....	51
Taula 1-2-7. Evolució de les molèsties associades a la victimització	52
Taula 1-2-8. Evolució de les molèsties associades a la victimització en els sis àmbits	52
Taula 1-2-9. Les molèsties de la delinqüència en els trenta-dos fets	53
Taula 1-2-10. Evolució del cost econòmic de la victimització	54
Taula 1-2-11. El cost econòmic de la victimització en els sis àmbits	54
Taula 1-2-12. El cost econòmic de la delinqüència en els trenta -dos fets	55
Taula 1-2-13. La recuperació dels béns robats	56
Taula 1-3-1. L'horari de la delinqüència	57
Taula 1-3-2. L'horari de la delinqüència en els sis àmbits	58
Taula 1-3-3. L'estacionalitat de la delinqüència	58
Taula 1-3-4. L'estacionalitat de la delinqüència en els sis àmbits	59
Taula 1-3-5. L'índex de victimització a les set regions policials	60
Taula 1-3-6. La victimització dels sis àmbits a les set regions policials	61
Taula 1-3-7. Evolució de l'índex de victimització en l'àmbit dels vehicles d'ús privat per territoris	62
Taula 1-3-8. Evolució de l'índex de victimització en l'àmbit de la seguretat personal per territoris	62
Taula 1-3-9. Evolució de l'autocontenció	63
Taula 1-3-10. L'autocontenció segons la regió de residència	63

Taula 1-3-11.	L'autocontenció en els sis àmbits de seguretat	64
Taula 1-3-12.	El mapa delictiu general a les set regions policials	64
Taula 1-3-13.	El mapa delictiu dels sis àmbits a les set regions policials	65
Taula 1-3-14.	L'índex de localització dels sis àmbits a les set regions policials	66
Taula 1-3-15.	La victimització i la localització a les set regions policials	66
Taula 1-3-16.	Les ràtios de victimització i de localització a les set regions policials	67
Taula 1-3-17.	L'índex de localització dels fets contra els vehicles d'ús privat i la seguretat personal a les set regions policials	67
Taula 1-5-1.	L'índex de victimització segons les característiques de les víctimes	70
Taula 1-5-2.	Els índexs de victimització dels sis àmbits de seguretat segons les característiques sociodemogràfiques de les víctimes	72
Taula 1-5-1.	Han vist l'autor o autors dels fets victimitzadors	73
Taula 1-5-2.	Característiques dels autors	73
Taula 1-6-1.	Els índexs de comunicació i de denúncia de l conjunt d'episodis de victimització	76
Taula 1-6-2.	Els índexs de comunicació i de denúncia dels fets considerats més importants en cada àmbit ...	76
Taula 1-6-3.	L'índex de comunicació i de denúncia de tots els episodis de victimització per àmbits	78
Taula 1-6-4.	L'índex de comunicació i de denúncia dels episodis de victimització més importants per àmbits	78
Taula 1-6-5.	Els índexs de comunicació i de denúncia dels fets consumats i no consumats sobre el conjunt d'episodis de victimització per àmbits	78
Taula 1-6-6.	Els índexs de comunicació i de denúncia dels fets consumats i no consumats sobre els fets més importants per àmbits	79
Taula 1-6-7.	Evolució dels índexs de comunicació per àmbits	79
Taula 1-6-8.	Evolució dels índexs de denúncia per àmbits	80
Taula 1-6-9.	Els índexs de comunicació, denúncia i victimització del conjunt d'episodis victimitzadors	80
Taula 1-6-10.	El servei policial davant de qui va denunciar en els sis àmbits delictius	81
Taula 1-6-11.	La valoració d'haver presentat la denúncia, segons els sis àmbits de seguretat	82
Taula 1-6-12.	Els motius de la no-denúncia en els sis àmbits delictius	82
Taula 1-6-13.	La ràtio de victimització, de comunicació i de denúncia segons les característiques dels denunciants	84
Taula 1-7-1.	L'índex de vandalisme per àmbits	85
Taula 1-7-2.	Extensió del vandalisme per àmbits	85
Taula 1-7-3.	L'índex de vandalisme a les set regions policials	86
Taula 1-7-4.	L'impacte de la vandalització	86
Taula 1-7-5.	L'índex de comunicació i denúncia del vandalisme.....	86
Taula 1-7-6.	L'índex de vandalisme segons les característiques de les víctimes	87
Taula 1-8-1.	L'índex de victimització dels incompliments familiars	89
Taula 1-8-2.	L'índex de risc dels incompliments familiars	90
Taula 1-8-3.	El cost econòmic dels incompliments familiars	90
Taula 1-8-4.	El cost psicològic dels incompliments familiars	90
Taula 1-8-5.	Les molèsties dels incompliments familiars	91
Taula 1-8-6.	L'índex de comunicació dels incompliments familiars	91
Taula 1-8-7.	L'índex de denúncia dels incompliments familiars	91
Taula 1-9-1.	Freqüència de l'ús d'Internet.....	93
Taula 1-9-2.	Llocs d'accés a Internet	93
Taula 1-9-3.	Motius pels quals s'utilitza Internet	94
Taula 1-9-4.	Tipus d'ús d'Internet.....	94
Taula 1-9-5.	Motius pels quals no es realitzen adquisicions ni contractacions per Internet	94
Taula 1-9-6.	Els índexs de victimització de l'àmbit informàtic	95
Taula 1-9-7.	Els índexs de risc de l'àmbit informàtic	95
Taula 1-9-8.	Lloc on es produeix la victimització	95
Taula 1-9-9.	Gravetat dels fets en l'àmbit informàtic	95
Taula 1-9-10.	Cost econòmic de la victimització en l'àmbit informàtic	96
Taula 1-9-11.	Impacte psicològic de la victimització en l'àmbit informàtic	96
Taula 1-9-12.	Molèsties de la victimització en l'àmbit informàtic	96
Capítol II Els serveis policials a Catalunya	97	
Taula 2-2-1.	Les dades generals sobre els contactes amb la policia.....	101
Taula 2-2-2.	L'índex d'atenció policial, segons el tipus de contacte	101
Taula 2-2-3.	L'índex d'atenció policial, segons el servei policial.....	102
Taula 2-2-4.	L'índex d'atenció policial, segons el servei policial i el tipus de contacte	102
Taula 2-2-5.	La distribució de la població, l'índex d'atenció policial i l'aixecament poblacional als tres territoris de desplegament	103
Taula 2-2-6.	L'índex d'atenció policial, segons el servei policial i el territori de desplegament	104
Taula 2-2-7.	L'índex d'atenció policial, segons el servei policial, el territori de desplegament i el tipus de contacte	105
Taula 2-2-8.	L'índex d'atenció policial a les set regions policials	105
Taula 2-2-9.	L'índex d'atenció policial a les set regions policials, segons el servei policial	106

Taula 2-2-10.	L'índex d'atenció policial a les set regions policials, segons el tipus de contacte	107
Taula 2-2-11.	L'índex d'atenció policial a les set regions policials, segons el servei policial i el tipus de contacte	107
Taula 2-2-12.	L'índex d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten	109
Taula 2-2-13.	L'índex d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten, segons els quatre serveis policials	110
Taula 2-2-14.	L'índex d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten, segons els tres tipus de contacte	111
Taula 2-2-15.	L'índex d'atenció policial i el nombre de contactes. Evolució 1999-2002.....	112
Taula 2-2-16.	L'índex d'atenció policial, segons el tipus de contacte. L'evolució 1999 -2002.....	112
Taula 2-2-17.	L'índex d'atenció policial, segons el tipus de contacte i el servei policial. L'evolució 1999 -2002	113
Taula 2-2-18.	L'índex d'atenció policial, segons el tipus de contacte i el servei policial. Variació en el conjunt del període	113
Taula 2-2-19.	L'índex d'atenció policial segons el servei policial i el territori de desplegament. La comparació 1999-2002	114
Taula 2-2-20.	L'índex d'atenció policial segons el servei policial i el territori de desplegament. Variació en el conjunt del període.....	114
Taula 2-2-21.	L'índex d'atenció policial segons les regions policials. L'evolució 1999 -2002	114
Taula 2-2-22.	L'índex d'atenció policial segons el servei policial i les regions policials. L'evolució 1999-2002.	115
Taula 2-2-23.	L'índex d'atenció policial segons el servei policial i les regions policials. Variació en el conjunt del període	115
Taula 2-2-24.	L'índex d'atenció policial per denúncia, segons el servei policial i el territori de desplegament. La comparació 1999-2002.....	115
Taula 2-2-25.	L'índex d'atenció policial per denúncia, segons el servei policial i el territori de desplegament. Variació en el conjunt del període	115
Taula 2-2-26.	L'índex d'atenció policial telefònica, segons el servei policial i el territori de desplegament. La comparació 1999-2002.....	116
Taula 2-2-27.	L'índex d'atenció policial telefònica, segons el servei policial i el territori de desplegament. Variació en el conjunt del període	116
Taula 2-2-28.	L'índex d'atenció policial presencial, segons el servei policial i el territori de desplegament. La comparació 1999-2002.....	116
Taula 2-2-29.	L'índex d'atenció policial presencial, segons el servei policial i el territori de desplegament. Variació en el conjunt del període	117
Taula 2-2-30.	L'índex d'atenció policial segons el tipus de contacte i les regions policials. L'evolució 1999 -2002.....	117
Taula 2-2-31.	L'índex d'atenció policial segons el tipus de contacte i les regions policials. Variació en el conjunt del període	117
Taula 2-2-32.	L'índex d'atenció policial per denúncia, segons el servei policial i les regions policials. L'evolució 1999-2002	118
Taula 2-2-33.	L'índex d'atenció policial per denúncia, segons el servei policial i les regions policials. Variació en el conjunt del període	118
Taula 2-2-34.	L'índex d'atenció policial telefònica, segons el servei policial i les regions policials. L'evolució 1999-2002	118
Taula 2-2-35.	L'índex d'atenció policial telefònica, segons el servei policial i les regions policials. Variació en el conjunt del període.....	118
Taula 2-2-36.	L'índex d'atenció policial presencial, segons el servei policial i les regions policials. L'evolució 1999-2002	119
Taula 2-2-37.	L'índex d'atenció policial presencial, segons el servei policial i les regions policials. Variació en el conjunt del període.....	119
Taula 2-2-38.	L'índex global d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten. L'evolució 1999-2002	120
Taula 2-2-39.	L'índex global d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten. Les ràtios 1999-2002	121
Taula 2-3-1.	Els contactes amb la policia, segons el cos policial i el tipus de contacte	123
Taula 2-3-2.	Els contactes amb els quatre serveis policials. L'evolució 1999 -2002	123
Taula 2-3-3.	La comparació entre els contactes i la població, segons els diferents territoris de desplegament	124
Taula 2-3-4.	Els contactes totals amb la policia, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte	124
Taula 2-3-5.	Els contactes amb els serveis policials segons el territori de desplegament	125
Taula 2-3-6.	Els contactes amb la PG-ME, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte	125
Taula 2-3-7.	Els contactes amb la PL, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte	126
Taula 2-3-8.	Els contactes amb el CNP, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte	126
Taula 2-3-9.	Els contactes amb la GC, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte	126
Taula 2-3-10.	La comparació entre població i contactes policials a les set regions policials	127
Taula 2-3-11.	Els contactes amb la policia, segons les regions policials i el tipus de contacte	127
Taula 2-3-12.	La distribució dels contactes amb la policia, segons les regions policials i el tipus de contacte	127
Taula 2-3-13.	La distribució dels contactes amb la policia, segons les regions policials i el servei policial	128
Taula 2-3-14.	Els contactes amb la PG-ME, segons les regions policials i el tipus de contacte	128
Taula 2-3-15.	Els contactes amb la PL, segons les regions policials i el tipus de contacte	129

Taula 2-3-16.	Els contactes amb la CNP, segons les regions policials i el tipus de contacte	129
Taula 2-3-17.	Els contactes amb la GC, segons les regions policials i el tipus de contacte	130
Taula 2-3-18.	La distribució dels contactes amb la PG -ME segons les regions policials. L'evolució 1999 -2002	130
Taula 2-3-19.	La distribució dels contactes amb la PL segons les regions policials. L'evolució 1999 -2002.....	131
Taula 2-3-20.	La distribució dels contactes amb el CNP segons les regions policials. L'evolució 1999 -2002..	131
Taula 2-3-21.	La distribució dels contactes amb la GC segons les regions policials. L'evolució 1999 -2002....	131
Taula 2-3-22.	La ràtio de contactes policials per persona, segons el servei policial i el tipus de contacte. Any 2002.	132
Taula 2-3-23.	La ràtio de contactes policials per persona, segons el servei policial i el tipus de contacte. Any 2000.	132
Taula 2-3-24.	La ràtio de contactes policials per persona, segons el servei policial i el tipus de contacte. Any 1999.	132
Taula 2-4-1.	El motiu dels contactes presencials i telefònics amb la policia	135
Taula 2-4-2.	El motiu dels contactes presencials i telefònics amb la policia segons el servei policial	136
Taula 2-4-3.	La localització dels contactes presencials amb els serveis policials	136
Taula 2-4-4.	La localització dels contactes amb la PG -ME al seu territori de desplegament. L'evolució 1999 -2002	137
Taula 2-4-5.	La localització dels contactes amb la GC al seu territori de desplegament. L'evolució 1999 -2002	137
Taula 2-5-1.	La valoració dels contactes amb la policia	139
Taula 2-5-2.	La valoració dels contactes per denúncia	139
Taula 2-5-3.	La valoració dels contactes telefònics	140
Taula 2-5-4.	La valoració dels contactes presencials	140
Taula 2-5-5.	La valoració dels contactes per denúncia als territoris de desplegament: el tracte i el temps	140
Taula 2-5-6.	La valoració dels contactes per denúncia als territoris de desplegament: la confiança i la valoració global	140
Taula 2-5-7.	La valoració dels contactes telefònics als territoris de desplegament: el tracte i el temps	141
Taula 2-5-8.	La valoració dels contactes telefònics als territoris de desplegament: la confiança i la valoració global	141
Taula 2-5-9.	La valoració dels contactes presencials als territoris de desplegament: el tracte i el temps	141
Taula 2-5-10.	La valoració dels contactes presencials als territoris de desplegament: la confiança i la valoració global	142
Taula 2-6-1.	L'avaluació del prestigi de diferents professions	143
Taula 2-6-2.	L'avaluació del prestigi de la policia, segons el territori de desplegament	144
Taula 2-6-3.	L'avaluació del prestigi de la policia segons les regions policials	144
Taula 2-6-4.	El prestigi de la policia segons les característiques sociodemogràfiques. L'evolució 2000 -2003	145
Taula 2-6-5.	L'avaluació del prestigi professional i dels serveis policials	145
Taula 2-6-6.	L'avaluació del prestigi de la professió policial i dels serveis policials als territoris de desplegament.	146
Taula 2-6-7.	L'avaluació del prestigi de la professió i dels serveis policials	146
Taula 2-6-8.	El prestigi de la professió i dels serveis policials segons les característiques sociodemogràfiques.	147
Taula 2-6-9.	L'avaluació del prestigi de la PG-ME. L'evolució 2000-2003	147
Taula 2-6-10.	L'avaluació del prestigi de la professió policial i de la PG -ME als territoris de desplegament	148
Taula 2-6-11.	L'avaluació del prestigi de la professió policial i de la PG -ME a les regions policials	148
Taula 2-6-12.	El prestigi de la policia segons les característiques sociodemogràfiques.	149
Taula 2-7-1.	La policia principal al lloc on viu. L'evolució 2000 -2003.....	151
Taula 2-7-2.	La policia principal al lloc on viu, en funció del territori de desplegament. L'evolució 2000 -2003	152
Taula 2-7-3.	La policia principal al lloc on viu, segons les regions policials	152
Taula 2-7-4.	La policia principal segons les característiques sociodemogràfiques	153
Taula 2-8-1.	El coneixement del desplegament de la PG -ME. L'evolució 2000-2003.....	155
Taula 2-8-2.	El coneixement del desplegament de la PG-ME, segons les regions policials. L'evolució 2000 -2003	155
Taula 2-8-3.	La valoració del desplegament de la PG-ME. L'evolució 2000-2003.....	156
Taula 2-8-4.	El coneixement del desplegament de la PG -ME, segons les regions policials. L'evolució 2000 -2003	156
Taula 2-8-5.	El coneixement de l'assumpció del trànsit per part de la PG-ME	157
Taula 2-8-6.	El coneixement de l'assumpció del trànsit per part de la PG -ME segons les regions policials ...	157
Taula 2-8-7.	La valoració de l'assumpció del trànsit per part de la PG -ME	157
Taula 2-8-8.	La valoració de l'assumpció del trànsit per part de la PG -ME segons les regions policials	157
Taula 2-9-1.	El coneixement del telèfon d'emergències. L'evolució 2000 -2003	159
Taula 2-9-2.	El coneixement del telèfon d'emergències, segons les regions policials	160
Taula 2-9-3.	El coneixement del telèfon d'emergències, segons les característiques sociodemogràfiques ...	160
Taula 2-9-4.	El coneixement de la seu policial. La comparació 2001 -2003.....	161
Taula 2-9-5.	El coneixement de la seu policial segons les regions policials	161
Taula 2-9-6.	El coneixement de la seu policial segons les característiques sociodemogràfiques	162
Taula 2-9-7.	La presència de la PG-ME segons les regions policials	162
Taula 2-9-8.	La presència de la PG-ME segons les característiques sociodemogràfiques	163

Capítol III. Valors, opinió i percepció de la seguretat a Catalunya.....	165
Taula 3-2-1. La importància dels diferents valors. ESPC 2003	169
Taula 3-2-2. La importància dels quatre valors. L'evolució 2000-2003	169
Taula 3-2-3. La seguretat i la llibertat. La comparació 2000-2003	170
Taula 3-2-4. La importància de quatre valors segons les característiques sociodemogràfiques	171
Taula 3-2-5. La tria entre la llibertat i la seguretat segons les característiques sociodemogràfiques	172
Taula 3-3-1. Els principals problemes de la societat catalana en pregunta oberta. Multiresposta (màxim tres respostes). Temes esmentats més d'un 5% d'ocasions	173
Taula 3-3-2. Els principals problemes de la societat catalana segons el territori de residència	174
Taula 3-3-3. Els principals problemes de la societat catalana segons la regió de residència	174
Taula 3-3-4. Els principals problemes de la societat catalana segons les característiques sociodemogràfiques (I)	175
Taula 3-3-5. Els principals problemes de la societat catalana segons les característiques sociodemogràfiques (II)	176
Taula 3-3-6. Valoració de diferents qüestions com a problemàtiques	177
Taula 3-3-7. Valoració de diferents qüestions com a problemàtiques	177
Taula 3-3-8. Valoració de diferents qüestions com a problemàtiques	178
Taula 3-4-1. L'avaluació del nivell de seguretat. L'evolució 2000-2003.....	179
Taula 3-4-2. L'evolució del nivell de seguretat al municipi on viu l'entrevistat. L'evolució 2000-2003	180
Taula 3-4-3. L'evolució del nivell de seguretat al municipi on viu l'entrevistat en el futur proper.....	180
Taula 3-4-4. L'evolució del nivell de seguretat al municipi on viu l'entrevistat al territori. ESPC 2003	181
Taula 3-4-5. L'avaluació del nivell de seguretat i la victimització segons el territori. ESPC 2003	181
Taula 3-4-6. L'avaluació del nivell de seguretat i la victimització . ESPC 2003	182
Taula 3-4-7. L'evolució del nivell de seguretat al municipi on viu l'entrevistat i la victimització. ESPC 2003 ..	182
Taula 3-4-8. L'evolució del nivell de seguretat al municipi on viu l'entrevistat i la victimització. ESPC 2003 ..	182
Taula 3-4-9. L'evolució del nivell de seguretat al municipi on viu l'entrevistat i les expectatives en el futur proper. ESPC 2003.....	183
Taula 3-4-10. La valoració dels nivells de seguretat segons les característiques sociodemogràfiques i els territoris de residència	184
Taula 3-4-11. L'evolució de la seguretat durant el darrer any segons les característiques sociodemogràfiques i els territoris de residència	185
Taula 3-4-12. Les perspectives de futur en l'evolució de la seguretat segons les característiques sociodemogràfiques	186
Taula 3-5-1. L'avaluació del nivell de seguretat a les carreteres	187
Taula 3-5-2. L'avaluació del nivell de seguretat a les carreteres segons el territori. ESPC 2003	187
Taula 3-5-3. L'evolució de la seguretat viària durant el darrer any segons les característiques sociodemogràfiques	188
Taula 3-5-4. Aplicació de penes de presó per a infraccions molt greus segons el territori. ESPC 2003	189
Taula 3-5-5. Aplicació de penes de presó per a infraccions molt greus segons les característiques sociodemogràfiques. ESPC 2003	190
Taula 3-6-1. L'avaluació de les institucions pel que fa a la política de seguretat. L'evolució 2000-2003.....	191
Taula 3-6-2. L'avaluació de les institucions pel que fa a la política de seguretat. ESPC 2003	191
Taula 3-6-3. La valoració de les polítiques de seguretat segons les característiques sociodemogràfiques i els territoris de residència	192

Índex extens de continguts

1	Presentació	7
2	Introducció	9
3	Descripció metodològica	11
3.1	Els àmbits d'estudi	11
3.2	Les unitats d'anàlisi i de mostreig	12
3.2.1	Població investigada	12
3.2.2	Disseny de la mostra	13
3.2.3	Substitucions	15
3.3	La realització de l'enquesta	15
3.3.1	Mètode	15
3.3.2	Organització del treball de camp	16
3.4	La depuració del fitxer de dades	16
3.5	La ponderació dels resultats	17
3.6	El qüestionari	17
3.7	Els indicadors	20
3.7.1	Els índexs de mesura de la delinqüència	20
3.7.1.1	La mesura de l'extensió de la delinqüència	20
3.7.1.2	La mesura de l'extensió del vandalisme	21
3.7.1.3	L'anàlisi del cost de la delinqüència	21
3.7.1.4	L'anàlisi de la delinqüència en l'espai i en el temps	21
3.7.1.5	L'estudi de les denúncies	21
3.7.1.6	L'estudi de les víctimes	22
3.7.1.7	La mesura dels incompliments fa milars	22
3.7.1.8	La mesura dels fets contra la seguretat en l'àmbit tecnològic	22
3.7.2	Els índexs de mesura dels contactes amb els serveis policials	22
3.7.2.1	Els índexs d'atenció policial	22
3.7.2.2	Els contactes amb la policia	23
3.7.2.3	Les valoracions	23
3.8	Les col·laboracions	23
	Capítol I La victimització a Catalunya el 2002	27
1	L'extensió de la delinqüència	29
1.1	Les consideracions metodològiques de l'edició 2003	29
1.2	Les dades globals de victimització	31
1.2.1	L'índex global de victimització	31
1.2.2	La ràtio de multivictimització	31
1.2.3	L'índex de fets delictius	31
1.2.4	Les dades globals de les edicions anteriors	31
1.3	La delinqüència consumada i no consumada	32
1.3.1	Els índexs de victimització	32
1.3.2	La multivictimització i els índexs de fets delictius	33
1.4	Els sis àmbits de seguretat i els trenta -dos fets	33
1.4.1	Els fets contra els vehicles	34
1.4.1.1	Els índexs de victimització i els índexs de risc	34
1.4.1.2	Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius	35
1.4.1.3	Els factors de victimització	35
1.4.2	Els fets contra la seguretat personal	36
1.4.2.1	Els índexs de victimització	36
1.4.2.2	Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius	36
1.4.2.3	La localització de la victimització	37
1.4.3	Els fets contra l'habitatge principal	37
1.4.3.1	Els índexs de victimització	37
1.4.3.2	Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius	38
1.4.3.3	Els factors de victimització	38
1.4.4	Els fets contra els comerços o els negocis	39
1.4.4.1	Els índexs de victimització i els índexs de risc	40
1.4.4.2	Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius	40
1.4.4.3	La localització de la victimització	40
1.4.5	Els fets contra les segones residències	41
1.4.5.1	Els índexs de victimització i els índexs de risc	41
1.4.5.2	Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius	42
1.4.5.3	Els factors de victimització	42
1.4.6	Els fets contra l'economia agrària	43
1.4.6.1	Els índexs de victimització i els índexs de risc	43
1.4.6.2	Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius	43
1.5	Evolució 1999 - 2002	44

2	El cost de la delinqüència	47
2.1	El record de la delinqüència	47
2.1.1	El record global	47
2.1.2	El record en els sis àmbits	48
2.1.3	El record en els trenta-dos fets	48
2.2	El cost psicològic	49
2.2.1	El cost psicològic global	50
2.2.2	El cost psicològic en els sis àmbits	50
2.2.3	El cost psicològic en els trenta -dos fets	50
2.3	Les molèsties	51
2.3.1	La valoració global de les molèsties	52
2.3.2	Les molèsties en els sis àmbits	52
2.3.3	Les molèsties en els trenta -dos fets	52
2.4	El cost econòmic	53
2.4.1	El cost econòmic global	54
2.4.2	El cost econòmic en els sis àmbits	54
2.4.3	El cost econòmic en els trenta -dos fets	54
2.5	La recuperació dels béns robats	55
3	La delinqüència en el temps i en l'espai	57
3.1	La delinqüència i el temps	57
3.1.1	L'horari de la delinqüència	57
3.1.2	L'estacionalitat de la delinqüència	58
3.2	La delinqüència i el lloc	59
3.2.1	La victimització i el territori	60
3.2.1.1	L'índex global de victimització	60
3.2.1.2	Els sis àmbits delictius	61
3.2.2	Els fets i el territori	62
3.2.2.1	L'autocontenció	63
3.2.2.2	El mapa delictiu	64
3.2.2.3	L'índex de localització	66
4	Les característiques de les víctimes	69
4.1.1	El nivell de renda	69
4.1.2	L'edat	69
4.1.3	El gènere	69
4.1.4	L'ocupació i la situació professional	69
4.1.5	El nivell d'estudis	70
4.2	Les víctimes en els sis àmbits de seguretat	71
4.2.1	Les víctimes dels fets contra els vehicles	71
4.2.2	Les víctimes dels fets contra la seguretat personal	71
4.2.3	Les víctimes dels fets contra els habitatges i les segones residències	71
4.2.4	Les víctimes dels fets contra l'economia agrària i els comerços	71
5	Les característiques dels autors	73
6	La denúncia	75
6.1	La denúncia dels fets consumats i no consumats	75
6.2	La denúncia en els sis àmbits	76
6.2.1	La denúncia dels fets contra els vehicles	76
6.2.2	La denúncia dels fets contra els habitatges	77
6.2.3	La denúncia dels fets contra les segones residències	77
6.2.4	La denúncia dels fets contra els establiments i els vehicles professionals	77
6.2.5	La denúncia dels fets contra la seguretat personal	77
6.2.6	La denúncia dels fets contra l'economia agrària	77
6.2.7	La denúncia dels fets consumats i els no consumats a cada àmbit	78
6.3	Evolució dels índexs de comunicació i de denúncia	79
6.4	La victimització i la denúncia	80
6.5	La denúncia i els serveis policials	80
6.6	L'avaluació del comportament denunciador	81
6.7	Quan no es denuncia	82
6.8	Les característiques dels denunciants	83
7	L'extensió del vandalisme	85
8	Els incompliments familiars	89
9	Àmbit informàtic	93
Capítol II Els serveis policials a Catalunya		97
1	Els objectius de l'estudi	99
2	L'índex d'atenció policial	101
2.1	L'índex global	101

2.2	L'índex d'atenció policial, el servei policial i el tipus de contacte	101
2.3	L'índex d'atenció policial als territoris de desplegament	102
2.3.1	La relació amb els quatre serveis policials.....	103
2.3.2	La relació amb els tres tipus de contacte	104
2.4	L'índex d'atenció policial a les set regions policials	105
2.4.1	Pel que fa als quatre serveis policials	106
2.4.2	Pel que fa als tres tipus de contacte	106
2.5	Les característiques de les persones que contacten amb la policia	108
2.5.1	El gènere	108
2.5.2	L'edat	108
2.5.3	El nivell de renda.....	108
2.5.4	L'ocupació	109
2.5.5	El nivell d'instrucció	109
2.5.6	Pel que fa als quatre serveis policials.....	110
2.5.7	Pel que fa als tres tipus de contacte	110
2.6	La comparació 1999-2002.....	111
2.6.1	Quant als tres tipus de contacte	112
2.6.2	Pel que fa als territoris de desplegament	113
2.6.3	Les característiques sociodemogràfiques	119
3	Els contactes amb la policia	123
3.1	L'evolució 1999-2002	123
3.2	Els contactes als territoris de desplegament	124
3.3	Els contactes a les set regions policials	126
3.4	El nombre de contactes per persona	132
4	El motiu i el lloc de contacte	135
4.1	El motiu de contacte amb els serveis policials	135
4.2	El lloc de contacte amb els serveis policials	136
5	Les valoracions sobre la policia	139
5.1	La valoració dels qui han tingut contacte amb la policia	139
5.1.1	Valoració dels contactes per denúncia	140
5.1.2	Valoració dels contactes telefònics	141
5.1.3	La valoració dels contactes presencials	141
6	El prestigi de la professió policial	143
6.1	El prestigi de la professió en general	143
6.2	El prestigi dels serveis policials	145
6.2.1	Quant al territori de desplegament	146
6.2.2	Quant a les regions policials	146
6.2.3	Quant a les característiques sociodemogràfiques de la població	146
6.3	El prestigi de la Policia de la Generalitat	147
6.3.1	Quant al territori de desplegament	148
6.3.2	Quant a les regions policials	148
6.3.3	Quant a les característiques sociodemogràfiques de la població	148
7	La percepció de la policia principal	151
7.1	La percepció al territori de desplegament	151
7.2	La percepció a les regions policials	152
7.3	La percepció segons les característiques sociodemogràfiques	153
8	El desplegament de la PG-ME.....	155
8.1	El coneixement sobre el procés de desplegament	155
8.2	La valoració del desplegament de la PG-ME	156
8.3	L'assumpció del trànsit	156
9	La PG-ME al territori de desplegament.....	159
9.1	El telèfon d'emergències de la policia principal	159
9.1.1	Segons les regions policials	159
9.1.2	Segons les característiques sociodemogràfiques	160
9.2	La ubicació del servei.....	161
9.3	La presència de la PG-ME	162
Capítol III Valors, opinió i percepció de la seguretat a Catalunya		165
1	Introducció	167
2	La seguretat	169
2.1	La seguretat i altres valors	169
2.2	Seguretat <i>versus</i> llibertat.....	170
2.3	Els valors i les característiques sociodemogràfiques	170
3	Definició de problemes i seguretat.....	173

3.1	Els problemes principals	173
3.1.1	La definició dels problemes principals al territori	173
3.1.2	La definició dels problemes principals segons les característiques sociodemogràfiques	174
3.2	La valoració de les qüestions problemàtiques	176
3.2.1	La valoració de les qüestions problemàtiques en el territori	177
3.2.2	La valoració de les qüestions problemàtiques segons les característiques sociodemogràfiques ..	177
4	La seguretat al territori	179
4.1	El nivell de seguretat.....	179
4.2	L'evolució de la seguretat	179
4.3	L'evolució de la seguretat en el futur proper	180
4.4	La percepció al territori	180
4.5	La percepció i la victimització	182
4.6	La percepció i les expectatives.....	182
4.7	La percepció segons les característiques sociodemogràfiques	183
5	Seguretat i disciplina en la mobilitat	187
5.1	La percepció al territori	187
5.2	La percepció segons les característiques sociodemogràfiques	188
5.3	Mesures	189
6	La política de seguretat	191
Annexos	193
	Índex de taules.....	193
	Índex extens de continguts.....	199